HOROSCOP

Săptămîna 09.09 – 15.09.

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Săptămînă a inconsecvenței și nervozității.
Marți : O promisiune a partenerului se amînă din nou.
Miercuri : Monotonie și stagnare profesională.
Joi : Primiți un sfat înțelept de la un Capricorn. Urmați-l.
Vineri : O zi mai veselă și o acțiune foarte utilă.
Simbătă : Se impune o renunțare de ordin sufletesc.
Duminică : Vă simțiți în pragul infernului, căutați singur echilibrul.

TAUR (21.04—21.05)

Luni: Săptămîna dominată de o femeie frumoasă, inteligentă, grațioasă.
Marți : Faceți cunoștință cu o femeie—Fecioară, în ambianța profesională.
Miercuri : Apar primele incertitudini sentimentale.
Joi : Dinamismul afacerilor nu vă mai trezește interesul.
Vineri : Imprevizibilul dragostei vă șochează puternic.
Simbătă : Un duș rece de gelozie.
Duminică : Momente de reculegere în fața unei decizii cu bătaie lungă.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : O nouă sete de viață se face simțită.
Marți : Întoarcerea pe toate fețele a unor proiecte importante.
Miercuri : Un chef mult așteptat într-o atmosferă intimă.
Joi : O zi noroasă în legătură cu sexul opus.
Vineri : Azi sînteți autoritar și intransigent cu toată lumea.
Simbătă : O situație financiară impune riscuri imediate.
Duminică : Elan erotic maxim, sensibilitate crescută.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Săptămînă dinamică , sînteți mai sociabil decît de obicei.
Marți : Se profilează un succes profesional.
Miercuri : Contacte de afaceri cu multe persoane.
Joi : Căldura sufletească a partenerului are o scădere.
Vineri : Mici probleme cu sănătatea, îngrijorări inutile.
Simbătă : Prudență în relațiile cu un Taur foarte apropiat.
Duminică : Călătorie lungă și plăcută.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Soarele vă îndeplinește în această perioadă toate dorințele.
Marți : Zi de confesiuni reciproce cu partenerul conjugal.
Miercuri : O afacere foarte rentabilă se încheie cu succes.
Joi : Dominați fără cruțare pe cei din jur.
Vineri : Din nou o satisfacție financiară.
Simbătă : Probleme de comunicare într-o legătură afectivă nouă.
Duminică : Stare trecătoare de agitație.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Fantezie și creativitate debordante.
Marți : Previzibile decepții în dragoste, nu disperați.
Miercuri : Răspundeți cu brio noilor solicitări intelectuale.
Joi : Înțelepciune în luarea unei decizii importante.
Vineri: Evitați cu tact o capcană sentimentală.
Simbătă: Sînteți generos în sfaturi și acțiuni amicale.
Duminică: Relaxare totală a spiritului în compania obișnuită.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni: Deplină armonie astrală, toate vă merg din plin.
Marți: Întoarceți pe toate fețele o investiție deosebită.
Miercuri: Zi de puternic elan profesional.
Joi: Întîlniri de afaceri foarte profitabile.
Vineri: Conjunctură sentimentală favorabilă.
Simbătă: Ambiția și tenacitatea vă e răsplătită din plin.
Duminică: Ușoare probleme cu sănătatea.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Energie sufletească și dorință de afirmare deosebite.
Marți: O digresiune amoroasă vă sustrage afacerilor.
Miercuri : În pofida unor suspiciuni, aveți o realizare excelentă.
Joi: Demonstrați din plin calitățile dv. profesionale.
Vineri: Irascibilitate în relațiile cu colegii.
Simbătă: Instabilitatea nervoasă se accentuează
Duminică: Zi confortabilă, retragere în singurătate.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Dor de ducă, de relaxare imediată, de evadare din stres.
Marți : Sînteți ursuz și necomunicativ, totul merge de-a-ndoaselea.
Miercuri: O rază de lumină pe plan afectiv—emoțional.
Joi: Sînteți implicat într-o nouă afacere.
Vineri: Armonia conjugală se clatină, criză de loialitate.
Simbătă: O criză de orgoliu vă menține nervos, iritabil.
Duminică: Lungi momente de dialog cu sine, în căutarea echilibrului interior.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Dinamică sentimentală deosebită, afectivitate crescută.
Marți: Ritm alert în rezolvarea unor probleme profesionale.
Miercuri: Zi norocoasă, o nouă izbîndă materială.
Joi: Firea dv. delicată arbitrează o dispută colegială.
Vineri: Satisfacții în viața familială.
Simbătă: O veste importantă de la un Scorpion.
Duminică: Tandrețe și confort conjugal.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Săptămînă a deciziilor importante pe plan financiar.
Marți: Sînteți dominat de o Fecioară, posibile legături amoroase.
Miercuri: Mare agitație profesională, muncă încordată.
Joi: O deprimare trecătoare în relațiile cu un Berbec.
Vineri: Legăturile sentimentale trec pe primul plan.
Simbătă: Simțul realității vă dejoacă o decizie mai veche.
Duminică: Vă bucurați din plin de atenția celor din jur.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Transformați orice eveniment în sărbătoare. Săptămînă senină.
Marți: Vă rănește o indiscreție a unui prieten.
Miercuri: Sînteți copleșit de un succes profesional.
Joi: Elan sufletesc deosebit într-o nouă afacere.
Vineri: Zi norocoasă pe plan afectiv și material.
Simbătă: Intensitate erotică și mare nevoie de relaxare spirituală.
Duminică : O plictisitoare vizită vă deturnează programul.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Prioritate științifică mondială

În anul 1920, marele savant român Emil Racoviță (1868—1947) înființează la Cluj primul Institut de speologie din lume, profilat pe studiul științei întemeiate tot de dînsul, speologia. Celebrul biolog român a fost membru al Academiei Române din același an, iar între 1926 și 1929 a fost președintele acesteia. Între anii 1897—1899 a participat la expediția științifică belgiană din Antarctica, condusă de Roald Amundsen. Între 1900 și 1920 a fost subdirectorul stațiunii zoologice marine franceze de la Banyuls-sur-Mer.

Exploratori

Medicul și naturalistul Ilarion (Ilarie) Mitrea (1842—1904) efectuează cercetări științifice în Mexic, între anii 1866—1867. Stabilindu-se în Indonezia (1870—1890), a făcut numeroase explorări în Insulele Djawa, Kalimantan etc. Exploratorul și omul de știință român a donat muzeelor țării numeroase exponate botanice, zoologice, geologice și etnografice.

Tenis de cîmp

Cel mai valoros tenisman al țării este Ilie Năstase (născut la 19 iulie 1946 în București). A fost de trei ori finalist al cupei Davis, împreună cu Ion Țiriac (în anii 1969, 1971 și 1972), de patru ori învingător în Turneul Campionilor (1971, 1972, 1973, 1975), de două ori cîștigător al Marelui Premiu F.I.L.T. (1972, 1973), sportivul nr. 1 al lumii în 1973, cel mai bun sportiv al țării în 1969, 1970, 1971 și 1973 etc. etc. Cea mai bună jucătoare de tenis de cîmp este Virginia Ruzici. Ea a cîștigat titlul la Roland Gaross în 1978 (și finalistă în 1980), a ocupat locul patru în Turneul Campioanelor de la Palm Springs (1978) și locul cinci în Marele Premiu F.I.L.T. în 1978. A fost de trei ori campioană mondială universitară, în 1977 (Sofia), 1979 (Ciudad de Mexico) și 1981 (București).

Femei celebre

Prima femeie—savant din România al cărei nume figurează în terminologia științifică universală este chimista Gabriela Chabovski (1891—1936). Ea a descoperit într-o cultură de celule o nouă levură (în 1919), denumită de profesorul elvețian Robert Chodat „cultura Chabovski".

Cea mai mică pasăre

Cea mai mică pasăre care trăiește la noi în țară este aușelul. Ea cîntărește numai cinci grame și depune ouă cu greutatea medie de 0,72 grame.

Premieră urbanistică

În anul 1872 se face prima încercare de utilizare a asfaltului pentru unele străzi ale Bucureștiului. Această tehnologie nu elimina, la vremea respectivă, folosirea dalelor și pavelor din lemn.

Premieră aeronautică

În anul 1933, mecanicul Filip Mihail (1896—1962) inventează stabiloplanul, un fel de avionetă tip „aripă zburătoare" fără coadă —unul din primele aeronave de acest gen din lume.

GUINNESS BOOK

Tenis de masă

Ne face mare plăcere să amintim despre campionatul acesta din Guinness Book, Cartea Recordurilor Lumii. Întîlnim aici două nume românești — alături de cel al Nadiei Comăneci de la gimnastică —, ceea ce reprezintă un adevărat record românesc în materie pentru această enciclopedie universală a potențialului uman.

Primele referiri la tenisul de masă se află în cataloagele tipărite la Londra în anii 1880. Prima asociație de ping—pong a fost înființată în 1902, dar după o criză temporară, ea a început să dea roade din 1921.

Cele mai multe titluri mondiale individuale la femei le-a obținut românca Angelica Rozeanu, și anume șase, în anii 1950—1955. Campionatul mondial, înființat în 1927, s-a desfășurat anual pînă în 1957, cînd s-a hotărît să se desfășoare bianual. Cele mai multe titluri de campion mondial la bărbați le deține ungurul G. Viktor Barna (1911—1972). El a cîștigat cinci titluri individuale (1930, 1932—1935), opt titluri la dublu (1929—1935 și 1939) și două titluri la dublu mixt, în total 15 titluri de campion mondial.

Cele mai multe titluri mondiale pe echipe, 12, le deține Ungaria, între anii 1927 și 1979 — la masculin. La feminin, cele mai multe titluri le deține Japonia și anume opt — între 1952 și 1971.

Cel mai lung meci în cadrul Cupei Swaythling s-a disputat la 14 martie 1936, la Praga. Timp de o oră și 58 minute s-au întrecut românul Panet Farcas și polonezul Alex Ehrlich. În cadrul aceleiași cupe, meciul dintre echipele României și Austriei a fost cel mai lung, el durînd 11 ore. A început duminică 15 martie și s-a terminat în miercurea următoare.

Cel mai tînăr campion (nu numai la tenis de masă, ci al tuturor sporturilor), este jamaicanul Joy Foster. În august 1958 el a cîștigat titlul suprem la 8 ani, în Campionatul Indiilor de Vest, la Port of Spain, Trinidad.

Cea mai rapidă lovitură (deși nu există un studiu complet în această direcție) aparține germanului M. Sklorz. Viteza cu care s-a deplasat mingea la o „bombă" a lui a fost de 168,9 km/oră !

Cel mai lung meci de simplu între doi jucători a durat 143 ore și 46 minute. Protagoniști: Pieter van der Merwe și André Vetter (în mai 1983).

În imagine îl puteți admira pe cel mai valoros campion de badminton din lume (opt titluri), indonezianul Hartomo Kurniawan (în anii 1968—1974 și în 1976).

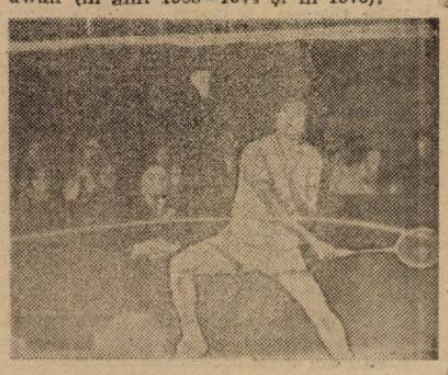

Rubrici realizate de PAUL IOAN

Aperitiv de vară cu vinete

Foarte gustos și ușor de preparat, acest aperitiv este asemănător la gust cu zacusca. **Ingrediențe : 4—5 vinete potrivite, 10—15 ardei grași, 1/2 kg ceapă, 1,5 kg, roșii, sare, pătrunjel verde.** Se coc vinetele și ardeii, se curăță și se lasă la scurs. Se dau roșiile prin sită sau se taie felii după ce au fost curățate de coajă. Se taie ceapa solzișori și se înmoaie (sau se prăjește, dacă suportați) în ulei. Într-un vas de Jena se așează ceapa cu uleiul în care s-a încins, apoi, în strat, vinetele tocate, ardeii tăiați subțire și deasupra roșiile. Se pune la cuptor și se servește rece, cu pătrunjel tocat deasupra.

IRINA STOICA

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI
GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI

B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POȘTA by Air Mail

■ **MIHAI NICHIȘOIU, București :** Am luat cunoștință din scrisoarea dvs de înființarea „Asociației Române pentru Studiul Fenomenelor Aeriene", care își propune să se dedice studiului științific privind OZN-urile, fenomene paranormale, „folosind o gamă largă de metode științifice în investigarea aparițiilor inedite de obiecte zburătoare neidentificate. Informăm la rîndul nostru că Asociația își are sediul la Observatorul Astronomic Amiral V. Urseanu și lucrează în paralel cu serviciile ASTRO-CLUB-ului bucureștean îndrumat de dr. Harald Alexandrescu și cu „Asociația de Studiere a Fenomenelor Aeriene" condusă de dl. Toma Pătrascu. „Ce-ar mai fi de adăugat ? Că atunci cînd veți fi dobîndit statul legal, vom publica „proiectul" pe care ni-l rezumați în scrisoare. În privința cooptării în Asociație a dl. dr. Dan Farcaș, considerați că acesta s-a și întîmplat odată cu apariția acestui răspuns. De aceea, orice corespondență sau contactare a domnului Farcaș o puteți face prin intermediul revistei noastre. Așteptăm ca totul să fie cum doriți, dar și o vizită la redacție pentru a discuta mai pe larg despre activitatea dvs. de perspectivă...

■ **TĂNASE P., București :** În legătură cu continuarea discuției cu ființe de pe alte planete, vă pot comunica următoarele: Dacă astfel de discuții ar fi posibile așa cum e posibil să discutăm între noi la această rubrică, miracolul ar depăși orice alt eveniment de pe planeta noastră petrecut în ultimii două mii de ani ! Au publicat, într-adevăr, unele „experimente" despre a căror taină nu știm prea multe. Am întrerupt astfel de discuții numai atunci cînd experimentul însuși, comunicat nouă cu argumente inițiale, ulterior nu s-a dovedit credibil din perspectiva logicii științfice. Dar vom continua să publicăm interviuri, discuții convorbiri despre fenomenele paranormale, care au totuși o bază concretă în rațiune și nu decad în pură fantezie subiectivă. Convingerea subsemnatului ? Fără îndoială că nu sîntem singuri în Univers. Dar pînă vom da mîna cu convivii noștri cosmici probabil mai e nevoie de timp...

■ **MANOIL BENCHEA, Blaj, jud. Alba :** Ne scrieți : „Cu ajutorul legii fizicii care se ocupă cu deplasarea corpurilor în virtutea inerției, am descoperit secretul unui mecanism capabil să producă electricitate și lucru mecanic, pe bază de autoservire cu energie... „Fapt remarcabil în condițiile crizei energetice actuale, dar... pentru a vă fi de folos, avem nevoie de documentația și argumentația tehnică explicite, exacte, corecte. Descrierea principiilor și explicațiile pe care ni le oferiți nu sînt suficiente. O asemenea descoperire trebuie brevetată, testată, și ne oferim să o facem cunoscută în paginile revistei în condițiile în care dispunem de argumentele tehnice pe care sperăm că ni le veți trimite cît mai curînd posibil...

Rubrică realizată de ION ȚUGUI

PROGRAM TV

LUNI, 9 septembrie. Programul 1. 14.00 Actualități 14.10 Calendarul zilei 14.20 Worldnet USIA 15.20 Avanpremiera săptămînii 15.40 Festivalul Internațional „George Enescu" 16.00 Cheia succesului 16.30 Agenda festivalului enescian 17.00. Știri 17.05 Emisiunea în limba maghiară 18.35 Drumuri în memorie 19.00 Tezaur 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.10 Teatru TV. Așteptîndu-l pe Godot de Samuel Beckett. 23.25 Cronica parlamentului. Actualități 23.55 Festivalul Internațional „George Enescu" 0.35 Repriza a treia. **Programul 2.** 16.00 Actualități. 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Veniți cu noi pe programul doi... la bătrînețe ? 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.40 Magazin auto-moto 22.00 TV5 Europe. 22.35 Parada vedetelor internaționale (I).

MARȚI, 10 septembrie. Programul 1. 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Școlarul zurbagiu (SUA, 1937) 11.30 Super Channel 12.35 Desene animate 13.00 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Vîrsta a treia 14.40 Muzică pentru părinți 15.00 Tradiții 15.20 Avanpremieră 15.30 Serial științific 16.00 Cursuri de limbi străine 16.30 Agenda festivalului enescian 17.00 Știri 17.05 Salut, prieteni ! 19.00 Confluențe 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.10 Film serial. La Camorra 22.20 Reporter '91 22.50 Cronica parlamentului. Actualități 23.20 Festivalul Internațional „George Enescu". **Programul 2.** 16.00 Actualități 16.15 Desene animate. Snorky 16.40 Documentar științific 17.10 Studioul de literatură 18.10 Film serial. În viltoarea timpului 19.10 Tribuna non-conformiștilor 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.40 De-ale pieței în economia Capitalei 22.00 TV5 Europe 23.35 Floarea limbii noastre.

MIERCURI, 11 septembrie. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 TV5 Europe 12.35 Desene animate 13.00 Ora de muzică. 14.00 Actualități 14.10 Viața spirituală 14.40 Avanpremieră 14.50 Documentar științific 15.20 Cursuri de limbi străine. Limba germană. Limba italiană 15.50 Agenda festivalului enescian. 16.20 Stadion 16.50 Tragerea pronoexpres 17.00 Știri 17.05 Convietuiri 17,35 Cărți și idei 18.00 Forum 18.35 Reflector 19.00 Arte vizuale 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.10 Memorialul durerii 22.30 Universul cunoașterii 23.15 Cronica parlamentului Actualități 23.45 Festivalul enescian... în pași de dans. **Programul 2** 15.55 Actualități 16.05 Desene animate 16.30 Teatru TV. John Gabriel Borkman de Henrik Ibsen 18.00 Emisiunea în limba maghiară 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.40 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV5 Europe 22.35 De dragoste.

JOI, 12 septembrie. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Tele-vacanță școlară 11.50 Super Channel 12.35 Desene animate 13.00 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Oameni de lîngă noi 14.40 Jazz-magazin 15.20 Avanpremieră 15.30 Medicina pentru toți 16.00 Cursuri de limbi străine. Limba engleză 16.30 Agenda festivalului enescian 17.00 Știri 17.05 Pro patria 18.05 Campionatele mondiale de gimnastică. 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.10 Film serial. Dallas 22.15 În fața națiunii 23.00 Cronica parlamentului. Actualități 23.30 Opera... o glumă ? **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Desene animate 16.35 Dicționar de personaje 17.00 Emisiunea în limba germană 18.00 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.00 BBC World Service. 21.30 Sport 21.50 Super Channel 22.00 TV 5 Europe 22.35 Tarafuri tradiționale.

VINERI, 13 septembrie. Programul 1: 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Ia banii și fugi ! (SUA, 1969) 11.50 Super Channel 12.35 Desene animate 13.00 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Mapamond 14.35 Podoabe ale naturii 15.00 Mondo-muzica 15.20 Avanpremieră 15.30 Patrimoniu 16.00 Limba noastră 16,30 Agenda festivalului enescian. 16.50 Tragerea Loto. 17.00 Știri 17.05 Emisiunea în limba germană 18.05 Invitatul săptămînii 18.35 Ecranul 19.00 Concert al fundației „Brambach" 21.00 Viața parlamentară 21.30 Film serial. Destinul familiei Howard 22.30 Simpozion 23.15 Actualități 23.30 Virstele peliculei 0.15 Festivalul Internațional „George Enescu" 0.55 Campionatele mondiale de gimnastică. 2.55 Campionatele mondiale de gimnastică. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Campionatele mondiale de gimnastică 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.30 Super Channel 22.00 TV5 Europe 22.35 Itinerar muzical.

SÎMBĂTĂ, 14 septembrie. Programul 1 : 9.00 Bună dimineața ! 10.00 Actualități 10.10 Tip-top, mini-top. 11.10 Descoperirea planetei 11.30 Interferențe spirituale — Stare de trecere 12.30 Desene animate 13.00 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 7×7 14.35 Tele-club 16.00 O melodie dintr-o sută 19.00 Melodii îndrăgite 19.15 Teleenciclopedia 20.00 Actualități 20.35 Film serial. Maddie și David 21.40 Săptămîna sportivă 22.00 Filmul Festivalului Internațional de muzică ușoară — București '91. 23.00 Actualități 23.15 Soliștii țării la Festivalul enescian 0.15 Film artistic. Mata Hari (SUA, 1985) 1.55 Campionatele mondiale de gimnastică. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Moara (Telefilm Chișinău, 1990) 17.50 Super Channel 18.00 Cercetarea științifică agricolă 18.40 Super Channel 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.30 Super Channel 22.00 TV5 Europe 22.35 Serenada... estivală.

DUMINICĂ, 15 septembrie. Programul 1 : 8.30 Bună dimineața ! 9.30 Abracadabra ! 10.20 Film serial pentru copii. Vizitatorii. 10.50 Actualități 11.00 Lumină din lumină 12.00 Viața satului 13.30 Hora satului 14.00 Actualități 14.10 Atlas 14.35 Video-magazin 17.00 Campionatele mondiale de gimnastică 18.00 Știință și imaginație 18.30 Convorbiri de duminică 19.00 Film serial. Dallas. 20.00 Actualități 20.30 Film artistic. Cînd vor trece norii (SUA, 1945) 22.40 Campionatele mondiale de gimnastică 1.15 Festivalul Internațional „George Enescu". **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Convietuiri 17.10 Pop-magazin 17.30 Orașe și civilizații 18.00 Divertisment muzical internațional 18.30 Super Channel 19.30 Serată muzicală TV 22.00 TV5 Europe. Jurnal. Transmisiune directă (în limba franceză) 22.35 Cîntecul inimii mele. Melodii populare.

După „PANORAMIC TV."

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

PUTEREA NEBĂNUITĂ A EMOȚIILOR

O știință extrem de tînără, psihoneuroimunologia, dezvăluie surprinzătoare taine ale organismului uman ● Interacțiuni complexe între sistemele nervos, endocrin și imunitar ● Influența stresului asupra imunității.

Dacă am încerca să formulăm o definiție a psihoneuroimunologiei, această știință atît de tînără încît își poate număra anii pe degetele celor două mîini, nu ar fi foarte ușor, ne avertizează celebrul imunolog Nicholas Cohen de la Universitatea Rochester (Statul New York). Să spunem totuși că ea studiază schimbările imunologice asociate comportamentului și invers, schimbări de comportament ce pot fi asociate cu factori imunologi, prin interacțiunea sistemelor nervos, endocrin și imunitar. Această disciplină cunoaște o veritabilă explozie și este privită în lumea specialiștilor cu deosebit interes. Și aceasta pentru că poate oferi un răspuns privind vindecarea unor boli grave între care este inclusă și maladia canceroasă. Poate din acest motiv în S.U.A. se observă o creștere a fondurilor angajate în programele de cercetări ale noii științe.

Pornind de la premisa că sistemul imunitar funcționează într-un organism viu, putînd interacționa cu alte sisteme fiziologice, cercetări recente au evidențiat producerea efectivă a unor astfel de fenomene.

Se știe cert că sistemul nervos central „comunică" cu sistemul imunitar. Țesuturile limfoide sînt puternic inervate și, dacă se suprimă această inervație se modifică expresia răspunsului imunitar. Limfocitele și macrofagii posedă pe suprafața lor receptori specifici mai multor hormoni și neuropeptide. Invers, unele celule ale sistemului nervos central produc molecule care erau considerate proprii sistemului imunitar. S-a demonstrat cu certitudine că interacțiunile imunomodulatoare între sistemul nervos central și sistemul imunitar pot fi „reglate" de comportamentul organismului. Aceste rezultate au fost dobîndite grație studiilor vi-

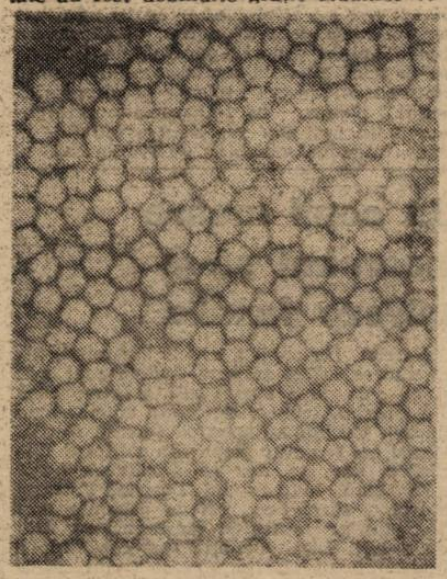

zînd, între altele, influența stresului asupra imunității.

Ipoteza unei legături strînse între comportament și imunitate a fost avansată pe baza datelor ce demonstrează rolul factorilor psihosociali, incluzînd deci și stresul, în apariția unor maladii. Exemplele sînt numeroase. Astfel, studenții medicinești de la Universitatea din Ohio au fost evaluați din punct de vedere imnologic înainte, în timpul și după o perioadă de examene. Unele elemente de apărare imunitară apăreau mai reduse în probele sanguine recoltate în timpul examenelor decît cele recoltate în condiții mai puțin stresante.

Un alt studiu efectuat asupra divorțului a demonstrat că persoanele divorțate au un răspuns imunitar mai alterat decît cei căsătoriți. Foarte recent au fost observate creșteri ale numărului de celule „ucigașe" în probe recoltate în orele ce au urmat unui cutremur din San Francisco, de la martorii catastrofei, în raport cu eșantioane prelevate de la aceleași persoane, 6 sau 12 luni mai tîrziu. Fenomenul este explicat de specialiști prin schimbările în circulația limfocitelor, provocate de hormoni și neurotransmițători „treziți" de factorul stres. Alte observații au relevat o rapidă creștere a numărului și activității celulelor „ucigașe" la tinerii care efectuau operații de calcul mental sub „presiunea" unui examinator.

Exemplele demonstrează, spun specialiștii, rolul benefic sau nociv al diverselor tipuri de stres. Mai mult ca o ipoteză seducătoare decît drept un fapt unanim acceptat, savantul american Nicholas Cohen conturează corelația dintre stres și apariția bolilor în care este implicat sistemul imunitar. Este vorba despre cancer, infecții virale sau bacteriene, alergii, maladii autoimune... Psihoneuroimunologia, acest star de ultimă oră al științelor medicale, oferă speranțe în aceste maladii, atît de temute.

ECATERINA BATRÎNEANU

Laptele matern, contestat?

Multe mame sînt dezorientate : pot ele oare să-și asume riscul de a-și alăpta copilul în ciuda reziduurilor de poluanți toxici conținuți în laptele matern ? Încă nu s-a putut preciza dacă este mai riscant să privezi sugarul de efectele benefice ale laptelui matern sau să-l supui organismul acțiunii substanțelor toxice pe care el le conține.

Întrebați de părinții neliniștiți să afle dacă o mamă mai poate să-și alăpteze copilul, în ciuda poluării mediului, medicii, toxicologii și dieteticienii ezită din ce în ce mai mult să răspundă afirmativ și subliniază că ei pot doar să țină seama de **starea actuală** de cunoștințe. Alăptarea la sîn nu mai este recomandată astăzi decît pentru o durată de patru luni (în loc de șase anterior) din cauza reziduurilor toxice din laptele matern.

Majoritatea specialiștilor apreciază totodată că trebuie acordată o importanță mai mare efectului binefăcător al laptelui matern — care protejează copilul contra infecțiilor decît riscurilor — cu toate că ei nu știu cu precizie cum substanțe toxice ca plumbul, cadmiul și mercurul acționează asupra organismului sugarului. Dar nici unul dintre ei nu este dispus să accepte fără rezerve alăptarea la sîn.

Totuși, sînt puțini pediatrii care se opun categoric, cum ar fi dr. E. Bonnet, care, într-o conferință intitulată „Ce știm despre Cernobîl ?" a calificat laptele matern ca „deșeu special". Un alt opozant ar fi prof. Wemmer din Darmstadt : „Reziduurile toxice din produsele fitosanitare ca PCB și DDT nu pot fi eliminate decît prin laptele de mamă !".

Se știe că nou născuții care au fost hrăniți cu lapte de mamă sănătos și lipsit de orice substanță toxică suferă mai puțin de colici, tulburări ale căilor respiratorii, otite și gingivite, decît copiii hrăniți cu biberonul. Dar cîte mame pot să trăiască într-un loc în care să nu vină în contact nici cu aerul, apa sau alimentele poluate ?

Problema care se pune este de a ști dacă este mai periculos să-i alăptezi pe copii la sîn sau să renunți. În 1984 se recomanda alăptarea pentru șase luni. În prezent nu este vorba decît de patru luni. O anchetă efectuată în Scoția în rîndul a 674 de mame a relevat că trei luni de alăptare sînt suficiente pentru a

asigura o bună protecție imunitară a sugarului. Le revine deci părinților riscul de a se pronunța pro sau contra alăptării naturale.

M.D.

Dialogurile Laurei

■ Dincolo de pățania ta propriu-zisă — aș spune „clasică" —, a iubitei înșelate în dragoste, scrisoarea ta, draga mea **IZABELA (Tîrgoviște)**, m-a întristat prin „învățămintele" cu care te-ai ales de pe urma celor întîmplate. Îmi scrii, deci : „Am înțeles acum un mare adevăr : acela că iubirea e făcută pentru cei umili (?!) ; cei mîndri își închipuie că nu au nevoie de inimă... Orice om este înșelat și trebuie să închidă ochii spre a nu vedea ce nu dorește să vadă... Mi-am ferecat inima împotriva oricărei iubiri. Nepăsarea și indiferența sînt armele mele fiindcă simt că nu voi mai iubi niciodată... Visez la o dragoste imposibilă, dar nu o voi avea, așa că nu-mi rămîne decît să plîng..." Etc., etc. Ei, ei, ei, — ușurel, liniștește-te, draga mea dragă ! Dă-mi voie să-mi închipui că aceste „concluzii" le-ai scris într-o clipă de cumplită amărăciune — pe care o înțeleg prea bine, cu atît mai mult cu cît știu, eh !, cum arată în astfel de clipe fața lumii, fiindcă și eu am trecut, ca aproape toți oamenii din lume, prin asemenea încercări ! — și că, în realitate, nu crezi în ele ! Iubirea este „făcută" **pentru oameni**, umili sau mîndri, frumoși sau urîți — nu are importanță, **oameni** să fie ! Cei lipsiți de inimă — și am întîlnit o groază ! —, crede-mă, **nu sînt oameni**, oricum ar arăta și s-ar purta... Orice om e înșelat ? Și de ce „trebuie" să închidem ochii ? Din lașitate? Din teama de a nu fi „contrazișii" de realitate ? Păi, dacă-i închidem — mai ales în dragoste ! — pățim ce-ai pățit. Și nu avem voie să dăm vina pe altul (alții). Oricît ți-ar fi de neplăcut, deschide măcar de azi înainte ochii și recunoaște că **nu ai știut cui** să-ți încredințezi prietenia, dragostea, că nu e vorba de umilință ori mîndrie, ci de **omenie**, că „visul" tău, cel cu „dragostea imposibilă", ar fi tare bine să-l prefaci în visul unei iubiri **posibile aici, acum**, nu pe altă planetă ! Ești „nepăsătoare și indiferentă" față de „orice" iubire ?! Păi, atunci de ce mai plîngi ? De ce mai suferi ? Îți plîngi „ziua de ieri" ? La ziua de mîine cînd te vei gîndi ? Uite ce te rog, dacă ții, oricît de puțin, la părerile (vezi că n-am zis „sfaturi" ? Nu pot să le sufăr !) unei prietene un pic mai mare decît tine : șterge-ți lacrimile, **gata** ! Viața e prea scurtă — și totuși frumoasă, fir-ar să fie ! — pentru a lua „hotărîri pe vecie" ! Ai plîns și ai suferit destul pentru cine nu te-a meritat. După cele întîmplate, cred că ești acum mai înțeleaptă, ai învățat că încrederea, prietenia, dragostea nu se acordă așa, oricui, oricînd, oricum. Suferind, ai învățat să-ți prețuiești sentimentele și nu-ți mai rămîne decît să-l găsești pe cel care va ști să ți le prețuiască — iubindu-te cu adevărat. Omenește, nu „imposibil", nici din umilință, nici din mîndrie. Din **demnitate**. Hai, fruntea sus, chiar dacă nu-i ușor pe lume să fii și să rămîi OM...

LAURA

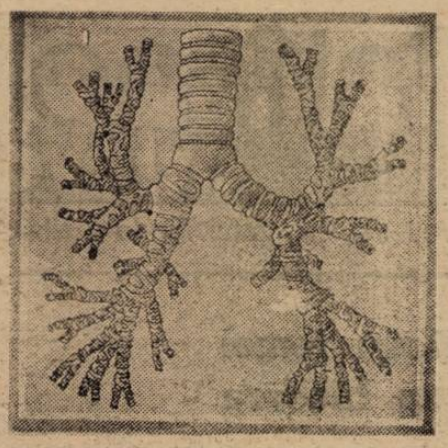

17 anti-sfaturi în legătură cu fumatul

„Cu excepția războiului nuclear, a foametei sau a unei epidemii de mare anvergură — precizează recent într-o publicație a Organizației Mondiale a Sănătății prof. Keith Ball din Londra, o mare autoritate contemporană în domeniul cardiologiei și a medicinii preventive — tabagismul se constituie prin el însuși drept cel mai mare și mai perfid pericol la care este expusă sănătatea omenirii". În ciuda acestui adevăr, majoritatea fumătorilor tind să bagatelizeze să să minimalizeze avertismentele ca și sfaturile care li se dau despre necesitatea abolirii acestui viciu. Mai mult decît atît, acestia, sătui pînă la refuz de acele nuuri și interdicții pe care le tot aud în materie de fumat, consumă și mai multe țigarete, parcă este ceva în psihologia fumătorilor, ce îi apropie de conducătorii auto care sătui de atîtea interdicții și restricții impuse în circulația prin o[illegible] își acordă viteze delirante cînd se văd la drum deschis, respectiv în afara localităților urbane. Iată rațiunea pentru care într-o asemenea situație, este mai convingătoare inversarea strategiei în materie de sfaturi. Iată și rațiunea acestor anti-sfaturi pe care le oferim fumătorilor :

1) Fumatul reprezintă un izvor nesecat de sănătate, aidoma mării ca și muntelui așa că profitați din plin de acest izvor.

2) Vreți să trăiți cît mai mult ? Atunci fumați tot atît de mult.

3) Cine fumează chiar de dimineață, departe ajunge.

4) Fumînd, vă consolidați și vă păstrați sănătatea.

5) Nu există „binecuvîntare" mai mare pentru plămînii d-voastră ca fumul de țigară. Așa că, beneficiați din plin de această „binecuvîntare".

6) Cînd fumați, este bine ca ferestrele și ușile să fie ermetic închise, pentru a nu se pierde nici măcar un centimetru cub de fum albastru, atît de benefic sănătății.

7) Fumați ori de cîte ori vă aflați pe malul mării sau pe creste de munte, pentru a imprima cît mai multă savoare aerului pe care îl respirați pe aceste meleaguri.

8) Fumați, de asemenea, ori de cîte ori vă aflați într-un parc, sau la cîmp, pentru a anihila cu fumul de țigară mirosul florilor.

9) Învățați-i pe copiii voștri să fumeze cît mai precoce posibil, și asta pentru a-i ajuta să se călească pe această cale împotriva diverselor boli, dar și pentru a creste mai bine.

10) Luptați pentru ca elevii să dispună de libertatea de a fuma chiar din primele ore de școală, chiar în fața profesorilor lor.

11) Femei ! Vreți să nașteți copii cît mai sănătoși ? Atunci fumați cît mai intens, chiar din primele luni de sarcină.

12) Femei! Vreți ca laptele cu care vă alăptați propriul copil să fie cît mai codimentat și cît mai nutritiv ? Atunci fumați temeinic, chiar și în tot timpul alăptării.

13) Părinți! Fumați de preferință în încăperile în care se joacă și își fac lecțiile copiii voștri! În felul acesta ei se vor dezvolta mai bine și, în același timp, vor învăța mai bine.

14) Vreți să vă tăbăciți plămînii cît mai bine, făcîndu-i în felul acesta cît mai rezistenți la agresiunile microbiene și virotice de tot felul ? Atunci fumați cît mai mult.

15) Fumînd, sprijiniți una dintre industriile cele mai prospere din lume, prosperitate ce se realizează cu contribuția d-voastră directă. Fiți în consecință, alături de această industrie nobilă și umanitară.

16) Fumînd pînă la adînci bătrînețe, dovediți că sînteți un om înzestrat cu multă perseverență și voință, ca și cu o durabilă preocupare pentru sănătatea și longevitatea dv.

17) Ați observat, desigur, că pe multe țigări ce se consumă pe diverse meridiane ale lumii figurează avertismente : „Caution ! Cigarette smoking may be hazardous to your health" sau „Atention! Fumer la cigarette peut être dangereux pour vôtre santé" etc, ceea ce tradus înseamnă „Atenție ! Fumatul poate fi periculos pentru sănătatea dv". Demonstrați-le tuturor acestora care încearcă să vă sperie pe această cale, că gluma lor, nu are nici un haz.

ARCADIE PERCEK

Nr. 36 (1768) din 7 septembrie 1991

întîmplări adevărate

Ani de zile, tatăl lor le-a siluit

Două femei rup tăcerea

În aplauzele asistenței Martine și Sylvie Rohr, plîngînd de bucurie, părăsesc, libere, clădirea tribunalului. Cele două femei fuseseră acuzate că încercaseră să-și omoare tatăl. Paricidul este o crimă gravă

dar adevărul a explodat în plin proces. Totul a început pe data de 4 februarie 1988, în apartamentul ocupat de familia Rohr, la Vierzon. În timp ce tatăl, Jean—Claude, sudor, de 50 ani prepară cafeaua în bucătărie, fiica sa Martine, 19 ani, îl împușcă în spate ; grav rănit, tatăl cade, iar fata fuge. Este repede arestată și sora ei Sylvie, 21 ani care declară : „Eu am cumpărat pistolul și amîndouă am hotărît să ne omorîm tatăl". Faptă oribilă care le trimite în închisoare. Aici, un trecut tenebros și feroce iese la iveală. Fetele povestesc că toată viața lor a fost un coșmar. Tatăl lor le brutaliza atît pe ele, cît și pe mama lor. Un tată tiranic le mînca viața. „Într-o zi a vrut să mă sugrume", a spus Martine. Bătăi, amenințări, injurii. Apoi trecutul lui Jean—Claude Rohr : copil fiind a trăit în aceeași ambianță, un regim de teroare al tatălui său, pînă cînd mama sa își împușcă soțul în fața copilului. Dar acest coșmar nu justifică tentativa de asasinat. Chestionată de judecători, Martine dezvăluie un lucru grav : „Nu făcea doar atît... Tatăl nostru ne obliga să avem raporturi sexuale cu el". După spusele ei, tatăl le impusese aceste raporturi de pe vremea cînd ele aveau 13 ani, de mai multe ori pe săptămînă. Precizările pe care le-au dat cele două femei au convins pe judecători că lucrurile stătuseră chiar așa. După 6 luni au eliberat-o pe Sylvie, apoi după alte 6 luni pe Martine. Eliberate au venit totuși la proces. A fost audiat și fratele lor, Laurent, 17 ani, care a confirmat climatul de teroare în care au trăit. A doua zi a venit și Jean—Claude Rohr. A recunoscut că „a fost autoritar, dar nu și violent", precum și alte lucruri, dar despre incest nu a vrut să audă. Fetele i-au strigat : „Ești un laș". Și în auzul întregii asistențe, cele două femei au relatat fapte îngrozitoare. „Am suportat rușinea și sila fără să avem puterea de a spune cuiva.". Așa au ajuns la gestul disperat de a ucide. Avocatul tatălui a contra—atacat : „Fetele bat cîmpii, ca să scape de pedeapsă. Nu sînt decît vorbe contra tatălui". Mama a venit și ea la bară : „N-am știut de grozăvia asta, dacă știam, îl omoram eu". Vorbe grele care au impresionat sala. Verdictul în cele din urmă a fost 2 ani cu suspendare pentru Martine și Sylvie. Un fel de achitare avînd în vedere perioada pe care au petrecut-o la închisoare. Un destin întunecat. „Am vrut însă să se cunoască adevărul, motiv pentru care acum este el acuzat în fața plîngerii noastre de incest". Realitatea e crudă.

I-a salvat un viciu ?

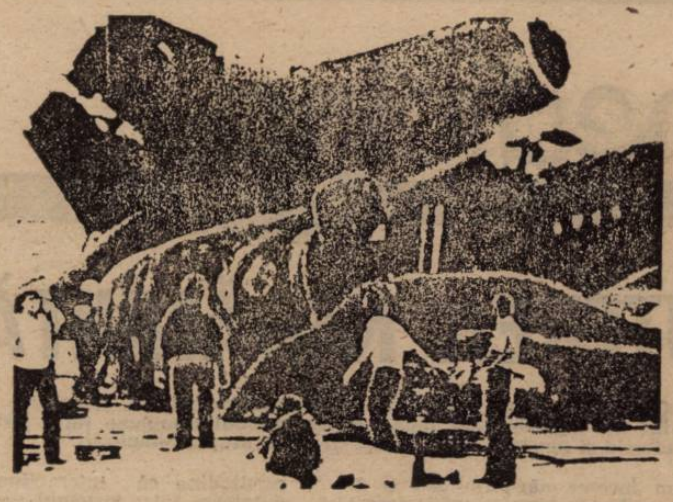

Rare sînt cazurile în care un viciu te poate salva de la moarte. Alteori viciul și norocul, împreună pot face acest lucru. Exact așa s-a întîmplat în cazul unui catastrofic accident de avion, petrecut cu cîțiva ani în urmă. Aparatul, un Boeing, se pare că datorită unui incendiu la unul dintre motoare s-a prăbușit deasupra orașului Dallas. În fotografie puteți observa un rest din fuselajul avionului. În acea tragedie, mai bine de 100 de oameni au murit, dar, incredibil, au fost și cîțiva supraviețuitori. Aceștia, în momentul prăbușirii se aflau înspre coada aparatului, într-o cabină rezervată fumătului. 31 de pasageri care fumau au rămas prinși în cabină... dar au scăpat cu viață. „În urmă cu cîțiva ani mă lăsasem de fumat și m-am reapucat de acest viciu în urmă cu un an. Dar nu cred că o să mă mai las vreodată" a declarat unul dintre supraviețuitori.

Un copil moare încercînd să-și salveze familia

Antrim. Un copil a murit încercînd, fără succes, să-și salveze fratele mai mic și pe cele două surori aflate într-o casă din Antrim, Irlanda de Nord, cuprinsă de flăcări. Vecinii au spus că Darren Battie, 11 ani, ar fi putut scăpa din mijlocul flăcărilor, dar s-a dus să-și salveze frații care țipau. Mama lui Darren, Frances Murphy, sărise cu cîteva secunde mai devreme pe fereastră împreună cu fata de 2 ani, Lisa. Ceilalți trei copii morți împreună cu Darren aveau 7 ani, 18 și respectiv 8 luni. Băiatul se putea salva, la rîndul lui sărind pe fereastră, dar n-a făcut-o.

A căzut de la 3 km altitudine

Cleveland. O întîmplare incredibilă s-a petrecut în SUA, Jill Shield, parașutistă, a avut nenorocul să sară de la 3,2 km altitudine și, în cădere liberă fiind, să observe că nu i se deschide parașuta. Aflată acum în scaunul cu rotile, ea a declarat că este gata să sară din nou. „Sînt cea mai norocoasă persoană din lume" a spus ea reporterilor. Și avem motive să o credem. Iată imaginile pe care le păstrează, dinaintea impactului cu pămîntul : „Îmi amintesc că vedeam cum se apropie copacii de jos, dar de la 500 m de pămînt cred că nu-mi amintesc nimic. Știu doar că n-am închis ochii, m-am gîndit că dacă nu mai pot face nimic, măcar să-mi văd sfîrșitul". Norocul acestei femei a fost că a căzut de la 3200 m și a aterizat ca o ghiulea într-o regiune mlăștinoasă. Cu toate acestea nu se poate spune că a scăpat nevătămată. A suferit fracturi ale coloanei vertebrale, fracturi în zona pelvisului, dar medicii au declarat că nu a suferit leziuni interne. Recomandarea lor a fost optimistă : două luni de odihnă, deși recunosc că e un miracol că tînăra parașutistă mai e în viață. Jill Shields e înscrisă la Clubul de parașutism din Cleveland de aproape un an și a declarat că accidentul este din vina ei. Era a 34-a săritură cu parașuta. Și, în ciuda interdicției medicilor, Jill vrea să-și continue activitatea. Zicea că a doua oară nu se poate să i se mai întîmple același lucru...

The Sun plătește daune

Londra. Cunoscutul cotidian englez „The Sun" a fost adus la Tribunal de Jonathan Hunt în vîrstă de 6 ani și obligat să plătească daune morale în valoare de 35.000 lire sterline pentru delictul de defăimare. Care au fost faptele ? În iulie 1989, ziarul scria : „Jonathan Hunt poate fi numit cel mai rău copil din Marea Britanie după isprăvile lui seara trecută : el a produs stricăciuni majore casei părinților săi, după care și-a tăiat o ureche și a omorît o pisică". Avocatul care îl reprezenta pe pustiul de 6 ani a demonstrat că articolul din „The Sun" era o exagerare, pentru că de fapt pisica murise de leucemie, iar copilul nu și-a tăiat urechea, ci s-a rănit lovindu-se de o măsuță pentru cafea. Dar editorul și autorul articolului n-au știut că Jonathan era înregistrat ca handicapat mental de la naștere, ceea ce îi cauza unele dereglări de comportament. Și, oricum, aceste lucruri n-au fost menționate în articol. O greșeală (cîte nu se întîmplă în presa noastră) pentru care The Sun a plătit 35.000 lire sterline (la noi nu e cazul). Responsabilii grupului de presă, după ce au plătit banii, în urma pierderii procesului, au găsit de cuviință să se și scuze : **„Ne pare sincer rău pentru necazul produs". Și necazul era unul singur : fusese jignit un copil de 6 ani !**

Taur balerin

O imagine neobișnuită surprinsă de un fotoreporter în cea de-a 14-a zi a Corridei de San Isidro. Asistentul matadorului spaniol Curro Vazquez privește înmărmurit cum taurul „Primoroso", din cauza unei mișcări greșite, își înfige coarnele în nisipul arenei madrilene, rostogolindu-se peste cap.

verificați-vă cunoștințele

ANGEVIN ȘI ULTRASUNETELE

Profesorul universitar Paul Langevin (1872—1946), de la Collége de France, a fost unul dintre fizicienii de valoare francezi, care a avut contribuții deosebite în citeva domenii ale fizicii și mai ales în cel al ultrasunetelor.

În 1914, un alt fizician francez, Constantin Chilowski, a propus folosirea ultrasunetelor (vibrații sonore imperceptibile cu urechea, avînd frecvențe de peste 16.000 herți, capabile de a se propaga prin medii solide, lichide și gazoase) în scopul detectării de la distanță a diverselor obstacole. Ideea era foarte simplă: unda ultrasonoră emisă dintr-un generator, dacă întîlnește în calea ei un obstacol oarecare, lovindu-se de el, se reflectă ca într-o oglindă. Undele reflectate pot fi recepționate cu un dispozitiv adecvat, sesizîndu-se astfel prezența obstacolului.

Undele ultrasonore sînt emise intermitent, astfel încît între semnale, să poată fi recepționate undele reflectate. Cunoscîndu-se viteza de propagare a undelor ultrasonore în mediul respectiv și măsurîndu-se durata de timp dintre unda emisă și cea reflectată, se poate determina și distanța pînă la obstacol.

Această tehnică este folsită atît de liceci, cît și de instalațiile radar actuale, cu deosebirea că la radaruri se face uz de unde radio și nu ultrasonore.

Luîndu-l de colaborator pe Chilowski și alți doi discipoli, Tournier și Holweck, profesorul Langevin a întreprins ample studii în această direcție, începînd din anul 1915, în timpul primului război mondial, în scopul detectării submarinelor germane, care atunci făceau ravagii. Așa s-a născut „sonarul", inițial, dispozitiv de detectare submarină, însă folosit și azi, cu diverse alte aplicații.

Și acum cîteva întrebări:

1. Cînd a fost pus la punct „sonarul" de Langevin și colaboratorii săi?
2. În ce constau traductoarele folosite atunci, atît la emițătoarele cît și receptoarele de ultrasunete?
3. Ce traductoare se utilizează acum?
4. Ce alte domenii ale fizicii a abordat Langevin?
5. Ce alte aplicații și-au găsit ultrasunetele pînă acum, folosind principii comparabile cu cel al sonarului, excepțînd însă numeroase alte aplicații, dar de altă natură?

(Răspunsurile în numărul viitor)

Ing. LIVIU MACOVEANU

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Sînteți în pas cu știința? QD

1 (d) Transmiterea undelor luminoase roșii, galbene și verzi nu este afectată de către deplasările dezordonate ale moleculelor de aer în traversarea atmosferei. Lipsește culoarea albastră de lungime de undă mai scurtă, pe care aceste molecule o reflectă în atmosferă, dînd astfel cerului, cel puțin în lipsa norilor culoarea albastră caracteristică.

2 (d) 100 de miliarde.

3 (b) TGV din Franța. Din februarie 1981 deține recordul de viteză 380 km/h. Viteza operațională însă este de 213 km/h.

4 (d) Balenele schimbă periodic desenul melodic al cîntecelor de dragoste sub-marine.

5 (b) Rîndunica de mare face anual traseul dus-întors între Polul Nord și Polul Sud, ceea ce reprezintă în total 36 000 de kilometri.

MANUELA SPĂTARU

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

OPT DIFERENȚE

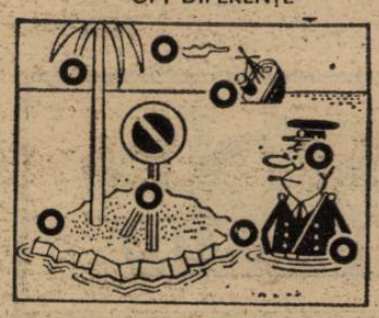

Test

IN OGLINDĂ

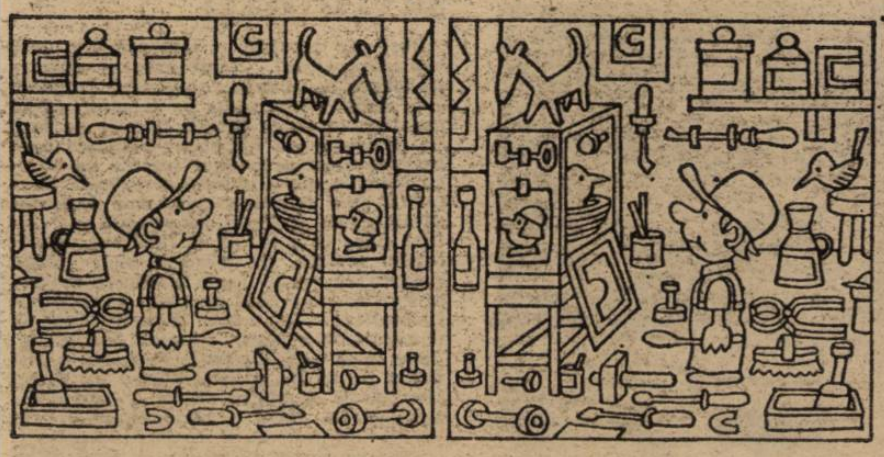

În cel de al doilea desen care de fapt este cel din primul desen, dar reflectat într-o oglindă, s-au strecurat șase mici erori de refexie. Puteți să le identificați?

(Soluția în numărul viitor)

CRONICA modei

Soare de septembrie

Céline aduce pe podiumul de prezentare a creației sale extrema eleganță, dublată de rafinament. Un exemplu poate fi această „robe-manteau", realizată din stofă de lînă, într-o tăietură de tip clasic. Reverul alb se așează perfect pe albastrul intens al rochiei. Nasturi metalici, plasați la două rînduri, amintesc de strălucirea soarelui de vară. Talia este marcată de o centură din piele bleumarin, prinsă într-o cataramă aurie. Colierul și cerceii, de asemenea aurii, completează ținuta vestimantară destinată unui amurg de septembrie. (A.P.)

— Poate vine de acolo cu niște salam, pipote, tacimuri...

CRISTALE

Sclipirea diamantului. O formă de a respinge lumina.

•

O sabie se coboară mult mai greu decît se ridică.

•

Soarele poate fi acoperit de nori doar în viziunea ochiului minuscul.

•

Mare noroc cu punctele de suspensie. Ele marchează locul în care autorii vor să fie spirituali.

•

Ciinele cel mai bun este ciinele rău.

•

Poezia e ca aureola unei stele. Crește cînd e privită prin prisma unei lacrimi.

•

Crește tot mai mult apropierea dintre oameni. Mai ales în autobuze.

•

Cînd măgarii încep să roage, privighetorile tac.

•

Unde e Marele Inchizitor? Să-i arătăm și lui o biserică modernă, cu paratrăsnet.

VALERIU BUTULESCU

ÎN LABORATOR

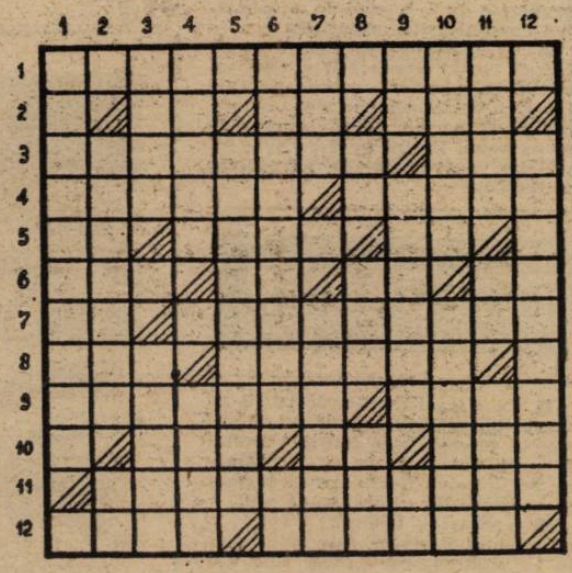

ORIZONTAL: 1) Materiale fotografice de mare sensibilitate și contrast cromatic. 2) Erbiu — 12 bobine! — Morfem indigen. 3) Sistemul optic al aparatelor fotografice — Lipsit de expresie (fig.). 4) Realizează contrastul — Omoriți. 5) Articol — A auri (pop.) — Dubla! 6) Inediți — Pronume — La exponometru — Californiu. 7) Zece! — Alpinist. 8) Pilot la centru! — Virare cromatică. 9) Colcăiri (fig.) — Dă startul în ring. 10) La biliard — Notă muzicală — Roma cronicarilor. 11) Eroare de vizare. 12) A comprima prin apăsare — Negativ fotografic.

VERTICAL: 1) Caracterizează claritatea imaginii fotografice. 2) Aparat optic — La revedere. 3) Nume masculin englezesc — Militar. 4) Carbonat de calciu școlar — Stat. 5) Referitor la culoare (fem.). 6) Determină timpul de expunere — Lac secat! 7) Culori estompate — Sălbăticiune. 8) Valentin Uritescu — Perioadă de timp — Aici (pop.). 9) Pronume — Susține pînzele — Țepeș! 10) A adopta un copil — Indisolubil legată de practică. 11) Măsoară timpul de developare — Cobalt — Prenume masculin. 12) Reglează deschiderea obiectivului foto.

Dicționar: ILO, NEIL.

MIHAI BRATU
București

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ARBORI ȘI ARBUȘTI

ORIZONTAL: Pădurici — Av — Parc — Stejari — Alt — Mandarin — Liana — Ar — Bna — Mur — GC — Uruit — Ir — Anin — Uss — Iasomie — T — S — L — Mălin — Tisa — Ale — Isopi — Tl — Mantii — A — Soc — Iute — Răzuiri — Ir — Chiparoși.

POȘTA REBUS

Lucian Stăncescu — Bîrlad: foarte bune „Apele" dv.! **Marius Țiu** — Arad: am reținut patru din cele cinci careuri. **Laurian Buture** — Bacău: careul „Gînduri despre om" abundă în cuvinte rare. Nu! **Nicolae Andrei** — Călărași: am reținut „Peștii" dv. Sper că nu veți repeta gafa făcută cu careul „Cinegetică" pe care l-ați trimis și la „Tineretul liber"...

MARIAN MINCULESCU

CUM DESCOPERIM GENIUL DIN NOI?

Fascinanta și impenetrabila minoritate a geniilor (sau a supradotaților, cum le spunem azi) a fost mereu ținta investigațiilor făcute de majoritate, de covîrșitoarea majoritate a oamenilor normali. Clasa de elită a omenirii a săpat, fără premeditare, o prăpastie adîncă între ceea ce au realizat ei, cei atît de puțini, și ceea ce a realizat în ansamblu restul lumii. Nici o investigație de pînă acum n-a reușit să le smulgă secretul, să alcătuiască o pseudo-rețetă prin care și noi, ceilalți, să ajungem la performanțele lor. „Sînt ei niște nebuni?" se întreabă Cesare Lombroso în cartea sa „Génie et folie", apărută în 1863. Au niște metode sau un stil de viață aparte?, ne întrebăm noi. Să încercăm, cu o evidentă nuanță retorică, un posibil portret-robot al geniului. Deci:

- Să creăm între două crize de schizofrenie, așa cum și-a scris Gérald de Nerval poemele sau Schuman simfoniile?
- Să apelăm la halucinogene, precum poetul Henri Michaux sau romancierul Aldous Huxley ?
- Să compunem sub influența drogurilor, așa cum au făcut cei patru Beatles cînd au realizat nemuritorul album „Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band", sau ca Bob Dylan cînd a realizat „Blonde on Blonde"?
- Să ne autosugestionăm că sîntem nebuni așa cum a făcut Emile Zola timp de zece ani, după care a fost asigurat că este, totuși, perfect normal?
- Trebuie să demonstrezi de la cea mai fragedă vîrstă că ai o vocație bine definită, precum Mozart care compunea menuete la cinci ani?
- Trebuie să ai o masă a creierului deosebită de a celorlalți? Creierul lui Cromwell, ca și cel al lui Byron a cîntărit 2 200 grame, cel al lui Bismark 1 900 grame. Dar ce ne facem cu Einstein, al cărui creier a fost normal, avînd 1 400 grame?
- Trebuie să aștepți să-ți apară în vis soluția ideală, așa cum i-a apărut chimistului August Kekulè formula benzenului, sub forma șarpelui care-și mușcă singur coada?
- Trebuie să te lași pradă alcoolului și să duci o viață trepidantă cu Hemingway?
- Trebuie să te stimulezi cu „cisterne" de cafea ca Balzac ?
- Trebuie să duci o viață cumpătată ca Goethe, Bach sau Einstein?
- Trebuie să te izolezi de lume ca Haendel?
- Trebuie să lucrezi la mai multe proiecte deodată, ca Edison ?
- Trebuie să fii nefericit în dragoste ca Beethoven sau Eminescu?
- Trebuie să fii neatent ca Fleming, descoperitorul penicilinei?

Dar lista întrebărilor ar putea continua, demonstrînd (dacă mai era nevoie) că nici un geniu nu seamănă cu celălalt. În fața propriei lor inconsecvențe, noi, muritorii de rînd, sîntem derutați și nu putem trage vreo concluzie. Poate că e mai bine așa. O lume fără mistere ne-ar face viața imposibilă, hrana cea de toate zilele n-ar mai avea nici un gust.

PAUL IOAN

CALEIDOSCOP magazin

TELEGRAME

■ **Dintre toți aliații S.U.A., națiunea care deține cea mai mare cantitate de piese de artilerie nu este o țară membră a N.A.T.O., ci Coreea de Sud, informează publicația „Field Artilery".**

■ **În ciuda abundenței de Premii Nobel în fosta R.F. Germania, limba germană este folosită doar într-o proporție de 5 la sută în prezentarea comunicărilor științifice.**

■ **La 15.1 miliarde dolari se cifrează costul producerii a 8650 rachete de croazieră americane care nu vor fi descoperite de radare, putînd fi lansate de la sol sau de pe avioane. Prețul unei rachete invizibile va fi în jur de 1,7 milioane dolari !**

■ **Cu circa 1,1 miliarde barili au scăzut importurile americane de petrol în primele șase luni ale anului în curs, ajungîndu-se la 7,3 milioane barili pe zi. Este cea mai serioasă scădere din ultimii nouă ani.**

■ **Societatea franceză „Total" a anunțat la Paris că este interesată în achiziționarea a 25 la sută din zăcămintele de petrol existente la Hassi Messaud, în vestul Algeriei, unele dintre cele mai bogate din lume.**

■ **Pînă la sfîrșitul secolului, lumea industrializată va fi din ce în ce mai dependentă de petrolul din Orientul Mijlociu, apreciate la două treimi din rezervele mondiale.**

■ **Statele occidentale industrializate consumă mai puțin petrol. Cele 24 de state membre ale O.E.C.D. și-au redus consumul de „aur negru" în al doilea trimestru al anului în curs cu unu la sută, ajungîndu-se la folosirea zilnică a 36,1 milioane barili.**

■ **Pentru continuarea luptei împotriva traficului de droguri, proiectul de buget al S.U.A. pentru anul fiscal 1992 prevede cheltuieli în valoare de 611 milioane dolari, ceea ce reprezintă o creștere cu 34 la sută față de 1991. Se are în vedere un sprijin mai substanțial al țărilor andine în lupta împotriva producătorilor de coca și a traficanților.**

■ **Energia solară ar putea acoperi 30 la sută din necesitățile energetice ale economiei elene și 60 la sută din cele pentru încălzire, susțin experții în materie.**

Sculptorul de... avioane

Pe drumul spre Bassam din apropierea orașului Abidjan (Republica Coasta de Fildeș) cîteva chioșcuri atrag în mod deosebit atenția trecătorilor; ele aparțin cîtorva artiști dintre care se remarcă Jean Michel a cărui specialitate este sculptura în lemn a machetelor de avioane pe care le pictează cu culorile tuturor companiilor aeriene din lume. Sculptate și decorate cu măiestrie aceste replici fidele miniaturale ale aeronavelor, costă destul de puțin — circa 100 de franci.

FESTIVALUL SOSIILOR

La Moscova a fost organizată o paradă a „unor mari personalități cunoscute" în istoria mai veche și mai nouă a U.R.S.S. Astfel s-au perindat prin fața a 4 000 de spectatori țarul Nicolae al II-lea, Lenin, Stalin, Raisa Gorbaciova. La această insolită manifestare au venit un număr important de participanți la concursul pentru „cea mai mare asemănare". Premiul întîi la acest „festival al sosiilor" a fost acordat Nataliei Iușina în vîrstă de 40 de ani, originară din Kazahstan pentru rolul Raisa Gorbaciova. Recompensa premiatei a constat într-o blană scumpă.

O nouă inimă artificială

La Texas Heart Institute din Houston s-a făcut un nou pas pentru construirea unei inimi artificiale. Pentru prima oară în lume, aici s-a implantat unui om o pompă cardiacă alimentată de un dispozitiv acționat de baterii și care poate fi purtat într-un buzunar al unei centuri. Noutatea aparatului constă în faptul că, spre deosebire de alte aparate asemănătoare, este mai simplu în sensul că nu este în legătură cu alte aparate externe care limitau deplasarea și mișcările bolnavului. Primele rezultate sînt mai mult decît îmbucurătoare și „convalescența" cetățeanului căruia i s-a implantat acest aparat decurge sub cele mai bune auspicii. Oricum, fără această încercare de extremă necesitate, bolnavul respectiv nu ar fi putut supraviețui din cauza stării sale extrem de grave.

Un aparat care vă împiedică să fumați

Deși are aspectul și dimensiunile unei brichete, aparatul „Help" care se comercializează în rețeaua farmaciilor franceze este destinat să-i ajute pe fumători să se dezobișnuiască de fumat. El este de fapt un generator de impulsuri electrice care permite efectuarea unei ședințe de auriculoterapie sau acupunctura urechii. Procedeul este foarte simplu: este suficient să se aplice aparatul pe punctul „O" situat chiar în golul de la rădăcina pavilionului urechii. Cu ajutorul unei rotițe zimțate se poate regla intensitatea impulsurilor pînă cînd se simte senzația de furnicături la limita durerii timp de douăzeci de secunde. În acest fel „pofta" de a fuma este inhibată. Aparatul a fost testat pe 90 de voluntari care au fumat timp de 20 de ani în medie cîte 30 de țigări pe zi. După o perioadă de o lună de zile de aplicare a acestui „tratament" consumul global de tutun a fost diminuat cu 80 la sută. Aparatul este alimentat de la o baterie încorporată care îi asigură folosirea autonomă de o mie de ori.

Biblioteca județeană MUREȘ

globmagazin

● Teste de angajare sau pseudopsihologie ?

● O călătorie imposibilă : Triton cel mai rece obiect din sistemul nostru solar

● Catastrofă ecologică în Kuweit. Și în lume ?

● Victime ale automobilismului.

(Paginile 8–9)

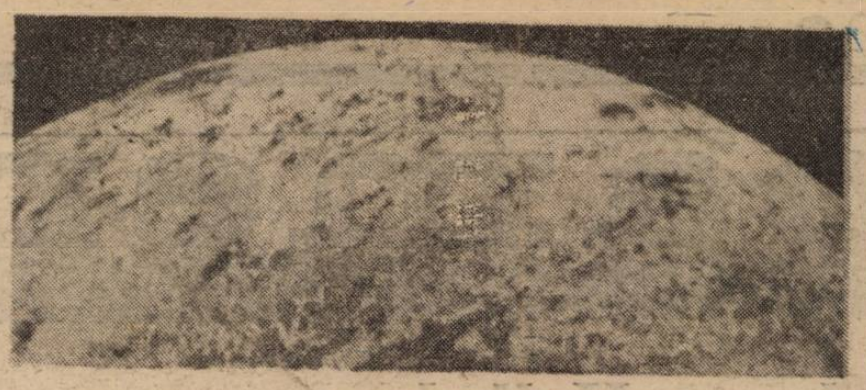

magazin

ANUL XXXIV ● Nr. 37 (1769) SERIE NOUĂ – 19 SÎMBĂTĂ 14 SEPTEMBRIE 1991 16 PAGINI 8 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

SIDA

(Pagina a 13-a)

UN CONTINENT NEDORIT

O nouă *zonă* seismică la Rîmnicu Sărat?

?!

(Pagina a 3-a)

incursiune în paranormal

De la gînd la suflet!

(Pagina a 4-a)

O lume nebună, nebună... De ce?

NEFERICITUL CUPLU ASASIN – VICTIMĂ

(Pagina a 5 – a)

PROGRAMUL TV

Săptămîna de la 16.09.—22.09.

(Pagina a 12-a)

- *Cartea recordurilor naționale*
- *Horoscop săptămînal*
- *Test*
- *Guinness Book*
- *Cronica modei*
- *Rețeta săptămînii*

Biblioteca județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

oameni...

Johnny Hallyday:

„SÎNT UN PIC ZORRO" (II)

— Pe parcursul carierei dv., ați prins trei generații de tineri. Cei de azi bunăoară ce așteaptă de la dv ?

— Întotdeauna trebuie să ai ceva în care ei să se recunoască. Să poată visa la ceva. În ce mă privește, provin dintr-un mediu nu prea bogat. Mai mult de jumătate din copilăria mea am trăit cinci într-o cameră. Fără îndoială că acest amănunt poate să le dea tinerilor o speranță. „Dacă lui i s-a întîmplat așa, de ce n-ar putea să mi se întîmple și mie?", își spun unii.

— În cinema se pare că nu ați avut la fel de mult succes ca în muzică.

— E adevărat. În film am avut multe decepții. În clip-uri însă totul a ieșit mai bine.

— Care să fie secretul ?

— Poate faptul că eu însumi am fost realizatorul.

— Atunci, de ce nu faceți și film ?

— Nu e meseria mea. Întîlnirea cu oameni de afaceri... nu face parte din trucurile mele !

— Revenind la muzică, vi s-a întîmplat să fiți pe scenă și să dedicați mental un cîntec unei fete pe care ați reperat-o în sală ?

— Da, mi se întîmplă chiar des acest lucru. Dar, după cum ea este în sală iar eu pe scenă, nu o invit niciodată să luăm masa împreună. Însă vă asigur : cea căreia îi dedic melodia simte și se naște un soi de complicitate.

— Ce vă atrage în mod deosebit la o femeie ?

— Desigur, ați putea crede că e vorba de umeri, sîni, coapse... Nu. Ceea ce mă atrage în primul rînd este inteligența sa. Și asta se vede în ochi. Întotdeauna m-am înțeles mult mai bine cu femei inteligente și care aveau farmec, decît cu fete foarte frumoase, dar care nu spuneau nimic. Cu acestea puteam să petrec cel mult o seară plăcută, dar întotdeauna cînd mă trezeam dimineața mă întrebam ce caută lîngă mine.

— Cînd cineva vă inoportunează partenera sînteți gata să ripostați violent ?

— Da, din respect pentru ea. Nu pentru că o consider „proprietate privată". Din același motiv am ajuns să mă bat pe stradă cu niște tipi care atacau motocicliști. Desigur, nu-l cunoșteam pe cel cărora le luam apărarea.

— Și totuși ce vă împinge la asemenea acte ?

— Dorința de a apăra pe cei slabi. Eu sînt un pic Zorro. Mă înfurii greu, dar nu suport să văd cum unii fac altora ceea ce lor nu le-ar plăcea să li se întîmple.

— Dar adesea răufăcătorii sînt în bandă iar dv. singur.

— Am practicat mult box și karate. Mi s-a întîmplat chiar să apăr pe unul dintre cei ce-mi asigurau garda de corp. Poate să vă spună oricine : nu m-am descurcat chiar așa rău.

— Vi s-a întîmplat totuși să încasați lovituri serioase ?

— Da, de două ori am avut nasul zdrobit. Nu-l prea plăcut, bineînțeles !

— Obișnuiți să purtați arme de foc asupra dv. ?

— Nu, e foarte periculos. Nu ești niciodată sigur că poți să te controlezi. Și nu trebuie să te joci cu diavolul.

— Dacă țara dv. ar fi amenințată de invazie sau de dictatură ați fi capabil să puneți mîna pe armă ?

— Absolut sigur. Este o cauză pe care oricînd o servesc. Libertate sau moarte !

— Ce părere aveți despre cei care au scris despre dv. ?

— N-am citit pe nici unul. Viața unuia scrisă de altcineva este o absurditate.

— Ce vă deranjează cel mai mult, fiind o persoană cu popularitate ?

— De a nu putea merge într-un supermagazin de exemplu pentru a-mi cumpăra legume...

— N-ați încercat să vă deghizați, să vă puneți o cască tă sau ochelari ?

— Ba da. Într-o zi m-am dus la „Puces" cu perucă, ochelari negri și o barbă falsă. N-am făcut însă zece metri că lumea striga deja : Uite-l pe Johnny Hallyday ! M-am întors imediat.

Traducere și adaptare de AURORA POPESCU

music box

Din nou despre Color Me Badd

Scrisorile primite după apariția, în rubrica noastră, a celor cîteva rînduri despre formația sus-menționată m-au determinat să revin asupra acestui subiect și să vă ofer mult mai multe informații. Iată-le: cînd pe ecranele cinematografelor din USA a apărut filmul „New Jack City", nimeni nu presupunea că muzica și cîntecele din banda sa sonoră vor avea un atît de mare succes! Cel mai mare merit îl are cvartetul vocal din Oklahoma „Color Me Badd" a cărui piesă „I Wanna Sex You Up" (folosiți traducerea liberă...) este la ora actuală, Number One în clasamentul rhythm & blues al revistei americane Billboard dar și în majoritatea topurilor mondiale. Color Me Badd: Brian Abrahams, 21 ani, seamănă puțin cu Vanilla Ice, Mark Calderon, 20 ani, Kevin Tornton, 21 ani, San Watters, 20 ani. Toți patru sînt din Oklahoma City și cariera lor a început în același oraș acompaniind pe cei care dădeau concerte în orașul lor. Pentru a putea începe independent și a se putea apuca serios de treabă cvartetul a fost ajutat de Robert „Kool" Bell de la Kool & The Gang, iar la finele lui 1990 grupa a semnat un contract cu casa de discuri „Giant". Aici ei au intrat în contact cu Cassandra Mills (responsabila cu black music) și chiar dacă Brian Abrahams este mai alb decît Vanilla Ice, Mills l-a atras cu ideea editării unui album cu un sound tipic negru. „La început toți au fost foarte uimiți cînd, pentru prima dată de la premiera filmului, am apărut într-un show și au observat că nu sîntem o formație de muzicieni de culoare, spune Brian, dar important este că le-a plăcut muzica noastră, așa cum este!"

În momentul de față Color Me Badd își prezintă primul lor LP, dar succesul lui nu-i face să uite soarta altor bolizi din clasamentele americane. „Ne vom strădui să facem cea mai bună muzică" și dacă ați ascultat „I Wanna Sex You Up" ați înțeles că puteți să credeți cuvintele lor...

Iată acum cîteva răspunsuri la scrisori :

Cristian Coman — Ploiești: nu știu cine interpretează melodia „Love story". Ești sigur că acesta este titlul real? Rezultatele concursului Top Ten Blues — la finele lunii.

Florin Hulubei — București: da, Michael Jackson a adoptat un puști de origine asiatică; luna aceasta ar trebui să apară următorul album al lui Michael, LP ce va purta titlul „Dangerous" și va conține zece piese din cele o sută realizate de Jackson și echipa sa după apariția lui „Bad" (1987). Am și eu o întrebare pentru tine: locuiești în apropierea liceului Bolintineanu?

Roxana — Brăila și Diana Nicolescu — Ploiești: v-am supărat foarte rău cu criticile aduse lui Thomas Anders, nu-i așa? Din păcate Thomas fără Dieter nu valorează mare lucru! Dacă nu sînteți de acord cu mine, răspundeți-mi la întrebarea: ce melodie de REAL succes a avut Thomas după desființarea duetului Modern Talking? Recenta „The Sweet Hello The Sad Goodbye" nici nu a intrat în topuri... mă refer la cele bune!

MARIAN MINCULESCU

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Slave To The Grind — Skid Row

După obținerea marelui succes, însoțit de bani, interviuri și cîte și mai cîte, orice grupă tînără care a început cu un spirit de revoltă este pusă în fața unui examen dificil, mai dificil chiar decît debutul în show-business... Investitorii sînt circumspecți (chiar dacă albumul „Youth Gone Wild" le-a rotunjit conturile bancare...) ei întrebîndu-se dacă nu cumva următorul disc va fi „liniștit" și făcut de mîntuială ? Niște întrebări logice și o adresă la fel de logică — Skid Row ! „Nu cred că albumul este foarte reușit", mărturisește Sebastian Bach care a presimțit, parcă, aceasta, gîndindu-se că după ce „ai obținut lucrurile pe care ți le-ai dorit la 14 ani : mașină, vilă, bani, observi că altfel este viața și ai tendința să trîndăvești"... Albumul trădează o oboseală cronică reușind totuși să nu intre în categoria rateurilor (dar nici mult nu mai avea...) avînd cîteva piese de rezistență : Slave To The Grind (despre care Seb Bach spune că este : „un cîntec supărat, care povestește despre monotonia cotidiană"), The Treat, Psycho Love, Livin' On A Chain Gang și, la sfîrșitul albumului, Get The Fuck Out (un titlu original, n-am ce spune !). Cele trei palide balade nu fac decît să ridice și mai mult în ochii noștri precedentul hit „I Remember You". Dacă după ascultarea acestui disc vreun trash fan îmi va spune că Skid Row este o formație „vulgară" și că Sebastian Bach este pederast îi vor răspunde că : „ia, mai bine... și gata ! La plimbare !"

MARIAN MINCULESCU

P.S. Pînă pe 25 septembrie trimiteți topurile voastre pentru concursul nostru Top Ten Reggae.

PUNCTE

Cel mai... Cea mai...

Nu dublăm nici rubrica de recorduri naționale a colegului nostru Paul Ioan, dar de propus, îi propun, mai ales pentru viitoarea Carte a recordurilor pe care sperăm să o editățm, două performanțe ale televiziunii. Cel mai prost spectacol *de televiziune a reușit să fie, deși fusese anunțat cu surle și tobe, „Rondul de noapte", care în afară de aluzia la un celebru tablou, n-a avut nimic. O pălăvrăgeală interminabilă între niște băieți care nu știau și nu aveau nimic de spus. O scălimbăială plictisitoare, de un amatorism fără speranță a fost acest simulacru de emisiune, programat pentru ora 1 noaptea. Nu se poate ca amatorismul să meargă atît de departe și să i se dea un credit atît de mare. Prostii ca acelea auzite după miezul nopții or fi foarte frumoase pe malul mării, dar nu pe postul național pentru a chinui de moarte un telespectator care aștepta ceva. Profesionismul nu este o cîrpă chiar atunci cînd e vorba de oameni tineri.*

La polul opus, cea mai profesionistă emisiune *de televiziune de după Revoluție a fost „Veniți cu noi pe programul 2", cu și despre bătrîni, părinții și bunicii noștri. Realizat de Mihai Tatulici, cu ajutorul unor (tot foarte) tinere colege, spectacolul celei mai triste copilării, care este bătrînețea, a apărut în cele mai crude și mai tulburătoare lumini. De la spațiul de emisie, pînă le oamenii invitați, reportajele realizate și discurs, totul, dar absolut totul a fost făcut cu har și profesionalism. Momente unice la televiziunea română s-au petrecut luni pe programul 2 : de la oameni în vîrstă care mîncau o prăjitură, la cei care îl ascultau pe Gică Petrescu, un cîntăreț căruia i-a lipsit doar norocul pentru a fi un Sinatra, de la Jan Georgescu la mutilatul de război care ar fi dansat chiar și cu proteze la ambele picioare, în fine, de la bătrînul părăsit de familie într-un spital, la bunica ajutată de fiu din străinătate. A fost totul și chiar ceva în plus, Ion Rațiu, care efectiv n-avea ce căuta în emisiune, pentru că emisiunea era prea gravă și prea tragică pentru ca cineva să înșire numai banalități sub forma unei propagande electorale. Avînd în vedere că dl. Tatulici mai este autorul unui maraton și el unic în televiziuneo română, cred că lui i se cuvine un premiu. Poate că de la acest nivel, în sus, televiziunea își poate uita amatorismul.*

Dire Straits urcă pe scenă

După o absență discografică de mai mulți ani, valoroșii muzicieni de la Dire Straits au anunțat săptămîna trecută că sînt pe punctul de a scoate pe piață un nou LP. În cadrul unui interviu, liderul formației, Marc Knopfler a anunțat că piesele noului album au fost „construite" în studioul său de acasă. Fără să anunțe schimbări radicale în stilul formației, Marc Knopfler a declarat că grupul Dire Straits va începe un super-turneu în lume, care va dura un an și jumătate, care va cuprinde peste 30 de spectacole la care se speră că vor fi prezenți peste 8 milioane de spectatori. Deci Dire Straits urcă pe scenă.

Stallone are gust

În fotografia noastră premiatul cu Oscarul pentru „cel mai prost actor" Sylvester Stallone (Rambo) alături de prietena sa mignioană Jennifer Flavin mane-

chin vedetă care preferă întotdeauna creațiile vestimentare ale designerului Karl Lagerfeld (în dreapta). Jennifer va juca într-un film de John Landis, alături de Ornella Muti și bineînțeles Stallone. Are gust omul...

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

CAM SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

enciclopedie

TUAREGII:

Sfîrşitul unei civilizaţii (IV)

Soldaţii s-au dedat la acte de violenţă în zonele situate la periferia oraşului : violuri, dezbrăcări în public (o umilire teribilă pentru tuaregi), interogări brutale. Populaţia a fugit, risipindu-se în deşert şi avînd soldaţii pe urmele sale. Actele săvîrşite de armata nigeriană au fost abjecte : ostaşii nici nu se osteneau să coboare din blindate pentru a-i interoga pe tuaregi, ci trăgeau asupra a tot ce mişca. Au fost masacraţi oameni şi animale deopotrivă. Fără nici cel mai mic risc pentru ucigaşi, pentru că tuaregii nu posedă nici o altă armă decît sabia tradiţională. Mulţi dintre ei au jurat pe această lamă să se răzbune într-o zi. Informaţii despre acest măcel au ajuns pînă la ambasadorul Franţei, de la Niamey, care a fost implorat zadarnic să intervină. El a şi pretins, de altfel, că ar fi vorba de nişte simple zvonuri, pînă cînd a fost contrazis de însuşi guvernul nigerian, care a admis existenţa a 63 de victime. Părintele Berliet, episcop în Niger vreme de peste 40 de ani a dezvăluit că, potrivit informaţiilor pe care le deţine, ar fi fost înregistrate peste 600 de victime.

Traumatismul provocat de acest masacru a fost puternic resimţit de tuaregi şi a generat un concert de proteste şi contestaţii. Rezultatul imediat a fost amplificarea valului de arestări de-a lungul Nigerului. Posibili lideri ai mişcării sînt bănuiţi de autorităţi şi aruncaţi în închisoare.

Mohamed Abdulai, fost ministru tuareg, este arestat în mijlocul tribului său, în apropiere de Tchin-Tabaradene şi închis la Niamey. Iată cîteva din declaraţiile sale : „Constat că, pentru prima dată, tuaregii încearcă şi îndrăznesc să se exprime, ceea ce nu au mai făcut pînă acum. Este o problemă culturală ; nu poţi să le distrugi oamenilor baza vieţii lor — identitatea lor. Eu nu vorbesc de întreţinerea în Sahara a vestigiilor unei civilizaţii muribunde şi de înfiinţarea unui muzeu tuareg. Intrăm în prezent într-o perioadă de întrebări în legătură cu viitorul nostru." O altă personalitate tuareg, care a avut în trecut responsabilităţi guvernamentale, pune sentimentele care îi animă pe tineri pe seama ideii lansate de Kadhafi în legătură cu crearea unei mari confederaţii tuarege : „Nu se pune problema să răspundem apelului libian. Ideea unei împărţiri, rebeliuni sau secesiuni nu reprezintă alegerea populaţiei tuarege. Ne frămîntă faptul că, vreme de 30 de ani, nu a fost elaborat nici un proiect viabil pentru dezvoltarea socială şi economică a nordului."

Dar cum se poate spera în iniţierea unui efort care să fie în favoarea tuaregilor ? Cîştigurile obţinute de pe urma valorificării principalei resurse a Nigerului, minereul de uraniu, nu au reprezentat decît cîteva zeci de milioane de franci. Şi, mai presus de orice, cum să faci faţă dispreţului şi neîncrederii unei puteri care aranjează ca în armata nigeriană să nu activeze decît trei ofiţeri tuaregi, dintre care cel mai înalt în grad este căpitan şi, pe deasupra, este însărcinat cu plantarea de arbori în deşert ? De ce în fiecare an se distribuie numai cinci burse pentru învăţămîntul superior destinate tinerilor tuaregi ? De ce toţi prefecţii departamentelor din nord sînt de origine djerma ? Şi corupţi pe deasupra. Astfel, fostul prefect de Agades este acuzat de a fi deturnat 30 de milioane de franci. Un responsabil financiar al fondurilor CEE a dezvăluit că 20 la sută din investiţii erau vărsate, sub forma unor facturi false, prefectului, secretarului general adjunct şi directorului Uniunii regionale a cooperativelor.

Acestea explică de ce un oraş precum Agades este privat de existenţa unei bănci. Ea şi-a închis activitatea cu un an

în urmă. Pentru Mano Dayak, cel care a instalat singura întreprindere care funcţionează în regiune, situaţia este dramatică atîta vreme cît se urmăreşte dezvoltarea singurei industrii rentabile în zonă — turismul. Dayak a reuşit să impună etapa Agades în traseul celebrului raliu Paris — Alger — Dakar, fapt care îi este deseori reproşat.

(Va urma)

Traducere şi adaptare de
ŞERBAN FILIP

UN CAZ ABSOLUT AUTENTIC

Şase luni de dialog direct :

OM-EXTRATERESTRI (VI)

In mod normal, în tehnica investigaţiilor OZN în astfel de cazuri subiectul este supus unor şedinţe de „regresie hipnotică", în care se încearcă, sub hipnoză, să se scoată la lumină, din tainiţele subconştientului, detaliile „uitate" din perioadele corespunzînd discontinuităţilor în timp. Cartea încheie însă istorisirea în acest punct, fără a spune dacă Ed s-a supus sau nu acestui procedeu. Rămîne deschisă şi problema celor ce trebuiau să fie aflate „în somn"... Eroul precizează doar că obişnuia să aibă foarte des un vis în care zboară la mare înălţime, vede ţărmuri cunoscute sau necunoscute, plonjează apoi în mare cu o viteză fantastică, se teme să nu se înece dar îşi dă seama că de fapt se află într-o alcătuire închisă, privind în afară printr-un geam care semăna cu un diamant. Vede peşti, bule de aer, apoi un nor de nisip care sugerează că a atins fundul mării... Atît e tot ce-şi poate aminti...

Fotografiile făcute în perioada noiembrie 1987 — mai 1988 de către Ed Walters ca şi de alte persoane din Gulf Breeze au fost examinate de numeroşi specialişti. Între aceştia un loc deosebit i se cuvine lui B. Maccabee, doctor în fizică, specializat în optică, cercetător angajat timp de 16 ani în proiecte ale guvernului american, între altele şi la „Iniţiativa pentru Apărare Strategică". El avea între altele şi numeroase lucrări ştiinţifice privind fotografiile de OZN-uri, analizate cu cele mai sofisticate tehnici, inclusiv cele asistate de calculator. Maccabee evidenţiază pe această cale că în unele imagini OZN-ul este cu adevărat îndărătul unor crengi şi nu se pune problema unor imagini suprapuse ; măsoară experimental că lumina proiectată pe şosea într-una dintre fotografii este de o mie de ori mai puternică decît cea dată de un proiector uzual etc. Cercetările sale au durat aproape un an după data ultimei observaţii, în dorinţa de a examina toate aspectele care puteau veni în discuţie. Rezultatele au fost consemnate într-un raport detaliat care s-a dat publicităţii. La început, firesc, şi Maccabee a plecat de la ipoteza că se află confruntat cu o farsă bine instrumentată. Îşi dă însă repede seama că o astfel de farsă trebuia să includă practic întreaga comunitate a oraşelului Gulf Breeze. Era greu de imaginat ca în acest caz să nu se găsească măcar cineva care să deconspire secretul. Maccabee este impresionat şi de tăria cu care Ed îşi susţine adevărul observaţiilor, fără ca în felul acesta să aibă vreun avantaj notabil. În plus, pentru a pune la cale o farsă de asemenea proporţii, Ed ar fi trebuit să aibă abilităţi cu totul ieşite din comun de fotograf, actor şi prestidigitator, abilităţi care nu s-au manifestat în nici un fel în biografia sa anterioară. Apoi, pentru a falsifica fotografiile, el ar fi trebuit să dispună de un laborator fotografic destul de sofisticat, or el nu dispunea de aşa ceva. Maccabee a fost de asemena impresionat de disponibilitatea lui Ed de a coopera, de dorinţa sa sinceră de a pricepe ce se întîmplă de fapt, de pildă de uşurinţa cu care a acceptat să schimbe pe parcurs aparatele de fotografiat. Testele efectuate la detectorul de minciuni, ca şi testele psihologice suplimentare, constituiau şi ele argumente peste care cu greu se putea trece.

Un argument foarte important îl constituia însă faptul că în zona Gulf Breeze, în perioada noiembrie 1987 — aprilie 1988 au fost raportate peste o sută de alte observaţii asupra OZN-urilor cu pricina, inclusiv în zile în care Walters nu avusese nici un semn de la nepoftiţii vizitatori. Spaţiul nu ne mai permite să detaliem marele număr de rapoarte reproduse în cartea „The Gulf Breeze Sightings", menţionăm doar că printre martori s-au numărat şi notabilităţi ale oraşelului. În ciuda multor încercări de discreditare a observaţiilor şi în ciuda faptului că ipoteza farsei n-a fost niciodată total abandonată, a trebuit să se consemneze că nimeni n-a putut găsi în răstimpul investigaţiilor nici o evidenţă în acest sens.

W. H. Andrus, directorul internaţional al MUFON, scria că cele relatate despre observaţiile din Gulf Breeze, constituie unul dintre cele mai importante cazuri de ilustrare a fenomenului OZN din ultimii patruzeci de ani. Părerea lui Andrus era că lui Ed Walters i s-a făcut un implant, care a fost extras cu ocazia răpirii din ziua de 1 mai.

Încheiem acest miniserial, fără alte comentarii, reproducînd în loc de concluzii constatările lui D.M. Ware, directorul MUFON pentru statul Florida. El aprecia că în zona şi perioada menţionată numărul de rapoarte indicînd obiecte care au rămas neidentificate în ciuda investigaţiilor făcute, este de minimum 68, implicînd 135 martori, dintre care patru au zărit fiinţe, şase raza albastră, iar nouă au suportat perioade de „gol" în timp, ceea ce sugerează răpiri. Numărul total de fotografii a fost de 60. Ware este convins că toate aceste argumente la un loc reprezintă una dintre multele dovezi că sîntem vizitaţi de fiinţe din alte lumi, dispunînd de o tehnologie care le permite să vină la noi ori să plece după dorinţă, să se instaleze unde vor : în fundul oceanelor, în gheţurile alpine, pe orbită în jurul Pămîntului, pe Lună sau pe Marte etc. Dacă s-au lăsat fotografiate, a fost deoarece ele au dorit ca prin aceste fotografii oamenii să ia aminte că nu sînt singurele făpturi gînditoare din Univers.

DAN D. FARCAŞ

O nouă zonă seismică la Rîmnicu Sărat ?

De vorbă cu dl. dr. CORNELIUS RADU

cercetător ştiinţific principal la Laboratorul de Seismologie al Centrului de Fizică a Pămîntului

— Stimate domnule Cornelius Radu, reprezintă o noutate cutremurele de la Rîmnicu Sărat recent semnalate ?

— Semnalarea de cutremure cu epicentru în vecinătatea localităţii Rîmnicu Sărat nu reprezintă o noutate, deoarece, aşa cum arată cercetările asupra seismicităţii teritoriului României, în această zonă s-au produs multe cutremure, dintre care unele relativ puternice. Astfel, în ultimii 50 de ani, s-au produs aici 16 cutremure de magnitudine 4,0 sau mai mare, dintre care ultimul, la 1 septembrie a.c. Menţionăm că în cercetările seismologice, cutremurele de la Rîmnicu Sărat aparţin regiunii seismice Vrancea, care defineşte partea din teritoriul ţării noastre, mărginită la vest de meridianul 25,5° E, iar la sud şi nord de paralela 45,0° şi respectiv 46,3°N. Distribuţia epicentrelor cutremurelor puternice vrincene evidenţiază două zone seismice distincte, paralele şi orientate aproximativ N 45°E: zona cutremurelor de adîncime intermediară (60—220 km) şi zona cutremurelor de adîncime normală (sub 60 km) definită în special de cutremurele de la Rîmnicu Sărat, Focşani şi Tecuci.

— Prin ce se caracterizează cutremurele de la Rîmnicu Sărat ?

— Cutremurele din vecinătatea localităţii Rîmnicu Sărat (pe o rază de circa 15 km) sînt de natură tectonică şi se corelează cu un sistem de falii crustale active. Magnitudinea maximă observată (5,2) aparţine cutremului de la 1 octombrie 1954. O caracteristică importantă a acestor cutremure este aceea că şocul principal este urmat de replici, iar în unele cazuri se evidenţiază preşocuri (de exemplu, seismele din 16 ianuarie 1952 cu magnitudinile 4,7 ; 21 decembrie 1969 — 4,6; 21 februarie 1983 — 4,3; 27 aprilie 1986 — 4,6).

— Dar cutremurul din 1 septembrie a.c. ?

— Cutremurul din 1 septembrie a.c., 4h16m (ora României) cu epicentrul la circa 15 km NV de Rîmnicu Sărat s-a produs în crusta terestră la 30 km adîncime şi a avut magnitudinea 4,6° (Richter). Acest sesism (şocul principal) a fost precedat de 3 preşcouri, dintre care primul (1 septembrie — 1h 43 min.) a fost şi cel mai puternic (magnitudine = 3,3). De asemenea, şocul principal a fost urmat de o serie de replici, dintre care cea mai puternică de magnitudine 4,0 s-a produs după 2,4 ore.

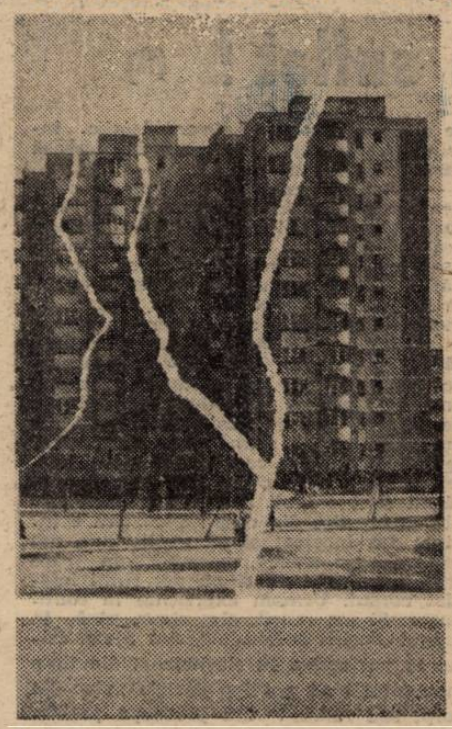

Menţionăm că din cele 90 de replici înregistrate în primele patru zile, 78 s-au produs în prima zi. Şocul principal a fost simţit în zona epicentrală cu intensitatea V° (Mercalli), iar la Bucureşti cu III°. În prezent, replicile au încetat, ceea ce arată că activitatea seismică în zonă a revenit la normal.

— Prezintă aceste cutremure un risc seismic deosebit ?

— Activitatea seismică din zona Rîmnicu Sărat, deşi nu prezintă un risc seismic deosebit, datorită particularităţilor sale, trebuie considerată separat în elaborarea normelor de proiectare antiseismică a construcţiilor. Cercetările efectuate în prezent asupra acestui cutremur în cadrul Laboratorului de seismologie al Centrului de Fizică a Pămîntului vor aduce noi elemente privind geodinamica regiunii Vrancea.

— Vă mulţumim !

MIHAELA DOROBANŢU

DALAI LAMA, ÎNTRE ȘTIINȚĂ ȘI CONFESIUNE (II)

Washington. O sală plină. Un distins auditoriu printre care mulți lideri ai Congresului american ascultă cu respect și într-o profundă liniște cuvintele lui Dalai Lama. Occidentul poate învăța multe de la tibetani — acesta este în esență mesajul unui om care îmbină calitatea de mare conducător politic, de filosof și, poate în mod mai puțin așteptat, de gînditor care manifestă un deosebit interes pentru știință și pentru tehnologie. Primăvara aceasta, în cursul celei mai recente călătorii efectuate în Statele Unite, el s-a întîlnit nu doar cu oameni politici (printre care și Președintele Bush) și cu credincioși budiști, ci și cu proeminente personalități ale științei contemporane, participînd printre altele la o conferință dedicată neuroștiințelor. Aceasta constituie de fapt domeniul său de maxim interes.

De altfel, încă din 1987, împreună cu un specialist din domeniu, Francisco Varela, de la Centrul Național de Cercetare Științifică al Franței, el a organizat o serie de manifestări numite „Minte și Viață" care își propun abordarea studiului tehnicilor de meditație ale călugărilor tibetani, ca metode aplicabile în cercetarea științifică actuală. Este vorba de tehnici vechi de peste 2 500 de ani și este cunoscut că, în stare de meditație, călugării reușesc performanța de a-și încetini într-un mod spectaculos procesele fizice din corpul lor, concentrîndu-se asupra a ceea ce se numește „mintea subtilă", un termen folosit pentru a desemna mintea omenească „despărțită" de toate conceptualizările sale, de ansamblul senzațiilor și percepțiilor, atingînd deci o stare în care poate aborda direcții inaccesibile în condiții normale. Și trebuie să ne aducem aminte că performanțele tibetanilor în această privință sînt de-a dreptul senzaționale. Chiar dacă ne limităm la cele două exemple care au devenit de notorietate publică, în urma dezvăluirii lor de către Alexandra David-Neel franțuzoaica deghizată în pelerin tibetan care în perioada primului război mondial a reușit să pătrundă cîteva din secretele Tibetului, despre care a povestit în cartea sa „Mistici și magi din Tibet". Este vorba despre lung-gom-pa, celebrii „poștași" ai acoperișului lumii, capabili să străbată, în stare de profundă concentrare, distanțe uriașe, cu viteze incredibile pentru noi, și despre practica „tumo" — degajarea căldurii interne a corpului uman. În ambele cazuri avem de-a face cu performanțe realizate efectiv în stare de concentrare, să-i spunem voită, a unui călugăr, și nu doar cu realizări întîmplătoare, întovărășind de pildă stări de extaz. Ele devin posibile doar în urma unui antrenament pe cît de îndelungat, pe atît de dificil. În cazul practicilor tumo, de termoreglare biologică, de exemplu, antrenamentul cuprinde trei etape : respirație, concentrare și cădere în transă, aceasta din urmă permițînd obiectivizarea gîndurilor subiectului. El se va concentra asupra ombilicului, pe care și-l va imagina ca pe o floare de lotus strălucitoare și ca pe o sămînță de foc, reușind ca prin respirație profundă să „aprindă" focul în jurul zonei ombilicale și să-l împrăștie apoi prin cele trei vene mistice — rama, uma, klangma — de fapt reprezentări mentale ale fluxurilor energetice. Și nu pare surprinzător că ulterior ea a devenit aproape o modă, o religie, practicată și de membrii dinastiei regale a Cantacuzinilor, în timpul asediului oștilor turcești ?

Este cred evident, chiar și din această sumară descriere, că la tibetani conceptul de „minte" este diferit de cel comun în lumea noastră occidentală, și uneori greu de înțeles pentru noi. Căci pentru ei mintea nu se identifică în nici un caz cu creierul, iar unele stări ale minții pot chiar să fie separate de corp. În cuvintele lui Dalai Lama însuși, „Acest punct este în mod deosebit dificil și pînă acum oamenii de știință au rămas neutri în această privință".

MIHAELA DOROBANȚU

(Va urma)

Materiale „inteligente"

Un material de construcție care „știe" să anunțe cînd se deformează pare de vis. Mai ales dacă avem în vedere că în unele domenii de activitate această informație este capitală ! E suficient să ne gîndim la aeronautică, unde controalele aparatelor de zbor se practică periodic, o dată la trei sau șase luni. Fiecare structură a materialelor este atunci cercetată cu raze X ori prin teste acustice. Dar, pe parcurs pot apărea și surprize, în ciuda reviziei generale efectuate la timp și de calitate. De aceea, folosirea materialelor „inteligente" în construirea aparatelor de zbor ușurează sarcina controlului periodic și sporește securitatea. Soluția propusă este de a „inerva" piesele de rezistență cu ajutorul unei fibre optice. În caz de deformare sau încălzire, semnalul luminos ce parcurge fibra se modifică, perturbația fiind ușor de surprins grație terminalului la care este legată fibra optică. Se poate astfel realiza o cartografie a defectelor de structură intervenite pe parcursul duratei de folosință. Sondajul fiind permanent o defecțiune catastrofală a unei piese importante poate fi depistată în timp util.

Computer jucărie

Însușirea priceperii de a lucra cu calculatorul electronic se obține cel mai bine în copilărie. Din păcate, deficitul tehnicii de calcul în unele țări este foarte mare, iar prețurile atît de ridicate încît nu fiecare familie își poate permite achiziționarea pentru copii a unei astfel de „jucării". Specialiștii din Zelenograd (U.R.S.S) propun rezolvarea acestei probleme cu ajutorul unui computer personal de tip „jucărie", denumit „PIC 64.02". Lucrul cu „inteligenta jucărie" nu necesită o pregătire specială, îndeplinind chiar el rolul de „profesor", introducîndu-l pe utilizator în bazele informaticii și tehnicii de calcul cu ajutorul limbajului de programare „Basic". „Computerul jucărie" facilitează și face agreabilă învățarea limbilor străine precum și a unor cunoștințe tehnice sau umaniste. Marea diversitate a jocurilor și programelor introduse în memoria calculatorului „PIC" îi atrage nu numai pe copii ci și pe părinții lor. Drept ecran al computerului poate servi orice televizor sau monitor, iar rolul de dispozitiv de memorizare îl îndeplinește un magnetofon obișnuit.

incursiune în paranormal

De la gînd la suflet ! (II)

În numărul anterior al revistei noastre, dl. **MIHAI VIERU**, fost pilot de vînătoare, încheia discuția cu primele condiții necesare unei concentrări maxime a gîndului, în vederea „accesului" la un nivel superior de conștientizare — acela al sufletului. Evident, punctajul transcris în prima noastră convorbire nu este suficient pentru un experiment complet. În consecință, mergem mai departe :

— Înțeleg că ați reușit de-a lungul anilor să „codificați" condițiile, aria lor fiind întinsă. Ar urma deci „condiții de gradul 2". Care sînt acestea ?

— 1. Omul trebuie să ducă o viață cumpătată.

2. Să consume foarte moderat băuturi alcoolice și deloc pe cele narcotice, tranchilizante sau orice medicament care afectează sistemul nervos, simțurile.

3. Să se odihnească atunci cînd simte oboseala.

4. Să fie curajos în sensul bun al cuvîntului !

Urmează apoi exerciții speciale, cum sînt, **relaxarea, concentrarea, respirația ritmică, separarea...**

— Vă propun să vă referiți exclusiv la propria experiență, dacă este posibil la rezultatele ei, întrucît condițiile de mai sus aparțin practicilor yoga, deci familiare cititorilor noștri. Le vom detalia într-un număr viitor, însă acum interesează experimentul concret...

— Urmare a exercițiilor făcute în ordinea descrisă și în timp îndelungat, simțurile par adormite, dar sîntem conștienți „că existăm". Ce am simțit ? Un vîrtej asemenea unui curent dus de un vînt nevăzut. Totuși corpul este adormit adînc, într-o stare aproape de leșin. Chiar la începutul senzației de prindere în curent se întîmplă în sufletul nostru — pentru că sîntem complet lucizi ! — ceva extrem de neplăcut, de tulburător, aș spune groaznic : este o frică dureroasă, groaza de moarte. Voi explica acum ce mi s-a întîmplat mie la primele mele experiențe finale. Imediat ce am simțit acel vîrtej straniu, m-a apucat frica și am vrut să-mi simt corpul. Am vrut pur și simplu să nu plec din corp ! Dar frica a învins. Am încercat să-mi explic cum pot rezolva acea stare „anormală", în care frica mă depășește și nu pot simți imediat corpul. Urmam exercițiile în continuare. Și am reușit, sînt sigur, pînă în pragul „ieșirii sufletului". Am ajuns astfel să pot sesiza cu claritate și din timp momentul cînd pot lua decizia „plec din corp, sau rămîn !" Mă preocupa problema dacă nu există o modalitate de a simți corpul cînd nu am curajul să ies din el.

— Rețineți data exactă cînd experimentul v-a reușit ?

— În luna iunie, anul 1951, fiind într-o stare sufletească foarte bună, am gîndit intens la experiment și — poate părea bizar —, dar **am ieșit din corp**, iar în locul fricii, a existat atunci un sentiment ciudat, de genul pătrunderii în necunoscut, unde nu știi ce te așteaptă. Vîrtejul a fost ușor, resimțit fără teamă și m-am pomenit în cameră. Nu știu dacă stăteam în picioare, în aer, nu m-am gîndit „să văd" cum arată sufletul meu. M-am uitat spre pat, eram la o distanță de 3—4 metri, pe pat era chiar corpul meu, îl priveam, și l-am văzut cuprins de o mare milă, era în cămașă, pantaloni și ciorapi, întins pe spate, cu ochii închiși, fața palidă. Mă miram că acel corp este „al meu". În cameră era lumină, ziua, tot ce vedeam, corpul meu, hainele, suprafețele, perdelele de la geamuri păreau făcute dintr-o țesătură foarte fină și parcă mă mișcam continuu. La gîndul să mă uit ce-i afară, m-am pomenit în stradă. Totul era altfel decît „în viață", aceeași senzație sau imagine de țesătură fină. M-am gîndit dacă pot reintra în cameră, în propriul meu corp — și a fost deajuns ca să mă trezesc în corp. Am simțit o mișcare mai puternică decît cînd mă întrebam „unde sînt eu ?", apoi doream cu ardoare să-mi simt corpul, ceea ce s-a și întîmplat. Adică primul lucru pe care l-am făcut a fost să deschid ochii fără să gîndesc „eu devin normal". Am rămas nemișcat, cu ochii deschiși, cred că foarte mult timp, cuprins de o uriașă bucurie și de o liniște sufletească pe care n-o mai cunoscusem.

— Despre tehnica acestui straniu exercițiu, în numărul următor al revistei noastre.

(Va urma)

ION TUGUI

Matrimoniale... 2

Venind în continuare în întîmpinarea scrisorile dv. (cărora, individual nu le-am face față), încercăm în textul de față să completăm unele criterii ale formării perechilor „ideale" făcînd apel la formula vieții.

După cum am mai sugerat, formula vieții este o expresie alcătuită din elementele fundamentale ale naturii (în viziune orientală, pe care o vom compara curînd cu viziunea europeană), și anume : Metal, Apă, Lemn, Foc și Pămînt. În ceea ce privește Pămîntul — care reprezintă un element sincretic, o sumă a celorlalte patru —, situația este particulară. Și asta deoarece, el nu poate interveni decît în două cazuri : fie că persoana s-a născut într-un an de Pămînt, fie că s-a născut într-o țară guvernată de Pămînt (cu sărbătoarea națională într-un an de Pămînt, așa cum este România, renăscută la 22.12.1989, în anul Șarpelui de Pămînt : 06.02.1989 — 26.01.1990). Celelalte elemente ale naturii caracterizează necuvîntătoarele conform cu punctul cardinal unde sînt așezate pe cercul necuvîntătoarelor.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Astfel, **Nordul și anotimpul iarna guvernează APA și aparțin Mistrețului, Șobolanului și Boului ; Estul și anotimpul primăvara guvernează Lemnul și aparțin Tigrului, Iepurelui și Dragonului ; Sudul și anotimpul vară guvernează Focul și aparțin Șarpelui, Calului și Oii ; Vestul și anotimpul toamnă guvernează Metalul și aparțin Maimuței, Cocoșului și Ciinelui** (graficul acestei repartiții a fost prezentat în nr. 21/25 mai a.c.). Fără a deține aceste date fixe nu este posibilă estimarea formulei vieții.

Șansa unui cuplu „ideal" (să nu uităm ce rol important joacă totuși întîmplarea în viață) este și aceea a completării armonioase a formulelor vieții celor doi soți. Prin completare armonioasă se înțelege unirea elementelor naturii care domină cele două formule și care sînt recunoscute ca generînd o armonie foarte solidă. Iată-le : **Metal-Apă-Lemn ; Foc-Lemn-Metal ; Apă-Foc-Lemn ; Pămînt-Apă-Metal ; Lemn-Pămînt-Apă** (primul element este cel dominator ; în cazul cuplurilor aparține animalului activ sau, dacă ambii soți sînt activi sau pasivi soțului).

Cea mai echilibrată formulă a vieții este aceea în care apar toate cele cinci elemente naturale și, la limită, cea mai neechilibrată este aceea în care apar cele mai puține (minimum două). Primul element natural îl conferă anul nașterii. Al doilea element îl conferă punctul cardinal sau anotimpul animalului din anul nașterii (conform cu cele relatate mai sus). Al treilea element îl conferă luna nașterii, prin animalul care-o guvernează și punctul său cardinal. Al patrulea element e dat de ora nașterii, prin animalul care guvernează intervalul orar respectiv. Al 5-lea element e dat de țara nașterii și care este Pămînt pentru toți cei născuți în România. (Aici se poate însă purta o discuție avînd la bază alte date istorice fundamentale, cum ar fi 1.12.1918, care se încadrează însă tot într-un an de Pămînt 11.02.1918 — 31.01.1919, Cal de Pămînt).

Criteriul de completare armonioasă a formulelor vieții celor doi parteneri ai cuplului (conform cu asocierile de mai sus) nu este nici el unul exclusivist, ci mai degrabă unul preventiv. Metalul și Focul se află într-o disarmonie flagrantă, la fel Focul cu Apa, Apa și Pămîntul, Lemnul și Metalul (în această ordine dominatoare, permutările nu sînt valabile). Dar tocmai faptul că aceste reciprocități se cunosc este extrem de util, căci dacă acționează cu înțelepciune principiul Yin-Yang (completarea părților favorabile ale extremelor) unitatea devine trainică și indestructibilă.

P.I.

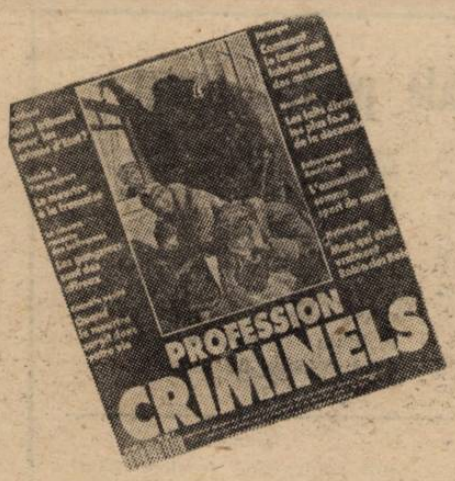

O lume nebună, nebună... De ce? (II)

NEFERICITUL CUPLU ASASIN-VICTIMĂ

Pagină realizată de
DOREL DORIAN

Macrocriminalitatea, ca prăbuşire umană, ne poate înspăimînta. Prin aberaţie, prin amploare, prin starea de pericol global pe care o instituie orice malignizare, vizibil accelerată, la scara existenţei sociale. Să fie vorba, însă, de un flagel inevitabil al lumii contemporane ? Să-l acceptăm ca pe o fatalitate ?

Cercetători de primă mărime ai macrocriminalităţii — şi printre ei regretatul jurist şi filosof Vasile V. Stanciu **— au atras atenţia însă, în repetate rînduri, şi cu o acutitate extremă odată cu anii '80, că** proliferarea actelor criminale de proporţii, ca şi creşterea stării de agresivitate la nivel de sindrom planetar se întemeiază într-o mare măsură, tocmai pe resemnarea socială şi lipsa de ripostă a celor agresaţi ; pe amendarea întîi şi desconsiderarea pe urmă, pînă la anulare, a dreptului lor legitim, elementar, la autoapărare.

Din unghiul aceleiaşi analize :

- **Sindromul de agresivitate este favorizat — şi, într-un fel, se manifestă** complementar — cu sindromul **defetist, de indiferenţă, apatie şi vieţuire evazi-letargică a grupurilor (victimizate aduse la condiţia de victime).**
- **Fantasmele, ura, abjecţia ştiu să profite din plin de pe urma mărunţelor laşităţi, a «coabitărilor» cu amoralitatea, a indiferenţei colective, a dezinteresului public faţă de victimă şi de trauma reală a victimei.**
- **Cruzimea actului criminal instaurează frica, sporeşte laşitatea şi induce o stare de paralizie ; în timp ce frica victimizează pretutindeni şi parcă tot mai mult.**

„VIAŢA CELORLALŢI NU ARE IMPORTANŢĂ“

Privirea visătoare, nevinovată — angelică — a unui tînăr aflat la vîrsta primei comuniuni religioase. Cercetaţi-o atent ! Ce situaţii de viaţă, ce prăbuşiri morale şi cîte alte nefericiri au putut să transforme tînărul din prima imagine în acel «inamic public», Mesrine, care avea să fie ucis ca un cîine turbat la Poarta Clignancourt peste 32 de ani de la angelica sa comuniune ?

Şi iată cîteva propoziţii mai mult decît elocvente din declaraţia lui Jacques Mesrine, cuprinse într-o mărturisire autobiografică din timpul detenţiei sale din 1978 : „Am văzut murind prea mulţi oameni (a se citi : am ucis de prea multe ori) pentru a mai crede azi că ar putea exista vreo cauză întemeiată care să fi justificat moartea lor. Ceea ce-i grav pentru mine este că acum viaţa celorlalţi, ca şi a mea, nu mai are importanţă...“.

O FOTOGRAFIE CU ŞI FĂRĂ ISTORIE

În jurul unui mormînt, rudele celor ucişi, accidental, ca urmare a unui atac terorist armat, un atac care n-a urmărit o ţintă anume, o victimă anume, ci doar să înspăimînte... Disperarea şi durerea nu vor conduce la alte acte de răzbunare, mîine ?

Un criminal se autodenunţă. De ce ?

Anne-Marie, femeia cu acordeon şi voal alb — vezi fotografia de mai sus — a murit, cel puţin aşa s-a crezut, ca urmare a unui accident (o alunecare pe scară şi o puternică lovitură craniană) în 1988. Doi ani mai tîrziu, concubinul ei, Hervé Evangelista, în vîrstă de 33 de ani, se autodenunţă poliţiei ca autor al acelei lovituri provocatoare de moarte, al unei crime disimulate în accident, „al unei crime perfecte“, în opinia sa, în măsura în care poliţia, judecătorul de instrucţie şi medicul legist n-au putut descoperi adevărul.

De ce se autodenunţă ? Din remuşcare, lasă să se înţeleagă. Dar încercînd să-şi demonstreze vinovăţia, Evangelista e nevoit să-şi modifice neîntrerupt depoziţiile, să le corecteze, să le adapteze la situaţia reală. Crima pare posibilă, dar elementele probante se adună greu, nu conving. Final, obţine o condamnare de 10 ani. Să fi urmărit Evangelista să-i acopere pe adevăraţii asasini ? A avut oare nevoie de celula şi gratiile unei închisori pentru a fi el însuşi la adăpost de o eventuală agresiune ? Convertirea sa la sectă de discutabil renume să-l fi aruncat pe Hervé Evanghelista în acest hăţiş de spaime, remuşcări şi autoacuzare ? Ce ştim real despre cei ce ucid, despre cei ucişi şi despre cei ce se autoinvinovăţesc ?

DE LA PARICID LA LUAREA DE OSTATICI

Roberto Succo — paricid în 1981, autor al altor 6 crime în anii următori, evadat din închisoare în martie 1988 (vezi fotografia) şi mort în închisoare la puţin timp după recapturarea sa.

Despre un om care-şi poate ucide cu sînge rece părinţii — nu numai „fără scuză“, dar şi fără motiv — n-ar fi de discutat. Cartea lui Pascale Froment, apărută recent, se şi intitulează de altfel: „Je te tue, histoire vraie de Roberto Succo, assassin sans raison. **Gallimard, «Au vif du sujet»**. Altceva, însă, reclamă poate atenţia : Succo evadează, e urmărit şi, ca să scape totuşi, ia drept ostatecă o tînără învăţătoare. La întîmplare ? Să-i fi intuit asasinul starea de spirit, condiţia de victimă, frica ? Şi un al doilea aspect : în ianuarie 1988, două „puştoaice“ naive, două surori, se întîlnesc cu Succo, îl plac, îl acompaniază în aventurile sale, asistă la atacurile sale armate şi nu-l denunţă. Din teamă ? Dintr-un sentimentalism aberant ? Şi care ar fi fost viaţa şi sfîrşitul lui Succo fără lunga suită de complicaţii, fără veritabila înclinaţie spre nefericire a unor oameni slabi, ucişi la propriu, ori ucişi moral de acest criminal?

SEDUCŢIA BESTIALITĂŢII

Charles Manson, criminalul „ocult“

Jeffrey Dahmer, „ucigaşul blondut“ (textual !), canibalul „cu aer de copil nevinovat“ (nu inventăm nimic !), căruia serioşul „New-York Times“ îi consacra nu de mult o bună parte din numărul său duminical, pare decis să-şi redacteze „memoriile“ : cum a ucis, cum a decapitat, ce l-a determinat să păstreze în frigider craniile victimelor etc., etc. Henry Lee Lucas, modelul inegalabil al lui Dahmer, performerul ajuns la 157 crime — fără a mai socoti zecile de violuri, torturi şi sodomizări de copii — a publicat şi el, într-o ediţie populară, un volum de memorii care continuă să fie, şi în 1991, un veritabil „best seller“. Totul descris, se înţelege, de pe poziţia celui care a încercat marile seducţii ale crimei... De ce să ne mirăm ? Nu s-au scris mii de pagini despre acel satanic Charles Manson, care-şi obliga membrii „familiei“ să ucidă, în numele unor nemiloase forţe oculte (vă mai amintiţi de actriţa Sharon Tate ?). Ca să nu mai vorbim de notorietatea lui Donald Harvey, care în anii '80 a lichidat 58 de persoane în diferite spitale americane... Robert Bundy, alt asasin celebru al anilor '80 — cu 30 de crime la activ — a devenit de curînd eroul unui film de suspens, cu apreciabile reţete de casă. Nu ştim ce tantieme au revenit rudelor sale directe... Astfel de relatări (presă, film) previn oare crima ? Sau, dimpotrivă, — cum se întreabă criminologii — instituie un anumit „fatalism victimal“ ?

Credulitatea excesivă, imprudenţa, lipsa instinctului primar de conservare, conjugate cu o educaţie în spiritul pasivităţii, — al non—ripostei şi al non—implicării — par să atragă, să provoace adesea, agresivitatea şi lipsa de scrupul a elementelor periculoase social. Prevenirea criminalităţii, ca o primă concluzie, nu poate fi desprinsă de prevenirea victimizării, agresorul (criminalul) şi victima constituind un cuplu simptomatic : Un cuplu aflat sub semnul unei interdeterminări psiho-sociale. Un cuplu profund nefericit, în care victimele au deseori partea lor de vină, după cum criminalii — şi apărătorii lor ce o amintesc curent în instanţă — au devenit criminali nu dintr-o predestinare, ci sub impactul unor anume condiţii de viaţă şi al unor moravuri denaturate. **De unde şi sugestiva interogaţie, clasică : CE SÎNT LEGILE (ŞI JUSTIŢIA) ÎNTR-UN MOMENT DE COLAPS AL MORALITĂŢII SOCIALE ?**

Şi în loc de orice alte concluzii, citindu-l pe acelaşi V.V. Stanciu (dintr-o lungă convorbire purtată cu André Parinaud, intitulată „La société moderne pousse au crime“), să admitem că : „Mai mult decît ura, indiferenţa maselor creează un climat de tensiune morbidă, antisocială“... **Cu corolarul la fel de preventor şi de actual :** „fără o reformă profundă (...), Cain va fi totdeauna obligat să-l omoare pe Abel“.

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

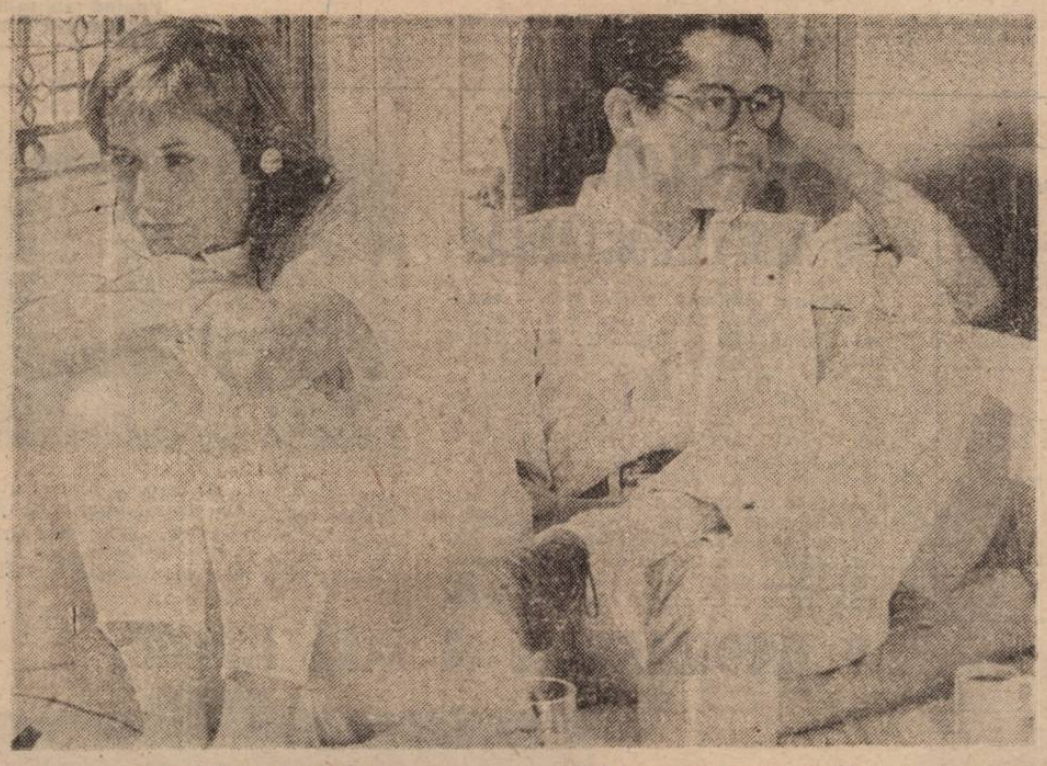

GELOZIA, BOALA IUBIRII

Dacă o alungați pe fereastră, ne avertizează psihologii, gelozia revine pe ușă. Emoție foarte puternică, dar gustată cu moderație, gelozia însoțește iubirea. Considerată un sentiment jenant, depășit, contestată de unii psihologi, gelozia există. Poate ca replică la prețuirea fidelității. Și chiar dacă sîntem tentați să pigmentăm cu dulceamarul geloziei iubirea cotidiană, psihologii ne îndeamnă să o facem cu măsură. Dacă scenele de gelozie nu se repetă prea des, sentimentul este flatant pentru partenerul nostru. Pentru că, să nu uităm, nimic nu este mai supărător decît indiferența. În fața unui partener puțin suspicios se pune întrebarea legitimă : „ține el oare, cu adevărat la mine ?". Pentru a-i face plăcere, să fim geloși, dar în limite rezonabile. De altfel, împăcarea care urmează este cel mai bun mijloc de a lupta împotriva rutinei conjugale. Dar, atenție ! Gelozia este ca orice boală : netratată se agravează. Crizele devin tot mai freevente, apoi se transformă în suspiciune permanentă și boala poate ucide cuplul. Nu este foarte ușor de a respinge plăcerea de a monopoliza tot timpul, întreaga afecțiune, toată atenția partenerului. Este o tendință naturală a femeilor, spun psihologii, tendință ce reamintește de fuziunea totală a copilului mic cu mama sa. Și totuși, după ce luna de miere a trecut, încep problemele : dumneavoastră nu suportați nici în gînd ca el să-și reia programul anterior. Sînteți plină de ranchiună față de colegele sale, față de prieteni. Vă supărați și pe... cartea sa preferată. Trebuie să treacă mult timp pentru a accepta acest „segment" de viață ce îi aparține numai lui și pe care nu veți putea niciodată să-l cunoașteți, cu atît mai puțin să-l stăpîniți. Și pe urmă, sînteți sigură că l-ați iubi în continuare dacă s-ar lăsa „pus sub clopot" ? Atunci cînd gelozia erodează mai mult ajungeți în situații penibile : cercetați trecutul lui amoros, etc., etc. Și totuși o gelozie motivată există. Ea vine atunci cînd dragul și tandrul, care avea tendința de a întîrzia la serviciu pentru plăcerea de a savura cafeaua de dimineață cu dumneavoastră nu mai rezistă cîntecului sirenelor. Bărbații consideră aventura ca pe o experiență minoră, care nu amenință cu nimic cuplul. Pentru dumneavoastră însă pare o ruptură violentă și incidentul riscă să transforme gelozia într-un veritabil cancer moral : începeți să-i controlați borseta, notați absențele, faceți adevărate anchete polițienești. De gelozie femeile aproape își pierd mințile. De aceea specialiștii se grăbesc să ne avertizeze că gelozia face rău, la propriu, sănătății. Și atunci e bine ca înainte de a consulta avocatul pentru divorț, să încercăm să înțelegem ce se întîmplă cu noi. Întîi, infidelitatea nu survine ca un trăznet, din senin. Ea se infiltrează profitînd de sciziunea cuplului. Nevoia de a fi remarcat șarmul feminin sau virilitatea masculină ar putea figura printre cauze. Remedii ? Fiecare își are propriul remediu. Cu căldură, tandrețe și inteligență, rămîne să-l descoperiți.

Fiecare femeie seamănă cu un anotimp

Specialiștii au decis : fiecare femeie, după tenul său, culoarea părului, forma feței poate fi asemănată cu un anotimp. Cunoscînd aceste secrete veți reuși să alegeți culorile ce vi se potrivesc cel mai bine. Iată cum este imaginată femeia-vară. Ten luminos, delicat, păr blond sau șaten cu reflexe, sprîncene bine conturate. Femeia „vară" este de o eleganță discretă și rafinată. Îi place să-și sublinieze stilul prin coafură : poartă păr tuns scurt, sau lung, prins în coc. Îmbrăcămintea, cu linii sobre, este croită din materiale nobile (mătase, lină). Preferă accesoriile clasice.

Culorile indicate sînt tonurile pastel : gri, bleu, bej-roze, roz, lila. Dacă optați pentru cele vii, bordo, bleumarin, „prună". Cîteva detalii privind machiajul.

● Pielea dumneavoastră, fină și sensibilă are nevoie de un fond de ten fluid și de o pudră transparentă.

● Dați un aer de prospețime întregii figuri estompînd pomeții cu un fard roze.

● Machiajul ochilor trebuie să accentueze profunzimea privirii. Arcuiți întîi linia sprîncenelor cu un creion brun, ușor mai închis decît rădăcina părului. Alegeți apoi două culori pentru umbre : bleu deschis și bleu mai intens, sau gri și roz.

● Aplicați pe gene un rimel bleu închis, în armonie cu restul machiajului.

● Pe buze preferați un ruj semi-mat, roz deschis sau „prună".

Parcaje speciale pentru femei

În Elveția a fost pus în funcțiune primul parcaj rezervat numai pentru conducătoare de mașini. Această neobișnuită decizie a fost luată de autoritățile helvetice (în urma unui decret luat chiar de parlament), pentru a combate plaga provocată de manifestările și atacurile maniacilor sexuali. Aceste parcaje rezervate numai femeilor vor fi puternic iluminate în timpul nopții și vor fi supravegheate 24 de ore din 24. Primul dintre aceste parcaje (care vor fi realizate în principalele orașe) a fost dat în folosință în fața gării din Berna. Măsura a fost dictată în urma faptului că în parcaje s-a constatat sporirea numărului de atacuri efectuate împotriva femeilor conducătoare de mașini.

Lecția de gimnastică

De această dată nu vă mai dezvăluim nici unul din „miracolele" produse de exercițiile fizice. Preferăm să constatați fiecare pe... silueta proprie. Deci, primul exercițiu : pornind din poziția arătată în foto 1, puneți mîinile pe abdomen, inspirați adînc, umpleți pieptul cu aer. Îndreptați-vă ! Respirați pe gură contractînd pieptul. Lăsați pieptul să se arcuiască. Repetați de 10 ori. Exercițiul asigură un excelent masaj abdominal.

Al doilea exercițiu : așezate pe scaun, cu picioarele îndoite într-un unghi de 45 grade, cu călcîiele ridicate de la sol, ridicați brațele. Repetați de 10 ori.

Exercițiul trei (foto 3) : așezate cu picioarele întinse, spatele drept, mîinile fixate pe sol. Inspirați umflînd pieptul. Expirați contractînd fesele. Rămîneți în poziția aceasta 5 secunde. Repetați de 5 ori.

Al patrulea exercițiu : culcate pe spate, cu genunchii la

piept, prindeți picioarele cu mîinile. Inspirați profund apoi expirați ridicînd umerii de la sol pentru a apropia capul de genunchi. Mențineți poziția timp de 5 secunde. Reveniți ușor la poziția inițială. Repetați de 5 ori.

101 diferențe...

● **Creierul bărbatului** se deteriorează de trei ori mai repede decît cel al femeii. O echipă de cercetători condusă de prof. Ruben Gur de la Universitatea din Pennsylvania a putut stabili gradul de diminuare a performanțelor creierului folosind tehnici imagistice pe baza rezonanței magnetice nucleare. Emisfera stîngă masculină se deteriorează în mod special, în vreme ce la femei „răul" se repartizează în toată masa cerebrală. O astfel de diferențiere ar putea fi explicată prin promptitudinea „băii" hormonale căreia îi este supus creierul feminin.

Emanciparea femeii

...În viața profesională din Germania a mai învins o barieră, Ariane Kall, în vîrstă de 23 de ani, a devenit prima femeie pilot la Lufthansa care conduce un aparat „Airbus A 320". Eva Leismann a fost prima femeie pilot din Germania. Ariane declară că nu are nici un sentiment de frică cînd conduce uriașa „pasăre de oțel" prin văzduh. În aer mă simt mai în securitate decît la bordul automobilului cu care mă deplasez sau vin de la aeroport. Fiecare aterizare are frumusețea ei și oferă o reală satisfacție. Gustul pentru zbor l-am dobîndit de la tatăl meu, care a fost pilot militar. După studii de fizică, Ariane a reușit să treacă cu succes două examene dificile de aptitudine : la 16 ani zbura pe aparate „Cesnna". Ea a urmat școala de piloți de linie de la Brême și a efectuat antrenamente de zbor la Phoenix (statul american Arizona).

ÎMPOTRIVA RASISMULUI

În urmă cu 30 de ani, Genevieve Morel a fost șocată de persecuțiile rasiste. De atunci ea a primit în apartamentul său parizian mii de studenți veniți din lumea întreagă. Ea s-a decis să lupte astfel împotriva rasismului cu propriile ei mijloace. La început a invitat cîteva colege ale fiicei sale, studentă la Sorbona : o cameruneză protestantă, un marocan musulman și un locuitor catolic din Reunion. Aceștia au fost primii ei invitați. Genevieve afirmă că faptul de a-i aduce împreună nici nu a fost complicat și nici nu a ruinat-o. Dacă religia invitaților le interzicea consumul cărnii de porc sau de vită ea le servea specialitatea casei : pui în aspic. De treizeci de ani, Genevieve invită la masă de trei ori pe săptămînă studenți străini și cupluri de francezi. Ea afirmă : „În felul acesta sîntem 9 la masă și întîlnesc 100 de persoane în fiecare lună".

La 75 de ani Genevieve a văzut defilînd prin apartamentul ei mii de tineri aparținînd a peste 30 de țări. Mulți îi scriu încă în mod regulat și au invitat-o la ei. Peste tot în Liban, Siria, Algeria, Togo, Camerun, Coasta de Fildeș, Senegal, Congo ea a fost primită ca o regină pentru că studenții de ieri sînt astăzi avocați, medici, arhiepiscopi, miniștri și doi dintre ei șefi de stat.

starea de VECHE

Lumea tăcerii de moarte

Scriam în numărul precedent al revistei despre gustul amar al unor dezvăluiri care vin să corecteze în timp — uneori după foarte mult timp — imaginea pe care ne-o formasem, cu absolut bună credință, despre evenimente, situații, desfășurări de viață la care am participat (asistat) sau care ne-au fost relatate nemijlocit de eroii acelor întîmplări, de martorii așa zișilor „oculari". Obligați fiind să constatăm după ani și ani, zeci de ani, că am apreciat deseori eronat, ori că am fost „împinși" să apreciem eronat, nu numai marea istorie, trăită, ci și traiectoriile înseși ale unor deveniri și prăbușiri umane. Întrebîndu-ne pe bună dreptate, în ceasul acestor răsturnări de imagini, de reevaluări și reabilitări stupefiante, dacă noile dezvăluiri-corective nu vor fi la rîndul lor corectate de alte dezvăluiri. Moartea lui Marylin Monroe, ca și sfîrșitul tragic al fraților Kennedy, ne-au oferit un astfel de prilej de reflecție asupra modului de confecționare a falselor istorii, și de corectare apoi, pentru a le înțelege real sau a nu mai înțelege nimic.

Elly Jones în 1925

Patricia Thompson în 1990

Cazul Patriciei Thompson, reputat specialist în psihologia relațiilor de familie, profesoară la Colegiul Le Mayne din cadrul Universității din New York ne propune să meditățm, în acest context, asupra acelor situații în care adevărul — din cele mai diverse „rațiuni" — nu putea fi spus, fără asumarea unui anume risc. A unui risc real sau, nu de puține ori, a unui risc imaginar, supraestimat, dintr-o prudență excesivă și din teama față de ceea ce nu știm. Să revenim, însă, la Patricia Thompson.

În 1925 Maiakovski, poetul indiscutabil tulburător Maiakovski (ale cărui ultime cuvinte înainte de a se sinucide le știm) vizitează Statele Unite ale Americii, întîlnește acolo o tînără fermecătoare, Elly Jones, de 21 de ani, o rusoaică în fapt (Elisaveta Petrovna la naștere, căsătorită un timp cu un american), urmează, așa cum se poate bănui, o poveste de dragoste — unul dintre acele „romane" pline de plicticoase, cînd sînt narate prost, dar admirabile în planul vieții de fiecare zi — și se iveste pe lume din această iubire, o iubire mai mult decît tăinuită, o fetiță, Patricia-Elly, astăzi Patricia Thompson de 65 de ani.

Ne tentează desigur istoria romanțată și neromanțată a acestei fetițe care avea să-și vadă tatăl o singură dată, în 1926, la Nisa — într-o nesperată reîntîlnire a poetului cu Elly Jones, în Franța, ca pentru un rămas-bun definitiv ; ne tentează să publicăm fotografia făcută de Maiakovski însuși, se pare, celor două Elly, mama și fiica, rațiunea lui de-a mai fi ; ne tentează, în sfîrșit, să amintim, cel puțin, de rivala lui Elly, din Rusia, frumoasa, după unii diabolica Lilia Brik, „geniul negru", dar nu mai puțin propulsiv spre creație, cea care l-a ajutat pe Maiakovski să mai supraviețuiască doi ani sau l-a împins spre moarte.

Patricia Thompson, care a trăit în SUA toată viața, nu poate înțelege la 65 de ani conflictul superb dintre nevoia de puritate extremă a lui Maiakovski și auto-revelarea tîrzie a unei captivități morale, incapacitatea sa la resemnare, neputința sa de a trăi... inert. Și preferind să moară, desigur — nu dintr-un dezechilibru psiho-afectiv — ci pentru a rămîne el însuși, un poet, „atît de mare și atît de inutil"... Cuvintele îi aparțin

Stupefiant, într-un fel, Elly Jones și noua ei familie din Statele Unite (Elly avea să se căsătorească prin 1935) nu se tem de acțiunile KGB-ului, îngrijorat, s-ar părea de ceea ce Maiakovski destăinuise eventual lui Elly despre gulagul totalitar, nici de complicațiile indezirabile despre lumea închisă sovietică, în cazul existenței unei moștenitoare potențiale a poetului și a unei soții nelegitime...

Elly Jones se temea îngrozitor doar de Lilia Brik.

Patricia Thompson nu îndrăznește să-și dezvăluie adevărata identitate, filiația maiakovskiană, nici după moartea lui Stalin, nici după căderea lui Hrusciov, nici la dispariția lui Brejnev. De ce ezită și de cine se teme ? Elly Jones, mama Patriciei, nu voia sub nici un motiv ca existența fiicei sale să fie cunoscută în URSS. „Mîna lungă", răzbunarea Liliei Brik ar fi putut s-o ajungă, spunea, chiar și în anii '80, pe timpul lui Andropov, Cernenko și toți ceilalți. Să fi fost Lilia Brik măsura și metafora unei temeri foarte subtil intuite ? Lilia Brik rămăsese oare pentru Elly Jones la fel de tînără și periculoasă, un geniu negru al morții, pe cît o resimțise în 1928 ? Sau poate că Lilia Brik era un nume doar pentru imixtiunea puterii în viața personală și, fericirea omului de rînd ? Greu de răspuns...

Abia spre sfîrșitul anilor '80, foarte singură fiind, Patricia Thompson se adresează presei sovietice, este contactată (termenul nu ne aparține) de un ziarist de la Pravda, Serghei Babici iar în 1991 apare prima relatare despre nestiuta fiică a lui Maiakovski, într-o revistă cu un tiraj modest, „Ecourile planetei". Dar curajul de a pleca în Uniune, ea considerîndu-se de origine rusă, Patricia Jones — Thompson nu-l va căpăta decît atunci cînd Vasili Katanian, un cineast sovietic, fiul adoptiv al Liliei Brik, îi va trimite o scrisoare. O scrisoare frumoasă, din care Patricia avea să afle că Maiakovski, pe cînd era în viață, și ulterior Lilia Brik, păstraseră cu sfințenie scrisorile și fotografiile „prietenei de departe", Elly Jones, că aceste documente se află acum în Arhivele de stat ale URSS, și că Lilia Brik, ani la rînd, zeci de ani, ar fi fost fericită s-o întîlnească pe fiica lui Maiakovski. Dar Lilia Brik nu mai e în viață de mult... Altă Lilia Brik, se înțelege, nu cea de care se temuse 65 de ani familia Patriciei...

Ce s-ar fi întîmplat, ne putem întreba, dacă Patricia Thompson și-ar fi asumat riscul de a-și dezvălui identitatea ? De la un anumit timp, probabil, nimic grav... Altceva, însă, justifică interogația : Spaimele, odată acceptate — și, de aici pornind, un comportament colectiv viciat de spaimă — nu vin în sprijinul celor care urmăresc tocmai această înspăimîntare ? Și nu cumva umanizăm spaima față de o instituție și un sistem, conferindu-i, un nume și o biografie romanțată ? Eliberarea de spaime — a doua întrebare — va veni oare la nesfîrșit din afară și nu din nevoia noastră de a ne elibera ? «Soluția Maiakovski», sinuciderea, e înrudită cu tăcerea de moarte, tăcerea prelungită a frumoasei Elly Jones și a Patriciei Thompson. Rudenie de sînge, ca între orice spaime și moartea care vine oricum.

DOREL DORIAN

● **CU INELE ?** Terra ar fi avut și ea, în trecut, un sistem de inele la fel ca Saturn, Uranus și Neptun, aceasta este concluzia astronomului Kaare Rasmussen de la Muzeul Național din Copenhaga. Acest sistem de inele ale planetei noastre ar fi dispărut, după cum se afirmă, în 16 etape, pe parcursul a 2800 de ani. Astronomul danez a lansat ipoteza cu inelele Terrei în urma studierii materialelor de arhivă care amintesc despre căderile de meteoriți începînd cu anul 800 î.e.n. pînă în anul 1750.

● **ESTIMĂRI.** Posibila contribuție a Occidentului la transformarea economiei planificate în țările est-europene va fi modestă, susține Kasmir Laski, noul conducător al renumitului Institut internațional de economie comparată de la Viena. În acest an, fosta R.D. Germană va primi din bugetul federal un ajutor în valoare de 60 miliarde de dolari, în schimb statele est-europene cu o populație de șase ori mai mare (fără a se include URSS) vor trebui să mulțumească cu 22 miliarde dolari !

● **LUBREFIANȚI.** Proprietățile cristalelor lichide au fost descoperite în 1966. De atunci aceste cristale sînt folosite pe scară largă la afișajul datelor la ceasuri electronice, display-uri, cadrane de aparate, minitelevizoare etc. Iată că un grup de specialiști francezi din industria chimică a descoperit o nouă utilizare pentru cristale lichide : aceea de lubrefianți. Viscozitatea lor nu se modifică în funcție de temperatură, nu se usucă și nu se formează depuneri.

● **RADIOTELEFON PLANETAR** Societatea americană „Matorola" are în vedere realizarea proiectului de radiotelefon planetar ! Gigantul american al telecomunicațiilor s-ar angaja deja într-un program pe măsura ambiției și mijloacelor sale financiare : amplasarea pe orbită, la altitudinea de 750 km, a 77 de sateliți. Și astfel, orice locuitor al Terrei din cei 13 milioane de abonați va putea telefona cuiva situat la antipozi. Va fi produs pentru aceste convorbiri telefonice un radiotelefon adaptat, un fel de talkie-walkie.

● **ENERGIA NUCLEARĂ ȘI RISCURILE SALE** Incidentele și accidentele nucleare cuprind șase niveluri, ultimul este echivalentul celui mai grav accident — tip Cernobîl. Suduri defectuoase, însoțite de fisuri, au fost descoperite recent pe circuitele anexe de răcire ale reactoarelor a patru centrale nucleare franceze de 1300 MW. Aceste anomalii au fost clasate la nivelul 2 al scării incidentelor și accidentelor nucleare.

● **CU ENERGIE EOLIANĂ ȘI SOLARĂ.** Compania „Independent Broadcasting Authority" a construit o stație de transmitere a emisiunilor de televiziune în Cornwall (vestul Marii Britanii). Ea este alimentată cu energie eoliană și solară pentru retransmiterea emisiunilor de televiziune color în regiunea învecinată, unde trăiesc... 300 de oameni !

gîlceava IDEILOr

Atlantida, un posibil model al sfîrșitului lumii ?

Una din multele imperfecțiuni ale sensului sintagmei „sfîrșitul lumii" este aria globală care este presupusă. Termenul „lume" se poate referi, cu foarte multă indulgență, la întreaga planetă. Pe de altă parte, este adevărat că o schimbare de unghi a axei terestre poate aduce cu sine modificări substanțiale ale repartiției apei și uscatului (o asemenea schimbare a axei terestre se pare că s-a petrecut înaintea glaciațiunilor).

Dar dacă aproape toate mitologiile cunoscute vorbesc despre un potop universal — văzut în multe variante ca o inundație generalizată, purificatoare și punitivă —, în unele zone ale globului, conform cu specificul climei respective, potopul capătă aspecte particulare. Între viziunile „sfîrșitului" din mitologia egipteană și cea scandinavă (de exemplu) există o diferență consistentă de nuanță. O regiune lipsită de ploi, precum cea a Egiptului, arșița necrutătoare a Soarelui reprezintă exprimarea forțelor ucigătoare ale naturii.

În mitul escatologic scandinav (cunoscut și ca „Amurgul zeilor" sau Ragnarökr), iernile înfiorătoare (două succesiuni a cîte trei ierni, fără perioade intermediare de încălzire) vor fi preludiul unor groaznice înfruntări terminate cu o perioadă de haos, după care începe regenerarea. În alte zone geografice, rolul Soarelui este minor și pe primul plan apare Luna. Astfel, într-un mit australian al potopului (vezi Victor Kernbach), Luna se răzbună pe egoismul oamenilor. Ea cere într-o noapte niște piei de animale pentru a se proteja împotriva frigului. Fiind însă refuzată,ea declanșează diluviul neiertător. Chiar și din această alegorie, se observă numitorul comun al „sfîrșitului", și anume decadența moral-spirituală a omului.

„Sfîrșitul lumii" mai păcătuiește și printr-o destul de rigidă izolare temporală. Așa cum am văzut în textele precedente, deși perioadele de timp sînt fixate cu precizie, deznodămîntul nu concordă deloc din acest punct de vedere. Să însemne asta că vor exista succesiuni de „sfîrșituri", pe arii geografice restrînse ? Un posibil model al deznodămîntului (prefer această exprimare) îl reprezintă însăși Atlantida, acest continent dispărut (?) în jurul căruia nu încetează să se acumuleze păreri pro și contra.

Dispariția presupusei Atlantida, pe lîngă faptul că se poate constitui într-un model de deznodămînt final (adică fără urme suficient de convingătoare), ea ne poate arăta posibilitatea localizării unei catastrofe naturale, care să nu afecteze geofizic alte zone ale lumii. Dacă țara atlanților nu a fost imaginea atribuită de Platon (în dialogurile „Timaios" și „Critias") sistemului său utopic de guvernare din „Republica", asta nu se poate dovedi decît printr-un deznodămînt parțial (dispariția geografică a continentului respectiv, dar perpetuarea unor elemente ale spiritualității locuitorilor în alte zone geografice).

La baza dispariției Atlantidei stă tot o cauză morală. Pe de altă parte, dovezile fragile ale continuității spiritual-culturale a civilizației atlanților s-ar datora discriminării în privința accesului la cunoaștere a marii mase de locuitori ai ei. Există totuși multe ipoteze asupra răspîndirii culturii atlante în regiunile geografice limitrofe (considerîndu-se sau nu Marea Sargaselor o „urmașă" demnă de luat în considerație pentru localizarea Atlatidei, așa cum face Platon). Iar Egiptul predinastic se pare că nu este deloc străin de astfel de elemente culturale atlante.

(Va urma)

PAUL IOAN

O CĂLĂTORIE IMPOSIBILĂ :

Triton, cel mai rece obiect din sistemul nostru solar

Sînt călătorii pe care le facem — la munte, la mare, în străinătate, de ce nu și în jurul lumii — și sînt călătorii pe care nu le vom face niciodată, fie că sîntem muritori de rînd sau chiar cosmonauți, aceștia din urmă fiind singurele ființe care au văzut planeta Pămînt în toată splendoarea ei, din Cosmos. Totuși, la Triton, o Lună a planetei Neptun, n-a ajuns nimeni, cu excepția... cu excepția aparaturii automate, un fel de călători spațiali tăcuți și solitari. Tot ce putem noi face este să privim imaginile transmise de la milioane și milioane de kilometri depărtare de noi, imagini care încearcă să alunge sau, dimpotrivă, să sporească misterul Universului care ne înconjoară. Vă prezentăm și noi o serie de imagini recepționate din apropierea planetei Neptun.

1. Mai intîi, două imagini ale Neptunului, e vorba de planetă, nu de stațiunea de pe litoral cu același nume. Imaginile sînt luate la o diferență de 17,6 ore și de la o depărtare de 12 milioane kilometri, dar în ciuda acestui fapt se poate observa dinamica atmosferei. În perioada de timp amintită, planeta a făcut ceva mai mult de o rotație completă. Pata mică s-a rotit cu aceeași viteză ca a planetei, dar Marea Pată Întunecată se rotește spre Vest cu o viteză de 1000 km / h.

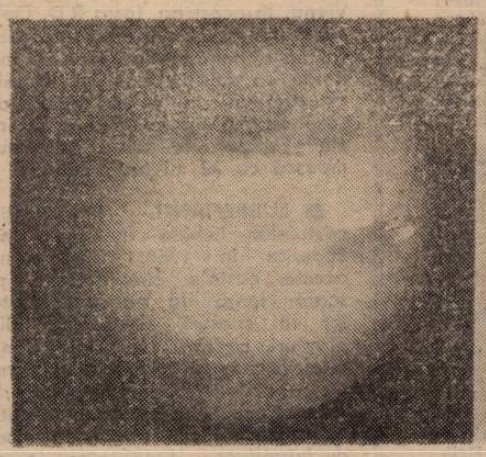

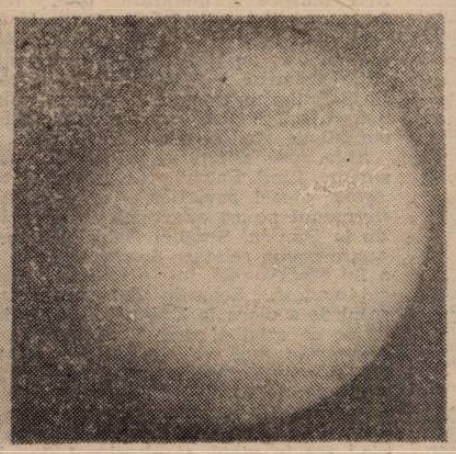

2. „O lume ca nici una alta", așa au descris oamenii de știință luna lui Neptun, pe nume Triton, o lună chinuită și plină de cicatrici. Iată cum arată calota Polului Sud a lui Triton, care se pare că este alcătuită dintr-o crustă de nitrogen care se evaporă și care s-a format acolo în timpul ultimei ierni, în urmă cu 80 de ani.

3. Fisuri gigantice pe fața lui Triton. Se pot vedea un fel de lacuri înghețate (sus, stînga), dar nu de frig, ci din cauza activității vulcanice îndepărtate. În imaginea de sus, dreapta, zonele de materie întunecată pot fi rezultatul unei activități vulcanice recente. Zonele circulare, brăzdate (stînga, jos) s-au creat în urma topirii și a deformărilor locale. În schimb, petele negre, înconjurate de borduri albe (dreapta, jos) i-au lăsat pe oamenii de știință complet mirați, o explicație n-a putut fi găsită pînă acum.

Și un scurt portret, în date, al lui Triton, pentru a încheia această călătorie imposibilă. Triton pare să aibă un diametru

Catastrofă ecologică în Kuweit. Și în lume?

Să ne imaginăm un peisaj apocaliptic : cîmpuri petroliere pe care se înalță flăcări de peste 30 de metri (cît un bloc cu zece etaje !), însoțite de un zgomot asurzitor, pe o rază de cîteva zeci de kilometri. În fiecare zi, aproximativ 220 000 tone de petrol se transformă în fum gros, extrem de poluant.

Impresionanta cantitate de fum degajată în atmosferă i-a determinat pe oamenii de știință să se gîndească la tot ce poate fi mai rău. Unii dintre ei au pus în discuție riscul de răcire a climei la nivel planetar. Primele imagini furnizate de sateliții de observație americani cuprind aspecte catastrofale : nori negri pe o suprafață de peste 300 km care invadau Arabia Saudită, Irakul dar și Iranul și Turcia. S-a apreciat că acești nori ar favoriza acumularea în atmosferă a mai multor tone de particule, care ar putea deveni un ecran gros între Soare și Terra, fapt care ar conduce la o răcire a climei la scară mondială. Acestui scenariu catastrofal, lansat de cercetători americani, i se opun însă specialiști de la „British Meteorological Office", deci tot colegi de-ai lor. Pentru aceștia, consecințele climatice vor fi locale și nu globale. De altfel la această concluzie se aliniază cei mai mulți dintre experții internaționali.

Dacă unii se gîndesc cu groază la frig, alții imaginează situația catastrofală adusă de încălzirea climei dacă miile de tone de gaz carbonic emis de aurul negru kuweitian ar accentua efectul de seră. Dar iată că și aici există păreri opuse. Chimistul John Cox, expert în mari companii petroliere, consideră că dacă toate puțurile kuweitiene ar fi incendiate (adică 363) emisiunile mondiale de gaz carbonic ar crește cu numai 5%. Dar numai jumătate din puțuri sînt incendiate. Concluzia sa ? Nu există un pericol al încălzirii dramatice a climei mondiale, ci mai curînd un risc privind răcirea pe plan local a climei. De fapt cel mai mare pericol, cu consecințe imediate, este cel ce vizează sănătatea populației din zonă. Atmosfera din emirate a devenit irespirabilă. Cercetătorii au evidențiat faptul că a respira acel aer este echivalent cu a fuma patru pachete de țigări pe zi.

Vizavi de această situație, întrebarea numărul unu este cît timp aceste puțuri vor continua să ardă. Mulți specialiști, printre care se numără și celebrul „pompier" Red Adair, consideră că abia în doi ani toate focurile vor fi stinse. Soluția propusă de ei constă în utilizarea efectului de suflu al unei explozii care să pună capăt focului. Bineînțeles, o asemenea acțiune nu este foarte ușoară. Pentru fiecare puț incendiat este nevoie de peste 200 kg dinamită, lansată într-un anumit mod, cît mai aproape, cu o mare presiune... Riscul de accidente este și el deosebit de mare.

Cealaltă soluție constă în forarea unui puț secundar (pentru fiecare puț incendiat) la cîteva sute de metri de incendiu. O forare mai întîi pe verticală, apoi pe orizontală, astfel încît zăcămîntul să fie drenat iar puțul incendiat, rămas fără combustibil, să se stingă. O dată stins incendiul, ar urma o injectare în subteran a unor hidrocarburi speciale, menite să colmateze erupția petrolului și să evite totodată producerea unor eventuale accidente. Dar, cu oricît pricepere și hărnicie s-ar lucra la un asemenea proiect, forarea unui puț orizontal nu ar putea fi făcută în mai puțin de cîteva luni. Și să nu uităm ar fi necesare 150 de dubluri pentru puțurile incendiate, la peste 1 500 metri adîncime... Totuși, catastrofa trebuie cît mai repede curmată.

AURORA POPESCU

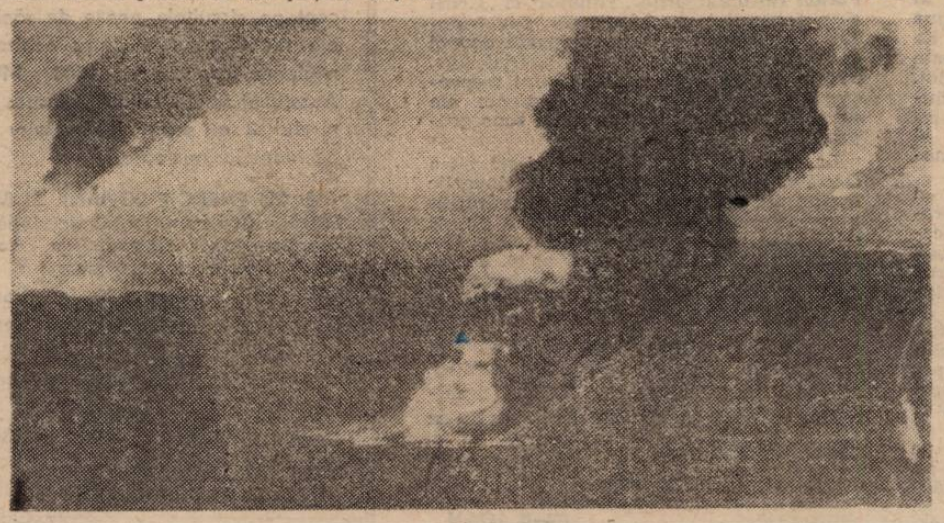

GLOB magazin

SUPLIMENT PENTRU TOA

Mașina de spălat miniaturală

Firma germană „Siemens" a început producția unor mașini de spălat miniaturale destinate curățirii aparatelor auditive. Spălarea acestor aparate durează doar zece minute.

Preferați transportul aerian ?

Punctualitatea avioanelor europene destinate transportului pasagerilor s-a îmbunătățit în 1990, dar reprezintă încă o preocupare pentru marile companii aeriene. Performanțele obținute în domeniu de către cele 22 de membre ale lui „Association of European Airlines" au depășit clar cifrele atinse în 1989, cel mai slab an înregistrat vreodată de către aceste companii. Circa 20 la sută din zborurile europene au înregistrat întîrzieri mai mari de 15 minute, ceea ce reprezintă o scădere de patru la sută față de anul precedent. Cu toate acestea, nu a fost încă atins nivelul anului 1988, cînd s-a recunoscut pentru prima oară că situația este critică.

Serviciu de ceai...

Cele mai mari cești din lume sînt produse în serie de către întreprinderea cehoslovacă de porțelan din Karlovy Vary. O ceașcă are capacitatea de 7 litri de ceai. Ceștile pot fi livrate și disparat și sub forma unui serviciu în componența căruia intră și un ceainic a cărui capacitate atinge 42 de litri !

600 de clopote

În orașul german Passau cu o populație de numai 53 de mii de locuitori se află 30 de biserici în dotarea cărora se găsesc 81 de clopote. În acest oraș de aproximativ 350 de ani funcționează una din cele mai cunoscute firme care confecționează clopote și ceasuri turn — „Perner" Numai în ultima vreme această firmă a turnat 600 de clopote din care foarte multe au fost expediate în alte țări : Japonia, Israel, SUA, URSS. Nu de mult firma germană a executat un clopot pentru catedrala „Sfîntul Ștefan" din Budapesta. În anul 1944, armata germană a luat clopotul botezat de credincioșii unguri „Sfîntul Imre" și l-a trimis la topit la Hamburg. În prezent cu banii strînși de la cetățenii din Germania firma a turnat un clopot cu înălțimea și diametrul de 2,5 metri și avînd masa de 11 tone. El a fost transportat pe Dunăre la Budapesta încă din luna august a anului trecut. În ziua de Sfîntul Ștefan (20 august) clopotul gigant a răsunat în renumita catedrală maghiară din nou.

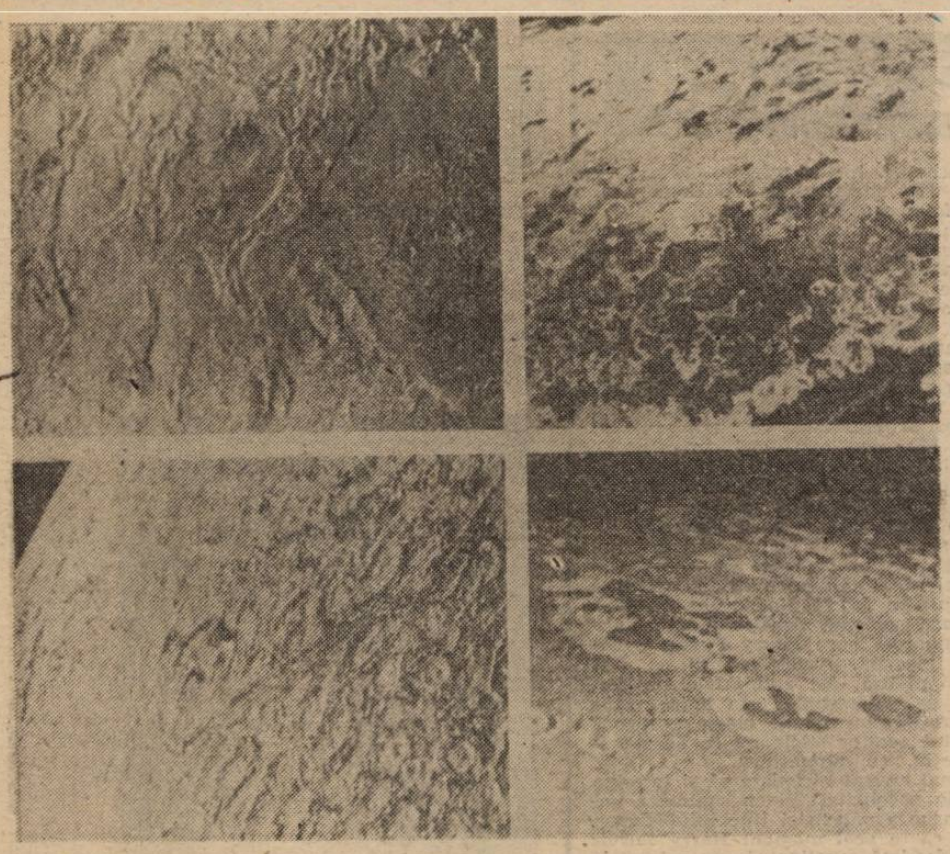

de 2,720 km. ceva mai mic decît Luna noastră. Temperatura la suprafața lui este de 37 grade Kelvin, Triton fiind astfel „cel mai rece obiect din sistemul nostru solar". Atmosfera este de 100.000 mai rarefiată decît pe Pământ și este alcătuită exclusiv din nitrogen. Un loc în care n-ar putea trăi nimeni. Și totuși..

azin

TE VÎRSTELE

Victime ale automobilismului

Dintr-un obiect de ultra lux și de confirmare a unei poziții sociale înalte — cum era odată — automobilul a devenit în ultimii ani un bun de care tot mai puțini oameni se pot dispensa.

Automobilul aduce însă după sine și o sumedenie de rele, dintre care cel mai regretabil este faptul că el a ajuns și un mijloc de... sinucidere. Deși la timpul respectiv s-a scris și la noi cite ceva despre celebritățile care și-au găsit sfîrșitul în automobil, credem că un „rezumat" al celor mai „celebre" accidente întîmplate unor oameni neobișnuiți, nu este lipsit de interes. Ca dovadă că la volan oricine și orice ai fi, în primul rînd rămîi șofer ; și greșelile în acest domeniu nu iartă pe nimeni.

● **9 octombrie 1934.** Marsilia primea doi oaspeți de seamă în persoanele regelui Alexandru al Iugoslaviei și ministrului de externe francez Louis Barthou. Lipsiți de inspirație ei au ridicat capota mașinii (un Délgae) pentru a fi mai „aproape" de mulțime. Așa s-au expus atentatului mortal al unui bulgar pe nume Veticiko. La rîndul lui acesta va fi răpus imediat de un soldat din gardă.

● **29 august 1935.** Prințul Leopold al Belgiei și soția sa — regina Suediei — se aflau în vacanță în Elveția. Ei plecau într-o plimbare cu un Torpedo-Packard, de-a lungul lacului „Patru Cantoane". Regina, care dăruise Belgiei pe prințul Baudoin, actualul suveran, a fost victima unui accident cauzat de derapajul ce a proiectat mașina dincolo de parapet, antrenînd cu ea o avalanșă. Un copac a lovit puternic mașina și...

● **1955.** Cine nu-și amintește de celebrul și îndrăgitul actor de cinema James Dean din „La Est de Eden" !? Aflîndu-se la volanul unui Porsche 1500 RS pe șoseaua Los Angeles-Solaris, el a fost tamponat frontal, la o răscruce de un automobil ce rula din sens invers. Actorul nu încetinise viteza crezînd că are prioritate. La vîrsta de numai 24 de ani Dean era înmormîntat la Fairmount, devenit apoi un loc de pelerinaj...

● **1960.** De un tragic accident au avut parte celebrul scriitor M. Proust și editorul său, este vorba de Michael Galimard. Rulînd cu viteză mare spre Paris pe o mașină cu motor Chrevsler și caroserie franceză, șoferul (Galimard), a scăpat controlul volanului și a proiectat mașina într-un platan. Cei doi oameni de literatură au fost omoriți pe loc.

● **1963.** Jean Bruce (Brochet) autorul a 87 romane de spionaj, alerga cu 180 la oră la volanul unui superb Jaguar : cu această viteză el a intrat într-un camion ce venea din sens invers fiind omorît pe loc. Celebrul său personaj a continuat să trăiască, totuși, fiind imaginat în alte aventuri, de soția sa.

● **1973.** Comicul francez Fernand Reynaud călătorea la volanul unui Rolls-Royce spre Clermont-Ferrand, unde urma să aibă ultimul spectacol, întrucît la vîrsta de numai 47 de ani se hotărîse să se retragă de pe scenă ; din păcate s-a retras definitiv și din scena vieții.

C. CHIFANE

■ **O baliză care determină radioactivitatea mediului înconjurător (radiația gama) și dă alarma în caz de pericol a fost pusă la punct în Franța. Prin apăsarea unei clape oricine poate obține trei informații : debitul dozei de raze gama instantaneu, debitul dozei zile și doza cumulată pe aceeași perioadă. Baliza funcționează fie prin branșarea sa la rețeaua electrică, fie prin alimentarea de la un panou cu celule fotovoltaice asociat cu un acumulator. Baliza funcționează astfel : un detector cu siliciu supus radiației gama emite impulsuri care sînt amplificate și numărate într-o unitate de calcul. După prelucrare, informațiile sînt restituite prin echipamente periferice.**

■ **La începutul acestei veri, care este pe sfîrșite, a devenit operațional Fondul pentru mediul înconjurător de pe Terra, care dispune de un suport financiar în valoare de 1.5 miliarde de dolari. Se are în vedere, în principal, protejarea stratului de ozon care înconjoară planeta noastră și lupta împotriva altor forme de poluare a aerului, apei și biosferei.**

TELEX • TELEX

■ **Un bombardier cu rază mare de acțiune și purtător a cel mult 20 de bombe sau rachete de croazieră este considerat, potrivit Tratatului „Start", o singură ogivă nucleară și un singur mijloc de transportare. În virtutea acestei înțelegeri, SUA își va reduce potențialul strategic de la 12 000 focoase nucleare la circa 8 800 unități, iar Uniunea Sovietică de la 11 000 focoase nucleare pînă la 7 000 unități.**

■ **A început exploatarea cîmpului petrolifer din Murzuk (sud-estul Libiei), unde au fost forate, de către români, două puțuri din cele 15 prevăzute a fi realizate. Se scontează pe o producție, în următorii doi ani, de 75 000 barili de țiței pe zi din respectiva exploatare petroliferă. La Murzuk, specialiștii români au descoperit două miliarde barili.**

■ **Experții americani apreciază că SUA nu va face față nevoilor spațiale de la începutul secolului cu actualele capacități de transport (navete și lansatoare clasice). Naveta este, într-adevăr, „cel mai simplu" sistem de transport spațial din lume, dar e și „foarte complex", iar exploatarea sa extrem de costisitoare. Utilizarea navetei ar urma să fie limitată de misiuni care necesită o prezență umană în spațiul cosmic.**

TESTE DE ANGAJARE SAU PSEUDOPSIHOLOGIE ?

Ani de zile, mai ales în Statele Unite, cei ce solicitau o slujbă la o întreprindere oarecare au fost supuși unor teste constînd în completarea unor formulare specifice, menite să evalueze calități cum ar fi capacitatea de lectură rapidă sau cea de a efectua operații aritmetice. S-ar putea ca, în prezent , candidații să fie nevoiți să facă față unui alt tip de examen: testul de personalitate. Răspunsurile urmează a fi prelucrate de un calculator ce va întocmi un veritabil profil al personalității candidatului. Dar, această metodă trezește dubii în rîndul psihologilor și cercetătorilor în sfera personalității umane. De ce ?

O seamă de companii americane, cum ar fi Institutul pentru studiul personalității și testarea capacității din Champaign (Illinois) sau Corporația psihologică din San Antonio (Texas) au pus la punct teste care să-i excludă pe cei neadecvați pentru activități speciale ca cele din cadrul departamentului de poliție sau din centralele nucleare, sau să-i selecționeze pe cei potriviți pentru marketing. Metodele de testare pot fi însă uneori excesiv de dure în eliminarea unora dintre candidați, după cum estimează Rodney L. Lowman, psiholog la Centrul medical al Universității Duke. Și tot el avertizează că „există mult mai multe rezultate practice, decît cercetări publicate care să sprijine aceste teste". De altfel, el apreciază că unul din testele cele mai frecvente (numit „Inventarul multifazic de personalitate"), pus la punct de o echipă de la Universitatea Minnesota, pare mai curînd să fie destinat unor bolnavi clinici, decît candidaților la diferite posturi.

În plus prea puține teste comerciale de personalitate au fost validate pe baza unor studii publicate. Și chiar și acestea, după cum remarcă doi psihologi englezi specialiști în problemele industrie, S. Blinkhorn și Ch. Johnson (de la Bychometric Research and Development Ltd) sînt atît de pline de erori statistice, încît este îndoielnic că pot, în fond, prezice cu adevărat ceva. După cum sugerează ei o seamă de asociații, aparent semnificative, au putut fi făcute prin studierea corelațiilor între răspunsurile date și performanțele la locul de muncă. Și totuși, ele sînt adesea rodul întîmplării. Situația este și mai complexă în cazul așa numitelor **teste de integritate**, urmărind „măsurarea" cinstei candidaților. Numai în S.U.A., peste **cinci milioane** de candidați sînt supuși **anual** la asemenea teste ! Cu intenția de a-i depista pe cei care ar putea fura produse sau ar putea irosi (tot un furt!) timpul de lucru. Rareori s-a întîmplat însă ca vreun hoț să fie cu adevărat prins pe baza acestor teste !

Deși este evident că multe aspecte sînt discutabile, problema testelor de personalitate continuă să rămînă în atenție. Pe la mijlocul anilor'60 se ajunsese chiar la un consens asupra existenței a cinci—șase dimensiuni clare ale personalității. Michael K. Mount psiholog specialist în organizare la Universitatea Iowa, stabilea cele **cinci Mari Categorii :** extroversiune, stabilitate emoțională, conștiinciozitate, agreabilitate, receptivitate la experiență. Tot el recunoaște însă că legăturile acestora cu performanțele la serviciu sînt modeste. Dar... rămîne de văzut, mai ales că și armata americană a inițiat acum cîțiva ani un studiu („Proiectul A") privind elaborarea testelor de personalitate, a'e cărui rezultate, implicînd rezolvarea unui mare număr de cazuri, se pare că au început să iasă la iveală.

Ceea ce face aceaste teste atît de nepopulare este bănuiala că, datorită lor, unii candidați sînt respinși pe nedrept. Se cere ca ele să fie combinate cu alte forme de evaluare a candidaților, cum ar fi interviul (convorbirea directă), dar în practică sînt folosite aproape exclusiv testele de personalitate și cele de integritate.

Apare deci pericolul, după cum afirmă Lou Maltby, de la Sindicatul american pentru libertățile civile, ca aceste teste să genereze **un grup de indivizi neangajabili** care „ies" mereu (deși poate nu pe drept) potriviți sau incorecți — din alte puncte de vedere — pentru diversele meserii.

Aceasta ar însemna că avem de-a face cu o adevărată pseudopsihologie, cu „rezultate" dăunătoare atît pentru patroni (instituții) cît și pentru angajații lor.

MIHAELA DOROBANȚU

Biblioteca magazin de proză scurtă

UNCHIU' HOMER (IV)

Arthur C. Clarke

în traducerea ANCĂI RAZUŞ

Harry se opri ca să lase tensiunea să crească, dînd sălii ocol cu privirea.

—Domnul Ferguson încearcă să obţină Bomba Osmotică.

Le-a trebuit citva timp ca să înghită asta. Apoi maiorul Fotheringham se aplecă în faţă şi spuse, cu voce scăzută:

— Şi noi trebuie să credem că reuşise şi că i-a explodat în atelier?

—Exact, Onorată Instanţă. Este o plăcere, — o neobişnuită plăcere, aş putea spune — să prezinţi un caz unei Curţi atit de perspicace. Domnul Ferguson reuşise şi se pregătea să ne facă un raport asupra metodei, cînd, dintr-o nefericită nebăgare de seamă, un dispozitiv de siguranţă anexat bombei nu a funcţionat. Rezultatul îl ştiţi cu toţii. Cred că puterea acestei arme nu mai trebuie dovedită — şi vă veţi da seama de importanţa ei după ce vă voi demonstra că soluţiile pe care le conţine sînt substanţe chimice foarte comune.

Maiorul Fotheringham, cu o figură uşor nedumerită, se întoarse către avocatul acuzării.

—Domnul Whiting are vreo întrebare de pus martorului?

—Bineînţeles, Onorată Instanţă. În viaţa mea n-am auzit o atit de ridicolă..

—Dacă vreţi să rămîneţi la obiect...

—Foarte bine, Onorată Instanţă. Îmi permiteţi să întreb martorul cum justifică marea cantitate de vapori de alcool de imediat după explozie?

—Mă îndoiesc că nasul stimabilului domn inspector a fost în stare de o analiză cantitativă de mare precizie. Dar să admitem că s-au degajat ceva vapori de alcool. Soluţia folosită în bombă conţinea cam 25 la sută. Dacă se întrebuinţează alcool diluat, mobilitatea ionilor anorganici se reduce şi presiunea osmotică creşte—un efect dezirabil, desigur.

Asta ar trebui să le mai taie macaroana, gîndi Harry. Şi avu dreptate.

Pînă la a doua întrebare trecură vreo două minute bune. Apoi purtătorul de cuvînt al acuzării flutură în aer una dintre fostele ţevi de cupru.

—Şi acestea ce funcţii îndeplineau? întrebă, pe cel mai dezagreabil ton pe care îl putu găsi. Harry se făcu a nu-i băga în seamă sarcasmul.

Ţevărie pentru manometru, replică prompt.

Tribunalul, se vedea clar, era stăpînit de o confuzie totală. Adică exact aşa cum îi dorea Harry. Dar acuzarea mai păstrase o carte pe mînecă. Printre membrii juriului trecu o şoaptă. Harry privi nervos la Unchiu' Homer, care dădu din umeri cu un fel de „Ce ştiu eu?"

POVEŞTIRE © POVESTIRE

—Mai am o dovadă suplimentară pe care vreau s-o înfăţişez Curţii ,spuse, energic, avocatul Vamei ridicînd pe masă un pachet voluminos învelit în hîrtie cafenie.

—Este corect, Onorată Instanţă? protestă Harry. Orice dovadă împotriva... ăăă... colegului meu ar fi trebuit deja să fie prezentată.

—Îmi retrag afirmaţia, se interpuse rapid avocatul. Să zicem că nu este o dovadă în *acest* caz, ci material pentru noi dezbateri. Făcu o pauză ameninţătoare ca să-i lase să digere cele spuse. Totuşi, dacă domnul Ferguson ne poate da acum un răspuns satisfăcător, întreaga problemă va fi clasată pe loc. Era clar că ultimul lucru la care se aştepta vorbitorul—sau pe care-l spera—era o astfel de explicaţie satisfăcătoare.

Despachetă hîrtia cafenie, din care răsăriră trei sticle purtînd eticheta unei mărci faimoase de whisky.

—Ihîm, zise Unchiu' Homer. Tocmai mă întrebam...

—Domnul Ferguson, se pronunţă Preşedintele Instanţei. Dacă nu doriţi, nu sînteţi obligat să faceţi nici o declaraţie

Harry Purvis îi aruncă maiorului Fotherigham o privire recunoscătoare. Îşi dădea seama ce se întîmplase. Scormonind printre ruinele laboratorului, acuzarea achiziţionase cîteva sticle din preţioasa licoare. Ceea ce era probabil ilegal, căci nu avuseseră mandat de percheziţie—de aici ezitarea în prezentarea dovezii. Cazul păruse destul de lămurit şi fără ea.

Acum era însă şi mai lămurit...

—Aceste sticle, începu reprezentantul Coroanei, nu conţin ceea ce arată eticheta, ci au fost în mod evident folosite ca recipiente foarte adecvate pentru... să zicem... soluţiile chimice ale inculpatului. Îndreptă spre Harry Purvis o căutătură glacială. Aceste soluţii au fost date la analiză, iar rezultatele au fost extrem de interesante. În afară de o concentraţie anormal de mare de alcool, conţinutul acestor sticle nu se deosebeşte, efectiv, cu nimic de...

N-a mai apucat niciodată să şi termine mărturia nesolicitată şi cu siguranţă nedorită asupra măiestriei Unchiului Homer. Pentru că în acel moment Harry Purvis deveni deodată conştient de un şuierat de rău augur. La început s-a gîndit la şuieratul unei bombe în cădere, ceea ce era însă puţin probabil, căci nici vorbă de alarmă aeriană. Apoi îşi dădu seama că şuieratul venea chiar de sub nasul lui, de pe măsuţa din sala tribunalului...

— La pămînt ! urlă el.

Curtea s-a retras pentru deliberare cu o viteză fără precedent în analele legislaţiei britanice. Cei trei magistraţi dispărură după estradă ; ceilalţi din încăpere au încercat să se vîre sub pardoseală, sau, oricum, sub bănci. Timp de o secundă prelungă, agonizantă, nu se întîmplă nimic şi Harry începuse să se întrebe dacă nu cumva dăduse o alarmă falsă. Apoi explozia, surdă, ciudat de înăbuşită, o mare zornăială de cioburi — şi un miros ca într-o berărie făcută praf şi pulbere. Încet, încet, Curtea ieşi de sub adăpost.

Bomba Osmotică se dezlănţuise în toată splendoarea. Şi mai important, distrusese dovada acuzării.

(Va urma)

MAŞINA DE OCAZIE (II)

Bruce Hansberger

în traducerea lui VASILE OROIAN

Această replică fu întreruptă de strigătul lui Williams :

— Vă dau toţi banii pe care îi am !

— Nu este nevoie — îi spuse Vince. — Viaţa nu ţi-o poţi răscumpăra. Eşti deja mort aşa că taci.

Williams începu să plîngă :

— Vă dau tot ce am ! Luaţi-mi banii.

— Bine, spune Vince. — Condamnatul la moarte are dreptul la ultima dorinţă. O să-ţi luăm aceste hîrtii jalnice dacă aşa ţi-e vrerea.

— Sînt în buzunarul de la piept. Ia cuţitul pentru o secundă. Vince îndepărtă mîna cu cuţitul şi aşteptă, surizînd satisfăcut. Nici măcar nu tresări cînd Williams scoase din sîn revolverul şi i-l descărcă în burtă. Corpul lui Vince tresări, apoi lunecă încet pe podeaua maşinii. Cuţitul căzu în acelaşi loc. Butch privea înţepenit ţeava fumegîndă a pistolului îndreptată spre fruntea lui.

— Puterea s-a schimbat, prietene, — spuse Williams, manevrind uşor revolverul. — Roagă-te lui Dumnezeu !

— Şi chiar vreţi să mă omoriţi ! — întrebă el cu şi cum n-ar fi crezut într-o asemenea posibilitate.

— Scuteşte-mă de aceste tînguiri, puştiule — spuse Williams. Ce nevoie am eu să te ucid ? Prietenaşul tău şi-a dorit-o singur, dar tu nu mi-ai făcut nici un rău. Văd că tu eşti un băiat bun şi eu am fost atras pur şi simplu în această treabă prosteasă. Nu trebuia să am de-a face cu o asemenea gaşcă. Dar acum o să ai mari neplăceri, ţi-o promit. Pe prietenul tău l-am „topit", fiind nevoit să mă apăr, dar ce să fac cu tine, complicele lui ? Orice ai zice, voi v-aţi pregătit amîndoi să mă omoriţi. Ar fi trebuit să te trimit şi pe tine pe lumea cealaltă, dar eu nu sînt un astfel de om. Mi-e milă de tine. Este suficient să greşeşti o singură dată ca toată viaţa ta să se ducă de rîpă... Şi-apoi nici tatălui tău n-o să-i fie bine. Vezi, eu le înţeleg pe toate. Aşa că hai să ne gîndim împreună ce este de făcut.

— Ce aveţi în vedere ?

— Dar ce, tu nu înţelegi ? Ar trebui să te predau la poliţie, dar te iert. De ce să spun că doi tineri au încercat să mă omoare. Tu nici măcar nu m-ai ameninţat.

— Vreţi să spuneţi că nu mă veţi trăda ? — Butch se mişcă înainte. — Vă voi fi extrem de recunoscător pentru aceasta. Şi tatăl meu, de asemenea.

— Ce crezi, recunoştinţa voastră poate valora cincizeci de mii de dolari ?

Butch incremeni.

— Ascultă fiule, viitorul tău se află în mîinile mele. Nu cumva cincizeci de mii are este prea scump ?

— Tata nu va fi de acord cu aşa ceva, — spune Butch.

Williams porni motorul şi reduse maşina pe şosea.

— Să mergem la secţia de poliţie, — spuse el. Poliţiştii vor fi interesaţi să afle ce s-a întîmplat aici.

— Staţi puţin ! — Butch începu să dea din nou semne de nervozitate. Să mergem mai întîi la tata. Să vedem ce va spune el. La urma urmelor este avocat.

— Bine, — fu de acord Williams — încercarea moarte n-are.

Butch îi arătă drumul şi peste vreo zece minute intrau deja pe posesiunile lui Carl Fetterman. Parcînd maşina în spatele casei, Williams se interesă :

— Tatăl tău este singur ?

— Da. Mama nu mai locuieşte cu noi, iar servitoarea are zi liberă astăzi. Ştiu cu precizie acest lucru.

Cînd intrară în antreu. Butch îşi apropie palmele una de alta ca şi cînd s-ar fi rugat şi spuse cu o intonaţie implorătoare :

— Fiţi bun vă rog şi rămîneţi aici. O să-i povestesc eu totul tatălui meu. Dacă va dori să vorbească cu dumneavoastră, o să vă chem.

Williams arătă printr-un gest că este de acord şi Butch dispăru după uşa cabinetului tatălui său. Curînd de acolo se auzi un bas furios şi o bombăneală neclară. Erau justificările fiului. Peste cîteva minute apăru Butch şi îl invită pe Williams înăuntru.

Fu întîmpinat agresiv.

— Sper că înţelegeţi, domnule Williams, că acesta este un şantaj ? — întrebă Fetterman-senior, privindu-l direct în ochi.

— Eu nu m-aş înfierbînta aşa — Williams îi suportă privirea cu un calm desăvîrşit. — Ce fel de şantaj poate fi acesta ? Pe cîntar se află soarta progeniturii dumneavoastră, şi, după părerea mea, totul este corect.

— Dumneata, probabil, crezi că mă nelinişteste viitorul lui. Află că mă voi bucura dacă va ajunge la închisoare. Ne-a acoperit de ruşine pe mine şi familia mea. Oare încă nu v-aţi dat seama că fiul meu este un om de nimic !

Williams se uită la el cu atenţie : erau cuvintele unui om profund nefericit.

Butch stătea în mijlocul cabinetului cu capul în piept.

— Aceasta a fost ultima picătură, — continuă pe un ton avocăţesc Fetterman-senior. Numai o crimă ne mai lipsea. Dacă tu, neisprăvitule, nu ai nici un sentiment faţă de familie, ai grijă măcar de tine. Şi de mine, desigur, deşi văd că reputaţia mea îţi este indiferentă.

— Iată tocmai de aceea trebuie să fiţi de acord cu propunerea mea, — interveni Williams.

— Da, dar cincizeci de mii de dolari ! Este de necrezut ! De unde să iau o asemenea sumă în numerar într-un timp atît de scurt ?

— Bine, bine, domnule Fetterman, dar să nu-mi spuneţi mie, că în seiful dumneavoastră de acasă nu se pot găsi cincizeci de mii, sustrase impozitelor.

(Va urma)

POLICIER

SPORT UNIVERS

GERMANII DECAD. Nu economic, ci din clasamentul ATP, la tenis de cimp. Am văzut finala „open"-ului american de la Flushing Meadows în direct, o altă performanţă a televiziunii române, dar si mai mare a fost plăcerea de a asculta comentariile pline de substanţă ale acestui mare şi inteligent jucător de tenis care este Ion Ţiriac. Deci Edberg l-a învins

pe cîştigătorul de la Rolland Garros, Jim Courier în trei seturi, ultimul „la zero". Cu această ocazie, Edberg s-a instalat pe primul loc în clasamentul ATP, detronîndu-l pe Boris Becker. Mai mult decît atît, Steffi Graf s-a văzut, la rîndul ei detronată de pe locul întîi al aceluiaşi clasament, dar la femei, de Monica Seleş şi asta tot datorită faptului că iugoslava a cîştigat finala open-ului american. Proaspătul nr. 1 mondial s-a născut la 19 ianuarie 1966, la Vastervik. Are 1,83 m şi 75 kg şi este dreptaci. Pentru cei care nu ştiu, Stefan Edberg revine pe locul I, nu este o premieră pentru el.

OUTSIDER-ELE ÎN FRUNTE. Marile noastre formaţii de club de divizia A la fotbal ori se urnesc mai greu la început de campionat, ori echipele nou promovate au început „în trombă". Doar aşa se explică configuraţia după 3 etape a clasamentului. Pe primul loc **Dinamo** (cele mai multe goluri înscrise şi cele mai puţine primite), dar pe locul doi, o surpriză, **Electroputere**, echipa lui **Silviu Lung**, iar pe locul 3, **F.C. Bacău** (!) toate aceste 3 formaţii cu cîte 5 puncte. Mai departe : **Politehnica Timişoara** şi **Corvinul** înaintea **Stelei**, iar **Universitatea Craiova** pe locul 10, în urma **Rapidului** (!). Cineva ar putea fi nedumerit de această situaţie, dar noi nu sîntem. Aşta e fotbalul nostru, un circ fără numere de excepţie.

SENNA SE ÎNDREAPTĂ SPRE TITLUL SUPREM. După rezultatele obţinute pe „cel mai rapid" traseu din lume, cel de la Monza, în Grand Prix-ul Italiei brazilianul **Ayrton Senna**, clasat al doilea după Nigel Mansell, este aproape sigur campionul mondial al acestui sezon. Nouă ni s-a părut dubioasă oprirea lui la standuri pentru a-şi schimba cauciucurile, asta în momentul în care conducea şi avea toate şansele de a cîştiga cursa, situaţie în care aproape i-a oferit pe tavă locul întîi britanicului care, explicabil, n-a mai oprit la standuri. S-a considerat probabil că nu e bine ca suspensul să se risipească tocmai la Monza. Să ne aducem aminte : Senna a cîştigat primele 4 G.P., a abondonat în condiţii destul de misterioase de cîteva ori, apoi cînd Mansell se apropiase prea mult a cîştigat alte 2 GP la rînd, iar cînd diferenţa dintre el şi al doilea clasat a devenit confortabilă a cedat locul I, mulţumindu-se cu cel secund. Clar, nu ? Este aici un aranjament pentru ca spectatorii să rămînă în continuare pasionaţi de un duel care practic nu există. Sénna se dovedeşte pe departe cel mai bun şi în posesia celei mai bune maşini. Dar spectacolul trebuie să meargă înainte...

POATE CĂ AVEM ŞI NOROC. La Berna s-a disputat o palpitantă partidă de fotbal, care-i interesa foarte mult pe fotbaliştii noştri şi pe conducătorii lor : meciul **Elveţia — Scoţia**, contînd pentru preliminariile campionatului european din 1992. Aşa cum trebuia, pentru ca echipa noastră să mai aibă o şansă, a fost 2—2. Cum s-ar spune, sorţii ne-au fost favorabili, mai rămîne să şi putem, adică să cîştigăm toate cele trei partide pe care România le mai are de jucat.

GEORGE CUŞNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 16.09 – 22.09

BERBEC (21.03—20.04)

Luni: Săptămînă a incertitudinilor în viaţa intimă.
Marţi: Deznodămînt amar al unei afaceri amoroase trecătoare.
Miercuri: Discuţii aprinse cu partenerul de viaţă.
Joi: Activitatea profesională e întreruptă de o veste neaşteptată.
Vineri: Zi de lungi confesiuni, de întrebări fără răspuns.
Simbătă: Dovezi de fidelitate, început de reechilibrare a vieţii conjugale.
Duminică: Zi de satisfacţii, preludiu pentru proiecte optimiste.

TAUR (21.04—21.05)

Luni: Prospeţime sufletească, multe iniţiative.
Marţi: Elanul profesional sporit începe să dea roade.
Miercuri: Ziua norocoasă a săptămînii, folosiţi toate posibilităţile.
Joi: Venus vă poate induce o dragoste la prima vedere.
Vineri: Tovărăşia unei Balanţe vă provoacă neplăceri.
Simbătă: Zi admirabilă, petrecută în grup
Duminică: Un maxim al erotismului.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni: Vă simţiţi tot în vacanţă. Detaşare totală de restul lumii.
Marţi: Încordare nervoasă pe plan profesional.
Miercuri: Respingeţi o propunere de afacere.
Joi: Stîngăcie sentimentală în relaţiile cu o Fecioară.
Vineri: Deveniţi sfătuitorul unui bun amic.
Simbătă: Se întrevăd unele reuşite financiare. Perseveraţi.
Duminică: Scurtă scenă de gelozie, sînteţi prea autoritar (ă).

RAC (22.06—22.07)

Luni: Stare de expectativă, nu vreţi să vă implicaţi în nimic.
Marţi: Farmecul dv. stîrneşte noi invidii, dar aveţi suficient tact.
Miercuri: Sînteţi generos într-o afacere pe cale de finalizare.
Joi: O insomnie rebelă vă afectează toată ziua.
Vineri: Fugare gînduri pesimiste vă induc o instabilitate psihică.
Simbătă: Modificări substanţiale pe plan sentimental.
Duminică: O investiţie importantă vă aduce satisfacţii deosebite.

LEU (23.07—22.08)

Luni: Configuraţia astrală e de partea dv. Totul vă reuşeşte.
Marţi: Dovediţi (a cîta oară) o mare putere de seducţie.
Miercuri: Ieşiţi învingător dintr-un conflict profesional.
Joi: Zi animată de multe acţiuni eficiente.
Vineri: Treceţi cu nonşalanţă peste o gafă, între amici.
Simbătă: Oscilaţii sentimentale, vă înconjoară numai persoane de sex opus.
Duminică: O cabană de munte e paradisul mult căutat.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni: Multă agitaţie în sufletul dv. căutaţi o oază de singurătate.
Marţi: Apariţia lui Venus vă induce mult hazard în destin.
Miercuri: O veste bună, financiară, vă reabilitează în propriii ochi.
Joi: Conjunctură favorabilă pe plan profesional.
Vineri: O lungă aşteptare se încheie în mod ambiguu.
Simbătă: Bilanţul săptămînii e foarte fragil. Clipe de meditaţie.
Duminică: Un spirit generos vă oferă momente de fericire.

BALANŢA (22.09—22.10)

Luni : O cascadă de întîmplări neaşteptate vă umple ziua.
Marţi: Jupiter vă avantajează în luarea unor decizii înţelepte.
Miercuri: Noi relaţii de prietenie, solide şi profitabile.
Joi: Apar unele animozităţi în climatul familial.
Vineri: Zi de muncă încordată, epuizantă.
Simbătă: Zi norocoasă pe plan material. Investiţii utile.
Duminică: Multă poftă de viaţă, zi plină de satisfacţii.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Nevoie cronică de afirmare, activitate susţinută.
Marţi: Luna vă induce irascibilitate, atenţie în relaţiile conjugale.
Miercuri: Un plan ambiţios devine realitate.
Joi: Schimb aprins de opinii, sînteţi foarte agitat.
Vineri: Uneori vă supraestimaţi forţele creatoare. Apare surmenajul.
Simbătă: Reevaluarea unor proiecte ce par prea aventuroase.
Duminică: Vă simţiţi pîndit de suspiciuni Apelaţi la relaxarea mentală.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Săptămînă calmă, fără evenimente deosebite.
Marţi : O veste bună de departe.
Miercuri: Refuzaţi să vă asumaţi răspunderi noi pe plan profesional.
Joi: Călătorie de afaceri fără rezultate palpabile.
Vineri: Indispoziţie fizică şi psihică.
Simbătă: Lungi calcule pentru o probabilă investiţie.
Duminică: Zi incoloră, plictisitoare.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni: Elan sufletesc deosebit pentru atingerea unor obiective importante.
Marţi: Dinamismul dv. dă primele roade.
Miercuri: Serioasă implicare într-o afacere rentabilă.
Joi: Ziua norocoasă vă dă multe satisfacţii, nu cădeţi în euforie.
Vineri: Partenerul vă domină într-o dispută trecătoare.
Simbătă: Călătorie reconfortantă dar costisitoare, din obligaţii familiale.
Duminică: O mică explozie de orgoliu, urmată de remuşcări.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Aveţi nevoie de refacere psihică şi fizică.
Marţi: Vă bucuraţi de multă atenţie din partea celor din jur.
Miercuri: Mici diferende cu un Berbec, instabilitate sentimentală.
Joi: Acalmia se instaurează, vă mulţumiţi cu satisfacţii platonice.
Vineri: O întîlnire importantă, de care depinde succesul într-o afacere.
Simbătă: O veche promisiune a partenerului se împlineşte.
Duminică: Prizonier (ă) vieţii erotice intense.

PEŞTI (19.02—20.03)

Luni: Fantezia şi creativitatea vă sînt solicitate din plin.
Marţi: Scurtă criză de personalitate, orgoliu exacerbat.
Miercuri: Zi norocoasă din toate punctele de vedere.
Joi: Aşteptaţi în zadar sprijinul unui prieten influent.
Vineri: Două satisfacţii pe plan profesional.
Simbătă: Pe plan sentimental, sînteţi sătul de declaraţii platonice.
Duminică: Apelaţi la ultima rezervă de optimism pentru o afacere care lîncezeşte.

cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Prioritate ştiinţifică mondială

În anul 1913, fizicianul român Ştefan Procopiu (1890—1972) descoperă momentul magnetic al electronului, cunoscut azi sub denumirea „magnetonul Bohr-Procopiu" (deoarece în acelaşi an, independent de savantul român, Niel Bohr a

făcut aceeaşi descoperire). Marele om de ştiinţă român a mai descoperit (printre altele) şi depolarizarea longitudinală a luminii, fenomen care de asemenea îi poartă numele („fenomenul Procopiu", 1921). Din 1955 a fost membru al Academiei Române.

Premieră ştiinţifică

În anul 1935, marele chimist Gheorghe Spacu (1883—1955) promovează în domeniul dozării metalelor reactivul mercaptobenztiazol, denumit de atunci „reactivul Spacu".

Prima rezervaţie naturală

Din iniţiativa botanistului Alexandru Borza (1887—1971), se creează în 1934 prima rezervaţie naturală a ţării, Parcul Naţional din Munţii Retezat. Prin grija aceluiaşi om de ştiinţă, în 1921 fusese deschisă la Cluj Grădina Botanică a Universităţii — unde se găseşte cel mai mare ierbar din România, care conţine peste 625 000 de coli.

Superlative geografice

Cel mai mare lac natural al României este Lacul Razelm, care are o suprafaţă de 394 kilometri pătraţi (al doilea fiind Sinoe cu 166 kmp). Cel mai mare lac alpin al ţării este Lacul Bucura, cu o suprafaţă de 10,8 hectare. El este situat în masivul Retezat. Staţiunea balneară de la cea mai joasă altitudine (cu excepţia celor de pe litoralul Mării Negre) este Lacul Sărat, de lîngă Brăila.

Album uriaş

Dl. Ilie Anton din Bucureşti a completat timp de patru ani (începînd din 1986) un uriaş album personal care conţine : 890 file, 880 fotografii, ilustrate, hărţi, crochiuri etc., etc. Nu lipseşte monografia comunei natale, Bordeşti-Vrancea. Albumul are o grosime de 36 de cm şi cîntăreşte 14 kilograme.

Atletism

Cea mai valoroasă sportivă la proba de aruncare a suliţei este Mihaela Peneş (născută la 22.07.1947, la Bucureşti). La ediţia XVIII a Jocurilor Olimpice de vară de la Tokyo, 1964, Mihaela Peneş a cîştigat titlul suprem cu o aruncare de 60,54 metri — la numai 17 ani, cînd era încă junioară.

GUINNESS BOOK

VREMEA

Atunci cînd despre vreme se vorbeşte la timpul trecut, greşelile sînt excluse. De aceea, recordurile cu acest profil din Cartea Recordurilor Lumii sînt absolut sigure. Să vorbim deci cu certitudine despre vreme.

Cea mai lungă perioadă de observare meteorologică din lume, cu caracter continuu, a fost realizată la Observatorul Radcliffe, din Oxford (Anglia), unde înregistrările au început în 1815. Cu discontinuităţi, recorduri ale vremii au înregistrat şi observatoare chinezeşti (la un astfel de observator s-a găsit menţiunea că iarna anului 903 înainte de Christos a fost extrem de rea).

Cea mai joasă temperatură în straturile înalte ale atmosferei a fost de minus 142,8° C, la 80—90 km de sol. Înregistrarea s-a făcut deasupra Suediei, între 27 iulie şi 7 august 1963.

Cea mai scăzută temperatură de pe Terra s-a înregistrat la staţiunea sovietică Vostok, în Antarctica : minus 89,13° C, la 22 iulie 1983 (la altitudinea de 3366 metri).

Cea mai mare temperatură înregistrată la umbră a fost de 57,94° C, în localitatea El Azizia din Libia (la data de 13 septembrie 1922).

Cea mai mare variaţie de temperatură în cursul unei zile a fost de 55,5° C (de la 6,66° C la minus 48,8° C), în localitatea Bowing, Statul Montana (SUA). Cea mai mare variaţie de temperatură, în timp, se petrece în zona localităţii Verkhoiansk (estul URSS) : de la minus 70° C pînă la 36,6° C.

Cea mai mare temperatură medie anuală este de 34,4° C, în zona localităţii Dallol, Etiopia.

Cea mai lungă perioadă cu o temperatură foarte ridicată s-a înregistrat în Valea Morţii, California; aici, timp de 43 de zile consecutiv, temperatura s-a menţinut la nivelul de 48,84° C.

Zona geografică cu cele mai multe descărcări electrice anuale este Bogor, Insula Java (Indonezia); aici se produc fulgere în 322 de zile pe an.

Cea mai abundentă ploaie de pe glob s-a înregistrat în localitatea Cilaos, Insulele Réunion (Oceanul Indian); în numai 24 de ore s-au acumulat 186,9 cm. (în 1952). Cea mai abundentă ninsoare în 24 de ore a dus la acumularea unui strat de 193,04 cm, la Silver Lake, statul Colorado, SUA.

Cea mai însorită vreme s-a înregistrat în statul Florida (SUA), unde timp de 768 de zile consecutiv nu a apărut nici un nor (între 9.02.1967 şi 17.03.1969).

Rubrici realizate de PAUL IOAN

Sos picant pentru iarnă

Ingrediente : **5 kg roşii, 20 gogoşari, potriviţi ca mărime, 5 ardei kapia, 2 ţeline potrivite, 2 cepe, 250 g oţet, 250 g ulei, 250 g zahăr, 2 linguriţe de chimen, 2 linguriţe piper, 8 linguriţe sare.**

Se dau prin maşina de carne gogoşarii şi ardeii şi apoi se fierb în amestecul de oţet, ulei, zahăr, chimen, piper măcinat şi sare. Se adaugă cepele şi ţelina fierte şi pasate. La urmă se pune sucul pregătit din roşii (nefiert). Se lasă să dea cîteva clocote. Se toarnă fierbinte în sticle, se leagă şi se fierb 30 de minute în baia de abur. Se lasă să se răcească în apa în care au fiert, acoperite cu o pătură groasă.

IRINA STOICA

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI
GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI
B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POȘTA by Air Mail

DOGARU RADU, Galați : Ne scrieți negru pe alb : „Am realizat ceea ce se cheamă Electromobilul ideal fără consum care se poate deplasa pe orice distanță fără alimentare de nici un fel. Pentru aceasta fac apel la dumneavoastră de a îndruma pe cei interesați în această lucrare, și au surse materiale și vor să se privatizeze...“ etc., etc. Vă înțelegem dorința ca această „minune“ să fie încă învăluită în taină, dar, din păcate, noi nu avem legături cu Honda sau alte mari întreprinderi producătoare de mașini. Știm însă că de cel puțin o jumătate de secol se tot caută și uneori se vestește apariția „Electromobilului ideal“ — un ideal de fapt al atîtor oameni. Drumul cel drept ? Cu documentația pusă la punct, contactați specialiști sau Uzina de la Pitești... pentru cei interesați și care pot afla din această rubrică despre descoperirea pe care ne-o aduceți la cunoștință, scriem aici adresa : Dogaru Radu, str. Mircea 19, bl. I 5, ap. 37, sc. 2 Galați.

GRIGORE RALUCA ? Ploiești (și numeroșii cititori care ne scriu pe aceeași temă, răspundem) : Începînd cu numărul următor al revistei vom continua serialul cu G. G. Albu din Făgăraș, atît cît autorul experimentului este dispus la ora actuală să ne dezvăluie din secretele revelației sale. Facem această afirmație deoarece dl. Albu intenționează să scoată anul acesta o carte despre revelațiile sale și, așa cum este și firesc, în convorbirile cu subsemnatul ne face cunoscute doar parțial rezultatele „dialogului“ său insolit.

VASILE STAN POPESCU, Runcu, Dîmbovița : La solicitarea dvs. transcriem dorința din scrisoarea trimisă nouă pentru a fi citită și la Televiziunea Română : „De ce TV nu poate derula un film — de orice natură ar fi el — mai încet (? ? ! !), pentru a înțelege și noi ceva, din astea. Nu știu dacă 2—3 la sută din telespectatori îl înțeleg așa cum trebuie. După ce scrisul cade de multe ori pe imaginea în umbră — și vedem de multe ori de citit 2 sau 3 rînduri, tocmai atunci vine una peste alta — imaginile automat. Citesc destul de repede și eu — dar îmi este cu neputință a termina de citit, și a mai observa și imaginea, cît de cît — sînt sigur că și dvs. ați observat acest neajuns“.

Deși noi n-am observat acest neajuns, vă credem că l-ați trăit și că este destul de neplăcut. Dar a derula filmul mai încet — este o operațiune posibilă, însă tendențioasă, cu un scop anume. De obicei rulajul are un ritm al său, adică „normal“. Cît privește scrisul, probabil aveți dreptate. Colegii de la televiziune, ne vor răspunde.

Rubrică realizată de
ION ȚUGUI

PROGRAM TV

LUNI, 16 septembrie. Programul 1 : 14,00 Actualități. 14,10 Calendarul zilei. 14,20 Worldnet USIA. 15.20 Avanpremiera săptămînii. 15,40 Festivalul Internațional „George Enescu“. 16,00 Cercetarea științifică în agricultură. 16,30 Agenda Festivalului enescian. 17,00 Știri. 17,05 Emisiunea în limba maghiară. 18,35 Drumuri în memorie. 19,00 Tezaur. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul economic. 21,10 Teatrul TV. Îl osîndesc juriații ? 22,45 Cronica parlamentului. Actualități. 23,15 Festivalul Internațional „George Enescu“. 0,15 Repriza a treia. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,10 Recomandări din programul zilei. 16,15 Desene animate. 16,40 Tradiții. 17,10 Veniți cu noi pe programul doi la... Athénée Palace ! 19,30 Festivalul Internațional „George Enescu“ 21,30 Magazin auto-moto. 22,00 TV5 Europe. 22,35 Parada vedetelor internaționale (II).

MARȚI, 17 septembrie. Programul 1 : 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 Film artistic. „Gorila“ și corsicanii (Franța, 1939). 11,55 Super Channel. 12,35 Desene animate. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10 Virsta a treia. 14,40 Muzica pentru părinți. 15,00 Tradiții. 15,20 Avanpremiera. 15,30 Serial științific. 16,00 Cursuri de limbi străine. Limba franceză. Limba rusă. 16,30 Agenda Festivalului enescian. 17,00 Știri. 17,05 Salut, prieteni ! 19,00 Confluențe. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul economic. 21,10 Telecinemateca. Dulapul zburător (Franța, 1948). 23,00 Cronica parlamentului. Actualități. 23,30 Festivalul Internațional „George Enescu“. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,10 Recomandări din programul zilei. 16,15 Desene animate. 16,40 Documentar științific. 17,10 Studioul de literatură. Mogoșoaia — o nostalgie a culturii ? 18,00 Festivalul Internațional „George Enescu“. 21,30 De-ale pieței în economia Capitalei. 22,00 TV5 Europe. 22,35 Sport-magazin.

MIERCURI, 18 septembrie. Programul 1 : 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 Super Channel. 12,35 Desene animate. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10 Viața spirituală. 14,40 Agenda Festivalului enescian. 15,10 Audiovizual studio. 15,40 Cursuri de limbi străine. Limba germană. Limba italiană. 16,10 Tragerea Pronoexpres. 16,20 Știri. 16,25 Conviețuiri. 16,55 Fotbal : F.C. Bacău — Werder Bremen în Cupa Cupelor. 18,50 Universul cunoașterii. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,30 Studioul economic. 20,50 Film serial. La Camorra. 21,50 Festivalul Internațional „George Enescu“. 22,30 Cronica parlamentului. Actualități. 23,00 Fotbal : Sporting Lisabona — Dinamo București în Cupa U.E.F.A. **Programul 2 :** 15,55 Actualități. 16,05 Desene animate. 16,30 Teatru TV. Cezar și Cleopatra de G.B. Shaw. Producție a Televiziunii engleze. 18,00 Emisiune în limba maghiară. 19,30 Festivalul Internațional „George Enescu“. 22,00 TV5 Europe. 22,35 Worldnet USIA.

JOI, 19 septembrie. Programul 1 : 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 A început școala ! 11,50 Super Channel. 12,35 Desene animate. 13,10 Festivalul Internațional „George Enescu“. 14,00 Actualități. 14,10 Oameni de lîngă noi. 14,40 Jazz-magazin. 15,20 Avanpremieră. 15,30 Medicina pentru toți. 16,00 Cursuri de limbi străine. Limba engleză. 16,30 Agenda Festivalului enescian. 17,00 Știri. 17,05 Pro patria. 18,05 Reflecții rutiere. 18,30 Reporter '91. 19,00 Cultura în lume. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul economic. 21,10 Film serial. Dallas. Ep. 58. 22,15 În fața națiunii. 23,00 Cronica parlamentului. Actualități. 23,30 Festivalul Internațional „George Eneseu“. 0,30 Închiderea programului. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,10 Recomandări din programul zilei. 16,15 Desene animate. 16,40 Motor ! 17,10 Emisiune în limba germană. 18,10 Club SF. 18,30 Super Channel. 19,30 Festivalul Internațional „George Enescu“. Concertul corului Madrigal. 21,30 Lumea sportului. 21,50 Super Channel. 22,00 TV5 Europe. 22,35 Cîntec și joc...

VINERI, 20 septembrie. Programul 1 : 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 Desene animate. 10,50 Avanpremieră. 11,00 Tenis. 13,10 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,10 Mapamond. 14,35 Tenis. 16,45 Agenda Festivalului enescian. 17,05 Emisiunea în limba germană. 18,05 Invitatul săptămînii. 18,35 Tenis. 19,00 Gong. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Viața parlamentară. 21,15 Film serial. Destinul familiei Howard. 22,15 Simpozion. 23.00 Actualități. 23,15 Virstele peliculei. 0,00 Festivalul Internațional „George Enescu“. 1,00 Atletism. **Programul 2 :** 13,10 Tenis. 15,20 Actualități. 15,30 Desene animate. 16,00 Tradiții... 16,20 Tenis. 19,00 Super Channel. 19,30 Festivalul Internațional „George Enescu“. 21,40 Atletism.

SÎMBĂTĂ, 21 septembrie. Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități. 10,10 Club „Anda“. 11,10 Stare de trecere — interferențe spirituale. 12,10 Ora de muzică. 13,00 Tele-club. 19,10 Teleenciclopedia. 20,00 Actualități. 20,35 Film serial. Maddie și David. 21,40 Săptămîna sportivă. 22,00 Un duet inedit. 22,30 Actualități. 22,45 Festivalul Internațional „George Enescu“. 23,45 Film artistic. Comando „Z“ (Australia, 1981). **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,10 Recomandări din programul zilei. 16,15 Desene animate. 16,40 Film artistic. Charles și Lucie (Franța, 1979)). 18,25 Cercetarea științifică agricolă. 18,55 Canal France International. 19,30 Festivalul Internațional „George Enescu“. 21,00 BBC World Service. 21,30 Worldnet USIA. 22,00 TV5 Europe. 22,35 Melodii de neuitat.

DUMINICĂ, 22 septembrie. Programul 1 : 8,30 Bună dimineața. 9,30 Abracadabra ! 10,20 Film serial pentru copii. Vizitatorii. 10,50 Actualități. 11,00 Lumină din lumină. 12,00 Viața satului. 13,30 Hora satului. 14,00 Actualități. 14,10 Videomagazin. 18,00 Știință și imaginație. Zona crepusculară. 18,30 Convorbiri de duminică. 19,00 Film serial. Dallas. 20,00 Actualități. 20,35 Film artistic. Munții albaștri (Gruzia-Film, 1984). 22,10 Sport. 22,15 Festivalul Internațional „George Enescu“. 23,15 Actualități. 23,30 Maeștrii teatrului românesc : Petre Gheorghiu. 0,30 Automobilism. **Programul 2 :** 15,00 Actualități. 15,10 Conviețuiri. 15.40 Automobilism. 18,00 Divertisment internațional. 18,30 Serata muzicală TV. 21,00 BBC World Service. 21,30 Super Channel. 22,00 TV5 Europe. 22,35 Cîntecul inimii mele.

(După „PANORAMIC TV“)

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina LA ZI

SIDA

UN CONTINENT NEDORIT

Cumplita geografie a unei maladii

Florența. Iunie 1991. Ceremonia de deschidere a celui de al șaptelea Congres Internațional SIDA. Celebra formație de cameră „I Solisti Veneti" interpretează muzică de Vivaldi. Nici nu se stinseseră ultimele acorduri, cînd Prof. Vulimiri Ramalingaswami urcă la tribună și rostește. „Nu numai în Africa, ci și în întreaga Asie, SIDA amenință să devină o catastrofă de proporții apocaliptice". Este ea cu adevărat o realitate ? Se aștepta lumea la o asemenea situație ? Înainte de a oferi amănunte asupra lucrărilor Congresului de la Florența, să trecem în revistă cîteva date privind situația actuală a SIDA în lume, așa cum apare ea într-un comentariu din luna aprilie a.c. al revistei americane „Science".

Pentru că optimismul este — totuși — în firea omului, chiar și specialiștii în biologie moleculară manifestă uneori entuziasm cu ocazia unor progrese mai mari sau mai mici în lupta cu SIDA, fără îndoială unul dintre cele mai teribile flageluri ale lumii contemporane. Michael H. Merson, directorul Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) vine, cu datele sale și ne readuce cu picioarele pe pămînt. Da, s-au făcut pași însemnați și într-un timp foarte scurt, dar eforturile trebuie multiplicate dacă vrem să schimbăm cu adevărat cursul cu care amenință în viitor epidemia SIDA. De fapt pe drumul pe care se pare că a pornit spre o adevărată pandemie.

Iar cifrele lui Merson, oricît de îngrozitoare pot să pară, nici măcar ele nu spun întregul adevăr. Căci la sediul OMS de la Geneva sînt înregistrate aprox. 340.000 de cazuri de SIDA în întreaga lume, dar se știe de pildă că unele țări nu fac publice decît 5—10% din cazurile reale ! Cifra plauzibilă pare că se apropie de un milion. Și acesta este doar începutul, căci se estimează că nivelul contaminării SIDA se situează astăzi la 8—10 milioane. În lumea a treia SIDA cîștigă teren.

Un nedorit loc întîi îl dețin Africa Sahariană și sub-Sahariană (cu excepția Africii de Sud), unde există 700.000 de cazuri de îmbolnăvire și alte aproximativ șase milioane de contaminare. Densitatea populației în anumite zone africane (ca de altfel și în cele sud-americane !) amenință cu declanșarea unui adevărat dezastru la scară continentală — să ne gîndim la o țară ca India ! Și, deși specialiștii ezită încă să facă publice datele, în diferite țări, ei consideră imperios necesar ca țările amenințate să fie prevenite la modul cel mai serios.

Asia continentală și Asia de Sud-Est cunosc 500.000 cazuri de contaminări în special în India și Thailanda, țări care de altfel înregistrează — istoric vorbind — și un înalt nivel de transmitere a bolilor pe cale sexuală. Ceea ce nu poate decît să accelereze răspîndirea SIDA. Oficialitățile thailandeze estimează că în țara lor numărul de contaminări se cifrează la 200 000 — 300 000. În India, pe de altă parte, se pare că în orașe ca Bombay și Madras virusul afectează aprox. 20 la sută din prostituate (și cînd te gîndești că într-un interviu publicat anul acesta cu o prostituată din București, aceasta declara că dolarii te pot apăra de orice, chiar și de SIDA !). Răspîndirea virusului în comunitățile rurale, prin intermediul navetiștilor, ar însemna efectiv o sufocare a serviciilor medicale indiene.

O altă zonă cu un nivel extrem de înalt de contaminare este cea a insulelor din Marea Caraibelor și America Latină în general: aproximativ un milion (în același timp, conform unui raport din Decembrie 1989, rata de contaminare a scăzut pe continentul Nord-American). Și mai îngrijorător este că, în ciuda unor măsuri de informare și educare a populației, bazate pe o amplă documentare, viteza de propagare a contaminării pare, pur și simplu, să explodeze în țări ca Jamaica și Trinidao-Tobago, situate pînă nu de mult sub media mondială. Specialiștii văd aici un semnal de alarmă de un tip deosebit: campaniile de prevenire, cele de educare, nu sînt suficiente și nu se pot substitui mult așteptatului vaccin anti-SIDA. Chiar dacă unele din ele au dus la rezultate notabile, cum ar fi de ex. în Zair, în particular chiar în capitala statului, Kinshasa, unde s-a realizat o creștere cu 10 la sută a folosirii prezervativelor în rîndurile populației adulte, măsură ce se consideră a fi de natură să reducă sensibil propagarea epidemiei.

Dar, dezastrul SIDA atinge proporții tragice în Africa sub-Sahariană. Aici, în afară de cele șase milioane de cazuri de contaminare amintite, în rîndul populației adulte, se estimează, în plus, încă o jumătate de milion de cazuri de contaminare la copii. Implicațiile de orice natură imaginabilă ale SIDA pot fi aici de-a dreptul distrugătoare : după cum estimează Merson, epidemia amenință aprox. 15 — 20 la sută din forța de muncă. Toți acești oameni ar putea muri de SIDA, lăsînd în urma lor în deceniul următor zece milioane de orfani ! Și mai grav încă, aceste cifre s-ar putea să fie subestimate, datorită faptului că uneori SIDA este „mascată" de o altă boală care atacă în paralel : tuberculoza. Aceasta a cunoscut o adevărată explozie la mijlocul anilor '80, iar în prezent aprox. jumătate din numărul bolnavilor de SIDA au și tuberculoză. Cauza morții lor devine astfel nesigură, astfel că experții insistă asupra necesității unei „duble evidențe" în această parte a lumii.

(Va urma)

MIHAELA DOROBANȚU

Kimberly Bergalis, de 23 de ani s-a contaminat cu virusul SIDA în timpul tratamentului la dentistul familiei, bolnav de SIDA, la rîndul său. Acum ea este cea care așteaptă moartea, în condiții cumplite — o ciupercă i se întinde din gît pînă pe buze, arată ca un schelet și nu mai poate respira. „I-am iertat pe toți, dar nu pot uita. Dacă nu vom avea legi care să ne apere, înseamnă că suferința și moartea mea au fost zadarnice. Eu mor, prieteni, adio !"

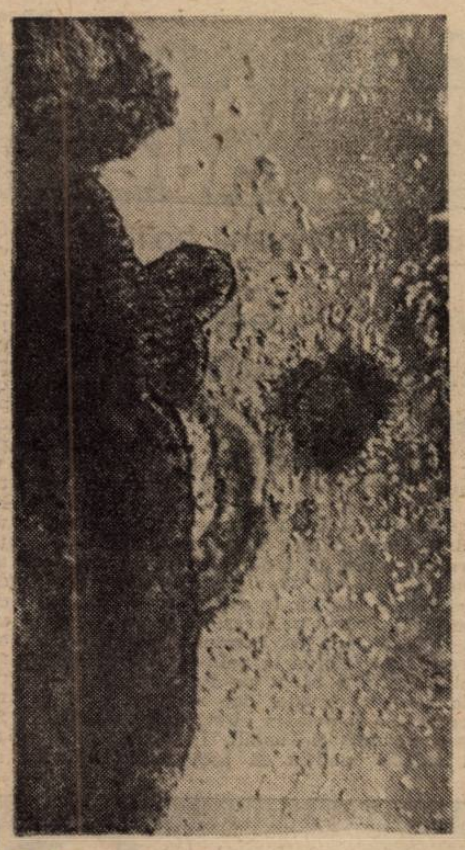

Virusul lovește și femeile

SIDA a încetat să mai fie o problemă care privește în exclusivitate categoriile de populație „cu risc" (homosexualii, hemofilicii, toxicomanii). În prezent, această temută boală este o problemă a tuturor și, îndeosebi, a femeilor. Organizația Mondială a Sănătății evaluează la 3 milioane numărul femeilor seropozitive din lume, dintr-un total de 10 milioane de adulți purtători ai virusului. Spre deosebire de bărbați, ele se găsesc adesea complet dezorganizate în fața bolii și mai ales împovărate de o grea problemă de conștiință: să-și asume sau nu riscurile transmiterii virusului la nou născut ? Necazul este că majoritatea femeilor seropozitive află că sînt purtătoare ale virusului HIV atunci cînd sînt însărcinate. Cei mai mulți medici le îndeamnă la întreruperea sarcinii. Unii sînt însă mai puțin categorici, nu intervin cu sfaturi, lăsînd femeia cu propria-i responsabilitate.

Un studiu întreprins în Statele Unite arată că boala progresează mai repede la femei decît la bărbați. Situația este cu adevărat dramatică în Africa unde boala în rîndul populației feminine face ravagii la nivel familial și soc[illegible]ai ales în regiunile marilor lacuri (Uganda, Rwanda, Burundi), veritabil centru al epidemiei, 20% din populația adultă fiind seropozitivă.

„Noi estimăm că o femeie din 40 în Africa, una din 500 în America de Sud și una din 700 în America de Nord este în prezent infectată cu virusul HIV. Date recente arată că în Asia numai în ultimii cîțiva ani, peste 200 000 de femei au fost contaminate", precizează doctorul Michael Merson, directorul Programului mondial de luptă contra SIDA al OMS. Numai Thailanda se pare că numără peste 100 000 de cazuri, dat fiind că una dintre „ocupațiile" populației feminine sărace, începînd de la vîrste fragede (12 ani), este prostituția.

Revenind la situația de pe continentul negru, se apreciază că în următorii ani 10 milioane de copii necontaminați vor deveni orfani. Aceste date statistice pot fi un indiciu asupra catastrofei sociale datorate impactului epidemiei asupra femeilor. Numărul lor va crește în același ritm cu transmiterea virusului pe cale hetero-sexuală. Situația femeilor contaminate este dramatică: în general, sînt femei singure, care au unul sau doi copii, dar nu și un partener stabil de viață. Atinse de boală, se izolează dar în același timp pornesc o luptă inimaginabilă de disimulare a bolii, pentru a nu fi excluse de societate, ele și copiii lor.

Luînd în discuție toate aceste aspecte, specialiștii consideră că femeile sînt totuși cele care pot avea o atitudine determinantă față de extinderea acestei boli. Nu întîmplător, politica de prevenire a bolii este concepută să se facă prin intermediul și cu ajutorul femeilor, care trebuie la rîndul lor să treacă printr-un proces de modificare a mentalității. Totul pleacă de la premisa că bărbații au un grad mai mare de inconștiență decît femeile care dispun de un simț al responsabilității familiale și sociale mult mai accentuat. În plus, bărbații sînt cei care refuză cu obstinație folosirea prezervativului, modalitatea cea mai sigură găsită pînă în prezent de apărare contra contaminării. De aceea, pe seama femeilor se pun totuși cele mai multe speranțe.

AURORA POPESCU

A trăi cu o bombă cu efect întîrziat deasupra capului

Soția lui Paul Glaser — inspectorul Dave Starsky din „Starsky and Hutch" — ar fi putut să fie cu adevărat fericită : avea farmec, bani, succes și o familie unită. Numai că într-o zi, în viața sa s-a instalat o boală cu nume blestemat : SIDA. Era în 1981. În urma unei transfuzii cu sînge contaminat, Elisabeth care era și însărcinată, contractează cumplita boală. Fetița care se naște, Ariel, primește și ea virusul. Doi ani mai tîrziu, tînăra femeie rămîne din nou însărcinată și dă naștere unui băiat, Jake. Calvarul începe însă atunci cînd, în urma unui test HIV efectuat la Miami, Elisabeth află că ea și cei doi copii sînt seropozitivi. La vîrsta de șapte ani Ariel moare. În familia Glaser există așadar o bombă cu efect întîrziat. Cum să-i reziste ? Își găsesc o alinare luptînd pentru ajutorarea copiilor bolnavi de SIDA. Pun bazele unei fundații destinate acestui scop, se zbat să strîngă fonduri. Din cazul lor fac un punct de plecare pentru dezbateri în presă, la televiziune. Dar nimeni nu le poate oferi în schimb zile pentru viața Elisabethei și a micuțului Jake.

Nr. 37 (1769) din 14 septembrie 1991

întîmplări adevărate

Un copil cheamă poliția:

„Veniți repede, mama a căzut pe fereastră!“

Camera e plină de jucării, dar ochii celor trei copii sînt plini de tristețe. Dominique, Charlene și Virginie, în vîrstă de 10, 3 și 2 ani, nu o pot uita pe mama lor, moartă în condiții tragice. Stau toți trei în jurul bunicii Monique, de 57 ani, care are acum grijă de ei. Pentru această familie, data de 23 decembrie 1989, are o rezonanță tragică. În acea noapte, Christine Staal a căzut pe fereastră și s-a zdrobit 11 etaje mai jos. Dominque a fost cel care a dat telefon la poliție. „Veniți repede, mama a căzut pe fereastră!“. Poliția a sosit repede, dar nu mai putea face nimic, femeia în vîrstă de 29 de ani zăcea zdrobită pe asfalt. În apartamentul modest, poliția dă peste concubinul Christinei, care privește fix, într-un colț, complet beat. Accident sau crimă? În sinistrul cartier Haut — Lievre din Nancy, unde locuia cuplul, viața nu era roz. Fostul militar era cunoscut ca un tip violent și bețiv. Surorile femeii au declarat că omul o bătea deseori după ce se îmbăta, că femeia voise să-l părăsească de mai multe ori, dar îi era frică. De aceea ele cred că sora lor a fost „aruncată“ pe fereastră. În urma cercetărilor, poliția descoperă, într-adevăr, pe cadavrul femeii, urme de strangulare, iar examenul medico-legal arată fără echivoc: hematoamele prezente pe corp sînt provocate de lovituri și nu de cădere. Dar toate acestea indicii, urme de sînge în apartament și starea de ebrietate a concubinului nu sînt suficiente pentru a fi calificat criminal. Mai ales că el neagă violențele și afirmă că femeia s-a aruncat pe fereastră. Cu toate acestea este arestat pentru provocarea de lovituri și răniri. Familia, unită de această nenorocire, așteaptă verdictul pentru că mama fetei a declarat: „Fiica mea nu s-ar fi aruncat pe fereastră dacă nu era obligată să o facă“.

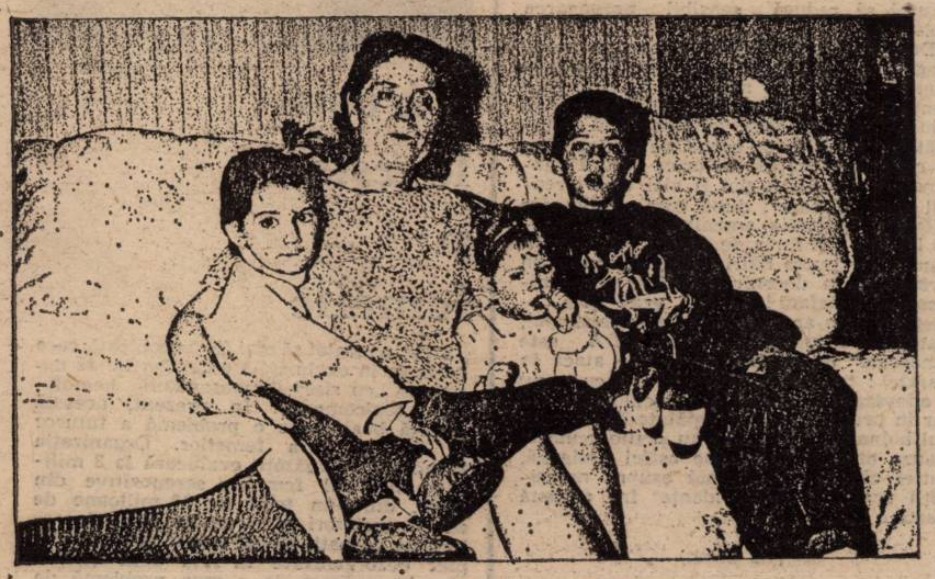

Și-a pierdut slujba și a devenit milionar

După ploaie vine soare... Cam așa s-a întîmplat și în cazul lui Bernaad C..., 22 ani, căsătorit, tatăl unui băiețel de un an. Lucra ca mecanic într-un atelier din Lorraine, de unde, într-una din zilele reci de ianuarie, fusese concediat. Nu se poate spune că era un șomer fericit. Norocul lui s-a dovedit însă că, cu cîteva zile înainte, cu banii din buzunar, cumpărase un bilet la Pronosport, dintr-o tutungerie din Saint Avold. În ziua în care a fost anunțat că e șomer a avut loc și tragerea Loto. Soții, care trăiau din salariul modest al lui Bernard, au aflat cu stupefacție că au cîștigat 1.389 164 franci. Șomerul devenise milionar. Zeița Fortuna se oprise și la el.

Reuniune fericită după 35 de ani

Doi frați, Philippe, 38 ani și Andre Leprohon, 43 ani, din Franța nu se mai văzuseră de 35 de ani. Născuți în apropiere de Maubeuge și preluați de Asistența Publică, cei doi au fost plasați în urmă cu 35 de ani unor familii mai înstărite din Nord și de atunci nu s-au mai văzut și nici nu a aflat unul despre celălalt absolut nimic. Noroc cu era informaticii. Cum în Franța există o puternică rețea informatizată (Minitel) cu ajutorul căreia oricine poate comunica, evident prin intermediul computerului, într-una din zile, Philippe, lucrînd la Minitel, a descoperit că Andre Leprohon locuiește în același departament, la numai cîțiva kilometri de locuința sa. „Poate e fratele meu“, și-a spus. Chiar așa a fost. După o scurtă conversație telefonică, cei doi frați s-au întîlnit, după o perioadă de timp în care speranța aproape murise.

Naufragiații au fost salvați de elicopter

Era o zi de sîmbătă, în plină vară, august. Un cuplu britanic, un bărbat și o femeie, se află la bordul ambarcațiunii „Midnight Fire“ în plin ocean, la 300 km vest de Point du Raz. Plimbarea începută în condiții normale se termină prost. Vîntul începe să bată cu o viteză de 100 km/h, valurile sînt înalte de 15 metri. Catamaranul este pe punctul de a se sfărîma. În aceste condiții „Focul de la Miezul Nopții“ lansează primele semnale de salvare. Un radio—amator le captează apelul disperat. Este ora 3 dimineața. Echipa de salvare a pazei de coastă trimite un elicopter. La bordul lui, Yves Collet, 35 ani, de profesie plonjor din elicopter Super—Frelon al Marinei Naționale. O oră și jumătate mai tîrziu, Yves ajunge deasupra ambarcațiunii care se zbate ca o coajă de nucă printre valuri uriașe. În noapte, în frig, balansîndu-se la capătul cablului de oțel, Yves încearcă să pună piciorul pe vas. Imposibil rafalele puternice îl împiedică. Hotărăște să aterizeze în valuri. După cîteva guri de „ciorbă“, Yves reușește să se agațe de marginea ambarcațiunii. Unul după altul, cei doi pasageri ai vasului sînt trași cu cablul în elicopter. Operația a durat 25 de minute. Prima de risc? „Așa ceva nu există la noi“, spune Yves Collet simplu.

S-a întîmplat în urmă cu...

...444 de ani. La 10 iulie, în fața Curții reunite la castelul din Saint—Germain, a avut loc un duel care i-au opus pe motive de onoare pe baronul Jarnac și pe redutabilul adversar Vivonne de la Chataigneraie. Dominat, Jarnac a reușit o lovitură neașteptată care l-a învins pe adversar. „Lovitura Jarnac“ intra astfel în istorie.

... 58 de ani. 5 milioane de franci, această sumă fabuloasă (pentru epoca de atunci) a fost cîștigată de un modest coafor din Tarascon, pe nume Paul Bonhoure, cu ocazia primei extrageri la Loteria Națională franceză. Era anul 1933.

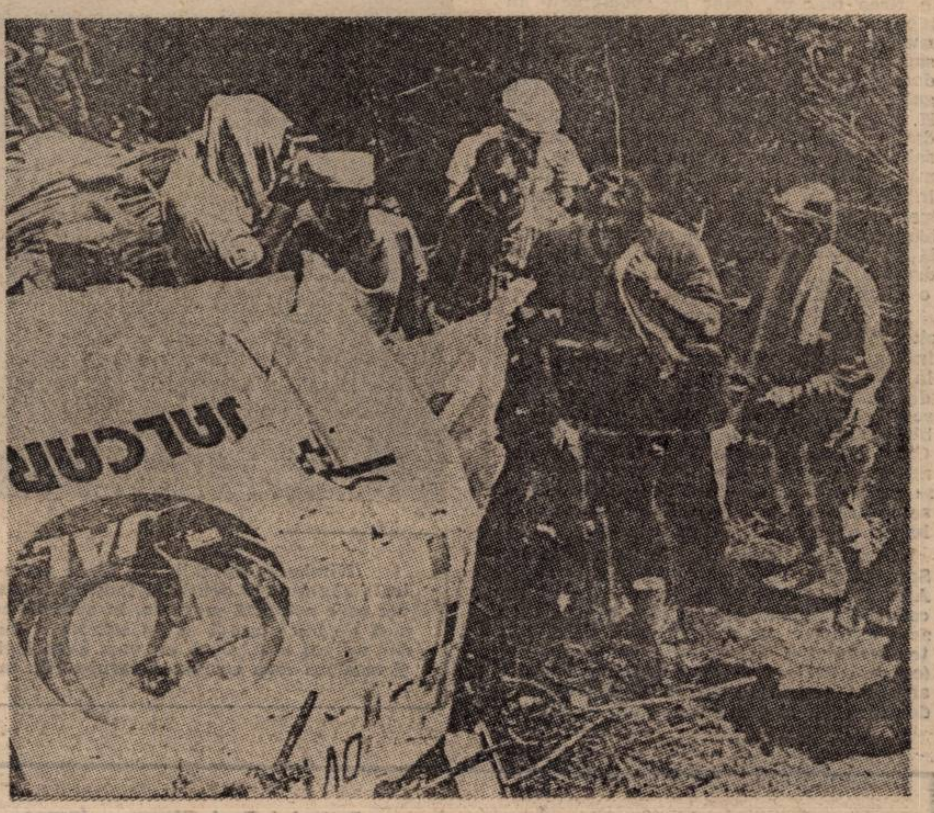

Catastrofa unui 747 japonez

A fost ziua lor de viață

Incredibil, dar absolut adevărat. Patru pasageri au supraviețuit după prăbușirea unui Boeing 747, aparținînd lui Japan Airlines, în munți, la 120 km de Tokio. Echipele de salvare sosite la fața locului au rămas încremenite la vederea tragediei. Totuși la un moment dat, unul dintre salvatori observă capul unei femei imobilizate între sfărîmături, ai cărei ochi clipeau, în vreme ce buzele i se mișcau într-un firav și mut strigăt de ajutor. Alături de ea, o altă femeie și două fete păreau și ele în viață. Cu infinite precauții, cele patru supraviețuitoare au fost scoase dintre sfărîmături și așezate pe iarbă. „Starea lor era gravă, dar erau în viață“, a declarat șeful echipei medicale. Cele patru pasagere rămase în mod miraculos în viață se aflau spre coada aparatului, dar aceasta nu este o explicație; statisticile vorbesc de șanse egale de salvare fie că e vorbă de față, centrul sau coada aparatului. Singura explicație este că femeile au avut pur și simplu o zi norocoasă...

verificati-vă cunoștințele

ALCHIMIA ŞI ŞTIINŢA

Nu se cunoaşte cu precizie de cînd oamenii au început să aibă preocupări din domeniul alchimiei dar, se ştie că astfel de activităţi au apărut încă din antichitate.

Alchimia s-a dezvoltat însă prodigios în evul mediu şi chiar pînă în secolul 19 deşi încă din secolul 18 a început să apară chimia, ca disciplină ştiinţifică şi nu numai ea. Preocupările de bază ale alchimiştilor constau în obţinerea transmutaţiei metalelor, adică obţinerea unor elemente valoroase, precum aurul, din alte elemente banale şi ieftine, apoi realizarea „pietrei filozofale", cu ajutorul căreia să se obţină orice fel de transmutaţie şi, în fine, „elixirul vieţii", capabil de a realiza tinereţea fără bătrîneţe şi, probabil, viaţa fără de moarte. Lucrînd la întîmplare şi fără nici un descernămînt ştiinţific, alchimiştii nu au realizat niciodată aceste performanţe.

Totuşi, alchimiştii, au contribuit foarte mult, prin experienţele lor, la dezvoltarea ulterioră a multor discipline ştiinţifice, deoarece paralel cu lucrările legate de cele trei vise au realizat multe descoperiri utile. Astfel, printre lucrările lor se pot înscrie cele legate de fenomene fizice, precum distilarea, cristalizarea, calcinarea, cupelarea, filtrarea etc., şi diverse altele, chimice, metalurgice descoperirea de noi elemente chimice, aliaje etc. Printre alte preocupări pot fi citate şi acelea precum : fabricarea de stofe, de balsamuri, de tincturi şi culori, de cerneluri, de porţelan, de explozivi, de otrăvuri, de medicamente etc. etc.

Spre exemplificare, vă prezentăm aici numele citorva alchimişti celebri, propunîndu-vă să vă gîndiţi la cele mai cunoscute realizări ale lor, valabile şi în zilele noastre.

1. Djafar, alchimist arab, din secolul 9, cunoscut în Europa sub numele Geber.
2. Al Rhases, alchimist arab, din secolul 9.
3. Albert cel Mare, alchimist german, din secolul 12.
4. Roger Bacon, alchimist englez, din secolul 13.
5. Basilius Valentinus, alchimist german din secolul 17.

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Langevin şi ultrasunetele

1. Langevin şi colaboratorii săi au pus la punct „sonarul" de abia în 1918, spre sfîrşitul primului război mondial.

2. Traductoarele folosite atunci, atît la emiţătoarele cît şi la receptoarele de ultrasunete, constau într-o plăcuţă piezoelectrică din cuarţ cu dimensiunile de 15x15 mm şi grosimi de cîţiva milimetri, funcţie de frecvenţele folosite. Plăcuţele erau montate între două plăcuţe metalice. La emiţătoare, plăcuţele metalice primeau curent alternativ cu o frecvenţă ridicată, de la un generator adecvat, iar la receptoare, plăcuţele metalice erau conectate cu un amplificator, echipat cu tuburi electronice.

3. Acum se folosesc numai traductoare din materiale piezoceramice, mult mai sensibile, mai uşor de realizat în orice ţară şi, incomparabil mai ieftine.

4. Langevin a lucrat şi în alte domenii ale fizicii, precum gazele ionizate, electroni, teoria magnetismului, teoria relativităţii a lui Einstein etc. De altfel el a fost primul om de ştiinţă francez care s-a raliat teoriilor einsteiniene.

5. Pînă acum, ultrasunetele şi-au găsit numeroase aplicaţii în diverse domenii dar, referindu-ne în mod deosebit doar la acelea care au o anumită legătură cu principiul sonarului, putem să ne referim la cercetarea nedistructivă a diferitelor materiale, în special metalice, în scopul depistării unor defecţiuni interne invizibile la suprafaţă şi apoi, mai ales, în domeniul medicinii, ca urmare a investigaţiilor ecografice ale organismului uman, nedistructive şi nedureroase.

Ing. LIVIU MACOVEANU

La oase !

INCERCARE

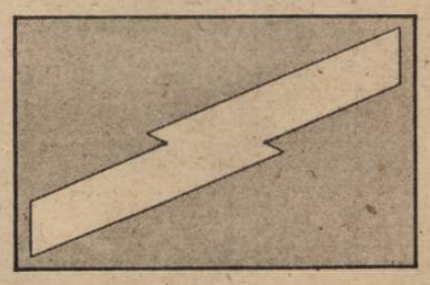

Examinaţi cu atenţie această curioasă formă de desen şi încercaţi, printr-o singură operaţie, s-o transformaţi în cinci.
(Soluţia în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

IN OGLINDA

1 Peria din spatele băiatului 2) Tabloul cu litera C 3) Surubelniţa (în poziţia verticală) de pe perete 4) Fotografia atîrnată de dulap 5) Cheia aflată deasupra fotografiei 6) Borcanul de pe etajeră...

PERSPICACITATE

Două sticle de şampanie

Aveţi două sticle de şampanie : una cu dopul scos, cealaltă nedesfăcută. Cum reuşiţi să beţi şampanie din sticla nedesfăcută, evident fără să încercaţi să îi scoateţi dopul ? Răspunsul în numărul viitor. **(D.M.)**

Dialogurile Laurei

■ Şi eu cred, aidoma vouă, dragii mei **CORINA şi ANDREI (Bucureşti)**, că **demnitatea** este una din cele mai frumoase atitudini pe care un om o are atît faţă de el însuşi, cît şi faţă de semenii săi. Iată, deci, că sîntem de acord ! Dar asta nu înseamnă că gîndim la fel ! De exemplu, uite că nu prea vă dau dreptate atunci cînd vă clamaţi disperarea că (vai !) sînteţi atît de... tineri şi că aţi prefera „de o mie de ori" să fiţi în prag de pensie... Şi asta — pentru că (după cum îmi scrieţi) „tineretul de azi are de înfruntat cele mai mari greutăţi în întemeierea unei familii, greutăţi **mai mari** decît la orice altă vîrstă". Sigur, este dreptul fiecăruia dintre noi să vedem lumea cu propriii noştri ochi şi să **credem că nimeni nu-i ca noi**. Departe de mine gîndul de a nega în vreun fel greutăţile — reale ! şi multe ! — pe care un cuplu tînăr, ca al vostru, le are azi de înfruntat în viaţă. Fără îndoială că problemele economice, ca să zic aşa, ţin „capul de afiş" în preocupările voastre. Dar, în acelaşi timp, v-aş ruga să vă gîndiţi şi la faptul că nu sînteţi şi nu veţi fi nici primii şi nici ultimii tineri din lumea asta care pornesc să înfrunte „cu piepturile şi mîinile goale" (aici te recunosc pe tine, dragă Andrei, nu-i aşa ?) asprimile vieţii. Gîndiţi-vă, vă rog, şi la familiile „mature" care trebuie să aibă grijă de copii, să-şi ajute şi părinţii într-o vreme cînd ele însele (familiile) ar avea nevoie de proptele materiale să poată răzbi... Gîndiţi-vă la familiile de pensionari care-şi drămuiesc pe zile bruma de bani pe care postaşul le-o aduce lunar... dacă le-o aduce ! Fiţi realişti — şi solidari —, gîndiţi-vă că fiecare vîrstă îşi are azi problemele ei — nici puţine, nici uşoare, nici închipuite — numai că ele **diferă** ! Una e să ai propria-ţi grijă, alta — să ai grijă de prunci, altceva — să te zbaţi pentru a alina grijile părinţilor vîrstnici ş.a.m.d.... Nu, nu-i uşor să fii tînăr, dar nici nu-i o dovadă de maturitate să-i invidiezi pe alţii care-şi au, vă asigur, propriile lor greutăţi materiale. Cum spuneam, **altele** decît ale voastre. Sigur, nu-i uşor să devii, să fii şi să rămîi **om întreg**, dar dacă ar fi altfel — care satisfacţie ar putea fi la fel de puternică precum aceea a înfrîngerii tuturor piedicilor ? ! De altfel, în ce vă priveşte — sînt liniştită : ştiu că veţi avea parte şi voi, la rîndul vostru, de deliciile tuturor vîrstelor şi, implicit, şi de obstacolele inerente. Totul e să nu vă puneţi singuri beţe-n roate sau, cu alte cuvinte, dacă veţi şti să rămîneţi solidari ca în prima zi de căsnicie, să vă fiţi credincioşi unul altuia, sînt sigură că veţi reuşi **cu şi din demnitate** să biruiţi. Altfel... nimic mai lesne decît să vă plîngeţi. Mai greu e să luptaţi...

LAURA

CRONICA modei

În pas alert spre toamnă

Într-un deux-pièces din piele, răcoarea dimineţilor de toamnă poate fi mai uşor înfruntată. Jacheta, bine cambrată, marchează talia, precum şi rotunjimea bustului, a umerilor... Uşor evazată la bază, ea pune în valoare şi linia şoldurilor, dînd ţinutei un aer deosebit de feminin. Fusta mini este mulată pe coapse. Eşarfa, legată simplu în jurul capului şi al gîtului, are mai mult un rol decorativ. La fel mănuşile, asortate cu poşeta. Pasul trebuie să fie alert, elastic, pentru a spori nota de tinereţe a ansamblului. **(A.P.)**

SUPRANUME

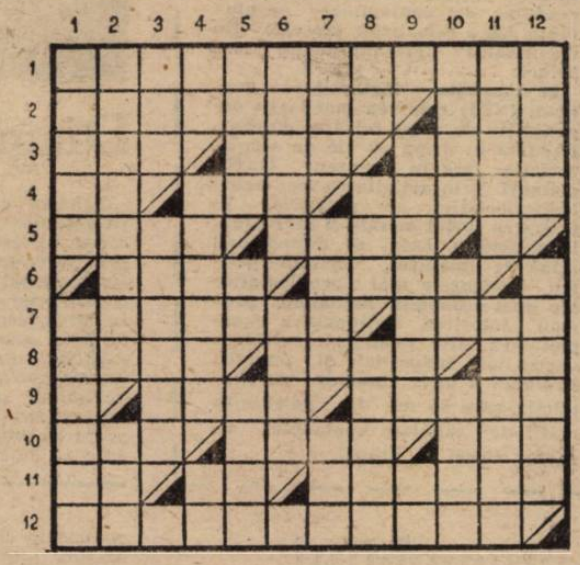

ORIZONTAL : **1) Stat în Oceania, supranumit „ţara de la capătul lumii" (2 cuv.). 2) Localitate în Libia, supranumită „polul căldurii" (2 cuv.) — Metal nobil supranumit „regele lumii minerale". 3) Gata pentru muncă şi apărare (siglă înv.) — Compact — Tratament la băi. 4) Doi roman — Animal supranumit „corabia deşerturilor albe de la nord" — Mamifer carnivor supranumit „lupul deşertului". 5) Localitate în sud-vestul Daciei, identificată ipotetic cu Poarta de Fier a Transilvaniei — Animal încăpătînat. 6) Fluviu de coastă în insula Honshu, supranumit „Rinul japonez" — O viaţă de om. 7) Pasăre din America, supranumită „pasărea-muscă" şi „pasărea-lumină" — Capitală europeană, supranumită „cetatea eternă" şi „cetatea celor şapte coline". 8) Animal asemănător unui ciine, semnalat în deltă, denumit şi „ciinele raton" sau „ciinele jder" — Mamifer cetaceu, supranumit „delfinul ucigaş" — „...care nu rîde niciodată", supranumele comicului de filme american Malec (Buster Keaton) (nom.). 9. Pictor italian (1406—'81), supranumit „Angelico din Siena" — A se depune. 10) Animal supranumit „regele animalelor" (pl.) — Acord final — „cel..." supranume dat domnului Tării Româneşti Mihnea (pl.). 11) Sau — Neam, viţă (fig.) — Strămoş al trandafirului, denumit şi măceş. 12) Masiv în Himalaia (8 125 m.), cunoscut şi sub numele de Diamir („regele munţilor") (2 cuv.).**

VERTICAL : **1) Pasăre migratoare ce trăieşte în bălţi, supranumită „ciinele tătarului" — Insulă în sudul Asiei (din 1972 statul Sri Lanka), supranumită „ţara verii veşnice". 2) Localitate în Siberia de Est, supranumită „polul frigului" — Epocă. 3) Singură — Privitor la păr (pl.). 4) Campion — Centru metalurgic din ţara noastră, supranumit „cetatea de foc" — Cap în oglindă ! 5) Arbore din familia pinaceelor, denumit şi larice (pl.) — Inimă de tobă ! — „...Siberiei". supranumele oraşului Irkutsk (U.R.S.S.). 6) Soţia lui Menelau, supranumită „cea mai frumoasă dintre muritoare" — Pictor german (1657—1706) supranumit „Rosa di Tivoli". 7) În lea. să ! — Nume dat plantelor erbacee din familia amarantaceelor — Ceas. 8) Lucia Herescu — Rînd — Mică pasăre cîntătoare. 9) Plantă denumită şi „meilung" — Sorin Barbu. 10) Certat cu realitatea — Pion de mijloc ! — Localitate în Sudan. 11) Staţiune climaterică în masivul Ceahlău, supranumită „Sinaia Moldovei" — Compozitor austriac (1756—1791), supranumit „Soarele muzicii". 12) Lac sărat în Asia Centrală, supranumit „Marea contrastelor" sau „Marea insulelor" — Staţiune balneară pe litoral, supranumită „perla Mării Negre".**

Dicţionar : **ERUA.**

PETRU PARDĂU
Botoşani

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ÎN LABORATOR

ORIZONTAL : Pancromatice — R — Er — Bo — Ene — Obiectiv — Fad — Filtru — Ucişi — Un — Aori — Aa — A — Noi — Ma — Et — Cf — Zc — Cătărător — Ilo — Tonare — A — Mustiri — Gong — E — Tac — Mi — Rim — Paralactica — Tasa — Clişeu.

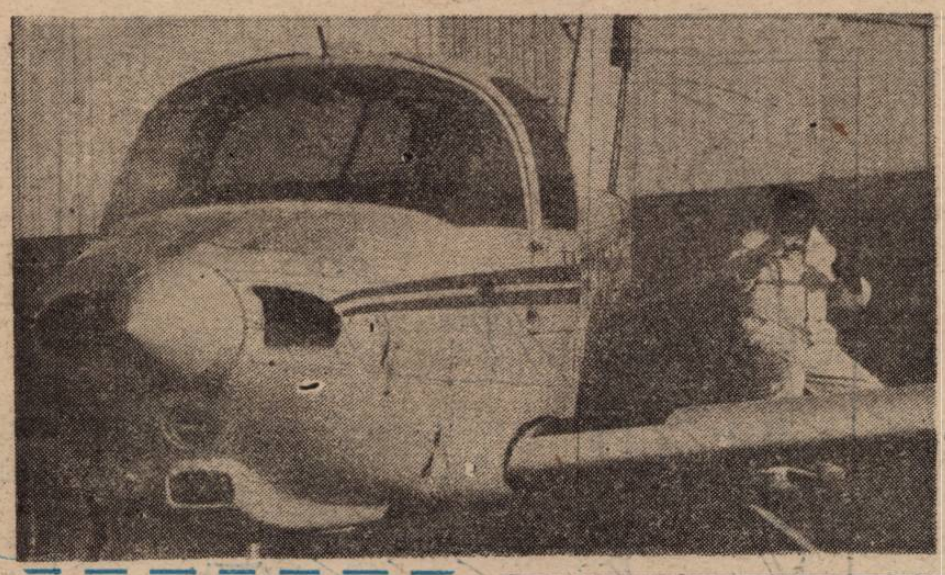

Cu dinții...

Brad Harris un culturist din localitatea Vandoeuvre, departamentul Meurthe-et-Moselle din Franța are un mod curios de a-și petrece timpul liber. Astfel, el se exersează încercînd să rețină cu dintii... un avion pînă cînd motorul său dezvoltă puterea corespunzătoare turației de 1 700 rotații pe minut. Acest insolit atlet cu maxilare atit de puternice are însă ca obectiv pentru viitorul apropiat performanța de a trece de la bimotorul pentru afaceri la oprirea unui avion Boeing 747 și chiar a unei locomotive care tractează un tren de mare viteză (TGV) !

CALEIDOSCOP magazin

■ **Ca urmare a protestelor generate de bătaia aplicată lui Rodney King de către poliția din Los Angeles, pe motivul de a fi condus prea repede și de a fi avut fișă la poliție în urma unei condamnări pentru furtul a 200 dolari, violență dezaprobată cu virulență de președintele Bush, ministrul justiției al SUA a anunțat că departamentul său va reexamina cele 15 000 de reclamații împotriva brutalității polițienești depuse în ultimii șase ani și care au fost clasate.**

■ **Un grup de specialiști sovietici în fizica nucleară au creat un Consiliu științific pentru aplicarea metodelor din sfera lor de**

TELEGRAME

activitate în domenii înrudite, domiminid și oameni de afaceri. Aria lor de activitate, de la ecologie la metodologie, de la biologie și medicină la vulcanologie. Se întreprind studii practice. Metoda nuclearo-chimică propusă de Consiliu va permite, susțin membrii lui, reducerea costului lucrărilor de determinare a gradului de contaminare cu plutoniu 239 a raioanelor afectate din vecinătatea Cernobîlului de 30—50 ori.

■ **Asociația inginerilor germani (VDI) este cea mai largă organizație de acest fel din Europa. Fondată în urmă cu 135 de ani, asociația are în prezent 115 000 membri. Prin activitatea lor, membrii asociației se manifestă în favoarea forței morale și individuale a omului. Este o dimensiune plină de umanism, valabilă pentru sectoarele mai problematice ale unei economii naționale, precum folosirea rațională a energiei și a altor resurse, reciclarea deșeurilor industriale și punerea la punct a unor metode de producție care să nu fie potrivnice stării de sănătate a planetei, omului, florei și faunei.**

Diagnostic rapid

Tehnica actuală permite identificarea potențialilor bolnavi de inimă, diagnosticarea varicelor și a altor boli vasculare, prin intermediul unui aparat de buzunar bidirecțional Doppler. Se pare că acesta a fost primul aparat din lume care, ținut în mînă, este capabil să indice viteza și direcția scurgerii sîngelui. Indicarea direcțională este un ghid prețios în special în diagnosticarea pacienților care suferă de varice sau ulcere ale venelor, ca și pentru localizarea aterosclerozei sau îngroșarea arterelor. În cazul pacienților care au suferit un atac de inimă, important este să se determine dacă artera majoră a creierului este deschisă și funcționează sau este blocată. Fotografia îl înfățișează pe dr. Ian Lane, chirurg consultant la spitalul universitar din Țara Galilor, folosind aparatul în scopul măsurării direcției scurgerii de sînge în artera supraorbitală a unui pacient, acțiune care servește și la determinarea circulației sangvine colaterale. Dacă arterele majore sînt blocate, se creează o circulație secundară care le preia funcțiile. Circulația se face în afara orbitei în cazul pacienților sănătoși, dar în direcție opusă, spre orbită, în cazul celor care suferă de o maladie arterială majoră. Această constatare reprezintă o parte importantă a întregului diagnostic.

Liniștea planetei și experiențele nucleare

Exploziile nucleare experimentale i-au preocupat și îi preocupă nu numai pe oamenii de știință ci și pe ceilalți locuitori ai planetei noastre. Și această preocupare este explicabilă avîndu-se în vedere reputația de tristă faimă pe care arma atomică și-o menține și în prezent. Mai ales că exploziile atomice experimentale au ajuns la un număr impresionant.

Publicația americană „Buletinul savanților atomiști" a făcut cunoscută o situație centralizatoare globală a exploziilor experimentale ale armei atomice efectuate între anii 1945 — 1989.

Analiza datelor prezentate în această situație, pe care o reproducem, este deosebit de semnificativă. Astfel, în toată această perioadă au fost efectuate cel puțin 1820 de explozii experimentale. Mențiunea „cel puțin" are în vedere faptul că nu toate experiențele au fost anunțate în mod oficial. O medie statistică alarmantă o reprezintă faptul că în toți acești 45 de ani, la fiecare nouă zile undeva pe glob s-a produs o explozie atomică. În medie în SUA s-a efectuat o experiență atomică la fiecare 18 zile, în URSS la fiecare 23 zile, în Franța la fiecare 61 zile, în R.P. Chineză la fiecare 279 zile, iar în Anglia la fiecare 330 zile. Această statistică s-a făcut luîndu-se în considerație data obținerii armei atomice de către fiecare din aceste țări.

Cel puțin 483 de explozii au fost efectuate în atmosferă, din care una aparține Indiei, țară ce nu a fost inclusă în tabelul centralizator.

Este interesant de menționat faptul că publicația americană menționată a fost înființată în anul 1946 ca organ al unui grup de oameni de știință îngrijorați de apariția și proliferarea celei mai distrugătoare arme din istoria omenirii.

Dr. Ing. MIHAI CONSTANTINESCU

Automobilul zburător...

Este puțin mai mare decît un Mercedes dar cu o putere de a țîșni la plecare și o viteză de cinci ori superioară acestuia. Poartă denumirea de M 400 și, după aprecierile specialiștilor și a celui care a inventat-o, e viitoarea mașină a anului 2000. O mașină care poate decola vertical chiar din curtea sau grădina titularului, de a transporta patru persoane cu o viteză de 500 de kilometri pe oră și de a consuma benzină mai puțin decît un Ferrari. Iar prețul mașinii va fi egal cu o „berlină" de lux.

Prototipul lui M 400 este deja un fapt împlinit. Inventatorul său, un mic industriaș californian l-a experimentat de nenumărate ori cu deosebit succes atît pe șoselele din jurul orașului Davis cît și în... aer ! La aceste încercări au asistat sute de cetățeni și specialiști care au putut cu ochii lor să se convingă de posibilitățile excepționale ale acestui mijloc original de transport. S-au găsit printre cei prezenți și oameni care s-au declarat dispuși ca, pe loc, să ofere inventatorului cîte cinci mii de dolari ca avans pentru a se asigura că vor putea să între printre primii în posesia unei astfel de mașini —avion. Pentru ca nota de senzațional să fie și mai accentuată, printre cei prezenți s-a aflat și celebrul cîntăreț de pop—rock Michael Jackson care, entuziasmat de cele văzute, a fost primul care a avansat suma respectivă.

„Tatăl" lui M400 se numește Paul Molcentric în ceea ce privește alcătuirea sa. Mașina este înzestrată cu patru propulsoare cu turbină care îi permit o decolare verticală și revenirea pe pămînt în plan orizontal. Mașina este foarte simplă în privința manevrelor la care urmează să fie supusă, cu mult inferioară celor pe care le necesită, de exemplu, un elicopter. „Nu am nici un dubiu în privința sistemului de funcționare care este admirabil pus la punct, a zis inginerul șef de la NASA, John Zuk, care a urmărit atît realizarea proiectului cît și demonstrațiile executate, dar mă gîndesc la un singur lucru : cum va putea fi inclus un asemenea vehicul în traficul cotidian".

Prototipul lui M400 a costat o mică avere pe inventator, circa 800 000 de dolari, dar el susține că atunci cînd va intra în construcție de serie, costul lui se va reduce considerabil, mai precis la 30 000 de dolari. Desigur că observația lui John Zuk nu este una formală și în primul rînd observația lui trebuie reținută în ceea ce privește perioada de... zbor care prezintă enorme neajunsuri întrucît zborul prin aer presupune un control permanent mai ales din partea turnurilor de control ale aeroporturilor care dirijează permanent toate zborurile. Un risc teribil pe care Paul Moller pretinde că îl poate elimina datorită faptului că M 400 este echipat cu două computere speciale pentru navigație aeriană în strînsă legătură cu sateliții care indică și semnalizează orientarea avioanelor pe tot globul.

...și mania exagerării

La început aparițiile „monștrilor" rutieri (automobile) au fost apreciate ca niște simple extravaganțe ale unor miliardari. Apoi, mania de a poseda niște automobile exagerate prin lungimea lor (și implicit prin aspectul lor inestetic și greutatea manevrării lor), a devenit o adevărată „modă" (dacă se poate spune așa) a celor cu foarte mulți bani. Iată și motivul pentru care artizanul acestor modele suigeneris și cunoscut în S.U.A., Jay Ohrberg, nu mai prididește cu executarea comenzilor. Ultima lui creație, pe care o prezentăm în fotografia de mai jos este un adevărat bolid cu zece roți și opt locuri, rezultat din „încrucișarea" a două automobile „Pontiac"-Fieros și Ferrari F 40, dotat cu un motor cu șase cilindri. Este o comandă specială pentru un miliardar californian. Extravagantul model, botezat „Ferrari Limo", a fost livrat. Cine urmează la rînd ?

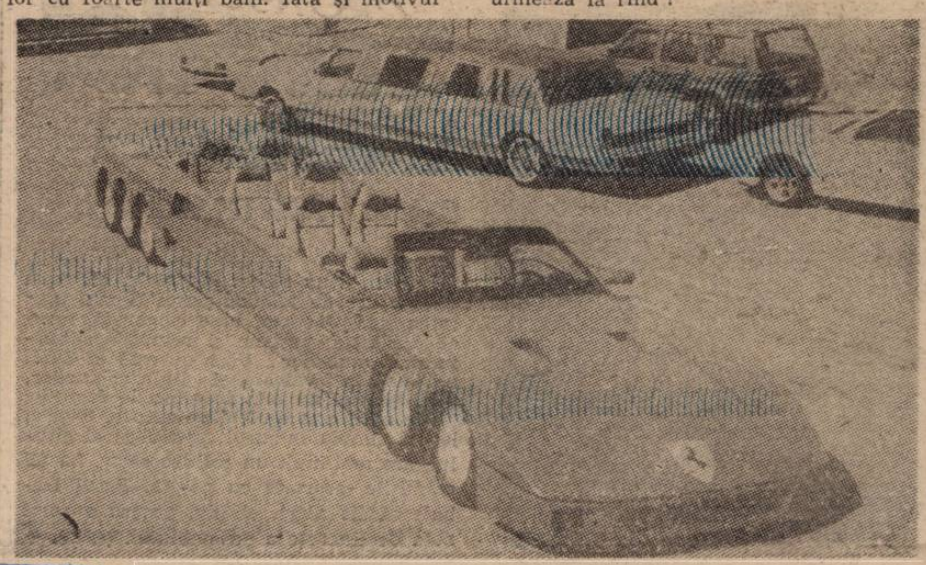

Biblioteca Județeană
MUREȘ
TÎRGU MUREȘ

magazin

ANUL XXXIV • Nr. 38 (1 770) SERIE NOUĂ – 20 SÎMBĂTĂ 21 SEPTEMBRIE 1991 16 PAGINI 10 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

STAȚIA SPAȚIALĂ NASA

Va mai pierde omenirea încă un vis?

(Paginile 8 –9)

GREFA FETALĂ, UN REMEDIU PENTRU BOALA PARKINSON

(Pagina a 13-a)

Din nou despre „experimentul Albu“ sau un dialog cu o altă lume

(Pagina a 4-a)

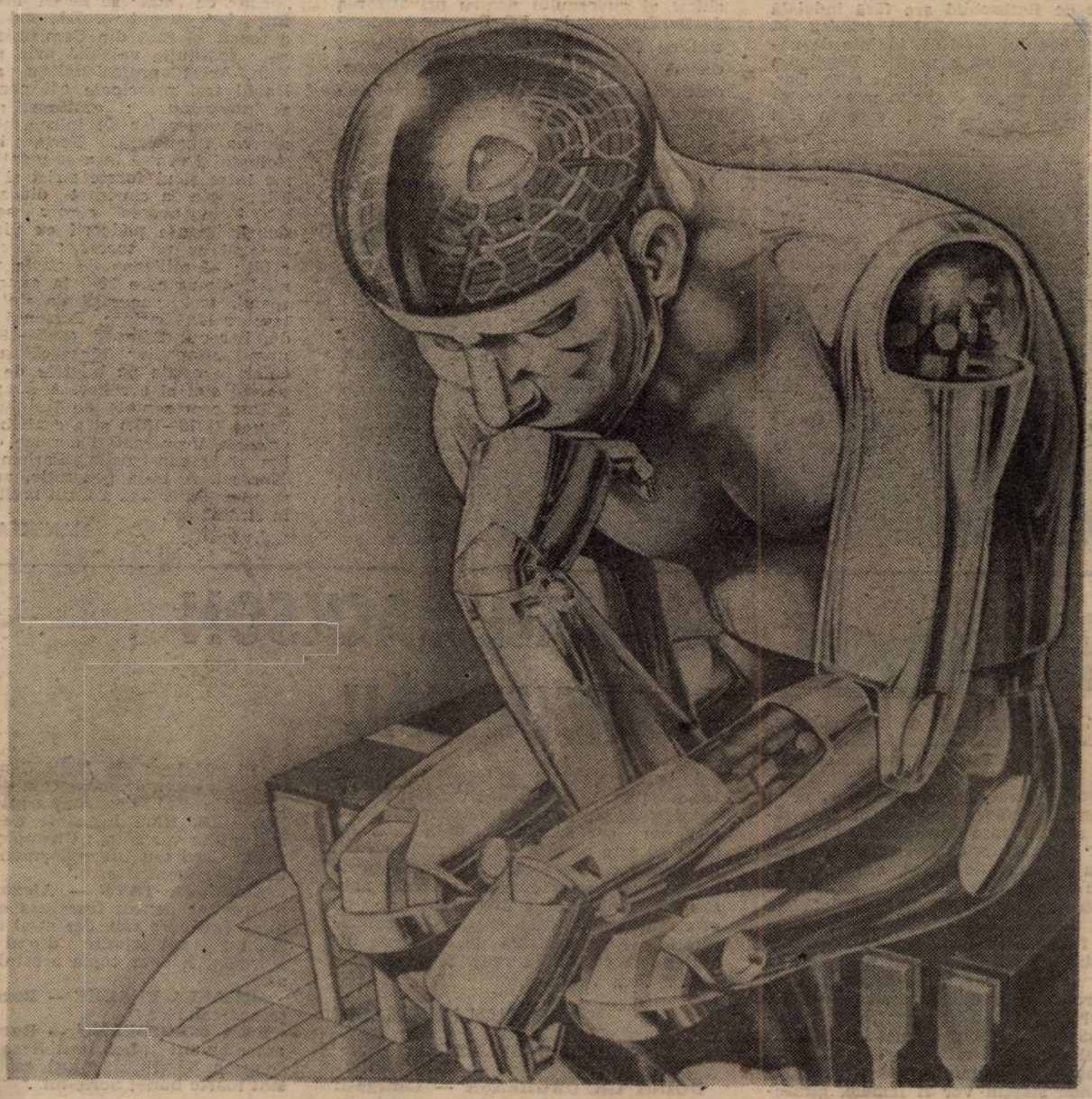

Se vor impune centralele solare terestre și spațiale?

(Paginile 8 –9)

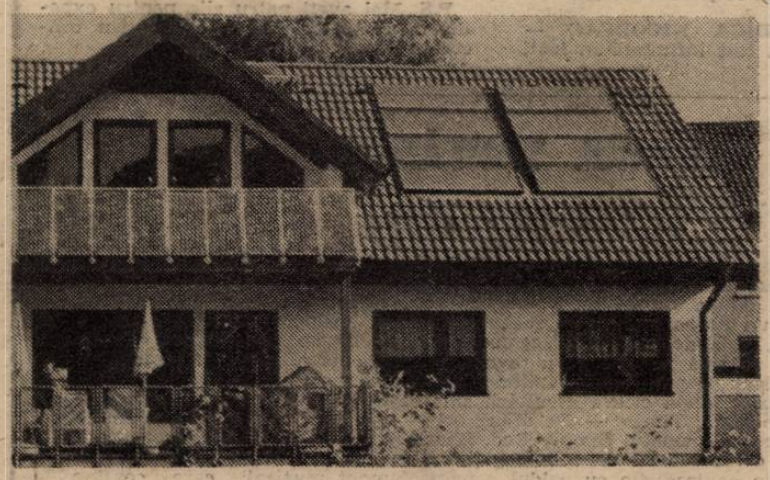

Stimați cititori,

Ca urmare a scumpirii drastice a hîrtiei ne vedem nevoiți să modificăm prețul de vînzare al revistei „Magazin“, astfel că începînd cu acest număr prețul devine

10 lei

Am încecat să rezistăm la presiunea prețurilor gîndindu-ne în primul rînd la buzunarul cititorilor noștri fideli, dar, avînd în vedere că nu sîntem sponsorizați, subvenționați sau susținuți de nimeni, a trebuit să recurgem la această soluție. Dacă veți continua să ne citiți, vom mai exista, dacă nu, nu. Noi vă mulțumim pentru înțelegere și vă asigurăm că sîntem în continuare revista cu prețul cel mai scăzut din țară.

O lume nebună, nebună ...De ce?

IUBIRILE DE-O VARĂ...

(Pagina a 5-a)

Bibliot... ...leana

oameni...

ROTHSCHILD MEREU ÎN ACTUALITATE

Rothschild e înainte de toate un nume, un nume care şterge prenumele. „Nu sînt Rothschild" spun adesea părinţii copiilor prea cheltuitori. Guy sau Philippe, Edmond sau David nu apar decît ca întrupări tranzitorii ale unei seve unice. Numele de Rothschild are fără îndoială frumuseţea sa dură, căci el trimite la simbolul banului. În 1981, înainte de naţionalizarea efectivă a vestitei Bănci din rue Laffitte, Rothschild îşi lua adio. Dar, la numai un an se dezvolta mica societate franceză PO Gestion, care în 1984 devenea PO Banque cu dreptul de a purta un nume şi de a avea asociaţi bancari. Numele era Rothschild : familia revenea ! La scurt timp, Compania financiară Edmond Rothschild şi noua Bancă Rothschild şi asociaţii sînt desemnaţi consilieri ai guvernului pentru privatizarea de Paribas. Aşadar, PO Banque s-a asociat cu Compania financiară Edmond creînd fondul Saint-Honoré-Matignon, destinat să investească pentru societăţile privatizabile. Prima privatizare a Băncii n-a fost pe placul tuturor, deşi cei interesaţi subliniază că au trecut cu bine examenul în faţa comisiei de selecţie prezidată de Jean Farge. Gestiunea bancară a fost încredinţată lui David Rothschild, 44 de ani, fiul cel mai mare al baronului Guy de Rothschild. David conduce împreună cu vărul său Eric. La originea averii lui Rothschild stă banul sub forma sa cea mai pură şi mai materială : banul de la bancă. Banul semnifică în acelaşi timp putere. „Bancherii prinţilor şi prinţii bancherilor" se spunea cu secole în urmă. Dacă înlocuim cuvîntul „prinţ" cu „stat" se evocă acest raport între ban şi putere. Edmond Rothschild a reuşit să facă din Compania financiară o instituţie valabilă prin profesionalism. Acest profesionalism are pentru David trei principale căi pentru tînăra sa întreprindere : gestiunea averii, gestiunea visteriilor de întreprinderi şi ingineria financiară. Forţa bancherilor Rothschild constă în a se menţine pe culme între şicul foarte strict şi ostentaţie. Filantropia a cimentat dinastia Rothschild la averea cărora se mai adaugă imense podgorii cu vinuri renumite şi cu un succes comercial remarcabil : 15 milioane de sticle vîndute anual, dintre care 80% la export. Cu Israelul, trei generaţii de Rothschild au ţesut relaţii strînse. Personaj de legendă, baronul Edmond (1845—1934) supranumit „Hanadiv" (binefăcătorul) figura chiar în efigie pe biletele de bancă ale noului stat al evreilor. A doua generaţie a fost reprezentată de fiul lui Edmond, James (1878—1957) şi a contribuit la dezvoltarea Universităţii ebraice din Ierusalim şi la construcţia Parlamentului, la Knesset. A treia generaţie, aceea a baronului Rothschild a făcut multe investiţii în străinătate.

MANUELA SPĂTARU

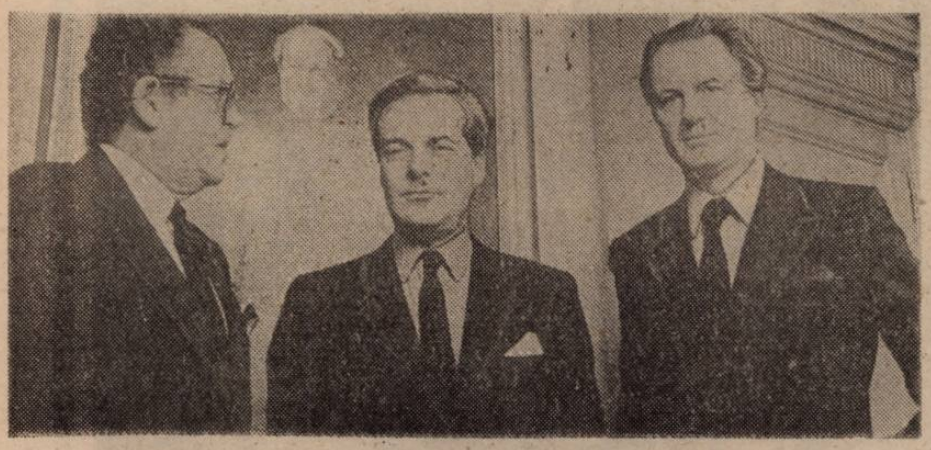

MICHAEL JACKSON ŞI VISUL SĂU

musicbox

În ultimul timp, după o lungă tăcere, se vorbeşte din nou despre Michael Jackson nu doar din cauza iminentei apariţii a celui de-al patrulea album al său, a neaşteptatei prietenii cu Madonna, ci şi din cauza grandiosului proiect de construire a unui parc de distracţii propriu. „Moşia" pe care a cumpărat-o, încă din 1988, cu 32 milioane dolari, are o suprafaţă de 11 km pătraţi şi este situată în pitoreasca vale Santa Ines aflată la 150 km nord de Los Angeles. În momentul de faţă aici se lucrează cu febrilitate. Ambiţia celui mai bogat muzician al tuturor timpurilor este să aibă propriul său parc de distracţii, mai atractiv decît celebrul Disneyland ! Şi pentru a fi astfel, Michael va trebui să mai investească încă, cel puţin, 100 milioane dolari... Pînă acum au fost formate sectoarele de pădure unde stăpîni vor fi lamele, girafele, zebrele, caii şi maimuţele. În faţă este un lac artificial (de 300 m lungime şi 100 lăţime) şi cascada, înaltă de cinci metri, al cărei zgomot, amplificat se aude peste tot. Un pod leagă vila lui Michael de lac şi de parcul de distracţii (pentru ale cărui dotări au fost investite zece milioane de dolari...). Primele construcţii sînt gata : roata uriaşă, avionul supermodern (desigur, un simulator), patinoarul, lung de 50 m, satul indian din spatele vilei. În planuri intră şi construirea unui monorai care va fi condus prin computer... Atras de tehnica de vîrf sau pentru mai mare siguranţă Michael a hotărît să monteze pe ramurile copacilor imensei sale proprietăţi cel mai modern sistem de video control, putînd astfel să ştie, în orice clipă, ce se întîmplă pînă şi în cel mai întunecat coltişor al parcului său. S-a gîndit şi la pază : 20 de persoane vor veghea, în schimburi, zi şi noapte, ca liniştea lui Michael să nu fie tulburată... În interiorul „palatului" nu lipseşte confortul — 33 camere, 12 săli de baie, o scară rulantă plecînd din cea mai mare încăpere a vilei pînă la terasa unde se vor pregăti fripturile (!), terasă unde vor avea loc peste 200 de persoane... Viitorii celebri oaspeţi ai lui Jackson vor dispune de vile separate, de 12 terenuri de tenis, un mic stadion de fotbal, bazine de înot şi terenuri de golf. În dormitorul lui Michael funcţionează deja renumitul „cort de oxigen" care asigură un aer sterilizat 100 la sută. Cu toate că este pe cale de a-şi realiza visul copilăriei, cu toate că din cele o sută de noi cîntece a ales doar zece pentru noul său LP, cîntăreţul a mărturisit că nu este mulţumit şi că a analizat cu producătorii săi posibilitatea de a începe lucrul de la capăt. Va reuşi şi de această dată ? Vom vedea...

MARIAN MINCULESCU

CÎTEVA RĂSPUNSURI :

DOINA GHEORGHEASA — Cotîrgaşi: din păcate, anunţul respectiv nu mai este valabil...

SILVIA şi RODICA NICOREAC — Oneşti : U.B. 40 a fost înfiinţată în 1981, la Birmingham, de fraţii Campbell, pe atunci şomeri. Numele U.B. 40 reprezintă numărul foii de şomaj a lui Ali Campbell (U.B. fiind iniţialele de la (există mai multe variante) : Unemployment Beneffit Card sau Unemployment Book sau Unemployment Board).

ADRIANA TATU — Alexandria : Îţi mulţumesc pentru frumoasa epistolă trimisă. Imi pare rău, dar m-ai înţeles greşit, nu-ţi pot trimite discul cu Chris Norman, ci doar copia acestuia pe o casetă...

MIHAELA ENACHE — Bucureşti: încă puţină răbdare !

EMA CORODEANU — Bucureşti : Da, am albumul „Let It Roll" al lui Don Johnson. Să ştii că, totuşi, casetele RAKS sînt foarte bune! Scrie-mi...

P.S. Mai aveţi patru zile pentru expedierea topurilor voastre pentru concursul Top Ten Reggae.

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

Black — Black

Collin Verncombe este cel ce se află în spatele numelui Black (Negru) şi cred că vă mai amintiţi de marele său hit, din 1987, Wonderful Life — Viaţă minunată. Al doilea LP al lui Black, intitulat „Comedy", editat un an mai tîrziu, a fost un fiasco şi Black a fost, într-adevăr, „negru". Azi, Black are o nouă muză şi, la 30 de luni după „comedia neagră" i-a apărut noul său album, în care arată că este pe cale de a reveni la „linia de plutire". Subapreciat, pînă acum, Black propune melomanilor în acest disc melodii „puternice" şi impresionante, care, după cîteva ascultări, sînt sigur, vă vor cuceri...". Albumul începe cu „So Many Times" — De atîtea ori —, o baladă soul care îmi aminteşte de o piesă a grupului Simply Red. Urmează „Feel Like Change" (editată şi pe single), o frumoasă baladă, îmbogăţită cu efecte corale originale. Textele sumbre sînt în contradicţie cu caldul acompaniament muzical, care conţine frumoase armonii cîntate, cu mult gust, de Sam Brown, a cărei participare este mai puternică în duetul „Fly To Moon" — Zbor spre Lună. Al treilea album al lui Black este destinat inimilor romantice, în el, în prim-plan, se află glasul „bogat", curat, sincer al cîntăreţului şi reprezintă, în mod categoric, un pas înainte pe drumul său muzical.

MARIAN MINCULESCU

PUNCTE

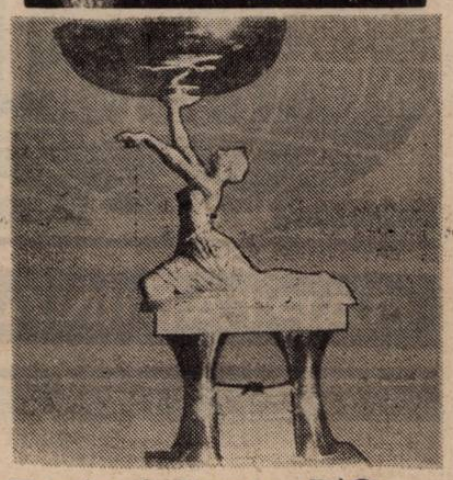

Trofeul Ponte D'Oro a poposit în România

În şirul evenimentelor culturale din ţara noastră se înscrie şi un fapt ieşit din comun : Trofeul „Ponte d'oro" *(Podul de aur) a fost atribuit unui român. Acesta nu este altul decît maestrul* CONSTANTIN DUŢU, *realizator de televiziune, regizor artistic şi coregraf. Pentru cei care nu ştiu ce valoare are acest trofeu, un fel de Oscar pentru televiziune, să mai adaugăm un lucru deloc lipsit de interes şi anume că doar două alte personalităţi culturale din lume au mai intrat în posesia splendidului trofeu Ponte d'oro şi acestea au fost* Franco Zefirelli şi Carlo Ponti, *doi celebri regizori italieni. De data aceasta pentru o carieră consacrată spectacolului internaţional de televiziune,* Podul de aur *se află în galeria de trofee a maestrului Constantin Duţu. Iată-l în fotografia noastră, alături de o parte a ansamblului de balet al Operei Române, cu care a fost prezent în Italia. Premiul i-a fost înmînat de primarul Romei, în cadrul unui spectacol televizat în direct de Eurovisiune. Din păcate, noi n-am văzut la televiziunea noastră acest moment.*

Soţia lui Johnny Hallyday nu este o femeie de interior

Dadou, cum este ea alintată, nu încetează să-şi uimească soţul atras în continuare de rock. Ea este atrasă însă de afaceri. A lansat de curînd o nouă apă de toaletă care se numeşte, cum se putea altfel, „Que je t'aime", *cine nu-şi aminteşte de această melodie patetică a lui Hallyday?, dar şi o linie vestimentară pentru femei şi alta pentru copii. La 20 de ani, nu este un început rău.* „Parfumul l-am compus singură, plecînd de la marii clasici. Iar linia vestimentară mi-a fost sugerată de Johnny pentru că şi aşa mă plîngeam că nu găsesc niciodată haine pentru mine din cauza taliei foarte mici (54 cm)." *Întrebată dacă Johnny Hallyday acceptă toate aceste noutăţi, Adeline (Dadou) Hallyday a recunoscut că soţului ei îi plac toate aceste lucruri făcute de ea, numai că găseşte că prea vrea să facă multe lucruri deodată.* „De aceea am şi renunţat la cursurile de la Sorbona pentru că e dificil să te duci la cursuri la ora 8 dimineaţa, atunci cînd te culci la 5".

Rubrică realizată de GEORGE CUŞNARENCU

CEA SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentinţa civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 Bucureşti, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ŢIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUŞNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANŢU, Paul IOAN (directori).

Redacţia : Piaţa Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — Bucureşti.

Administraţia „Editura Presa Liberă"

Redactor şef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacţie : GEORGE CUŞNARENCU

REDACŢIA : Dorel Dorian (şef secţie), Ion Ţugui, Manuela Spătaru, Şerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan (şef secţie), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACŢIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuţă, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele şi fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

În exclusivitate pentru revista „Magazin"

FIZICA ÎN BENEFICIUL DEZVOLTĂRII

Uniunea Balcanică de Fizică. Un vis care începea să prindă contur la 24 Sept. 1985 cînd patru țări — Albania, Grecia, România și Iugoslavia — semnau la Priștina, capitala provinciei Kosovo, protocolul care exprima pentru prima dată acordul asupra întemeierii sale. A trebuit să treacă alți doi ani pentru ca, la 12 Iunie 1987, Constituția Uniunii să fie semnată la București, consfințindu-i astfel existența. După alți patru ani, Uniunea Balcanică de Fizică organizează primele manifestări științifice. Cu ocazia celei dintîi dintre acestea, Școala Internațională de Fizică și Aplicațiile acceleratorilor de Particule, desfășurată la Istanbul (9—13 Sept.) neam adresat Profesorului Gediz Akdeniz, Președintele în exercițiu al BPU pentru a ne vorbi despre BPU și despre viitorul acceleratorilor în Balcani.

Interviu cu prof. dr. K. GEDIZ AKDENIZ,

președintele Uniunii Balcanice de Fizică, președintele Societății Turce de Fizică

To the readers of MAGAZIN
All best wishes, is the hope that we shall soon live in prosperous Balkan world. For this we need a strong Turkish - Romanian cooperation and friendship, together with the same good relations among all the Balkan countries.
Romanyali kardeşlerimize selamlarımızı sevgiler.

Cititorilor revistei MAGAZIN, cele mai bune urări, în speranța că vom trăi curînd într-o lume balcanică prosperă! Pentru aceasta, avem nevoie de o puternică prietenie și colaborare turco-română, împreună cu aceleași bune relații între toate țările balcanice.
Salutări cu dragoste fraților români!

— Stimate d-le prof. Akdeniz, cum apreciați evoluția B.P.U. în acești șase ani de existență?

— În general sîntem mulțumiți, deși încă mai avem nevoie de mult sprijin. Existența B.P.U. este importantă pentru însuși viitorul Balcanilor și politicienii ar trebui să o simtă la fel ca noi! Există mulți fizicieni din țările balcanice care sînt binecunoscuți în Europa, mulți ocupă chiar poziții importante. Prin ei, în primul rînd, trebuie să facem cunoscute problemele noastre și să cîștigăm sprijinul moral și material necesar. Vedeți, noi i-am dat Uniunii Balcanice de Fizică impulsul inițial, bazîndu-ne pe propriul nostru potențial. Acum ea există și trebuie să-și găsească propriul drum.

— Prima Școală Balcanică de Fizică este... primul eveniment științific major al B.P.U. De ce însă ați ales tocmai acest subiect?

— Pentru că este un domeniu tipic pentru necesitatea unei largi cooperări internaționale. În țările noastre fizica acceleratorilor nu este chiar foarte dezvoltată, dar prin ceea ce vom face cred că vom schimba atitudinea Europei față de zona noastră geografică. Binecunoscutul „CERN Courier", de exemplu, buletinul Centrului de Cercetări Nucleare de la Geneva, va publica informații despre manifestarea noastră. Există o colaborare internațională deosebit de amplă în domeniul fizicii energiilor înalte și Europa va trebui să înțeleagă acum că Balcanii într-adevăr există! De altfel, la Salonic vom încerca să prezentăm o declarație care să afirme hotărîrea fizicienilor din Balcani de a promova pacea, cooperarea și cultura. Așa cum în fizica modernă încercăm să realizăm unificarea forțelor fundamentale din natură, tot așa avem noi nevoie de o unificare culturală. Dar, pentru aceasta, este nevoie ca fiecare dintre noi să ne păstrăm propria noastră cultură.

— Cum vedeți viitorul științei balcanice în următorii ani? Veți iniția în curînd mari proiecte de cooperare?

— Începutul a și fost făcut: mai multe țări balcanice studiază, împreună cu Italia, radiopropagarea atmosferică. Așa că — sînt optimist. Am început — aceasta este lucrul cel mai important. Acum, trebuie să fim împreună. Să muncim și să luptăm. Dacă B.P.U. va deveni puternică, vor avea de cîștigat și țările balcanice. Aceasta ne va fi de folos tuturor.

— Domnule profesor, înainte de a încheia și de a vă mulțumi pentru amabilitatea de a fi răspuns întrebărilor noastre, ce ați dori să ne transmiteți în mod special?

— Aș avea un mesaj pentru toți fizicienii români: sprijiniți Uniunea Balcanică de Fizică, pentru propriul dv. viitor și pentru viitorul Balcanilor!

MIHAELA DOROBANȚU

enciclopedie

TUAREGII:

Sfîrșitul unei civilizații (V)

El este, însă, de altă părere: „În trei zile, raliul lasă în regiune alimentele necesare unei părți a populației timp de un an. Dificultatea constă în repartizarea cît mai echitabilă a acestei mane cerești". Mano Dayak a jucat un rol important în denunțarea evenimentelor sîngeroase amintite și s-ar putea ca, în viitor, să accepte să devină primarul Agades-ului.

În Libia s-a constituit la începutul lui 1990 Frontul de eliberare a tuaregilor, care după cîteva săptămîni și-a redus pretențiile teritoriale la Azawak, la „tot teritoriul care se întinde la nord de munții din Ader la marile văi din Air". În consecință, și-a schimbat și denumirea în Frontul de eliberare a regiunii Azawak. Se afla în pregătire o mișcare armată, ce nu aștepta decît un pretext pentru a acționa împotriva președintelui statului Mali, Musa Traore și să introducă disidența în regiunile Menaka și Kidal. Un iredentism cu vechi rădăcini. În 1963 și 1964, a fost violent reprimată o revoltă în Adrar de către armata maliană, fapt care a provocat exilul tuaregilor către Algeria și Libia.

În iunie 1990, intervenția jandarmeriei maliene împotriva tuaregilor nigerieni care fugeau de masacrul de la Tchin-Tabaradene a servit drept detonator pentru Frontul de eliberare a tuaregilor. În seara zilei de 28 iunie, 60 dintre ei, conduși de un șef al rebeliunii, Iyad Ag Ghali, au pus mîna pe patru mașini de teren Land Rover aparținînd unei organizații umanitare britanice, World Vision. Combatanții s-au echipat sumar cu cîteva arme individuale și la ora patru dimineața au intrat în Menaka, unde au atacat jandarmeria și închisoarea. Au ucis 40 de soldați, au eliberat prizonierii nigerieni și au capturat un arsenal important de luptă. Pe parcursul întregii luni iulie, tuaregii au amplificat numărul atacurilor îndreptate împotriva punctelor militare, în scopul procurării de arme: carabine chinezești, Kalașnikovuri, lansatoare de rachete antitanc RPG 5 de fabricație chineză, grenade, mortiere etc.

Și-au stabilit tabăra de bază în masivul muntos In Taykaren, o veritabilă fortăreață naturală. Armata maliană s-a mulțumit să-i bombardeze cu proiectile sovietice. În schimb, s-a întors împotriva populației civile, suspectată de a-i fi ajutat pe rebeli. Și-a înmulțit misiunile de recunoaștere, care s-au transformat inevitabil în expediții punitive. Toți tinerii aflați în tabere au fost arestați, evacuați cu forța sau împușcați dacă opuneau cea mai mică rezistență.

Maeștri în arta ambuscadelor, tuaregii atacau patrulele și le exterminau prin cîteva rafale de mitralieră. Situația devenea din ce în ce mai delicată pentru armata maliană. Aceasta s-a repliat în satele situate de-a lungul axei Tessalit-Aguelhok-Kidal. Statul major malian a decis să pună capăt o dată pentru totdeauna confruntării și a început asediul citadelei naturale a tuaregilor. Mai multe regimente au fost masate la poalele muntelui. Musa Traore a trimis parașutiști din garda prezidențială. Asaltul a început după un atac al artileriei: atacatorii au fost decimați de trăgătorii de elită tuaregi și toată operațiunea s-a transformat într-un dezastru. Ofițerii malieni au plasat mitraliere în spatele propriilor trupe pentru a le obliga să avanseze. În ziua de 4 septembrie, 40 de tuaregi au atacat, dis-de-dimineață, un regiment cantonat la Toxemen. Au reușit să se infiltreze în mijlocul primelor două grupuri de soldați fără să se dea alarma. Lupta a fost de o violență extremă și s-a dat cu baioneta și cuțitul. „Eram așa de aproape unii de alții încît îți luai adversarul de păr și camaradul tău îi tăia beregata, povestește un combatant tuareg. Era o baie de sînge, soldații fugeau care-încotro, alții se lăsau uciși fără a mișca, complet pietrificați".

(Va urma)

Traducere și adaptare de ȘERBAN FILIP

Va renaște Biblioteca din Alexandria? (I)

Bibliotecile sînt memoria umanității! De nenumărate ori s-a auzit, de-a lungul vremurilor, acest adevăr și totuși el n-a împiedicat niciodată, pe nimeni, să treacă prin foc și sabie aceste lăcașe de înțelepciune, cultură și civilizație...

...Alexandru Macedon nu avea decît 25 de ani atunci cînd a fost cuceritorul Egiptului. Coborînd de-a lungul Nilului pînă la țărmurile Mediteranei, a poposit și în cătunul pescăresc de la Rhakotis. Încîntat, se pare, de frumusețea locurilor care îngăduiau, totodată, edificarea unui mare port la Mediterana, Alexandru cel Mare dădu porunca arhitectului său, Dinocrates, să prefacă umilul cătun de pescari într-o strălucitoare metropolă demnă de atotputernicia și cutezanța tînărului rege... și astfel s-a născut Alexandria!

Dispărut însă de pe scena lumii la numai 33 de ani, Alexandru nu va mai fi știut niciodată că orașul căruia i-a sorțit zămislirea în anul 322 î.e.n. și care îi va purta numele prin timpuri, urma să fie pentru doar trei veacuri o cetate înfloritoare și, totodată, cel mai vestit izvor de înțelepciune și erudiție al planetei!... Pe una din colinele orașului se înălța „Templul muzelor" care, pe lîngă un observator astronomic, o grădină zoologică, alte grădini botanice și săli pentru întruniri și dezbateri savante, adăpostea și cea mai însemnată bibliotecă a lumii antice. Aici, între zidurile acestei biblioteci, oamenii au gîndit, pentru prima dată, că Pămîntul e rotund și că el se învîrtește în jurul Soarelui! Aici cele mai alese spirite ale Greciei și Romei veneau să-și dovedească iscusința și știința în rezolvarea unor complicate probleme ale timpului, să facă cercetări, să studieze sau să-și scrie lucrările...

De-a lungul a două generații, fondurile bibliotecii s-au îmbogățit cu peste 500 000 de suluri de papirus, o cifră enormă nu numai pentru acele vremuri, dar chiar și pentru mileniul ce a urmat! O „filială" a bibliotecii păstra o parte a colecțiilor de scrieri, care nu încetau să sporească, urmare a transferurilor numeroase de la „Muzeionul" din Atena și a... confiscărilor tuturor manuscriselor ce intrau în portul Alexandriei, manuscrise care, aici, erau copiate metodic și apoi traduse în grecește. Parcă spre a ne întări convingerea că unele din ideile scrierilor unui Borges sau Umberto Eco au o perenitate... milenară, antica Bibliotecă din Alexandria avea drept țel strîngerea scrierilor „tuturor popoarelor lumii", obiectiv pe cît de generos și de fascinant, pe atît de utopic — chiar și în zilele noastre... A fost prima bibliotecă din istorie care își avea întreaga colecție catalogată și sistematizată!

Regina Cleopatra a Egiptului, una din cele mai înflăcărate susținătoare ale bibliotecii.

Chiar și azi nu putem face decît presupuneri în privința cauzelor ce au condus la dispariția falnicei biblioteci. Unii cercetători înclină să creadă că o parte a bibliotecii a fost distrusă cu ocazia incendierii Alexandriei în anul 48 î.e.n., de către Iulius Cezar, în timp ce distrugerea totală a avut loc abia în anul 391 e.n., atunci cînd creștinii au atacat și demolat templul păgîn al lui Serapis, unde era adăpostită „filiala" bibliotecii.

Iată, pe scurt, istoria acestui fascinant monument al tuturor timpurilor (și, poate, chiar mai mult decît atît, o eternă aspirație a omenirii), cîndva isprăvit tragic în scrum și pulbere, la fel ca atîtea altele, monument care are în zilele noastre sorți să renască, la fel de strălucitoare, dar la dimensiunile civilizației sfîrșitului de secol XX! Dar despre acest cutezător proiect aflat astăzi la ora împlinirii — amănunte în numărul viitor.

ADRIAN HOAJĂ

Lumea magiei şi a ocultismului

FASCINAŢIA SECRETULUI

■ **1991 : cifra de afaceri a profesioniştilor ocultismului de azi este mai mult decit respectabilă, contind pe multe zerouri în coadă. Fie în rulota straniu vopsită cu semne cabalistice, aflată în zi de bilci în orice oraş mai răsărit din cele patru zări ale lumii, fie pe ecranele televizoarelor, fie cu ajutorul computerelor, fie cu „uneltele" de tradiţie — cărţile de joc, ghiocul, globul de cristal, palma clientului etc. — profesioniştii divinaţiei oculte exercită o extraordinară atracţie. Fiindcă, aidoma vînătorului preistoric, ei sînt stăpînii cauzelor şi efectelor, sînt stăpînii viitorului. Nu există hazard, toate coincidenţele sînt semnificative, afirmă ei...** ■ Termenul de „ocult" semnifică „ceea ce este ascuns". Deci ocultismul este, deopotrivă, acţiunea de **dezvăluire** a ocultului/secretului, dar şi cea de **învăluire**, de ocultare/ascundere. E specifică ocultismului această perpetuă oscilare între claritate şi obscuritate, între **descifrarea unor semnificaţii şi încifrarea** cu alte noi simboluri. Cu alte cuvinte, este vorba despre o imensă ambiţie : pe de o parte, aceea de a atinge Secretul-secretelor, deci Cunoaşterea totală care atribuie Puterea nemăsurată asupra lumii, iar, pe de partă parte, aceea de a **ascunde de privirile profanilor**, ale neiniţiaţilor, acest Secret, această Cunoaştere, această Putere... ■ Dar ce poate fi mai ocult decit însuşi viitorul ? Cine poate fi **mai puternic decit cel care cunoaşte şi stăpîneşte acest viitor ?** Propriul nostru destin, adică, pe care îl căutăm scris în astre, în pietre, în măruntaiele animalelor, în semnele cerului, în ape, în semnele plantelor, în foc, în zborul păsărilor... ■ **Abigor, Tarot, Yliaster, bezoard, grimoire, Astrum argentinum, Azoth, mandragora** şi cite altele... Ciudate cuvinte — ciudate semnificaţii! Unui străin de tărîmurile ocultismului, trăind departe de hotarul magiei, ele îi par cu atit mai ciudate, cu cit ele exercită asupra lui o stranie fascinaţie, fiorul unei lumi ce se refuză cunoaşterii, lume care, prin trecut şi viitor, învăluie ca într-o cochilie lumea noastră cea de toate zilele. Din anticnitate venind spre noi, nu a existat secol în care să nu apară una sau mai multe lucrări dedicate ocultismului, magiei şi demonologiei. Ce să mai spunem de explozia contemporană a literaturii de acest gen ! ■ Dar de unde această atracţie faţă de zonele adumbrite ale existenţei ? De unde această extraordinară forţă de regenerare a gîndirii sintetice oculte — opusă, cum ştim, gîndirii ştiinţifice, care este analitică —, traversînd epocile pînă azi, în veacul nostru computerizat, alcătuind o trainică punte între omul preistoric şi omul contemporan ? Strania unitate de mentalitate care ni-l face apropiat, contemporan pe acel vînător din paleolitic, definită de Claude-Lévy Strauss drept „gîndire sălbatică", are la bază acea nepotolită aspiraţie de a cunoaşte a omului din totdeauna şi de pretutindeni, dorinţa de a influenţa **cauza** prin cunoaşterea şi stăpînirea **efectului.** Cu alte cuvinte — a stăpîni viitorul. La întrebările de mai sus, răspunsul dat de omul zorilor istoriei e încă valabil : **nu există hazard, toate coincidenţele sînt semnificative !** Iar mulţi dintre contemporanii noştri acţionează potrivit acestor propoziţii. Şi pentru a-şi cunoaşte şi a stăpîni viitorul — ce nu face omul ? !... ■ Iată de ce credem că un excurs în acest domeniu al penumbrelor cunoaşterii, pe cît de puţin cunoscut, pe atît de pasionant, nu poate fi decît un binevenit elogiu adus **fascinaţiei necunoscutului,** în feluritele ei **întruchipări ale veacurilor,** adus **ambiţiei de a cunoaşte, înţelege şi stăpîni lumea, destinele şi timpul.** Aceasta e şi raţiunea... ocultă de a fi a acestei noi rubrici, pe care o vom însoţi, începînd chiar din acest număr, cu „fişe de dicţionar". Număr de număr, veţi putea întocmi, prin decupare, un veritabil „Dicţionar de ocultism, magie şi demonologie", o lucrare, fără îndoială, mai mult decît utilă tuturor celor ce doresc să ştie mai mult...

Dicţionarul rubricii

A

ABIGOR : Demon de rang superior, imaginat de demonologi în chip de cavaler ce poartă lance (avînd în vîrf o flamură) sau sceptru, călărind un monstru înaripat. Are în subordinea lui 60 de legiuni infernale alcătuite din demoni „de rînd". Cunoaşte viitorul, tainele artei războiului şi măiestria de a se face iubit şi ascultat de militari.

ABIOZĂ : (gr. a/fără + bios/viaţă). În ocultism, starea de moarte aparentă. Potrivit literaturii oculte, în stare de **A.** organismul poate fi conservat o perioadă nedeterminată de timp prin suspendarea funcţiilor vitale. Intrarea în **starea de A.** poate fi realizată de iniţiaţi prin utilizarea anumitor reţete şi/sau **rituri magice ((v.) elixire, (v.) filtre.** poţiuni, formule magice, (v.) **pantacle,** (v.) **phylactere,** (v.) **talismane** etc., etc.), subiectul unei **experienţe de A.** putînd fi iniţiatul însuşi sau o altă **persoană. Starea de A.** poate fi întreruptă prin încetarea (diminuarea treptată pînă la dispariţie) a **efectelor abiotice ale „substanţelor" utilizate, ale formulelor magice sau prin voinţa iniţiatului,** exprimată tot cu ajutorul magiei. A nu se confunda cu (v.) **catalepsia, (v.) hypotaxia** sau (v.) **hypnoza.**

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Interferenţe astrale

În concepţia astrologică, omul intră sub influenţa astrelor începînd cu prima sa respiraţie, atunci cînd devine (din acest punct de vedere) independent de mama sa. În acel moment, un element fundamental (în sensul filozofic cel mai larg am putea spune o anumită formă a materiei) al naturii a devenit „materia primă" şi care, asemănător cu procesul creator al olarului, va prinde conturul unui destin. Aceasta înseamnă că, în mod complementar zodiei în care ne-am născut, sufletul şi caracterul nostru se modelează pornind cu un anume material de „construcţie" (aşa cum sculptorul îşi alege pentru opera sa lemnul, metalul, piatra).

Anul naşterii în calendarul chinezesc ne sugerează acea necuvintătoare care a prins formă în inima noastră, dar şi elementul dominant din care a fost ea zămislită. Aceste elemente sînt : Metalul, Focul, Apa, Pămîntul şi Lemnul. Despre semnificaţiile acestora am vorbit anterior şi ceea ce dorim acum este să încercăm să stabilim o corelaţie cu zona europeană în care trăim, deci cu astrologia specifică nouă.

Elementele fundamentale ale astrologiei diferă de cele ale zodiacului chinezesc. Ele sînt : Focul, Pămîntul, Aerul şi Apa. Se observă imediat lipsa de corespondenţă a Metalului şi Lemnului, luate în consideraţie de orientali. Întrebarea care ne-o punem este următoarea : **sînt cele două concepţii despre viaţă divergente (sau atît de străine una faţă de cealaltă)? Trăim cu toţii pe aceeaşi planetă, în ace-**

laşi spaţiu cosmic, respirăm acelaşi aer ; comportamentul animalelor nu se schimbă în esenţa lui în funcţie de zona geografică. Rezultă în mod obligatoriu că materia din care se plămădeşte destinul uman este compatibilă de la o zonă geografică la alta. Să demonstrăm acest lucru (extrem de simplist).

Zodiile Focului în astrologia clasică sînt Berbec (Dragon la chinezi), Leu (Maimuţă) şi Săgetător (Şobolan). Focul înseamnă şi la europeni ambiţie susţinută de voinţă, energie, tenacitate, strălucire, dramatism. Dar în timp ce europenii dau celor trei zodii ale focului trei intensităţi de trăire şi de caracter - cu nuanţe plecînd de la violenţă (Berbec) şi pînă la obsesia puterii (Săgetător) -, chinezii aşează cele trei semne corespunzătoare pe unul din cele patru triunghiuri ale armoniei ideale: Şobolan-Dragon-Maimuţă. Deci compatibilitatea Berbec-Leu-Săgetător îşi are o excelentă corespondenţă orientală. Nu întîmplător, în triunghiul chinezesc de mai sus toate necuvintătoarele aparţin ramurii active (+), adică temperamentelor, oamenilor cu iniţiativă, răzbătători, cu o existenţă de multe ori frenetică.

Zodiile Aerului în astrologia clasică sînt Gemenii (Cal), Balanţa (Cîine) şi Vărsătorul (Tigru). Aerul sugerează cumpătarea şi înţelepciunea, apetit pentru filozofie. Şi aici se remarcă triunghiul ideal format din Cal-Cîine-Tigru. Dacă orientalii sugerează excelente relaţii între aceste necuvintătoare, europenii sugerează că elementul comun (Aerul) are trei intensităţi de manifestare, în creştere de la Gemeni spre Vărsător.

În mod asemănător, şi reunirea celorlalte zodii astrale are un corespondent bine definit în zodiacul chinezesc. Astfel, Pămîntul domină Taurul (Şarpele), Fecioara (Cocoşul) şi Capricornul (Boul); Apa domină Racul (Oaia), Scorpionul (Mistreţul) şi Peştii (Iepurele) - acestea fiind zodiile romanticilor, sensibililor şi celor mai incorigibili visători.

P.I.

///incursiune în paranormal

DIN NOU DESPRE „EXPERIMENTUL ALBU" SAU UN DIALOG CU O ALTĂ LUME

De la publicarea în revista noastră a serialului (încheiat brusc din motive independente de voinţa subsemnatului) cu dl. G. G. Albu, profesor de filozofie, din Făgăraş, numărul scrisorilor şi frecvenţa telefoanelor care ne solicitau continuarea convorbirii au sporit, în consecinţă i-am solicitat interlocutorului meu continuarea discuţiei. Cu prilejul ultimei noastre întrevederi am înţeles că autorul experimentului (termenul este, poate, nepotrivit, dar îl accept negăsind altul mai propriu) intenţionează să tipărească foarte curînd o carte dedicată exclusiv revelaţiilor sale. Cum e şi firesc, dumnealui doreşte ca lămuririle extinse şi argumentate să facă obiectul unei cărţi, ci nu doar al unei convorbiri. În aşteptarea apariţiei cărţii, continuăm aşadar cu noi amănunte, satisfăcînd astfel, fie şi parţial, curiozitatea cititorilor noştri.

— Domnule G. G. Albu, vă mulţumesc mai întîi pentru acceptarea într-un spirit de perfectă urbanitate, a circumspecţiilor şi suspiciunilor mele cu privire la „viabilitatea" experimentului ! Aţi înţeles exact că erau suspiciuni „provocatoare". Acum putem continua...

— Tocmai de aceea nu pot să nu mă mir de titlul pentru care aţi optat : „Fiinţe de pe alte planete". L-am pus, acest titlu, pe seama specificului revistei. În fapt şi în fond este vorba despre cu totul **altceva.** Între noţiunile „altă lume" şi „altă planetă" există o deosebire atît de evidentă încît orice comentariu mi se pare inutil. La urma urmei o fiinţă de pe altă **planetă** ar putea fi considerată **din aceeaşi lume cu noi, nu ?**

— Totul se reduce la posibilitatea de comunicare. Doar în acest sens vă dau dreptate. Şi pe Terra conviefuiesc specii care nu comunică între ele, chiar dacă atîtea dintre ele au un „limbaj" prin care pot comunica cel puţin între subiecţii aceleiaşi specii. Totuşi vă rog să mă faceţi, să mă obligaţi să înţeleg sensul şi valabilitatea experimentului dvs.

— Ce pot să vă spun ? **Ştiu foarte bine despre ce anume este vorba !** Nu despre „nişte" (o) fiinţe (ă) cosmice (ă), fiindcă — vedeţi dvs. — Cosmosul e „aceeaşi lume", indiferent din ce parte a lui ar veni o astfel de fiinţă. Interlocutorul meu nevăzut — de care cititorii revistei „Magazin" se interesează după apariţia serialului nostru — aparţine efectiv **altei lumi.**

— Aşa stînd lucrurile, cum pot eu aprecia afirmaţia ? Care ar fi suportul logic sau legic al revelaţiei pe care aţi trăit-o ?

—Apreciaţi întîmplarea mea („experimentul") ca fiind un al treilea caz „KIKI" şi asta concomitent cu publicarea unui comentariu ironic şi perfect îndreptăţit, la care subscriu în totalitate, intitulat „Kiki, primul extraterestru român", sub semnătura lui G. Cuşnarencu. Şi nu este acelaşi lucru, aprecierea dvs. nu avea nici o legătură cu revelaţia mea. Şi mie mi s-au părut penibile o bunicuţă şi nepoata ei ce stăteau în pat ca Scufiţa Roşie în aşteptarea lupului. Deci, între întîmplarea respectivă şi cea trăită de mine şi relatată în convorbirea noastră există o deosebire atît de mare încît cred că nu merită să fac comparaţia.

— Să considerăm lucrurile „casate" şi să ieşim din cuvinte. Din cuvinte direct în argumente — pentru care ne vom folosi tot de cuvinte, dar încărcîndu-le de informaţii. Aveţi aşadar cuvîntul !

— Lăsînd la o parte „inadecvările" aş vrea să vă aduc la cunoştinţă, d-stră şi cititorilor revistei „Magazin" şi cîteva observaţii şi comentarii pozitive. În numărul **din 10 august** al revistei d-stră, alături de pagina pe care a apărut episodul al-III-lea al serialului nostru, începe un altul intitulat „Şase luni în dialog direct om-extratereştri". Pe coloana a doua se poate citi : „Istoria începe la 11 noiembrie 1987". Citiţi în episodul II al serialului nostru, care a fost data la care am început cu experimentul ! Toate coincidenţele par stranii, dar nu-i aşa... Sînt absolut de acord că una dintre trăsăturile raţiunii trebuie să fie circumspecţia, adică scepticismul sănătos care ne fereşte de pericolul,oricînd posibil, de a figura în neinvidiatul TOP din „Fraierul român". Conversaţia mea, oricît ar fi de insolită, rulează însă perfect pe ecuaţiile raţiunii din două motive evidente :

— are o formă pe deplin inteligibilă, în conformitate cu toate pricipiile gîndirii logice, şi,

— se bazează pe un principiu fundamental al raţiunii şi anume REALITATEA. Realitatea nu poate fi negată ci, în cel mai bun caz explicată. Orice gîndire care se respectă trebuie să se îndoiască, dar nu în faţa realităţii.

— Să revenim la „subiect", la experiment, după aceste largi paranteze convingătoare. Cititorii noştri vor să ştie ce înseamnă totuşi ceea ce aţi trăit şi vi s-a revelat, pornind de la un inel suspendat cu un fir de aţă în golul unui pahar ?

— Tot ce am descris şi am afirmat în serialul nostru este adevărat. În carte voi fi mai explicit şi poate că mai complet. Recunosc că nu cunoşteam semnificaţia numelui Său : TOTUNTOT. Vă mulţumesc pentru a-mi fi oferit sensul expresiei. Dar, cu tot regretul nu voi putea oferi cititorilor „toată povestea", decît foarte aproximativ. Căci ceea ce a urmat în dialogul meu cu TOTUNTOT face obiectul cărţii mele, şi nu pot deconspira conţinutul. De aceea acum pot spune doar că : am fost un ateu convins şi am rămas ca atare pînă la întîlnirea cu această „poveste". Ba mai mult, am fost un propagandist consecvent al „ateismului ştiinţific". Dialogul meu cu un „spirit" al altei lumi a implicat şi alte persoane, cărora le-a spus lucruri interesante şi care pot, ele însele, depune mărturie. Dar, în principal, conţinutul acestor comunicări are un CARACTER NET RELIGIOS. Printre altele, anticipează o seamă de evenimente care ar urma să aibă loc într-un viitor apropiat, avînd importanţă esenţială pentru viaţa noastră, a tuturor la un loc şi a fiecăruia în parte. De asemenea, mi s-a spus care e destinul nostru după viaţa pămîntească şi ce trebuie să facem în această perspectivă. Sub formă de raţionament — concluzie, mi-am permis, în final, să formulez ideea unei REVOLUŢII INTERIOARE, ca o şansă (poate SINGURA ŞANSĂ) de a ieşi din buimăceala şi harababura morală ce ne caracterizează ca societate.

— Domnule Albu, îngăduiţi-mi să mă cutremur în faţa celor afirmate. Am înţeles că volumul pe care îl veţi tipări în curînd se intitulează „Dialog cu lumea cealaltă sau singura şansă". Un astfel de titlu incumbă din partea „privilegiatului" o responsabilitate uriaşă. Închei astfel această a patra convorbire şi promit să dau curs celei de-a cincea şi ultima. Dezamăgirile sau amăgirile promit să le suportăm în mod egal. Dar nevinovăţia de circumspecţie aparţine unui creştin !

ION ŢUGUI

(Va urma)

O lume nebună, nebună... De ce?

IUBIRILE DE-O VARĂ...

— STATISTICĂ ŞI DRAME —

Pagină realizată de
DOREL DORIAN

Un amplu sondaj estival întreprins de cunoscuta revistă „Paris Match", („Les français, l'été et l'amour") încearcă să ne convingă, prin concluziile sale statistice, că 80 la sută dintre bărbaţi şi 79 la sută dintre femei ar fi mai inclinaţi spre o aventură galantă în timpul vacanţelor de vară decît în tot restul anului. Dar statisticile — după o cunoscută butadă, atribuită lui Grigore Moisil — ca şi minijupele adolescentelor relevă foarte mult, dar ascund esenţialul. **Şi care ar fi esenţialul ? Ei, bine, după acelaşi sondaj, care interferează cele mai surprinzătoare întrebări şi cele mai contradictorii răspunsuri, 78 la sută** din cupluri, aproape 4 din 5, deşi elogiază aventura, nu încearcă tentaţia unei infidelităţi propriu-zise, **nici măcar sub soarele, ori sub luna, vacanţei. Ar rămîne în calculul unor posibile drame post-estivale 22 la sută din cupluri. Dar numai 22 la sută ?**

La întrebarea, aflată sub beneficiul unui amuzament de-o clipă : „Cu care din aceste vedete ale lumii moderne v-aţi fi visat o aventură estivală ?", **29 la sută dintre bărbaţi au numit-o pe Isabelle Adjani, 27 la sută pe Emmanuelle Béart, 24 la sută pe Sophie Marceau, 21 la sută pe Cathèrine Deneuve şi aşa mai departe. O selecţie serioasă, dacă ne gîndim că Madonna, plasată pe locul 7, n-a avut decît 10 la sută din sufragii. Dacă adunăm însă preferinţele „procentuale", ele depăşesc limita logică de o sută la sută, ceea ce ne face să credem că o parte din cei chestionaţi au avut cîte două preferinţe sau trei... Femeile, cu un procent de 34 la sută, l-au preferat pe Patrick Bruel (un star cu neaşteptate valenţe romantice) lui Alain Delon, plasat totuşi pe un merituos loc secund cu 23 la sută. Sylvester Stallone — pe locul 6 — cu 8 la sută din totalul sufragiilor, iar** Johnny Hallyday, pe următorul loc, **într-o vizibilă scădere de glorie. Şi în cazul femeilor, însă, totalul depăşeşte sută la sută. Cum rămîne cu cele 78 la sută din cupluri care contestă tentaţia infidelităţii ?**

Pe primele locuri ale sondajului — multi-preferaţii Patrik Bruel, şi Isabelle Adjani.

Răspunsul şi consecinţele dramelor postestivale le vom regăsi, dincolo de statistici, în celelalte 11 luni ale anului...

Pe locurile secunde : Emmanuelle Beart şi Alain Delon

Pe locul 3 : Sophie Marceau şi Daniel Auteuil

Surprizele nu lipsesc

● 39 la sută din femei, dacă li s-ar oferi prilejul unei aventuri, atunci şi-ar visa-o pe o ambarcaţiune cu pînze, în larg, cu un navigator, un monitor, adică, un instructor într-ale navalităţii...

● Bărbaţii, într-un raport de 51 la sută, bărbaţii francezi, se înţelege, ar prefera o tînără turistă care nu ştie nici boabă franţuzeşte...

● Şi în sfîrşit un răspuns care reuneşte aspiraţiile secrete ale celor două sexe : locul ideal pentru o aventură, în opinia a 44 la sută din cei chestionaţi, a fost, este şi va rămîne plaja. Alţi 35 la sută, preferă un mic local de noapte, 19 la sută găsesc cadrul ideal într-un avion, în zbor, iar alţi 19 la sută într-un camping retras. **După calculele noastre, iar am trecut de limita celor o sută la sută... Să fi pătruns din greşeală pe alte meridiane, pe teritoriul unor alte ţări francofone ?**

„Îngerii răului"

Considerînd succesul de care s-ar putea bucura un „serial negru", al crimei, nu puţine reviste reiau, după ani şi ani, cele mai celebre crime ale perioadei postbelice. Într-un „Paris Match" recent Jean Cau, repovesteşte — sub captivantul titlu „Îngerii răului" — o serie de 4 crime celebre privite de narator ca **„flori exasperate ale pasiunii".**

În cronica judiciară a secolului nostru — mai scrie autorul — o cronică încărcată de cele mai felurite forme ale violenţei, ale interesului venal şi ale puterii, 5 femei fac excepţie şi se înalţă „ca nişte siluete singulare, de parcă ar izbucni din tragediile antice sau din dramele lui Shakespeare".

Şi, totuşi, este vorba de 5 criminale de drept comun : care au ucis prima din ele un amant, care au ucis (foto 2) două bătrîne care le-au oferit adăpost ; care a ucis, Violette Nazière (foto 3) un părinte, ori şi-a ucis un copil (Denis Labbé, foto 4).

Să fie, o astfel de retrospectivă un alt mod de a preveni recrudescenţa unor acte criminale de aceeaşi factură ? Sau poate că, faţă cu crimele aberante ale unui timp şi a unei lumi nebune, crimele celor 5 nu ne mai apar azi decît ca simple „flori exasperate ale unor pasiuni" distrugătoare ?

EXISTĂ O LUME SUPER-NEBUNĂ

● Un chinez, Zhu Hui — delict considerat antologic — a fost condamnat în anii noştri '80 (!), pentru că a extras unui număr de 83 de femei... steriletele cu care fuseseră dotate, absolut gratuit, de către stat, pentru a contribui ferm la reducerea natalităţii. Ca o consecinţă a delictului : peste 60 de nou-născuţi „peste plan", Condamnarea a fost agravată de faptul că, profitînd de momentul extragerii steriletelor, ar fi sedus şi violat o bună parte din pacientele sale. Să nu fi fost cumva „preţul" consimţit al extracţiei ?

● O tînără de 20 de ani, Evelyne Muxart, suferind de migrene continue timp de cîteva luni, află cu prilejul unei radiografii craniene (şi a intervenţiei chirurgicale care a urmat) află, deci, că durerile îi erau provocate de un glonte pătruns în cutia craniană, pe cînd dormea liniştită lîngă soţul ei, Bernard Muxart. Explicaţia ? Într-un moment de disperare, la capătul unui şomaj prelungit, soţul ei, hotărît ferm să se sinucidă, a tras primul glonţ în capul prea-iubitei sale soţii, pe care nu se îndura s-o lase singură pe lume. A ţintit prost — ori, cine ştie, a nimerit excelent — trezind-o doar din somn şi provocîndu-i acea nevralgie prelungă. Din nu se ştie care motive, Bernard nu s-a mai sinucis...

● O femeie în vîrstă de 105 ani, din Plana, din sudul Salonicului, mamă a 14 copii, bunică a nu mai puţin de 16 nepoţi şi străbunica a altor 15 descendenţi — a fost găsită în stare de comă, ca urmare a unei siluiri repetate. Autorii : un tînăr de 22 de ani şi un bărbat matur de 50 de ani. Crime şi gusturi, Doamne !...

Din agenda faptului criminal incredibil

— Plasînd microfoane la mormintele unor mafioţi, urmărind conversaţiile familiilor venite să-i deplîngă pe cei ucişi, rînd pe rînd, de către una din familiile adverse, Ascione şi Esposito — carabinierii italiani au ajuns să descopere circumstanţele, mobilurile şi autorii diverselor asasinate.

Nici cînd vorbeşti cu morţii nu eşti în siguranţă.

Marie-Pierre a preparat o cină cu... arsenic pentru soţ şi fiu. Ambii au murit. Tribunalul a remis-o pe inculpată unui institut specializat în grave nevroze mintale.

— Un eminent om de ştiinţă american, John Gunnar Linner a fost inculpat pentru tentativa de asasinare a colegului său, Barry Van Winkle, prin contaminarea vaporizatorului nazal pe care acesta îl folosea cu o doză mortală de beta-propilactonă. Prin eliminarea confratelui său într-o ştiinţă, Linner şi-ar fi putut păstra locul de muncă. Acum şi-l păstrează Van Winkle...

— Un mazochist din München, care voia să moară în suferinţe delicios de insuportabile, angajează doi asasini, care, pentru 100 000 mărci trebuiau să-l ucidă lent şi chinuitor. Dar dintr-o scăzută profesionalitate, cei doi n-au făcut decît să-şi rănească grav victima. După însănătoşire, firesc, cel înşelat i-a dat în judecată pentru nerespectarea contractului. A cerut daune...

Iubirea, iubirile de-o vară — şi, poate, mai exact ar fi fost „nefericirile trecutelor iubiri", nu neapărat estivale — alimentează o veritabilă patologie a însingurării şi disperării umane, cu un lung cortegiu de drame. Intuiesc care prinţii seducători şi prinţesele prea-scurtelor iubiri de-o vară că **„totul se plăteşte" cîndva ? La întrebarea :** „Cu ce sentimente reveniţi din vacanţă ?", **29 la sută din răspunsuri (bărbaţi şi femei) au indicat** un sentiment de neliniştе ; **26 la sută au vorbit de un fel de „fereastră deschisă" — au denumit-o „o stare de speranţă" ; iar 19 la sută, care ştiu ei ce ştiu, prea lămuriţi cu toate, au consemnat o redobîndită** indiferenţă. **Pînă la următoarele vacanţe estivale... Şi pînă la noile pagini de ziar încărcate de drame.**

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

VARICELE, PRIVITE CA ATENTAT LA SĂNĂTATE ŞI FRUMUSEŢE

Totul începe prin senzaţii de greutate în gambe şi sfîrşeşte adesea prin apariţii de varice, urîte, dar mai ales dureroase. Pentru a nu se ajunge aici nu trebuie ignorate primele simptome. Pentru că azi există tehnici chirurgicale adesea eficace. Semnalele de alarmă, atunci cînd picioarele dv. au un aspect normal, sînt : greutate în mişcări, furnicături, crampe, umflături. Dar să aruncăm o privire asupra uimitorului sistem venos al organismului uman. Distribuit în toate ţesuturile organismului singele revine la inimă prin acest sistem. În gambe, mai mult de 90 la sută din această circulaţie sanguină este asigurată de vene profunde, situate în interiorul pulpei şi coapsei. Restul singelui trece prin venele situate sub piele. Comparată cu un arbore cu două trunchiuri această reţea superficială colectează singele pe care îl vor deversa în venele profunde. Aceste vene sînt echipate cu valvule, un fel de mici clape care se deschid sub presiunea singelui şi se închid automat. Dar aceasta nu este totul : venele profunde şi venele superficiale sînt legate între ele prin alte vene care traversează orizontal masa musculară. La joncţiunea celor două se mai află încă nişte valvule care împiedică singele să facă rute false şi să invadeze pielea. O maşină fantastică, ce funcţionează perfect. Singele va avea tendinţa de a stagna în venele superficiale. Valvulele vor rămîne deschise în permanenţă, venele vor fi dilatate. Acestea sînt varicele. Cum le putem preveni ? Cîteva sfaturi vă vom oferi într-un număr viitor al revistei.

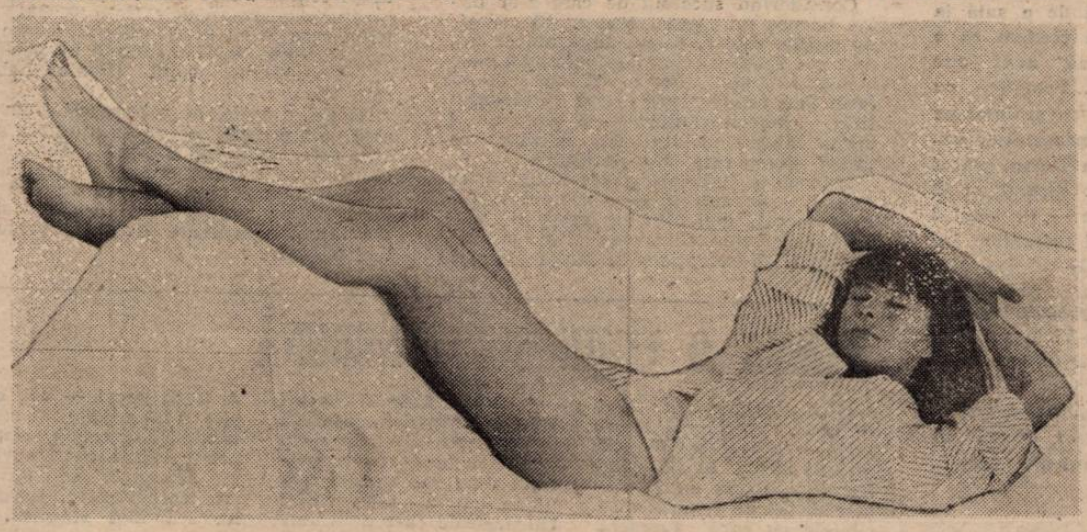

Indiscreţii...

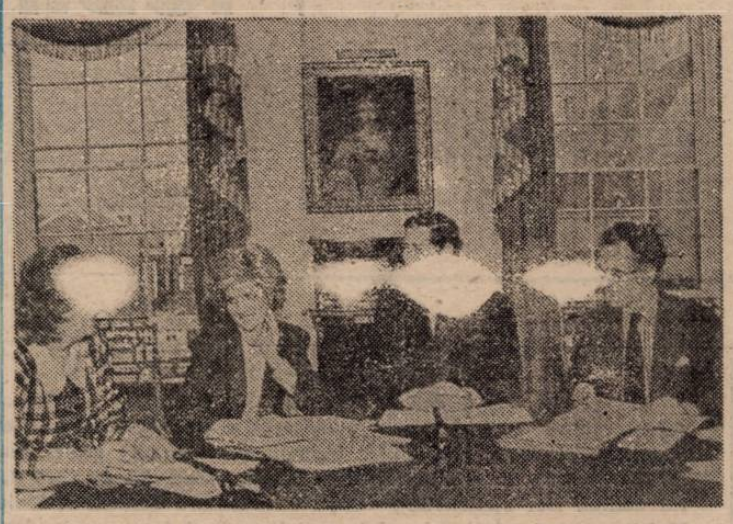

Lady Di, superstarul care în această vară a împlinit 30 de ani, plus 10 ani de căsătorie. Şi, poate, de fericire. Tînără şi timidă, lady Diana Spencer avea să-l scoată pe prinţul Charles dintr-un celibat ce se prelungea. Ca în poveştile de dragoste, iubirea i-a ieşit în cale, metamorfozată în frumoasa de 19 ani, descendentă dintr-o familie de aristocraţi britanici. Miercuri 29 iulie 1981, la catedrala Saint Paul, lady Diana Spencer spune fatidicul „da" lui Charles Philip, Arthur, George Windsor Mountbatten, prinţul Tării Galilor. Cu mare pompă, sub privirile a 750 de milioane de telespectatori. Pentru că o optime din populaţia planetei a privit cu pronii ochi superba rochie a mireseî, îmbinare de tafta, mătase, sidef şi perle. Nimeni nu putea să prezică, cu 10 ani în urmă, că soţia viitorului rege al Angliei, Diana, va fi adulată, va declanşa un veritabil fenomen social — „dianamania". O stea se năştea. Un megastar de care avea nevoie monarhia britanică. „Diana, explică biografa sa Penny Junor, a apărut în această ţară într-un moment de depresiune extremă. Totul era atît de tern, criză, şomaj... Foarte tînăra femeie va da britanicilor în sfîrşit ceea ce visau..." În cîteva luni a devenit femeia cea mai „en vogue", cea mai imitată. Chiar rochia sa de mireasă a fost reprodusă în mii de exemplare.

Cum arată o zi din viaţa Dianei ?

● La 7 se trezeşte. I se serveşte o ceaşcă de cafea pe care o bea în pat, apoi în ţinută sportivă se urcă în Jaguarul ei verde şi porneşte spre Buckingham unde va plonja în piscină.

● La 8,30 revine în viteză la Kensington Palace, cu părul încă ud, pentru a lua micul dejun în familie.

● 9 este ora cînd răsfoieşte gazetele şi cînd descoperă că este subiect de pagina I...

● 9,30. Diana îl duce la şcoală pe fiul ei şi apoi revine şi studiază programul zilei, invitaţiile oficiale. Îşi alege toaletele, se ocupă de corespondenţă, se pregăteşte pentru dejunurile oficiale. Ba chiar intră prin boutique-uri în căutare de cadouri pentru prieteni...

● 13,00. Este ora dejunului. Oficial sau, de cele mai multe ori servit cu prietenii.

● La 15,00 are în program acţiuni caritabile sau o partidă de tenis.

● La 16,30 îşi ia fiul de la şcoală, revine acasă, îl întreabă despre lecţii... După amiază ia ceaiul cu frumoasa sa soră ducesa de York.

● Ora 20,00. Cînd lady Di nu are angajat nici un dineu de gală cînd nu este nici o premieră, va face o partidă de bridge.

Dosarele frumuseţii :

FEMEIA — „TOAMNĂ"

Pe această filă a „dosarului frumuseţii" vom nota azi cîteva detalii despre machiajul femeii — „toamnă". Înfloritoare, senină, calmă, liniştitoare, femeia „toamnă" are un şarm natural irezistibil. Îi place să-l sublinieze purtînd îmbrăcăminte din piele, stofe fine, lînă. Cum ar putea fi creionate principalele caracteristici fizice ? O coafură strălucitoare, un ten ca o piersică aurie şi, adesea, o dentiţie frumoasă. Cu aceste date specialiştii spun că vi se potrivesc tonurile frunzelor de toamnă, de la brun cald, arămiu, ocru pînă la tonurile de verde. Vă oferim şi cîteva sugestii pentru machiaj.

● Trebuie respectate culorile dumneavoastră naturale. Vi se potrivesc un fond de ten bej auriu şi un ruj în tonuri estompate. Pomeţii vor fi accentuaţi cu o pudră mai închisă („Noisette").

● Subliniaţi conturul ochilor urmărind „linia" genelor superioare şi inferioare, cu un creion brun-roşcat. Aplicaţi pe pleoapa superioară o „umbră" în tonuri brune, calde sau tonuri de verde.

● Genele le machiaţi în mai multe reprize cu rimel maron.

● Pentru a obţine un rezultat excelent, optaţi pentru un ruj semitransparent, în tonuri arămii.

Sînteţi încă bronzată ? Aceasta nu schimbă cu nimic armonia de bază a culorilor, dar cei ce se pricep recomandă să alegeţi tonuri mai dulci, care pun în valoare luminozitatea bronzului.

Lecţia de gimnastică

Cîteva exerciţii bazate pe legile echilibrului, care solicită muşchii în totalitate şi care ne vor conferi o ţinută sveltă...

Cu braţele înainte, orizontal **(foto 1)** faceţi 30 de flexiuni păstrînd spatele drept şi călciiele lipite. Inspiraţi cînd vă aplecaţi şi expiraţi cînd vă ridicaţi.

Exerciţiul 2 : braţul stîng vertical, cel drept orizontal. Îndoiţi genunchiul stîng şi întindeţi gamba orizontal. Rămîneţi astfel 5 secunde. Repetaţi de trei ori cu fiecare picior.

Exerciţiul 3 ; braţele pe lîngă corp, cu palmele lipite de picior, inspiraţi încordînd pieptul şi fesele. Înclinaţi-vă încet în faţă, fără să mişcaţi picioarele. Rămîneţi astfel 5 secunde. Reveniţi expirînd. Repetaţi de 5 ori.

Exerciţiul 4 (foto 4) : braţul drept vertical. Prindeţi piciorul stîng cu mîna stîngă. Apropiaţi călciiele de fese. Staţi astfel 5 secunde. Repetaţi de 3 ori cu fiecare picior.

starea de VEGHE

TERAPIA PRIN DURERE

Durerea, la nivelul organismelor vii, superioare, confruntate cu semnificația (și cauza) durerii — durerea ca semnal și element de informare continuă asupra desfășurărilor unui proces patologic — se află în atenția științelor medicale de foarte multă vreme. Dintotdeauna, probabil. Să fie însă durerea, cum am citit de curînd, și un **element cvasi-miraculos de resurecție a viului, de mobilizare rapidă, holistică, a unor potențialități încă necercetate, ori neînțelese îndeajuns, ale sistemului nervos și ale celui hormonal?**

Durerea, ca element psihologic, și resurecția prin durere **ca metaforă** ni s-ar fi părut acceptabile, poate, o sansă într-un fel, ale unui act de constientizare prin suferință, dar n-am fi bănuit niciodată că s-ar putea ajunge și la un tratament medical propriu-zis. Și, totuși, s-a ajuns și aici: terapiile (și clinicile) durerii — ale unor dureri provocate metodic, cu știință — tind să se înscrie tot mai convingător printre terapiile unui prezent imediat. Clinicile durerii există. Boris Șatalov, un cîntăreț de operă, a fost vindecat de o pneumonie rebelă prin masaje violente, dureroase, ale mușchilor pectorali; iar Vitali Kopilin, creatorul și partizanul acestor tratamente nu mai are nici o îndoială: **antibioticele au limitele lor, durerea vindecă tot...** (Sau ucide). **Durerea e salutară...**

■

Am regăsit ideea (și metafora) acestor terapii de șoc — de astădată a unei dureroase resurecții psihosociale, intensive, printr-un soi de brutalizare stăruitoare a conștientului — în lucrarea unui renumit istoric francez, Jean-Christophe Rufin, **„Imperiul și noii Barbari"** („L'Empire et les nouveaux Barbares" Ed. J. C. Lattès). Brutalizarea la care ne referim angajează în cazul dat atît analizele întreprinse în lucrare, toate vizînd istoria contemporană, recentă, dar și... viitoare (în curs), analize necruțătoare în intenția autorului, cît și soluțiile pe care acesta le întrevede în perimetrul lumii moderne. Un ansamblu de soluții care repudiază premeditat jumătățile de măsură și abordările edulcorate ale marilor conflicte — mai ales, ale conflictului esențial, după el, dintre Nordul și Sudul planetei. Și ca titlul lucrării să nu **înduce în eroare, „Imperiul"**, echivalentul modern al imperiului roman atacat de barbari, îl constituie de astă-dată ansamblul reunit al țărilor din Nord (inclusiv cele ale Europei răsăritene, post-totalitare); după cum năvălirile barbare, noile năvăliri nu sînt în opinia sa decît pressingurile socio-economice, «invaziile» inevitabile ale țărilor din lumea a treia, ale unui Sud răvășit de disperări sociale, de foamete și de o demografie cu creșteri exponențiale. Și tot așa cum imperiul roman a fost obligat să se apere cîndva împotriva «avalanșei» Germanilor, Hunilor, Parților, tot așa Nordul este invitat (și alertat) de Rufin să se apere mai ferm, **infinit mai ferm decît imperiul roman — fără scrupule umanitariste** — de „tăvălugul" unui Sud care nu se poate salva, la rîndul său, decît printr-o agresiune totală. Desigur, toate comparațiile șchioapătă, inclusiv cea propusă de J. C. Rufin. Dar nu atît analiza surprinde, cît concluziile și soluțiile sale. Cu prețul unei abordări preventive, nedrepte și declarat dureroase, susține cu îndîrjire Rufin, cu prețul unui contra-atac psiho-moral și socio-economic de proporții planetare, Nordul, în sfîrșit, reunit, ansamblul țărilor cu un anumit nivel de cultură ar trebui să se apere împotriva pericolului care vine din incultură și număr. Luciditătii — afirmă — trebuie să i se adauge o fermitate brutală, iar fermității, la nevoie, armele.

■

Publicînd un lung interviu cu Jean-Christophe Rufin, revista „Paris Match" din 22 august 1991 — fără să conteste rigoarea unor evaluări și caracterul salutar al unor preveniri — se distanțează ferm de cinismul și lipsa de scrupul istoric și moral care ar trebui să caracterizeze din start, după Rufin, «terapiile» acestor noi convulsii planetare. Terapiile lente, tradiționale, i se par lui Rufin nu numai inutile, dar și periculoase. Soluția, într-o primă etapă, ar constitui-o, se pare, un fel de „cordon protector", în spiritul acelor „limes" romane (nu neapărat sau nu numai frontiere) care n-ar exclude o a-

nume colaborare între emisferele beligerante, dar ar respinge cu violență orice încălcare a frontierelor fizice și culturale dintre cele două lumi, Nord și Sud, aflate de pe acum „în stadii diferite zonal, într-un pustiitor război rece. **Și dacă prețul salvării ar deveni un război îngrozitor de cald? Michel Leclerq, semnatarul interviului, nu ezită să conchidă că o atare abordare i se pare fundamental imorală și teribil de cinic-egoistă.**

■

„Ce vreți — a ricanat însă Rufin — este o politică adaptată mentalității Nordului. Nordul este un bătrîn bogat. Prosper, îmbătrînind continuu. Imperiul Nordului tinde spre același scop ca și indivizii care-l alcătuiesc (...) să dureze, să

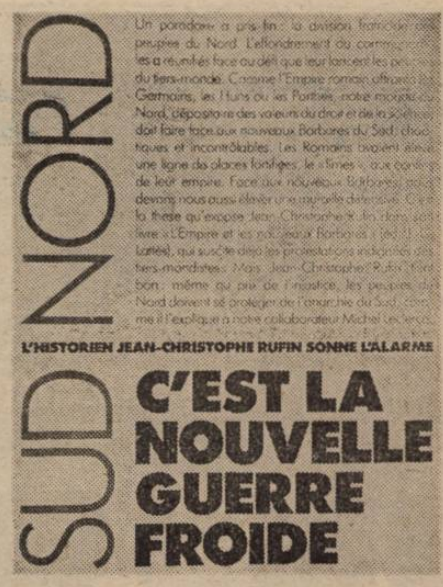

reziste cît mai mult timp posibil... ideologia „limes"urilor îi oferă securitatea... Și Nordul, noul Faust, dacă aspiră spre o viață eternă, trebuie să accepte prețul. Să renunțe să mai aducă vreodată Sudului fericirea, sănătatea, prosperitatea (...)!. Și pentru ca totul să fie clar: „Trebuie să se accepte violența (în Sud), dacă se va dovedi necesară, mizeria și flagelurile devastatoare, cînd sînt vizibil utile, chiar și războiul fratricid, dacă e destul de îndepărtat ca spațiu de desfășurare. Atunci cînd omul din Nord aude de Tien-An Men, trebuie doar să întoarcă puțin capul. Dacă i se arată copiii înfometați din Liberia, este de ajuns să strecoare un bilet de bancă într-o cutie a milei; ce se va face cu banii nu mai e treaba lui. Dacă într-o revistă îi vor fi prezentate ravagiile SIDA în Africa, va trebui să se lamenteze de formă, dar nu are nimic de întreprins... **Să renunțăm**, susține Rufin, **la ideea de justiție universală".**

■

Înfricoșătoarea imagine a unei umanități care-și amputează jumătate din organismul ei planetar pentru a salva, ipotetic, cealaltă jumătate, nu se mai instituie doar ca o intervenție chirurgicală deosebit de dureroasă, și ca o infirmizare, pentru sine definitivă, ci ca o durere morală, întîi, insuportabilă, credem. Vitali Kopilin, prin terapiile sale, prin efectul salutar al durerii, își propune să izbutească vindecări. Verificabile practic. **Terapia lui Rufin, dacă ar fi prin absurd acceptată, ar ucide sufletește întregul.** Sau poate că istoricul, cine știe, contează și el tocmai pe această trezire a unei disperări colective, pe o resuscitată stare de veghe, pe refuzul secret al acestei amputări a întregului pentru a salva jumătatea sa egoistă... Cordonul protector, zonele profilactice, limes-urile atît de lăudate n-au salvat imperiul roman agresat grav dinlăuntru, mult înainte de a fi confruntat cu neputința sa istorică, biologică într-un fel, de a se mai apăra de agresiuni exterioare. Terapia propusă de Rufin, oricît ar semăna cu terapia în caz particular, medical, al lui Kopilin, nu oferă speranțe...

DOREL DORIAN

---

gîlceava IDEILOr

Atlantida, un posibil model al sfîrșitului lumii? (II)

Existența și dispariția Atlantidei — în ciuda scepticismului unor istorici, care consideră acest continent o simplă plăsmuire a lui Platon — se poate rezuma, foarte simplist, astfel: o civilizație ajunsă la apogeul dezvoltării sale, localizată undeva la apus de Egiptul predinastic (oricum, dincolo de Coloanele lui Hercule, zonă identificabilă cu Strîmtoarea Gibraltar), a fost distrusă cîndva, în spațiul temporal al mileniilor XI-X înainte de Christos. Superioritatea acestei civilizații, gradul înalt de cultură și, probabil, aria geografică restrînsă de desfășurare a ei, au făcut din acest popor (considerat a fi alcătuit din mai multe etnii) un nucleu expansionist. Această tendință, judecată chiar și prin prisma celor întîmplate în istoria modernă, nu este deloc absurdă. Se pare însă că expansionismul atlanților se suprapune cu indiciile unei catastrofe naturale de proporții. În urma diluviului — însoțit, în mai toate relatările de devastatoare cutremure — insula principală (descrisă cu o suspectă precizie topografică de Platon) a fost înghițită de ceea ce unii denumeau Marea Atlantică, iar alții Marea Mare Roșie (de la apus).

Pentru ca ipotezele de mai sus să devină certitudine istorică, trebuiau găsite urmele. Înainte de a reveni la mitologie, la enigmaticul zeu egiptean misionar și civilizator Thot „care venea dinspre apus", să nu scăpăm din vedere faptul că unii atlantologi au căutat conexiuni între scufundarea legendarei Atlantide și unele texte biblice. Curios este faptul că atenția acestora nu se îndreaptă, așa cum ne-am aștepta, la Geneză (respectiv la potopul căruia i-a supraviețuit Noe), ci la proorocii Isaia, Ieremia și Iezechiel și, bineînțeles, la Apocalipsa Sfîntului Ioan Teologul. Centrul de greutate al acestor presupuneri îl reprezintă Babilonul, dar după cele mai multe interpretări nu este vorba de Babilonul real, ci de unul pur simbolic. Categoric, diferențe de natură geografică ridică obstacole greu de trecut în favoarea acestor ipoteze.

La rîndul ei, ipoteza că și Ioan Teologul s-ar fi inspirat din mitul Atlantidei este destul de plauzibilă. Istoricii afirmă că lucrările lui Platon în care se face referire la Atlantida (Timaios și Critias) erau cunoscute și apreciate de adepții creștinismului. Dacă citim însă cu atenție un anumit verset din Geneza (prima carte a Vechiului Testament), nu se poate să nu ne surprindă o anume precizare făcută în capitolul 6, „Vestirea potopului. Facerea corăbiei": „În vremea aceea se iviră pe pămînt uriași, mai cu seamă de cînd fiii lui Dumnezeu începuseră a intra la fiicele oamenilor și acestea începuseră a le naște fii; aceștia sînt vestiții viteji din vechime" (verset 4). Privitor la statura acelor oameni (evident, dacă traducerea biblică este făcută corect în ceea ce privește epitetul „uriași"), să amintim ce scrie Ailianos în a sa „Istorie pestriță": „... iar oamenii de acolo (probabil Atlantida — n.n.) sînt giganți cît două staturi obișnuite și trăiesc nu atît cît noi ci de două ori mai mult". Pe de altă parte, în Insulele Canare cuceritorii spanioli s-au confruntat cu o populație albă, de statură foarte înaltă, care se mîndreau cu suspect de bogatele cunoștințe ale înaintașilor lor (de reținut dintre acestea tehnica îmbălsămării, urbanistica, pictura și sculptura). Este vorba de guanși.

Unde este limita adevărului și de unde începe fabulația? Există un fir comun de civilizație care leagă toate malurile Oceanului Atlantic? Pînă la descoperirea Troiei de către Schlimann, Homer se afla în postura lui Platon, vizavi de Atlantida. Se va naște oare un Schlimann și pentru Atlantida?

PAUL IOAN

■ **OMUL SECOLULUI?** „Mihail Gorbaciov este, după Winston Churchill, relevă cotidianul hamburghez „Die Zeit", primul om de stat care a intrat pe scena politică a lumii cu o prestanță remarcabilă". El posedă trei calități care i-au permis să devină „omul secolului" (să fie hazardată această afirmație?): **viziunea anticipării** a ceea ce va urma (chiar și în Crimeea, unde era stresat de paza de pe pămînt, din aer și din mare să fi știut că puciștii vor fi înfrînți după 72 de ore?), adică flerul, intuiția despre lumea planetei aflată în continuă schimbare; **facultatea rațională de a analiza** calea ce urmează a fi apucată și **curajul de** a merge apoi pe drumul prefigurat; **puterea de a mobiliza** oameni pentru îndeplinirea a ceea ce dorește.

■ **BICICLETE PENTRU ARMATĂ.** În dotarea armatei elvețiene va intra, peste doi ani, o nouă bicicletă de teren, modernizată. Mijlocul de locomoție, recomandat pentru „Țara cantoanelor" ca un mijloc eficient, datorită reliefului foarte accidentat, va dispune de șapte viteze și de frîne hidraulice. Prețul unui exemplar: 2 000 de franci elvețieni. Cu forța picioarelor va putea fi transportat pe fiecare bicicletă un bagaj în greutate de 60 kg. El va fi împărțit pe ambele roți: pe cea din față echipamentul de

POPASURI
WORLD
ÎN JURUL LUMII

luptă, iar pe cea din spate armele și muniția.

■ **STAVILĂ EMIGRAȚIEI.** Bonnul și Parisul doresc să faciliteze integrarea imigranților prezenți deja pe teritoriile țărilor respective, dar să frîneze alte intrări. Cauza? Căderea regimurilor comuniste și libertatea de circulație dobîndite în Europa de Est i-au îndrumat pe imigranți spre Occident, acest nou Eldorado al sfîrșitului de secol. În Germania au sosit, de la începutul anului, peste 42 000 de imigranți, via frontierele cehă și poloneză. Expusă valului de imigranți este și Austria. Parlamentul de la Viena intenționează să adopte o lege care să limiteze numărul imigranților la 30 000 anual. Este posibilă organizarea unei conferințe internaționale pe tema imigrației în occident.

■ **ENERGIE DIN GUNOAIE.** Experții au calculat că întreprinderile de ardere a gunoiului din Japonia ar fi în măsură să asigure o importantă cantitate de electricitate, echivalentul a ceea ce pot realiza trei centrale atomoelectrice. În Japonia există, în prezent, 1 900 de unități profilate pe arderea gunoiului. Peste 100 dintre acestea dispun de mici centrale termoelectrice. Problema este aceea a dotării fiecărei întreprinderi de arderea gunoiului cu centrale termoelectrice. Chiar și gunoiul menajer trebuie valorificat. Pe cînd o astfel de gîndire și la noi?

■ **O NOUĂ ERĂ.** NATO nu este capabil decît să dezvolte armamentul, în comun, dar nu să elaboreze o politică nouă, scria nu demult presa germană. Europa se află într-o nouă eră după cele întîmplate în estul Europei și în Uniunea Sovietică. Aceste schimbări intervenite ne aduc aminte de ceea ce Goethe afirma despre bătălia de la Valmy, la 20 septembrie 1792, cînd armata revoluționară franceză condusă de Dumouriez și Kellermann, a oprit înaintea trupelor prusace, aflate sub comanda lui Brunswick, reputînd o strălucită victorie: „Din această zi și din acest loc, a început o nouă eră în istoria lumii". Estul european va avea oare voința și harul de a-și împlini visurile spulberate decenii de-a rîndul?

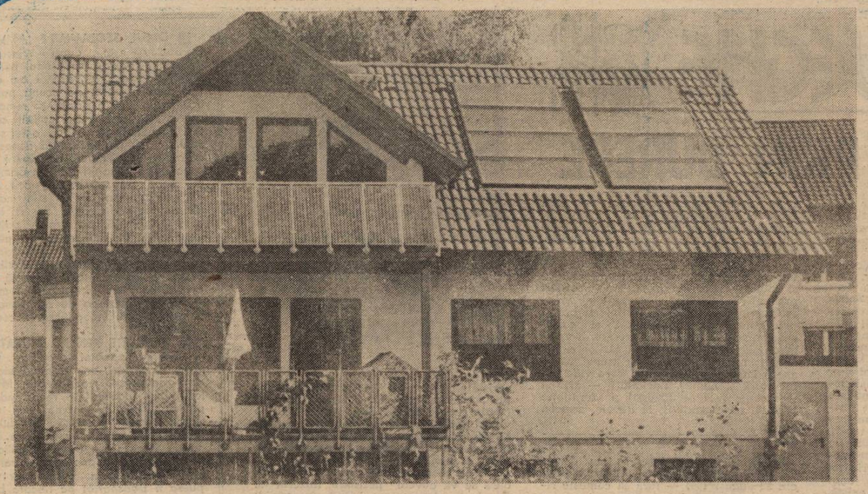

Energiile alternative, surse inepuizabile și nepoluante, câștigă teren tot mai mult în acest sfîrșit de mileniu. Fotografia furnizată de Inter Nationes din Bonn prezintă o casă individuală din Freiburg (Germania), echipată cu o instalație solară pe acoperiș. Ea permite asigurarea necesarului energetic al familiei, fără a se mai apela la rețeaua publică de distribuție.

Se vor impune centralele solare terestre și spațiale?

Satisfacerea nevoilor economico-sociale ale statelor lumii este de neconceput fără asigurarea necesarului de energie electrică. Paleta resurselor energetice ni se pare extrem de impresionantă : cărbune, petrol, resurse hidrotehnice, forța atomului. Este adevărat că studiile terestre au progresat în ultimele decenii, permițînd evaluarea mai exactă a depozitelor de zăcăminte energetice ascunse în măruntaiele „planetei albastre". Teledetecția, potențată de era cosmonauticii, a jucat un rol decisiv în aflarea adevărului presupus, că zăcămintele de hidrocarburi ale Terrei sînt cu mult mai mari decît cele cunoscute. Bazinul arctic ar ascunde un tezaur fabulos de petrol și gaze naturale. El ar fi, în opinia unor experți în materie, de proporțiile celui din Orientul Mijlociu. Așa să fie oare ?

Se presupune că și sub mantia de gheață a continentului alb ar exista bogății : am numi, desigur, Antarctica, s-ar afla mari depozite de hidrocarburi. Chiar și în platourile continentale ale celui de-al șaselea continent. Și alte regiuni ale Pămîntului ar fi promițătoare perimetre capabile să asigure „aurul negru" atît de necesar omenirii pînă la mileniul trei și nu numai. Este limpede că omenirea are șanse reale de a beneficia de pe urma exploatării petrolului un timp mai îndelungat, suficient pentru a-și pune la punct o strategie energetică adecvată, mai puțin costisitoare și poluantă, în beneficiul protejării mediului și a tuturor pămîntenilor.

Pe seama căror resurse se va putea asigura energia electrică atît de necesară vieții omului, și a cărei cantitate crește de la an la an ? Și populația mondială se află într-un proces de dezvoltare. Anual, peste 90 de milioane de nou-născuți vin pe lume și îngroașă rîndurile populației planetei.

„Aurul negru" va putea rămîne principala resursă a lumii pînă la mijlocul secolului viitor. Cărbunele ar fi disponibil pentru o exploatare pe durata a două secole. Hidroenergia nu mai este la modă. Programele sale au fost trimbițate prea mult și fără temei. Hidrogenul ar avea șanse să devină marea sursă energetică a secolului XXI. Cînd se va întîmpla aceasta, mai exact, nu se știe. În balanță se mai află și sursele alternative de energie, promițătoare și tentante. Sansele lor depind, însă, de tehnologiile aplicate, în scopul de a fi extrem de competitive, de a permite obținerea kilowatului de energie la un preț de cost echivalent cu cel rezultat din arderea hidrocarburilor sau folosirea atomului în centralele energetice.

Soarele ar putea fi în viitor soluția binomului energetică-dezvoltare. Astrul central al sistemului nostru planetar reprezintă o sursă inepuizabilă de energie. Un singur exemplu este extrem de sugestiv în acest sens : consumul energetic anual al întregii lumi este egal cu numai 53 de minute de radiație solară. Se are în vedere captarea energiilor furnizate de Soare pe Pămînt dar și în Cosmos, unde ar putea fi amplasate „cetăți ale luminii". Vremea centralelor solare spațiale încă nu a venit, dar ea este pe aproape.

Marea bătălie care se poartă în prezent în sfera energiei solare este aceea a perfecționării modulelor solare și obținerea lor la un preț cît mai scăzut cu putință. Cercetări ample se desfășoară în diferite țări, mai ales în cele cu un potențial tehnologic recunoscut. Firmele „Siemens Solar" din Bavaria și California se preocupă în prezent de problema înjumătățirii costurilor reclamate de folosirea siliciului la panourile solare. Cum? Grație utilizării unor straturi subțiri de siliciu cristalin. Și perfecționarea materialelor semiconductoare este ayută în vedere. Randamentul productiv solar este de sase la sută. Folosindu-se celule solare confectionate din cupru s-au obținut, este vorba de o fază prealabilă, de laborator, randamente sporite, de circa 13—14 la sută. Există speranțe că în patru-cinci ani se vor putea folosi celule-tandem, cu un randament energetic de 20 la sută. Acele adevărate ramuri ale energeticii solare vor apela la siliciul amorf, dar și la seleniura de cupru.

(Va urma)

D. FILIP

Cocktail din cele mai alese băuturi (I)

BUTOIUL — REGE DE LA HEIDELBERG SCHLOSS.

La Heidelberg am avut șansa de a vizita cel mai mare butoi din lemn, din lume. Desigur, acest oraș, splendid întins între dealuri împădurite de-a lungul apei Neckarului, este celebru mai întîi prin Universitatea sa înființată în 1368 și prin al său Schloss în care se află și butoiul nostru ! (dacă există un „clopot — Tar, un tun — Tar, un Big — Bon un Fluture — Monarh sau alte asemenea denumiri insolite, dar sugestive, de ce nu am putea și noi numi acest recipient imens Butoi — Rege" ?).

Imaginați-vă un butoi cu diametrul de 7 metri, lung de 8,5 m, în care încap perfect nici mai mult, nici mai puțin decît 221.726 hectolitri de vin. El a fost executat din ordinul împăratului Carl — Theodor, în 1751, utilizîndu-se 130 trunchiuri de stejar. Pentru a ajunge pe terasa amenajată deasupra lui trebuie să urci 42 trepte, cam trei etaje de-ale unui bloc de-al nostru... În fața lui te așteaptă Perkeo, bufon la curtea împăratului, devenit ulterior paznicul uriașului butoi. Se zice că el ar fi murit din cauză că, odată, ar fi consumat apă în loc de vinul său obișnuit zilnic (peste 18 litri !). O pompă de mînă scotea zilnic 2000 litri, cît se consuma la curte. Rezerva totală de vin existentă la castel era de 700000 hectolitri, depozitat în acest butoi și în altele mai mici, din care două aveau totuși capacitatea de 175 000 și, respectiv 125000 hectolitri. Se spune că marele butoi ar fi fost umplut „ochi" numai de trei ori în „viața" lui !

După ce înghițim în sec admirînd minute în șir ditamai „hardughia" — aflată și astăzi în perfectă stare de funcționare — ne înfățișăm la un bar unde plătim trei mărci pentru un păhăruț de 100 grame de licoare, provenită însă direct din butoi. O savurăm la una din mesele grele, din lemn masiv, însirate ici-colo într-un hol răcoros și pictat cu scene adecvate...

Din răcoarea plăcută a „depozitului de vinuri", încălziți chiar și de acea cantitate infimă consumată, coborîm alene pe străduțele cu vile cochete și grădini înghițite, cu flori mari multicolore, ajungînd din nou în furnicarul de oameni și magazine de pe Hauptstrasse ; aici n-are ce căuta... roată de automobil.

Heidelberg este realmente un orășel seducător de interesant prin valorile sale culturale, arhitectonice, istorice, prin această splendidă Hauptstrasse ; el este însă și reconfortant prin așezarea extrem de favorabilă și prin atmosfera de burg medieval ce se degajă la fiecare pas ; chiar și la acest sfîrșit de secol trepidant, ce nu a putut ocoli capitala de odinioară a Palatinatului.

BEAUJOLAIS, UN VIN SĂRBĂTORIT

Beaujolais este un vin franțuzesc provenind dintr-o podgorie restrînsă ca suprafață ; doar 60 pe 12 km. Zona este situată între orașele Mâcon și Lyon, deci în partea central-estică a Franței. Ziua de 15 noiembrie, cînd apare prima dată acest vin, este o mare sărbătoare nu numai în Franța, ci și în America, Belgia, Germania, Anglia, Olanda, Elveția. Chiar și ora la care se ridică primele cupe este aceeași peste tot. În citeva zile, 4000 camioane și 30 avioane Boeing 747 transportă licoarea în 63 țări ale lumii. De la buchet, culoare și limpezime, pînă la gust, tărie și prospețime, Beaujolais s-a impus în fața celorlalte soiuri, adjudecîndu-și chiar dreptul de a fi sărbătorit în mod distinct și autoritar.

O statistică arată că de la 17000 litri vin comercializați în 1959, el s-a vîndut în 1983 în cantități de aproape 100 ori mai mari, iar astăzi probabil că s-a ajuns la un milion hectolitri vînduți. În circa 20 de ani suprafața cultivată cu vită de vie Beaujolais a crescut cu 60%, iar podgoriile compacte au ajuns la 9. Vinul i s-a dedicat, de altfel și o... emblemă pe care este scrisă o deviză : un bărbîn stă călare pe un butoi susținînd că : „Plus je bois, mieux je chante". Așa o fi, poate că Beaujolais ajută și pe cei fără voce...

C. CHI FANE-DRĂGUȘANU

■ Nisipuri sărace ale deșertului sau ale plajelor amestecate cu reziduuri vegetale și zgură ar putea constitui un material foarte dur, superior chiar betonului convențional. Această tehnologie elaborată de Harvey Jefferson din statul american Utah se bazează pe o rășină sintetică cu formulă specială, parțial bazată pe fenoli. Și nixarea componentelor inditului beton, rezistent la incendii are rostul său. El este de două ori mai rezistent decît cel clasic, impermeabil și inert față de substanțe chimice.

■ O nouă bombă antiadăpost a fost realizată de către specialiștii americani de la firma „Lockheed". Greutatea sa este de 2—3 tone. Au fost folosite patru „GBU-28" cum au fost denumite noile bombe. Două pentru teste, iar celelalte asupra țintelor irakiene în timpul războiului din Golf — adăpostul de la baza aeriană de la He Taji, la cîțiva kilometri nord de Bagdad. Se apreciază că aceste bombe au pătruns în sol pînă la o adîncime de peste 30 m. Și încă un amănunt interesant : presați de timp, inginerii din Lockheed s-au servit de țevi de tun de 203,2 mm scoase la casare pentru confecționarea corpului bombei.

TELEX • TELEX

■ Experimentarea unui tratament bazat pe hormonul de creștere i-a permis prof. Daniel Rudman, de la Universitatea din Chicago, constatarea că acesta poate să fortifice pielea, să reconstituie mușchii și să elimine grăsimea la persoanele vîrstnice. „Aceste persoane au astfel marele privilegiu de a întineri cu 20 de ani". Tratamentul amintit nu prelungește durata vieții, dar nu este exclus că în viitor el să ajute persoanele în vîrstă să arate și să se simtă mai robuste. Și atunci „fîntîna tinereții" va fi la îndemîna tuturor pensionarilor, chiar în interiorul organismului uman.

■ Imponderabilitatea ar avea influență asupra dezvoltării celulelor biologice, aceasta este concluzia ce s-a desprins din primele rezultate ale misiunii satelitului sovietic „Biocosmos-9". Este o constatare formală. Dick Mesland, cercetător de la Agenția Spațială Europeană este de părere că efectele imponderabilității nu sînt evidente decît într-un stadiu precis al dezvoltării embrionare. Rămîne să se elucideze cum și de ce afectează embrionul imponderabilitatea. Și așa cum băniuiau biologii, de multă vreme, dezvoltarea vieții pe planeta noastră este condiționată în mare măsură de atracția terestră.

GLOBmagazin

SUPLIMENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

DALAI LAMA ÎNTRE ȘTIINȚĂ ȘI CONFESIUNE

[III]

Aranjîndu-și, poate cu o oarecare cochetărie, faldurile robei sale monahale, zîmbind cu bunătate și înțelegere, sau privindu-și din cînd în cînd ceasul de mînă, din aur, un cadou primit din partea Președintelui Franklin D. Roosevelt, Dalai Lama observă că printre principalele aspecte ale gîndirii tibetane care îl atrag de obicei pe unii oameni de știință, se află absența unui zeu de natură divină sau a unui suflet permanent, care niciodată nu se schimbă.

B. Alan Wallace absolvent al Universității Stanford (a studiat fizica), fost călugăr în Tibet, și care traduce pentru conferințele „Minte și Viață" și ajută la organizarea lor, subliniază că pentru budismul tibetan nimic nu există în sine, independent, și că toate fenomenele fizice sau mentale se află într-o strînsă legătură între ele. Conștiința, mintea, reprezintă un continuum, o însumare a conștințelor precedente. Acesta este un principiu aplicat de tibetani și în ceea ce privește nașterea și moartea, rezultatul fiind, cum spune Wallace, credința lor în reîncarnare.

Și totuși, remarcă Dalai Lama, credința în reîncarnare nu înseamnă că tibetanii și oamenii de știință nu au o mulțime de lucruri în comun. Mai ales că „atitudinea fundamentală a unui budist este de a cerceta și de a analiza", adică la fel cu cea a cercetătorilor de știință : ideile budismului tibetan, filosofice prin natura lor, devin clare și convingătoare prin logică sau prin experiență. Și, pe cînd vorbește, cu un obiect a cărui origine se pierde probabil în negura timpului, Dalai Lama își ține mîna stîngă nemișcată, iar cu dreapta trece cînd pe deasupra sa, cînd pe dedesubt la fel cu cealalți călugări tibetani care își întovărășeau cu asemenea gesturi argumentația din timpul întîlnirilor lor...

Cum vor fi arătat ele ? Cum vor fi arătînd acum, după tragedia care s-a numit revoluția culturală din China, și care a însemnat peste 6.000 de mănăstiri rase de pe suprafața pămîntului, nenumărate texte vechi arse, mii de tibetani uciși, printre care călugări și călugărițe. A fost probabil cea mai cumplită lovitură pe care a suferit-o budismul tibetan în cele 13 secole de existență. Căci budismul a fost adus în Tibet în sec. VII de către soția chineză a regelui Srong-tsan Gam-p, fiind reformat în sec. XIV, după ce fusese temporar eliminat și apoi reintrodus în sec. X. Lamaismul reformat i se datorește lui Tsong-kha-pa, născut în 1356 în Tibetul de Est și al cărui nepot devine și primul Dalai Lama, deși de fapt primul care poartă acest nume este el de-al treilea șef spiritual al călugărilor lama, cel care se consideră a fi făcut ceva de a doua convertire a mongolilor la budism. El a fost pentru aceasta invitat în 1568 în Mongolia, unde i s-a dat titlul de Vajradhara Dalai Lama, „dalai" însemnînd în mongolă „ocean", adică „marele lama". Cel mai însemnat dintre Dalai Lama de pînă acum a fost cel de al cincilea, pe numele său Ngagdbang-blo-bzang care a trăit între 1617—1682, cel care a dat actuala constituție și a început construirea actualei reședințe, marele palat de la Lhassa.

Se recunoaște și un al doilea mare lama, Tashi-Lama, a cărui reședință se află din 1663 la Tasilhunpo. El este reflexul pămîntesc al lui Amitabhă, unul dintre „Budha celor zece direcții spațiale", iar la moartea sa trebuie descoperit în care dintre nou-născuții momentului se reincarnează. Cum spuneam la început, spre deosebire de Tashi Lama, Dalai Lama este reîncarnarea perpetuă a marelui Bodhisattva Avalokitesvara, considerat strămoșul tibetanilor. Ce-ar mai fi de adăugat este că oricine în lume care a făcut legămînt să atingă starea lui Budha este un bodhisattva și el se va naște repetat. Pentru a-l învăța pe alții.

MIHAELA DOROBANȚU

Software-ul cucerește lumea

Firma nord-irlandeză BIS Beecom International s-a făcut cît mai remarcată pe piața mondială de software în ultimii cîțiva ani. Sistemele sale permit obținerea unor bune performanțe în activități printre care consulting, training, dezvoltarea soft-urilor, precum și un larg spectru de servicii conexe managementului și tehnologiei informațiilor în general. Firma și-a inaugurat noul centru de dezvoltare a software-ului la sfîrșitul anului 1989. Numerosi specialiști de înaltă calificare au fost aduși la Belfast și organizați în echipe mici care să lucreze pentru anumiți clienți. Lucrînd pentru un anume client, echipa construiește software-ul pe propriul sistem al acestuia, folosind veriguie de legătură internaționale. Fondată în 1975, compania a cucerit de-a lungul timpului una din pozițiile de frunte deținute de organizațiile informaționale din Irlanda de Nord. Ea dispune la ora actuală de aproape de peste 180 de specialiști de prima mînă în domeniu și își oferă serviciile unor clienți din întreaga lume.

Prognoza vremii și Baikalul

Specialiști sovietici, americani și japonezi intenționează să efectueze cercetări comune asupra solului de pe fundul lacului Baikal, și se așteaptă ca rezultatele acestor studii să fie de mare folos în prognozarea procesului de încălzire a climei mondiale. În anul 1993 se preconizează să demareze aici forări experimentale — pentru început nu departe de mal, de pe stratul de gheață. Apoi acestea se vor face în punctul cel mai adînc al lacului, cu ajutorul unei instalații de foraj pluitoare. Adîncimea sondei va fi de 3—5 mii metri. Realizarea proiectului se va întinde pe o perioadă de cîteva decenii.

STAȚIA SPAȚIALĂ NASA:

Va mai pierde omenirea încă un vis?

De fapt, articolul din revista Time începe cu „a fost odată...". Adică, de mult, în 1984, a fost o entuziastă intenție a NASA de a plasa pe orbită o stație spațială permanentă, o adevărată casă a cosmonauților care vor putea porni de aici spre planetele sistemului nostru solar și mai departe. Un pas logic în planurile omului de a cuceri spațiul cosmic, dar și de a observa cum se cuvine marile schimbări la care ne așteptăm în propria noastră casă — Pămîntul. Totul trebuia să fie gata în anul 1992, adică peste nici un an, și să coste opt miliarde de dolari.

Între timp însă... Challenger a explodat, Hubble nu funcționează cum trebuie, prețul a urcat la... 38 miliarde de dolari, lumea s-a speriat de cele 3.700 de ore anual de periculoase ieșiri în spațiul liber pentru întreținerea platformei de dimensiunile unui teren de fotbal, prețurile iarăși au urcat... Așa că, au început reducerile. Viitoarea platformă n-ar mai fi fost să fie o stație spațială pentru uriașele nave cosmice, nici platformă de observare, nici măcar uzină metalurgică. Îi mai rămîneau doar observațiile biologice. Prea puțin, s-a spus. Academia Națională de Științe a S.U.A. a declarat-o inutilă. Iar subcomitetul pentru alocări de fonduri a... tăiat-o pur și simplu din bugetul NASA, în luna mai a acestui an.

Și totuși, administrația Bush nu renunță la luptă, și afirmă că, de fapt nu știința era cea mai importantă pentru judecarea „profitului" la care trebuia să se aștepte lumea de la platforma spațială. Era vorba mai curînd de prestigiul American ! De vreo trăzeci de ani încoace, NASA a reprezentat într-o mare măsură tot ce putea America, de fapt rasa umană în întregimea sa, oferi mai bun : curiozitate, putere, curaj și... postbilitatea de a visa. Și ce se află acum pe agenda sa de lucru ? Un garaj gol — cum spunea o membră a Congresului. 40 miliarde de dolari aruncați degeaba ?

Odinioară, stația spațială părea a fi o idee bună. Care acum trebuie abandonată.

Și, iată că a apărut și reacția. Nu neapărat în Statele Unite, ci după cum aflăm dintr-o altă binecunoscută revistă, Nature, din Europa, și mai ales din Japonia. Reacție sentimentală ? Nicidecum. Căci, și japonezii și europenii au cheltuit și ei cîteva sute de milioane de dolari pe care i-au investit în propriile lor contribuții la echiparea și montarea de experiente științifice pe stația spațială. Dacă S.U.A. vor renunța cu adevărat la acest proiect, atunci însăși credibilitatea lor în angajamentele științifice (și nu numai !) pe care și le-a asumat, va fi pusă la îndoială. Seulimente ? Din nou, nu doar atît : japonezii au anunțat că într-o asemenea situație, își vor retrage și ei contribuția financiară la un alt megaproiect american — superaccelceratorul din Texas (SSC), cu un cost de peste opt miliarde de dolari, iar țările europene își vor reduce simțitor orice colaborare cu S.U.A. în domeniul cercetărilor spațiale.

Japonia merge pînă la a afirma că anularea construirii platformei spațiale ar fi un adevărat dezastru pentru propriul său program spațial. Căci numai ERM — modulul experimental japonez, contribuția sa la proiectul american, a cărei valoare finală se va ridica la două miliarde de dolari și care pînă acum a „înghițit" o treime din această sumă, consumă în acest an și gaseș parte din întregul buget al agenției spațiale japoneze ! Și atunci — vor anula și ei miliardul de dolari promiș pentru SSC !

Adică tot atît cît a cheltuit pînă acum ESA — Agenția Spațială Europeană (sumă acoperită de țările membre) pentru programul Columbus, propria sa contribuție la superproiectul american. Columbus ar fi trebuit să cuprindă un laborator de microgravitație cu echipaj uman, care să fie adăpostit pe stația spațială, un alt laborator, fără echipaj de data aceasta, care să efectueze zboruri cosmice de cercetare, precum și platforma polară, de fapt un urlaș satelit destinat teledetecției. Ce se va întîmpla cu ele ? Primul dintre proiectele europene ar dispare, fără îndoială. Celelalte două ar mai putea rezista. Dar... n-ar mai avea probabil aceeași viață.

Dacă S.U.A. anulează proiectul stației spațiale, după cum afirmă Klaus Berge de la agenția spațială germană DARA fo agenție guvernamentală D, aceasta va însemna de fapt o încălcare a unor contracte internaționale. Și, primul lucru pe care îl vor face politicienii, va fi să examineze toate celelalte colaborări cu americanii. Cel puțin între Germania și S.U.A. și cel puțin în domeniul spațial.

Va mai pierde omenirea încă un vis ? Vor rămîne încă — și pentru cîtă vreme ! — zborurile spre alte planete, spre alte lumi, doar simple subiecte de romane științifico-fantastice ? Cine știe ? Cînd este vorba de 40 miliarde de dolari, cei care trebuie să-i aprobe se gîndesc de două ori înainte de a o face. Uitînd, de fapt, că 40 de miliarde de dolari înseamnă... 40 de zile de război în Golf. Sau în altă parte. Este oare chiar atît de exagerat să ne întrebăm care din aceste investiții merită să fie aleasă ?

MIHAELA DOROBANȚU

Nr. 38 (1 770) din 21 septembrie 1991

Biblioteca magazin de proză scurtă

UNCHIU' HOMER (V)

Arthur C. Clarke

în traducerea ANCĂI RAZUȘ

Tribunalul nici că putea fi mai fericit să claseze cazul ; simțea — nu fără temei — că demnitatea îi fusese știrbită. Mai mult, fiecare dintre magistrați se temea că va trebui să se explice foarte rapid odată ajuns acasă : damful de alcool se infiltrase peste tot. Deși aprodul alerga de colo-colo deschizînd ferestre (dintre care — ciudat — nu se spărsese nici una), boarea nu se grăbea să se împrăștie. Harry Purvis, scoțîndu-și din păr bucățele de sticlă, se întrebă dacă a doua zi se vor trezi în clasă cu ceva cazuri de cherchelează printre elevi.

Maiorul Fotheringham era fără îndoială un băiat de treabă, și, pe cînd făceau coadă la ieșirea din sala devastată, Harry îl auzi spunîndu-i Unchiului Homer : „Ascultă aici, Ferguson... o să mai curgă apă multă pe gîrlă pînă să primim cocktailurile alea Molotov promise de Ministerul de Război. Ce-ar fi să faci niște bombe de-alea de-ale tale pentru Garda Locală ? Chiar dacă nu dau un tanc cu șenilele-n sus, cel puțin îi îmbată pe tanchiști și-i scot din luptă".

— O să mă gîndesc serios la asta, îi răspunse Unchiu,' încă ușor ametit de întorsătura evenimentelor.

Își mai reveni întrucîtva pe cînd se întorceau la Vicariat pe străzile înguste, șerpuinde, cu pereții lor înalți de piatră nemortăruită.

— Sper, Unchiule, remarcă Harry, cînd ajunseră la o porțiune relativ rectilinie și părea mai puțin periculos să angajeze o discuție cu șoferul, că nu ai de gînd să refaci alambicul. O să fie cu ochii pe tine ca vulturii și a doua oară nu mai scapi.

— Bine, bine, răspunse Unchiu' îmbufnat. Lua-le-ar' naiba de frîne ! Doar le-am aranjat chiar înainte de război !

— Hei, strigă Harry. Păzea !

Prea tîrziu. Intersecția la care tocmai ajunseseră purta un STOP proaspăt instalat. Unchiu' puse o frînă bruscă, dar pe moment nu se întîmplă nimic. Apoi roțile de pe stînga se blocară în timp ce cele din dreapta continuară să se învîrtească vesel. Mașina luă o curbă în AC

POVESTIRE ◎ POVESTIRE

DE PĂR, din fericire fără să se răstoarne, și aterizâ în șanț, cu botul în direcția din care veniseră.

Harry își privi Unchiul cu reproș. Tocmai își pregătise o mustruluială pe cinste, cînd de după cotul drumului apăru o motocicletă care trase lîngă ei.

Deci, la urma urmei, nu avea să fie ziua lor norocoasă. Sergentul satului stătuse la pîndă undeva lîngă proaspătul semn de circulație, așteptînd să-i pice în plasă ceva automobiliști. Își trase motocicleta la marginea drumului și-și vîri capul prin geamul Austin-ului.

— Ați pățit ceva, domnu' Ferguson ? Apoi nasul i se încreți și luă o figură de Jupiter gata să-i scape un trăsnet. Așa nu merge. O să vă dau pe mîna Tribunalului. Condusul în stare de ebrietate este o infracțiune foarte gravă.

— Da' n-am pus o picătură pe limbă toată ziua ! protestă Unchiu' fluturîndu-i pe sub nas o mînecă îmbibată de alcool.

— Și chiar vreți să vă cred ? fornăi vardistul minios, scoțîndu-și carnețelul. Tare mi-e teamă că trebuie să veniți cu mine la secție. Prietenul dumneavoastră este destul de treaz ca să conducă ?

Pe moment, Harry Purvis nu-i putu da nici un răspuns. Era prea ocupat să se dea cu capul de tabloul de bord.

— Și ? l-am întrebat noi, pe Harry Ce-a mai pățit Unchiu-tău ?

— A, a primit cinci lire amendă și i s-a suspendat permisul pentru conducere în stare de ebrietate. Iar cînd a compărut cazul, din nefericire nu mai prezida maiorul Fotheringham, însă ceilalți doi magistrați erau pe scaunele lor. Probabil și-au zis că, indiferent dacă de data asta e nevinovat, totul are o limită.

— Și pîn' la urmă ai primit ceva din banii lui ?

— De unde ! Mi-a fost recunoscător, desigur, și mi-a mărturisit că am și eu locșorul meu în testament. Dar ce credeți că făcea cînd l-am văzut ultima oară ? Căuta de zor Elixirul Vieții.

Harry oftă la gîndul unei atît de copleșitoare nedreptăți.

— Uneori, spuse, posomorît, îmi vine să cred că l-a și găsit. Doctorii spun că este cel mai verde septuagenar pe care l-au văzut vreodată. Deci din toată afacerea m-am ales doar cu niște amintiri interesante și cu o mahmureală.

— Mahmureală ? întrebă Charlie Willis.

— Da, răspunse Harry, privind undeva departe. Știți, cei de la accize n-au pus gheara pe **toate** dovezile. A trebuit să... ăăă... distrugem restul. Ne-a luat aproape o săptămînă. Și în tot timpul ăsta am inventat tot soiul de lucruri... dar n-am mai descoperit niciodată ce.

SFÎRȘIT

MAȘINA DE OCAZIE (III)

Bruce Hansberger

în traducerea lui VASILE OROIAN

Fetterman își ieși pur și simplu din fire.

— Vreți să spuneți, că mă sustrag de la plata impozitelor.

— Puțin îmi pasă mie de toate acestea ! E timpul să vă reveniți și să înțelegeți că dacă peste cinci minute nu-mi veți da bănișorii, voi pleca la poliția statului.

— Tată ! — se rugă fiul. — Este inutil să te mai certi cu el. Dă-i banii și lasă-l să plece.

— Fiul dumneavoastră gîndește destul de bine, domnule Fetterman. Dați fuga după bani !

Tatăl își privi fiul și spuse :

— După conștiință ar fi trebuit să te dau pe mîna justiției. Dar nu pot. Vocea sîngelui mă împiedică. O să aduc banii.

Ieși din cabinet. Butch îl urmă ca un cățeluș. Williams se trînti într-un fotoliu și își permise să se servească cu un trabuc din cutia care se afla pe masa gazdei. Aprinzînd-o, băgă bricheta scumpă în buzunar.

— O mică amintire, — își spuse el și își întinse picioarele pe suprafața lustruită a mesei. Arunca în aer rotocoale de fum în momentul în care se întorcea Butch. Acesta aducea banii într-un pachet de hîrtie.

— Iată cei cincizeci de mii, — spuse el. — Acum cărați-vă de aici.

Williams numără în grabă, teancurile, Vince se ridică și se așeză pe banchetă.

— Doamne ! Cum mi s-au umflat picioarele ! Ascultă-mă, cînd ai măturat ultima dată în mașină ?

— Puțin îmi pasă ! Cu această grămadă de bani o să ne cumpărăm alta.

— Ți-au dat banii ! Strașnic ! Dă-mi-i să-i văd și eu.

Williams îi dădu pachetul și Vince își introduse mîna în el.

— Excelent ! Acum să-mi mai spui că trucul nostru n-a reușit.

— A mers, a mers. Dar explică-mi, de unde l-ai culeș pe acest bobocel ?

— De la școală, de unde din altă parte ? Este unul din acei copii mămoși cărora le place să se împrietenească cu copii din cartierele sărace. Dar tatăl lui...

— Pe bătrînul lui o să-l mai mulgem, — spuse Williams...

— Este ca și cum ai avea bani la bancă... Va veni timpul și o să-l...

Vince hohoti și spuse :

— Apropo, dă-mi pistolul.

Williams îi puse pistolul în mînă.

— Nu va trece nici măcar o lună, — continuă Vince. — și o să-l vizităm din nou pe bătrîn. Are casa plină de bani. Pun pariu că alte cincizeci de mii reprezintă un fleac pentru el

Mai trecură vreo cinci minute și Vince se întoarse către partenerul său :

— Oprește, Bill, mi-am pierdut cuțitul aici.

Frînele scîrțîiră și mașina se opri.

— Cum de s-a putut întîmpla ? — întrebă preocupat Williams.

— Probabil că a căzut pe fereastră, cînd am făcut pe mortul. Stinge farurile și dă-mi lanterna.

Coborîră din mașină. Vince îi puse complicelui său pistolul în piept și spuse :

— Îndepărtează-te, distanța trebuie să fie de circa trei metri.

— Despre ce vorbești ?

— O să te împușc chiar în această clipă.

— Cu gloanțe oarbe ? Nu mai face pe prostul, hai mai bine să căutăm cuțitul.

— Nu trebuie să-l mai căutăm. Este la Butch. Cred că i l-a înfipt deja în spate tatălui său.

Williams înghețâ.

— Ce-ce ?

— Spuneam că Butch trebuie să-i fi făcut deja de petrecanie părintelui său. Acum eu o să te împușc pe tine, o să duc cadavrul la el acasă și o să-l aruncăm împreună în cabinet. Poliția își va da ușor seama că tu l-ai omorît pe bătrîn, iar Butch te-a surprins. Tu ai vrut să-l ataci, iar lui nu i-a mai rămas nimic altceva decît să te împuște. Și ținînd seama de trecutul tău, polițiștii îi vor crede fiecare cuvînt

POLICIER

Se năpusti asupra lui Vince, dar acesta îi trase două focuri de pistol în piept. William se clătină.

— Dar ele... Ele trebuiau să fie oarbe, spuse el, mișcîndu-și cu greu buzele.

— Nu, bătrîne, acestea sînt gloanțe adevărate, — zîmbi Vince, privindu-l cu impertinență în ochi.

Apucă corpul lui Williams și îl întinse pe bancheta din spatele mașinii după ce îl învelise în prealabil într-o folie de plastic. Peste cîteva minute trăgea mașina la intrarea din dos a casei lui Fettermann, unde îl aștepta Butch.

— Totul este în regulă, Vince ? — întrebă el.

— Absolut totul !

Duseră amîndoi în casă cadavrul lui Williams și-l aruncară pe covorul din cabinet.

— Acum o să ascund folia de plastic, iar tu du-te și adu banii. Și nu uita pistolul, o să avem nevoie de el.

Vince ieși, examinînd cu privirea cadavrul lui Carl Fetterman, prăbușit pe masa lui de scris și plăselele cuțitului înfipt în spinarea fostului avocat.

Cînd se întoarse, Butch tocmai termina ultimele pregătiri, așezînd cadavrul lui Williams într-o poziție firească.

— Ascultă dar ce este cu banii ? — întrebă Vince. Poliția o să-și bage nasul în treburile bătrînului tău. Oare nu se vor întreba ce s-a întîmplat cu o sumă atît de mare de bani.

— Ține minte că nici o ființă vie nu are cunoștință de acești bani așa că nu vor fi nici un fel de probleme. Ia dă-mi tu mie pușcoiul tatii. Ia fă-te încoa cu „tunul" bătrînului.

— Ah, da, era să uit, — Vince scoase din buzunar pistolul și i-l dădu prietenului său. — Deci, cînd vom împărți banii ? Aș vrea să-mi primesc partea chiar acum.

— Chiar acum o să primești ce ți se cuvine — spuse calm Buth și îi descărcă în burtă gloanțele care mai rămăseseră în magazia pistolului.

Vince căzu în genunchi, apoi pe o parte. Muri fără a reuși să-și mai revină din surprinderea care i se întipări abia vizibil pe fața lui de mort.

— Totul este corect, Vince, — spuse Butch, știind că discută cu un cadavru. — Terbuie să fii de acord că nu puteam permite unui neprieceput ca tine să umble cu o asemenea sumă de bani. Mai devreme sau mai tîrziu ai fi trăncănit sau, ceea ce este și mai rău, ți-ar fi trecut prin cap să mă șantajezi...

Deodată fu cuprins de un acces de rîs nestăpînit. Rîse cu hohote, cu lacrimi, se tăvăli pe jos, iar apoi cînd rîsul se transformă în hohote isterice, puse mîna pe telefon și chemă poliția.

SFÎRȘIT

SPORT UNIVERS

● **A pornit caravana europeană de fotbal.** Și o dată cu ea și echipele românești de club, care se văd astfel și ele în postura de protagoniste în marele joc al consacrării europene. În țară, consacrarea este iluzorie, pentru că, de pildă, ce putem spune despre o „surpriză" ca F.C. Bacău care a jucat finala Cupei României ? Adevărata valoare, dacă este și atît cît este, neexagerată, neumflată și necontrafăcută, valoarea reală nu iese la suprafață decît într-o întrecere internațională. În cadrul acestei întreceri se dă lupta între mentalități, forțe și talente, în afara ei totul nefiind decît o foaie de hîrtie. În această competiție dură se vede cum o echipă fără valoare, „obligată" astfel să ne reprezinte în cupele europene s-a putut sparge așa de ușor, ca un balon de săpun, în fața unei echipe adevărate. Werder Bremen a zburdat la Bacău jucînd cu o echipă de amatori parcă încropită din niște oameni care pînă atunci s-au ocupat cu colectarea hîrtiei. Și pun pariu că această echipă va face și o deplasare în Germania pentru retur, cînd mult mai normal ar fi să rămînă acasă și să facă economie la bani, timp în care ar descoperi ce înseamnă fotbal profesionist. Și vorba aceea, în loc de un 0—6 e mai bun un 0—3 prin neprezentare, la palmares e mai bine.

● **Marele Maradona, micul zeu al fotbaliștilor** din întreaga lume pune capăt unei cariere fulminante într-un mod cu totul derizoriu. Implicat într-o afacere cu droguri și arestat la Buenos Aires, după un val de simpatie care s-a născut în țara sa, după cîteva șuse fotbalistice la care a participat, a venit și ora adevărului. Diego Maradona a fost condamnat la 14 luni închisoare cu suspendare pentru delictul amintit mai sus. O pedeapsă care îi servește drept lecție.

● **Continuăm trecerea în revistă** a primelor partide în care au jucat echipele noastre. **Steaua** care am impresia că a avut cea mai ușoară sarcină, a învins pe Anorthosis Famagusta, sper că am scris bine, o echipă cipriotă, cu 2—1 într-o partidă disputată la Larnaca. Despre Steaua putem spune că e o echipă hirșiită prin cupele europene, dar are la ora actuală un lot de tranziție și un antrenor care revine dintr-o călătorie rătăcitoare. Nu este de mirare că mai există în lotul Stelei doar doi jucători de valoare și, deloc întîmplător, aceștia au și marcat la Limasol. În rest, oameni tineri, fără experiență competițională internațională, complet anonimi, care au nevoie de bagheta unui antrenor de valoare. Și acesta există la club. Emerich Jenei rămîne în istoria fotbalului românesc primul antrenor care a dus o echipă, pe Steaua, pe treapta cea mai înaltă a valorii sportive : campioana campioanelor Europei. Cu acest lot nu are prea mari șanse, dar o muncă susținută și o garnitură serioasă pot aduce Steaua din nou în elita fotbalului mondial.

● **Înainte de final, trecem la gimnastică.** America joacă și cîștigă. A fost greu să se impună altcineva la Indianapolis, cu ocazia C.M. de gimnastică, în afară de Bela Karoly. Cu motoarele în plin, ca la celebra cursă automobilistică din același oraș, gimnastica americană s-a impus datorită unui român, cîndva antrenorul național al României, părintele legendei Nadiei Comăneci, ați ghicit, nimeni altul decît americanul (acum) Bela Karoly. Cu ocazia acestor campionate, fostul nostru compatriot a reușit performanțe unice în gimnastica americană, un adevărat triumf. Este și normal, este considerat cel mai bun antrenor din lume. La asta se adaugă și amănuntul deloc lipsit de interes, banii. Bela Karoly este proprietarul a cinci săli de sport, utilate la „ultima oră" în materie de aparate de gimnastică, a unui ranch care-l rivalizează pe cel de la Southfork atît de cunoscut nouă din serialul Dallas, și este, spun ziariștii francezi, miliardar. Sînt deci toate premisele pentru nașterea celei mai puternice școli de gimnastică din lume.

● **În fine, încheiem** cu ultimele două prestații fotbalistice ale echipelor noastre. **Universitatea Craiova** a întîlnit pe campioana Ciprului, Apollon Limassol. La Craiova, oltenii s-au impus cu 2—0, să sperăm că este un rezultat care-i va scuti de emoții pentru partida retur, deși rezultatul putea fi mai concludent în fața unei echipe care debutează în cupele europene. Și dacă vorbim de șanse să facem observația că după un început bun în campionatul intern, Universitatea a ajus pe locul 7, înaintea ei aflîndu-se Rapid (!) ca să nu mai vorbesc de noua promovată din B, Electroputere. În privința echipei **Dinamo**, ea se află pe primul loc în clasament și a reușit să piardă doar cu 0—1 partida cu Sporting Lisabona, după un meci în care s-a văzut clar că tactica a fost obținerea unui egal. Rămîne de văzut dacă în Capitală dinamoviștii vor reuși să treacă în turul doi.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 23.09 – 29.09

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Săptămînă a liniștii sufletești, fără nici o dezechilibrare.
Marți : Faceți totul să vă respectați o veche promisiune.
Miercuri : O nouă solicitare profesională nu vă dezarmează.
Joi : Zi norocoasă, dar nu exagerat.
Vineri : Mici confesiuni unui prieten apropiat, pe teme amoroase.
Sîmbătă : Temperați cu mult tact partenerul de viață.
Duminică : Un eveniment vă smulge din intimitatea familială.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Multă prospețime și elan profesional.
Marți : Astrele vă susțin toate inițiativele (Jupiter și Soarele).
Miercuri : Înțelepciunea dv. domină pe cei din jur.
Joi : Riscați să deveniți prea autoritar în relațiile conjugale.
Vineri : Luna vă obligă să reevaluați unele riscuri asumate în afaceri.
Sîmbătă : Întîmpinați dificultăți în relațiile cu amici apropiați.
Duminică : Refugiu în propria activitate creativă.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Instabilitate afectivă, nervozitate, pripeală excesivă.
Marți : Acces de gelozie profesională, fiți foarte rezervat.
Miercuri : Stare de iritare în relațiile conjugale.
Joi : Vă lăsați dominat de suspiciuni în privința unor afaceri.
Vineri : Începe o stare de tranziție spre un bun autocontrol.
Sîmbătă : Căutați deconectarea cu orice preț, prin mijloacele preferate.
Duminică : Zi neprielnică unor inițiative amoroase.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Se ivesc noi și obositoare obligații familiale.
Marți : Se întrevăd perspectivele unei interesante relații amoroase.
Miercuri : Moment de creștere a prestigiului profesional.
Joi : Reușită financiară deosebită.
Vineri : Sînteți dorit într-o nouă afacere, dar încă ezitați.
Sîmbătă : Agresivitate neobișnuită față de persoanele din jur.
Duminică : Mici dificultăți cu sănătatea.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Venus vă tonifică pofta de viață.
Marți : Două decizii foarte profitabile pe plan financiar.
Miercuri : Complicații sentimentale inutile, retrageți-vă la timp.
Joi : Reechilibrare financiară, cu multă șansă.
Vineri : O femeie încearcă să profite de generozitatea dv.
Sîmbătă : Elan erotic deosebit, armonie conjugală.
Duminică : Întîlnire extrem de avantajoasă, proiecte de viitor.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Avantaje afective, dezavantaje materiale.
Marți : O persoană de sex opus vă influențează foarte puternic.
Miercuri : Zi glacială ; sînteți necomunicativ și retras.
Joi : Tendință acută spre pesimism, stare psihică nefavorabilă.
Vineri : Cîteva satisfacții profesionale.
Sîmbătă : Un anume eveniment familial vă îndispune și mai mult.
Duminică : Vă impuneți o singurătate reconfortantă.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Prezența lui Marte vă face agresiv(ă) și autoritar(ă).
Marți : Proiecte deosebite pe plan profesional.
Miercuri : Disensiuni sentimentale, stare afectivă precară.
Joi : Zi norocoasă pe plan material.
Vineri : Muncă îndîrjită, consum intelectual accentuat.
Sîmbătă : Bilanțul săptămînii nu vă satisface. Indispoziție.
Duminică : Reflecții îndelungi în privința unei noi afaceri.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Săptămînă cu decizii importante, pentru viitorul apropiat.
Marți : Presimțirea unui ghinion vă face foarte prudent.
Miercuri : Intră pe rol o afacere promițătoare.
Joi : Lungi confidențe cu o veche cunoștință. Vești bune de departe.
Vineri : Succes profesional deosebit.
Sîmbătă : Muncă încordată pentru o nouă afacere.
Duminică : Surmenaj și apatie, tendință de izolare.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Puternice motivații pentru o activitate foarte susținută.
Marți : Depuneți mult suflet și ambiție într-un proiect de viitor.
Miercuri : Zi norocoasă pe plan profesional, cu urmări favorabile.
Joi : Pe plan sentimental deveniți irascibil și dominator.
Vineri : Sînteți în mare vervă profesională, dar și amoroasă.
Sîmbătă : Depășiți cu brio un obstacol psihologic.
Duminică : Întîlnire neașteptată, din care știți să profitați la maximum.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Săptămînă cu multă ingeniozitate și neprevăzut.
Marți : O veche relație se dovedește de mare folos într-un proiect de anvergură.
Miercuri : Multă prudență pe planul investițiilor, Mercur vă ocolește.
Joi : Mult discernămînt în analiza unei situații delicate.
Vineri : Zi obișnuită transformată în sărbătoare. Sînteți foarte generos.
Sîmbătă : Acalmia căminului vă stimulează creativitatea.
Duminică : Luna vă induce mult temperament în relațiile amoroase.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Vă complaceți într-un ritm de viață destul de molcom.
Marți : Capacitatea de muncă lasă de dorit.
Miercuri : Se întrevăd șanse de reușită pe plan profesional. Nu neglijați.
Joi : Priviți cu nonșalanță destrămarea unei vechi prietenii.
Vineri : Riscați să cădeți într-o capcană sentimentală.
Sîmbătă : Zi monotonă, incoloră, propice meditației filozofice.
Duminică : O femeie vă aduce seninul pe care-l așteptați demult.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Trebuie să dovediți că sînteți ambițios și răzbătător.
Marți : Inspirația fertilă vă prinde în criză de timp. Ordonați-vă activitatea.
Miercuri : Posibile confruntări de orgoliu pe plan profesional.
Joi : Atenție la riscurile ce vi le asumați într-o nouă afacere.
Vineri : Zi norocoasă pe plan financiar, folosiți toate ocaziile.
Sîmbătă : Mici confruntări de opinie cu partenerul de viață.
Duminică : Proiecte și soluții la unele afaceri în derulare.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Prioritate științifică mondială

Savantul Grigore Antipa (1867 — 1944), unul dintre fondatorii muzeologiei moderne, a folosit pentru prima oară în lume dioramele (încadrarea animalelor în ambianța arealului lor : savană, tundră, preerie, deșert etc.) în alcătuirea colecți-

ilor muzeistice. Prin grija sa s-a înființat Muzeul de Istorie Naturală din București (care-i poartă numele), al cărui director a fost 52 de ani (1892 — 1944). A fost membru al Academiei Române din 1910.

Femei celebre

Absolvind în 1919 Școala Superioară de Arhitectură din București, Virginia Haret-Andreescu (1894 — 1962) a devenit prima femeie arhitect care a profesat în România. Din opera sa amintim primul bloc cu structură de beton armat (din București), situat în Calea Victoriei colț cu Strada Frumoasă, corpul central al Liceului „Dimitrie Cantemir", aripa din Strada Șerban Vodă a Liceului „Gheorghe Șincai", Liceul de fete din Focșani, Școala Normală de fete din Bîrlad, Școala de la Socola-Iași etc.

Premieră în transportul electric

La 9 decembrie 1894 se dă în exploatare prima linie de tramvai electric din București, legînd Cotrocenii de Obor — în timp ce mai existau tramvaiele cu tracțiune animală. Noul tip de vehicul va circula apoi și la Brăila (1898), Timișoara (1899), Galați (1900), Iași (1901), Sibiu (1905) etc. În Europa și America, tramvaiul electric s-a introdus începînd cu 1890.

Căsnicie maraton

Continuă „cursa" pentru stabilirea celei mai îndelungate căsnicii din România. În al 68-lea an de căsnicie au intrat Ungur Traian (născut la 27.09.1901) și Ungur Eugenia (născută la 15.09.1903), care s-au căsătorit în ziua de 4 mai 1924.

Record poștal

O ilustrată trimisă de dl. Bogluț Nicolae din Sîngeorz-Băi către prietenul său dl. Turcuș Aurel, aflat în localitatea Uculiș, județul Bihor, a ajuns după 8 ani la destinație (din 1965 în 1973). Recordul a fost confirmat de factorul poștal Vasilea Mîrnea ; viteza de „deplasare" a ilustratei a fost de 120 m / zi sau 43,75 km / an (între cele două localități fiind circa 350 km).

Hipism

Primele alergări de galop desfășurate pe cîmpul de la Floreasca datează din 12—14 octombrie 1875. A fost premiera curselor moderne de cai din țara noastră.

În jurul lumii

La 23 decembrie 1963 s-a încheiat prima călătorie în jurul lumii a unei nave românești (cargoul „București") care a trecut prin Canalul Panama și a străbătut de la est la vest Oceanul Pacific. Călătoria a durat patru luni și jumătate, cargoul străbătînd peste 49 000 kilometri.

Cel mai mare cîștig la PRONOSPORT

Poate că cel mai rîvnit record din lume este cel referitor la jocurile de noroc (evident, cele legale), pentru că — inevitabil — el se asociază cu un anumit tip de glorie. A căzut, din fericire pentru persoana respectivă, recordul la cîștigurile oferite de PRONOSPORT. Fericita compatrioată este Bulbuc Melania din București. Suma pe care i-a hărăzit-o norocul a fost de 1 859 504 lei.

Pentru o corectă interpretare a dimensiunilor acestui eveniment, să spunem că echivalentul sumei este, aproximativ, un apartament cu 4 camere și o mașină ARO. Să sperăm că oricare dintre noi, ceilalți, vom dobori acest record (senzațional astăzi, dar mîine...).

GUINNESS Book

ȘAH

Conform cu cele relatate de Guinness, originile șahului se pierd în India antică (cunoscut sub numele de „chaturanga"), fiind un joc „militar". Cele mai vechi referințe ne parvin din Persia anilor 590—628 după Christos. Federația Internațională de Șah a fost înființată în 1924. Să mai menționăm că în Uniunea Sovietică a anilor '70 era înregistrat „un popor" de șahiști cu peste 7 milioane „locuitori".

Să încercăm să desprindem cîteva recorduri din cele foarte nulte ale acestui sport... Între 23 și 24 aprilie 1977, jucătorul cehoslovac Vlastimil Hort (născut la 12 ianuarie 1944) a susținut meciuri împotriva a 550 de șahiști (în localitatea Seltjarnes, Islanda), din care 201 meciuri simultane. A pierdut zece partide, dar a stabilit recordul mondial de opozanți. Dimitrie Bjelica (Iugoslavia) a jucat 301 simultane, la 18 septembrie 1982, timp de nouă ore. Rezultatul : 258 victorii, 36 remize și 7 înfrîngeri (în timpul acestui maraton de simultane a pierdut 2,2 kg și a parcurs de la o masă la alta 19,84 kilometri !).

Recordul mondial de meciuri desfășurate consecutiv este de 605 (din care 535 cîștigate, 42 remize și 28 înfrîngeri) și aparține spaniolului Jose Luis Laranaga. Performanța sa a durat 31 de ore și 42 minute, între 27 și 29 noiembrie 1982.

Legat la ochi, George Koltanowscki (belgian stabilit în SUA) a jucat un simultan cu 56 de adversari, la Hotelul Fairmont din San Francisco, la 13 decembrie 1960. A cîștigat 50 de meciuri și a făcut 6 remize, deci nici o înfrîngere (totul a durat 9 ore și 45 minute) !

Cel mai lung meci desfășurat vreodată a durat 24 de ore și 30 minute. Adversarii au fost : Yedael Stepak (Israel, născut la 21 august 1940) și Yaakov Mashian (Iran, apoi Israel, născut la 17 decembrie 1943). Acest meci al meciurilor s-a derulat la Tel Aviv, între 23 martie și 16 aprilie 1980. După 193 de mutări a cîștigat Yedael.

Nu putem să nu amintim de Bobby Fischer (născut la 9 martie 1943 la Chicago). El este recunoscut ca avînd cel mai mare coeficient ELO din lume, și anume 2785. Urmează Gary Kasparov (născut la 13 aprilie 1963) cu 2710 și Anatoli Karpov (născut la 23 mai 1951) cu 2700.

Cele mai puține meciuri pierdute în cariera de adult : 34. Performerul a fost cubanezul Jose Raul Capablanca (1888—1942), a cărui carieră s-a întins între 1909 și 1939. A fost campion mondial între 1921 și 1927. Între 10. 02. 1916 și 21. 03. 1924 nu a suferit nici o înfrîngere.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI
GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI

B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POSTA by Air Mail

ALEXANDRU PETRE. Turnu Severin, județul Mehedinți : Am primit scrisoarea dvs în care ne descrieți și argumentați despre „un nou procedeu de a obține energie mecanică", și ; „Prin circulația trenului pe o linie ferată în circuit închis, roțile trenului antrenînd o serie de pirghii, instalate de-a lungul liniei vor face ca aceste pirghii să producă o forță care poate fi convertită în diverse forme de energie". Evident, nu putem transcrie întreaga scrisoare și argumentele desfășurate cu profesionalitate. Am citat din scrisoare pentru a trezi eventual interesul celor care au competența necesară privind invenția dvs. Din păcate, noi nu avem o asemenea competență, însă ne face plăcere să vestim că cineva se ocupă cu lucruri serioase și trebuie luat în seamă. Să sperăm că veți avea noroc. Doritorii de a vă contacta o pot face la adresa : Alexandru Petre, str. Coșbuc nr. 25, Turnu Severin, Județul Mehedinți.

CORNEL C., str. Avram Iancu 45, bloc L 120 sc. B ap. 22, 8 700, Constanța : Nu fac decît să transcriu scrisoarea dvs. Inovația mi se pare deosebit de interesantă și ar merita să fie cunoscută de către specialiști : „Confruntîndu-mă cu lipsa de calitate a unui subansamblu auto (repartitor de sarcină pentru frînare), după ce l-am schimbat de patru ori fără nici un rezultat, am imaginat o mică modificare care fără a afecta buna funcționare a dispozitivului îi îmbunătățește calitatea. Realizat practic, dispozitivul funcționează perfect de cîteva luni. Aș dori să brevetez această inovație și să o valorific într-un mic atelier".

Ce putem să mai adăugăm ? În condițiile în care nu puțini posesori de automobile Dacia se plîng de atîtea neajunsuri și cheltuieli inutile chiar la mașini proaspăt achiziționate, orice invenție și inovație care concură la fiabilitatea mașinii sînt bine venite. Totul e ca inovatorii — precum sînteți dvs. — să găsească înțelegere, să se realizeze cu ei un contact cît mai rapid cu putință și să se înceapă investigațiile, demonstrațiile tehnice etc. etc. În speranța că cele scrise de dvs. și cele adăugate de noi vor avea ecou în lumea producătorilor de autoturisme, vă urăm mult succes și perseverență. În altă ordine de idei : ar trebui să contactați totuși Uzina de autoturisme de la Pitești...

DINA GHEORGHE, București : Am primit traducerea dvs. din „Le Figaro", pe care o considerăm corectă. Din păcate, însă, redacția noastră nu poate angaja colaborări de genul celor pe care ni le propuneți. Pentru simplul motiv că întregul colectiv redacțional al revistei Magazin este, prin natura profesiei, poliglot! Vă mulțumim pentru interesul arătat publicației noastre.

Rubrică realizată de
ION ȚUGUI

PROGRAM TV

LUNI, 23 septembrie. Programul 1 : 14.00 Actualități 14.10 Calendarul zilei 14.20 Worldnet USIA 15.20 Avanpremiera săptămînii 15.40 Festivalul Internațional „George Enescu" 16.00 Casa noastră 16.30 Agenda festivalului enescian 17.00 Știri 17.05 Emisiunea în limba maghiară 18.35 Drumuri în memorie 19.05 Tezaur 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20,45 Studioul economic 21.10 Seară de teatru. Conu' Leonida față cu reacțiunea. 21.40 Maeștrii teatrului românesc 22.45 Cronica parlamentului. Actualități 23.15 Festivalul Internațional „George Enescu" 0.15 Repriza a treia 0.45 Închiderea programului **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Veniți cu noi pe programul doi... la Serviciul de Colecții Speciale (Biblioteca Națională) 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.30 Magazin automoto 22.00 TV5 Europe 22.35 Divertisment sub cupola circului.

MARȚI, 24 septembrie. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. „Gorila" are șapte vieți (Franța, 1988) 11.40 Super Channel. 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Vîrsta a treia 14.40 Muzica pentru părinți 15.00 Tradiții... 15.30 S.O.S. Natura 16.00 Cursuri de limbi străine Limba franceză. Limba spaniolă 16.30 Agenda festivalului enescian 17.00 Știri 17.05 Salut, prieteni 18.30 Confluențe 19.00 Serial științific 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.10 Telecinemateca. Căsătorie blestemată (Franța, 1990) 22.55 Cronica parlamentului. Actualități 23.25 Festivalul Internațional „George Enescu" 0.15 Recomandări din program. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Documentar științific 17.10 Studioul de literatură 18.10 Film serial. În viltoarea timpului 19.10 Tribuna non-conformiștilor 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.40 Sport Magazin 22.00 TV 5 Europe 22.35 De-ale pieței în economia Capitalei.

MIERCURI, 25 septembrie. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Super Channel 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Viața spirituală 14.40 Agenda festivalului enescian 15.10 Avanpremiera 15.20 Aventura cunoașterii 15.50 Cursuri de limbi străine. Limba germană. Limba italiană 16.20 Stadion 16.50 Tragerea Pronoexpres 17.00 Știri 17.05 Convietuiri 17.35 Televiziunea vă ascultă 18.00 Forum 18.35 Reflector 19.00 Arte vizuale 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.10 Film serial. La Camorra 22.15 Mai aveți o întrebare ? 23.00 Cronica parlamentului. Actualități 23.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 0.30 Recomandări din program. **Programul 2 :** 15.45 Actualități 15.55 Desene animate 16.20 Teatru TV. Corrida de Alfonso Sastre 18.00 Emisiunea în limba maghiară 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.00 BBC World Service 21.30 Dialog cu edilii Capitalei 22.00 TV 5 Europe 22.35 La fîntîna cea din codru.

JOI, 26 septembrie. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Preuniversitaria 11.50 Super Channel 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Oameni de lîngă noi 14.40 Jazz magazin 15.20 Medicina pentru toți 15.50 Pro patria 16.30 Știri 16.55 Fotbal. Universitatea Craiova — Dinamo București 18.50 Reflecții rutiere 19.00 Reporter '91 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Studioul economic 21.10 Film serial Dallas 22.15 În fața națiunii 23.00 Cronica parlamentului. Actualități 23.30 Festivalul Internațional „George Enescu". **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Dicționar de personaje 17.10 Emisiunea în limba germană 18.10 O viață pentru o idee 18.30 Canal France International 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.00 BBC World Service 21.30 Lumea sportului 21.50 Super Channel 22.00 TV 5 Europe 22.35 Arhive folclorice 23.00 Închiderea programului.

VINERI, 27 septembrie. Programul 1 : 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Uritul și frumosul (S.U.A., 1952) 12.20 Super Channel 12.35 Desene animate 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 Mapamond 14.35 Gînduri despre o baladă 15.00 Mondo muzica 15.20 Avanpremiera 15.30 Patrimoniu 16.00 Limba noastră 16.30 Agenda festivalului enescian 16.50 Tragerea Loto 17.00 Știri 17.05 Emisiunea în limba germană 18.05 Invitatul săptămînii 18.35 Tele-discul muzicii populare 19.00 Ecranul 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Viața parlamentară 21.15 Film serial. Destinul familiei Howard 22.15 Simpozion 23.00 Actualități 23.15 Virstele peliculei 0.00 Festivalul Internațional „George Enescu" 1.00 Tele top 1.25 Recomandări din program. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Întîlnire cu Cristian Topescu și invitații săi 19.30 Festivalul Internațional „George Enescu" 21.20 Super Channel 22.00 TV 5 Europe 22.35 O muzică, o țară.

SIMBĂTĂ, 28 septembrie. Programul 1 : 9.00 Bună dimineața 10.00 Actualități 10.10 Universal șotron 11.10 Descoperirea planetei 11.30 Stare de trecere — interferențe spirituale 12.30 Desene animate 13.00 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.10 7×7 14.35 Tele-Club 17.00 O melodie dintr-o sută 18.00 Melodii îndrăgite 18.15 Teleenciclopedia 19.00 Actualități 19.30 Concertul de gală al laureaților Concursului Internațional „George Enescu" 21.50 Film serial. Maddie și David 22.50 Actualități 23.05 Film artistic Captivi (S.U.A., 1982) 0.40 Video discoteca 1.05 Melodii lăutărești cu Romica Puceanu. **Programul 2 :** 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din programul zilei 16.15 Desene animate 16.40 Compania române de balet în Festivalul Internațional George Enescu 18.10 Film artistic. Ancheta inspectorului Goupil (Franța, 1988) 19.55 Cercetarea științifică agricolă 20.25 Super Channel 21.00 BBC World Service 21.30 Worldnet USIA 22.00 TV 5 Europe 22.35 Serenada.

DUMINICĂ, 29 septembrie. Programul 1 : 8.30 Bună dimineața 9.30 Întreabă-mă 10.20 Film serial pentru copii 10.50 Actualități 11.00 Lumină din lumină 12.00 Viața satului 13.30 De dor, de dragoste, de joc... 14.00 Actualități 14.10 Atlas 14.35 Video Magazin 17.10 Știință și imaginație 17.40 Convorbiri de duminică 18.10 Film serial. Dallas 19.00 Actualități 19.30 Concertul final al Festivalului Internațional „George Enescu" 22.00 Film artistic. Un pas decisiv (S.U.A., 1982) 23.40 Actualități 23.55 Duminica sportivă. **Programul 2 :** 14.50 Marele Premiu al Spaniei la automobilism formula 1 16.45 Actualități 16.55 Recomandări din programul zilei 17.05 Serata muzicală TV 19.35 Desene animate 20.00 Convietuiri 20.30 Divertisment internațional 21.00 BBC World Service 21.30 Super Channel 22.00 TV 5 Europe 22.35 Cîntecul inimii mele.

(După PANORAMIC T.V.)

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina LA ZI

SIDA

UN CONTINENT NEDORIT (II)

La Laboratorul Național de la Los Alamos și la Universitatea din Illinois, un grup de studiu al Departamentului de Stat al SUA, „Interagency Working Group on AIDS" (IWG), a elaborat un model bazat pe date demografice, epidemiologice și comportamentale. Predicțiile se referă la un nivel general de contaminare în zonele urbane de 16 la sută pînă în anul 2.015 (40 la sută pentru adulții care au împlinit 30 de ani) și dispariția a 50 de milioane de africani în pandemia SIDA ! Valorile sînt deci mult mai mari decît cele care rezultă din statisticile OMS !

Desigur, asemenea modelări pe calculator pornesc de la ipoteze de lucru care implică factori greu de controlat cu precizie suficientă, cum ar fi mobilitatea populației, activitatea sexuală, gradul de transmitere pe cale sexuală a epidemiei, utilizarea unor mijloace de protecție, probabilitatea de transmitere a infecției în urma unui singur contact sexual etc. Toate acestea sînt date care nu pot fi cunoscute cu suficientă exactitate pentru a putea face previziuni precise. Utilitatea unor asemenea modele, cum ar fi cel al IWG, rezidă însă în primul rînd în funcția lor socială. Ele pot convinge oficialitățile din diverse țări asupra necesității unor măsuri cît mai energice și radicale. (Un exemplu îl constituie faptul că la sfîrșitul anului trecut Uganda și-a modificat atitudinea în ceea ce privește prezervativele, încurajînd utilizarea acestora).

O mai veche încercare de a „proiecta în viitor" datele actuale a avut loc în 1988, tot dintr-o inițiativă a OMS. Cunoscută sub numele de „proiecția Delfi", ea a cuprins estimările unor epidemiologi implicați în studiul SIDA privind situația la nivelul anului 2.000. Rezultatul — specialiștii au prevăzut 15 — 20 de milioane de cazuri de contaminare, o cifră la care se pare că, din păcate, se va ajunge chiar în următorii cîțiva ani !

Revenind la Congresul de la Florența, să remarcăm poziția fermă a Prof. Ramalingaswami care a prevenit asupra unei anumite tendințe de „a sta cu mîinile în buzunar", așteptînd un antidot miraculos de la Occident: „trebuie să luptăm să nu se repete ceea ce astăzi în Africa este o realitate". Căci SIDA cîștigă teren în lumea a treia, în timp ce în „lumea întîi" ea înregistrează chiar regrese.

O prezență specială la congres a fost cea a Președintelui Ugandei, Yoveri Kaguta Maseveni, care a înfățișat în modul cel mai deschis situația Africii: „Timpul așteptării a trecut. În anii 1986 — 90 s-a făcut prea puțin. Azi trebuie să facem față unei epidemii catastrofale, care ne aduce aminte de tragediile biblice".

Și să nu uităm că într-o țară ca Uganda revin doar 3,50 dolari pe cap de locuitor pentru îngrijirea sănătății, față de 100 de dolari cît cheltuiesc Statele Unite. Și situația nu este singulară ! Pînă în anul 2000, remarca Președintele Ugandei, 600.000 de copii se vor naște deja bolnavi de SIDA.

Și totuși există speranțe. Anthony Fauci, Directorul Institutului din Bethesda, Maryland (SUA), remarca: „Sînt sigur că în anii '90 vom reuși să obținem un vaccin anti-SIDA. Progresele noastre în cunoașterea sistemului imunitar sînt enorme". După părerea sa, cercetările privind vaccinul trebuie să se desfășoare în paralel cu cele privind sistemul imunitar al omului. „Nu știm cum a reușit sistemul nostru imunitar să țină atîta vreme sub control virusul SIDA. Cînd vom ajunge să înțelegem cînd și în ce condiții reușesc celulele noastre să lupte cu succes împotriva sa, și cînd nu, atunci vom putea să realizăm un medicament care să-i vindece chiar și pe cei care deja suferă de SIDA".

Poate că printre cititorii noștri se vor găsi și unii care să considere că, cel puțin în cazul țării noastre, nu ar trebui poate să acordăm atîta spațiu acestui subiect (mai ales că statisticile OMS SUBLINIAZĂ CĂ VIRUSUL HIV nu pare să aibă o răspîndire semnificativă în țările Europei de Est, ca de altfel și în cele ale Africii de Nord și Orientului Mijlociu, zone care se pare că și în viitor vor rămîne relativ neafectate). Poate că alții (și îmi cer scuze pentru bănuiala că ar mai exista și dintre aceștia) vor da pur și simplu la o parte această pagină, considerînd-o, cum cu nu foarte mult timp în urmă știu că făcea un anumit „șef", că... prea „neagră", prea sumbră, ca să fie citită.

Cred însă că avem datoria să informăm și să atragem atenția asupra acestui cumplit flagel al sfîrșitului mileniului nostru. Sîntem cetățeni ai lumii, sîntem, în fond, oameni și, cum spunea Terențiu, nimic din ce este omenesc nu trebuie să ne fie străin. Mai ales tinerei generații. Căci, așa cum remarca James Curran, Directorul diviziei HIV/SIDA a Centrului pentru controlul maladiilor din Atlanta, „lucrurile vor sta mult mai rău înainte de a fi mai bine".

MIHAELA DOROBANȚU

CĂTINA ALBĂ:

o farmacie într-o plantă

În ultimele decenii, cercetări de laborator și clinice au relevat efecte aproape miraculoase ale folosirii unor preparate pe bază de cătină în medicină și în alte domenii, la care ne vom referi mai jos. Primul cercetător care a abordat în România această problemă este domnul profesor doctor Io... **BRAD**, de la Facultatea de biochimie din Craiova. Domnia sa ne-a dezvăluit cîteva dintre efectele deosebite ale unor preparate extrase din **cătină albă**, asigurîndu-ne totodată de temeiul științific al afirmațiilor sale, ce sugerează perspective fascinante și dau speranțe incredibile...

— Domnule profesor, după patru decenii de cercetări aproape solitare, aveți în vedere publicarea unei cărți cu un titlu „seducător" ; „O farmacie într-o plantă", Ce semnificație are această formulare ?

— Nu trebuie decît detaliată ideea. Din 1953, cînd am realizat primele preparate din cătină, pînă acum, cînd sînt în măsură să dau un contur muncii mele de o viață, am obținut rezultate cu totul remarcabile în medicina umană și animală, zootehnie, cultivarea plantelor, cosmetică, microbiologie. Cu diverse preparate obținute de mine, am tratat cu eficiență deosebită ulcere varicoase, arsuri, transplant de piele și cornee, stări depresive, boli ale aparatului digestiv și respirator și multe alte afecțiuni. **Cătina albă** poate intra, de asemenea, în componența unor produse alimentare energizante sau a unor preparate cu valoare profilactică. Părerea mea sinceră e că, folosită cum trebuie, cătina albă poate depăși prin calitățile sale multiple celebrul ginseng chinezesc.

— Cum explicați în acest caz slaba cunoaștere a acestei plante și existența pe piață a unui număr de preparate mai degrabă simbolic ?

— Personal, am oferit destul de puține studii teoretice specialiștilor. Întîi, pentru că după patruzeci de ani de cercetări, consider că abia am făcut primii pași — desigur, cei mai importanți — în acest univers miraculos al cătinei albe. Apoi, pentru că am căutat să păstrez unele secrete ale cercetărilor, întrucît în cîteva rînduri mi s-au furat, efectiv, idei valoroase, alteori s-au făcut presiuni asupra mea pentru a ceda unor „personaje" supuse rezultatele muncii mele. Nu am făcut-o. Actualmente, colaborez cu numeroase institute, spitale, întreprinderi, însă — cum spuneați — pe piață există numai un produs farmaceutic : **Hiramnitan** — colir, spray și perle. Nimic altceva bazat pe cătină.

— Surprinzător și din punct de vedere economic, cită vreme valorificarea fructelor acestei plante ar aduce venituri deloc neglijabile...

— Și nu numai a fructelor. Am reușit să utilizez în mod eficient și frunzele, tulpina, rădăcina, chiar și cenușa rezultată în urma arderii părților lemnoase. Pe de altă parte, un calcul sumar arată că dintr-o tonă de fruct s-ar putea obține mai mult de 40 000 franci elvețieni. Or, elvețienii cumpără de la noi cu 800 dolari tona, obținînd venituri de 10—20 de ori mai mari !

(Va urma)

ADRIAN-NICOLAE POPESCU

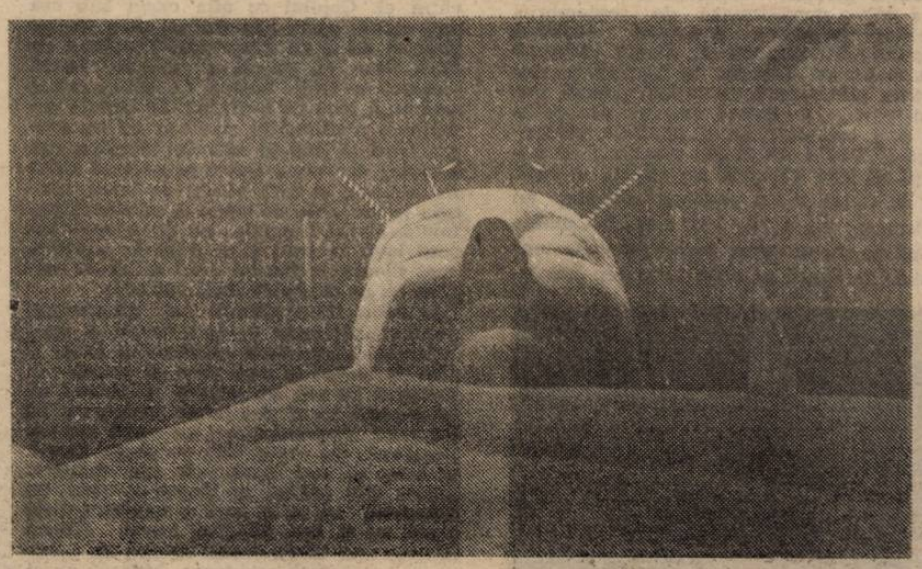

Grefa fetală, un remediu pentru boala Parkinson

Recent, o echipă de cercetători suedezi și britanici a publicat în revista americană „Science" rezultatele unui studiu clinic privind eficacitatea grefelor de neuroni fetali în tratamentul maladiei Parkinson. Ei descriu cazul unui pacient de 49 de ani, suferind de această maladie încă din 1977, pentru care tratamentul medicamentos se dovedea complet ineficace. În urmă cu un an, acestui bolnav i s-a efectuat o grefă de neuroni fetali; ulterior s-a observat o diminuare a rigidității musculare, precum și o ameliorare a mișcărilor fine ale degetelor. Observația majoră înregistrată în urma acestei intervenții constă însă în punerea în evidență a activității neuronilor grefați. Cu ajutorul unor metode de investigație deosebit de sofisticate, realizate înainte și după intervenție, s-a demonstrat reluarea funcției de producere a dopaminei de către neuroni. Amintim că maladia Parkinson apare în urma degenerescenței neuronilor din materia cenușie, care au rolul de a elibera dopamina.

Primele grefe de neuroni fetali s-au efectuat în 1987. Prelevarea se face la începutul dezvoltării embrionare, în scopul de a se obține celule diferențiate, dar suficient de tinere încît să continue să se dezvolte într-un mediu străin, adică creierul unui adult. Momentul prelevării corespunde exact celui de întrerupere la cerere a sarcinii care se practică în spitale. Tehnica implantării, cea mai utilizată la ora actuală, este relativ simplă. După prelevare, țesutul fetal este plasat într-un mediu de cultură, în prezența unor enzime cu rol în distrugerea legăturilor dintre celulele nervoase. Acestea, fiind disociate, se prezintă sub forma unei mixturi lichide ce poate fi injectată creierului bolnav. Este ceea ce se cheamă grefă lichidă. Riscurile post operatorii sînt scăzute iar reacția de respingere foarte slabă, deoarece creierul este un organ „privilegiat" din punct de vedere imunologic.

După unele date publicate în reviste de specialitate, cîteva sute de intervenții de acest tip au fost practicate pînă în prezent îndeosebi în Suedia, Italia, China, Mexic, Statele Unite ale Americii și Marea Britanie. Rezultatele obținute au dat satisfacții tuturor echipelor de cercetători care au recurs la această metodă. Totuși, perspectiva de a se recurge curent la această formă de tratament nu este prea optimistă, deoarece se ciocnește de numeroase probleme de ordin etic. În Statele Unite, de exemplu ministrul sănătății a decis întreruperea temporară a creditelor publice acordate cercetărilor privind grefele de țesut fetal. De asemenea, în Franța Comitetul consultativ național de etică (CCNE) a emis un aviz nefavorabil pentru acest capitol. Atitudinea sa este chiar argumentată: riscul privind programarea întreruperilor de sarcină în funcție de nevoile parkinsonienilor sînt foarte mari. Părerea celor mai mulți specialiști este că grefele de neuroni fetali trebuie să rămînă la stadiul experimental. Înainte de a se folosi pe scară largă acest tip de tratament, ar trebui elucidate unele probleme cum ar fi neuronii nou transplantați pot fi și ei atacați de boală ? Cît timp pot rămîne în stare de funcționare? Celulele embrionare nu riscă să se dezvolte declanșînd legături necunoscute?

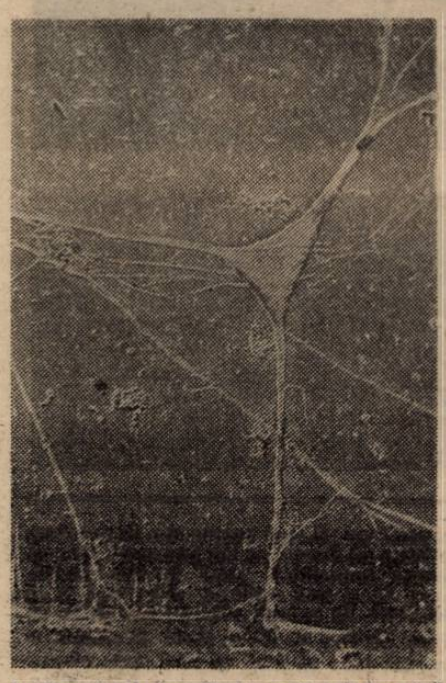

Rezultatele unora dintre studiile întreprinse în prezent în Statele Unite s-ar putea să aducă soluții neașteptate. O echipă de cercetători din California explorează calea genetică. Ei au provocat maladia la șoareci, cărora le-au efectuat apoi grefe intracerebrale cu celule prelevate de pe propria lor piele. Acestea au fost însă contaminate cu un virus modificat genetic, capabil să producă o enzimă implicată în sinteza dopaminei. „Grefa lichidă" provoacă producerea de dopamină la nivelul creierului și o ameliorare clinică în procent de 40%. Dar însuși autorul metodei consideră că este încă departe de a o aplica la om.

AURORA POPESCU

Nr. 38 (1·770) din 21 septembrie 1991

Întîmplări adevărate

O viață, o dramă

Părinții acuză

Un băiat singur privește la colegii lui care se joacă în curtea școlii din Vulaines (Aube). Un amănunt aproape nesemnificativ care ascunde însă o dramă. Mickaël, în vîrstă de 6 ani, nu poate nici să alerge, nici să sară, nici să se joace ca ceilalți copii. Brațul drept este paralizat, iar pantalonul lung îi ascunde o proteză la piciorul drept. „Cînd s-a născut la 22 mai 1984, era un copil frumos de 3 kg" își amintește mama. Pentru că Martine Lelarge, care aștepta gemeni, a pierdut unul după două luni de sarcină; și a sperat restul de 7 luni că nou-născutul va fi întreg și normal. Iar copilul a fost ca nimare. Cînd totuși mama ajunge să-l vadă, observă că brațul copilului este inert, degetele nu pot strînge un obiect. 12 zile mai tîrziu copilul e adus acasă. Inima îi bate normal, probleme de respirație nu mai are, în schimb nu mai poate să meargă. Și piciorul a devenit inert. Părinții intră în alertă. Alte analize, ecografii, tratamente kineziterapice. Adevărul iese la iveală : Mickaël e paralizat pe partea dreaptă. Era clar : un accident survenise în timpul operației. Părinții vor să știe de ce. În timpul operației, li se spune, „nu a intervenit nimic anormal". Dar un scanner descoperă o pată albă pe creierul lui. Ce se întîmplase ? O embolie gazoasă survenise în timpul anesteziei. Părinții rămîn descumpăniți. Ce să facă ? Bălatul lor este și va rămîne un handicapat din cauza unei erori.

o recompensă pentru angoasa lunilor de așteptare și o sarcină complicată. La 9 luni, medicul pediatru descoperă la tînărul Mickaël, în timpul unei vizite de rutină, un suflu ciudat la cord. Cinci luni mai tîrziu, o sumbră certitudine : copilul are dificultăți de respirație. Dus la spitalul american din Reimes, ecografia arată că valva unui mușchi cardiac este perforată, sîngele lui Mickaël riscă să se împrăștie în plămîni. Trebuie operat pentru că e în pericol de moarte. Intervenția

în pană pe platoul pustiu din Kazakstan, în timp ce venea cu un transport de apă pentru muncitorii unui șantier izolat. Avea la el trei cutii de chibrituri și o ciocolată. În această situație s-a gîndit că n-are altceva de făcut decît să aștepte o patrulă care să vină și să-l remorcheze. Și a așteptat așa o lună încheiată. Cînd a fost găsit era foarte slăbit dar în viață.

vig ar fi murit fără să știe unul de existența celuilalt. La naștere, mama lor i-a înstrăinat prin Asistența Publică, așa că la vîrsta de 83 de ani Leon a aflat de existența fratelui său de 77 de ani. Șansa a făcut ca unul din fiii lui Louis, pentru a se experimenta pe noul său Minitel, proaspăt cumpărat, a avut ideea de a ști mai multe despre familia Ovig. Așa a ajuns să afle de existența unchiului Leon, care stătea doar la cîteva zeci de kilometri de ei, în același departament, Ain.

L-a salvat un telefon

Și nu un telefon oarecare, ci telefonul de la mama sa. Întîmplarea e scurtă, dar arată ce înseamnă să ai bă omul noroc. Jack Langson, comerciant din Phoenix, se afla în baie, cufundat în cadă, pentru o relaxare binemeritată. În acest timp telefonul a început să sune. Omul a ieșit din baie îndreptîndu-se spre sufragerie. La telefon, mama sa. Și în timp ce vorbea, baia a sărit pur și simplu în aer. Atentat? Nu, pur și simplu o deflagrație cauzată de explozia unei butelii de gaz, aflată la parter. Cu inima mică și cu paguba produsă, Jack Langson a mai apucat să-i mulțumească mamei care practic i-a salvat viața.

Cît pe ce să fie devorată de un tigru

„Cînd am văzut tigrul repezindu-se peste mine am crezut că trăiesc ultimele mele clipe", își aduce aminte cu emoție tînăra actriță canadiană Christia Daniel. În timpul filmărilor pentru o coproducție canadiano-americană, care se turna la Toronto, actrița era îmbrăcată doar într-un costum de baie foarte sexy. Într-o anumită scenă ea trebuia să tragă de ceafă un superb tigru de 400 kg. pe nume Darius. Se pare însă că felina n-a prea înțeles gestul artistic și impresionată, probabil, de ținuta actriței, s-a dezlănțuit. L-a răsturnat pe dresor și s-a repezit peste Christia. Cine știe ce tragedie s-ar fi întîmplat în fața obiectivului camerei de luat vederi, dacă imediat cîțiva bărbați n-ar fi sărit în ajutorul celor doi, îndepărtînd animalul. O scenă pe care actrița nu cred că o va uita vreodată.

Groare la piscină

David Bortolotto, tînăr instructor de natație la piscina acoperită YMCA (Asociație a tinerilor creștini) din West Roxbury în Massachusetts, își încuraja micuții elev de 4 ani să se arunce în apă. David își amintea că la început și lui îi fusese frică. La celălalt capăt al piscinei părinții priveau amuzați și emoționați. Era într-o după-amiază de septembrie. Deodată se auziră trosnituri deasupra capului. Încruntîndu-se, David examină plafonul : un strat fin de praf alb se detașase. „Se repară acoperișul", gîndi David. Apoi, un zgomot puternic din ce în ce mai asurzitor, ca o explozie prelungită și David strigă din răsputeri ca micuții să iasă din apă. Se gîndea îngrozit ce ar putea fi : o explozie de gaz, un cutremur, un avion sfărîmat... ? Lumina clipi de cîteva ori și bucăți mari de tencuială începură să cadă în bazin. Înspăimîntat, David realiză că plafonul se surpă și împinse copiii către marginea bazinului. Blocurile de beton începuseră să cadă ridicînd în jurul lor imense coroane de apă. Tînărul instructor zărea fețele terorizate ale copiilor. Un praf gros, negru umplea atmosfera. David încerca să pună la adăpost pe toți micuții. Printr-o gaură din plafon se zărea cerul. Zărindu-l pe Ryan de cealaltă parte a bazinului sub o aversă de proiectile, David se îndreptă către el. Copilul se afla exact sub cea mai solidă parte din plafon, care era pe punctul de a se desprinde. Paralizat de frică Ryan nu se putea mișca. David remarcă o altă bucată de beton armat susținută încă de o grindă. În clipele următoare plafonul fu scuturat de un muget surd și lumina soarelui dispăru sub o ploaie de ruine. David se ghemui chiar în secunda în care blocul de beton bascula în vid. Plin de sînge și cu răsuflarea tăiată, David îl smulse pe Ryan, care fusese lovit la braț și îl puse la adăpost, apoi plonjă la fundul apei ca să se asigure că nu mai sînt copii ascunși.

În acest timp părinții și directoarea piscinei înțeleseră ce se întîmplă și erau îngroziți. Directoarea căutîndu-și fetița îl zări pe David și nu-i veni să creadă : îi lipsea o bucată de craniu. Îi ordonă să părăsească locul și evacuă încăperea. În tot acest timp salvatorii au auzit sinistre trosnituri. Cu capul plin de sînge, David se forța să mai caute prin apa tulbure. Gaura din plafon se lărgea și abia se refugiară că se și auzi o zguduitură de parcă ar fi fost sfîrșitul lumii. Cîteva minute mai tîrziu sosiră mașini de pompieri, poliție și ambulanțe. Nimeni nu-și putea ascunde groaza și emoția. Cu capul acoperit într-un prosop, David acceptă să primească îngrijiri. Printre victime erau doi copilași de trei ani, care suferiseră fracturi la craniu și Ryan, care avea brațul fracturat. La spital David era într-o stare critică. Pierduse un litru și jumătate de sînge și suferise o comoție cerebrală. O operație de două ore a permis chirurgilor să-i extragă din craniu bucăți de beton adînc înfipte, apoi să realizeze 108 puncte de sutură. David a rămas cîteva săptămîni ținuit la pat de severe dureri de cap și dorsale. După vindecare și-a reluat cursurile de științe politice la Universitatea de Boston. „Adevărații eroi ai acestei întîmplări — spune el cu modestie — sînt puștii".

Așteptare

O familie din nordul fostei Germanii de Est a așteptat... 31 de ani pentru a avea telefon. Pe data de 8 Martie 1959, soții Holzheueter au făcut o cerere pentru branșamentul la rețeaua telefonică, dar la fiecare intervenție administrația Poștelor și telecomunicațiilor le explica că din motive tehnice nu este posibilă satisfacerea cererii lor. Acum, după unificarea celor două Germanii problemele tehnice s-au rezolvat : au în sfîrșit telefon !

Ofertă...

Ca să vedeți ce înseamnă dragostea de sport, mai exact, pentru tenisul de cîmp: pentru a asista la finala unei ediții de Cupa Davis o tînără femeie a oferit o noapte de dragoste... „Am 28 ani, sînt blondă și bine făcută. Ofer o noapte de dragoste pentru un bilet la finală". Acest anunț a apărut în ziarul german Bild—Zeitung. Rezultatul : un bărbat a cumpărat nu unul, ci două bilete la finala de la München, grație cărora tînăra fată a putut să-și admire, de aproape, idolul său, campionul de tenis Boris Becker. Și un detaliu, pentru a înțelege cît a costat o noapte de dragoste: un bilet costa oficial 375 mărci, dar „la negru" se vindea deja cu 1.500 mărci. Ce înseamnă dragostea...

RUGACIUNE pentru ROMANIA

SÎMBĂTĂ 21
DUMINICĂ 22 septembrie ora 16

la PARCUL TINERETULUI din BUCUREŞTI

(staţia de metrou Tineretului)

La Baia Mare o femeie era bolnavă de cancer şi de 3 luni nu putea să meargă. După rugăciune, ea a început să alerge pe platformă.

La Piatra Neamţ un bărbat era paralizat de 3 ani la mînă şi la piciorul drept. După rugăciune a ridicat braţul în sus şi a început să meargă.

„Sîntem aici ca împreună să ne rugăm ca Dumnezeu să binecuvînteze România"

EVANGHELISTUL

ROD Mc DOUGAL

În zilele de sîmbătă şi duminică, 21-22 septembrie ora 16, evanghelistul **ROD Mc DOUGAL** va vorbi despre „MESAJUL LUI DUMNEZEU PENTRU ROMÂNIA". Toţi creştinii, toţi cei care îl poartă pe Cristos în suflet, sînt bine veniţi. În aceste vremuri tulburi, numai o rugăciune a tuturor către Dumnezeu ne va aduce pacea. Vă rugăm să veniţi şi să vă alăturaţi evanghelistului **ROD Mc DOUGAL** într-o „RUGĂCIUNE PENTRU ROMÂNIA".

ADUCEŢI

bolnavi, orbi, paralitici, surzi, muţi.

MIRACOL

vineri 20, sîmbătă 21, duminică 22
pe Stadionul Tineretului ora16
CONFERINŢE LA SALA PALATULUI
vineri şi sîmbătă ora 9

Dialogurile Laurei

Crede-mă, nu ştiu ce să zic, draga a D. P. (Prahova), fiindcă, din tot am citit, din cîte am auzit şi am văzut lumea asta, n-am aflat cum că ne-am şte cumva cu niscai talente ascunse în terie de „căsnicie". Cu alte cuvinte, i sîntem la fel de „amatori" — sau, că vrei, „profesionişti" —, astfel încît perienţa în domeniu, cred eu, o căpăn „văzînd şi făcînd"... Din păcate, în uaţia ta, lucrurile nu sînt simple de-. Dacă o primă experienţă — eşuată nu ţi-a îngăduit să-ţi capeţi acele ncte cardinale necesare „navigaţiei" apele foarte... alunecoase ale vieţii de nilie, teama ta — justificată ori nu, e mportant — de singurătate te-a îmis să faci o eroare deloc neglijabilă : dorinţa de a nu fi singură, ai făcut mpromisul de a accepta propunerile ritale ale unui pretendent respins cu lţi ani înainte. Nu pun la îndoială timentele tale faţă de el, cele de **acum**, igur, însă impasul în care a ajuns nicia ta reflectă, cred eu, şirul nepers al multelor compromisuri şi abdi-i de la demnitate pe care le-ai făcut nevoia — de înţeles — de a nu trăi ţa dramatică a singurătăţii. Sigur, ce om îşi doreşte să nu fie singur, să ă cu cine împărţi bucuriile şi necazue de zi cu zi. Dar de aici şi pînă la a epta minciunile (mitomania maladivă), teşugurile lui morale purtate din căsie în căsnicie, „eclipsele" lui frecvendin viaţa de familie, cînd „străluceşte" casa alteia, „răcoarea" cel puţin jigoare pe care o afişează faţă de tine una, că nu sînt cea mai bună carte vizită pentru un om (fie el bărbat femeie) trecut de cumpăna vîrstei de joc, ba, chiar, ajuns de-a binelea în agul căruntelii, şi, două, că este o cale lt prea spinoasă şi prea lungă pe care acceptat-o „de bunăvoie şi nesilită de meni", şi, în plus, nici n-ai făcut ceva să îndrepţi lucrurile, cîte s-ar mai fi putut îndrepta şi, mai ales, **atunci** cînd poate că ar mai fi fost cu putinţă. În ce-l priveşte, faptul că predecesoarele tale cîte vor fi fost, **n-au izbutit să-l dea „pe brazdă"** e un semn că se poartă aşa nu pentru că i-ar **lipsi** ceva în viaţa de familie, ci că-i **prisoseşte** egoismul şi, în general, îi prisoseşc toate acele „calităţi" care îl fac să fie un superb exemplar de „rebut uman", ceea ce, orice s-ar zice, nu-i prea măgulitor. Apropo, cum ar fi posibilă „retopirea" unui astfel de „rebut" tributar laşităţilor, meschinăriei, „pleziri-smelor" şi minciunii?... Recunosc, e greu, foarte greu, să alegi azi între despărţire, acceptarea situaţiei aşa cum e şi încercarea de a schimba cît de cît ceva... De altfel, dezorientarea ta, clar exprimată în scrisoare, tocmai asta mi-a relevat : faptul că **tu nu ştii ce hotărîre să iei.** În clipa cînd **tu**, şi nu altcineva, vei lua o hotărîre, ai să vezi — **tu**, cu ochii tăi — ce-i de făcut : adică, mai limpede, cum şi dacă trebuie să ai o discuţie (civilizată, calmă, fără patimă şi gălăgie) cu „ea", cum să-l „linişteşti" pe el, dacă merită să faci acest efort, dacă merită să-i urmezi „sfaturile" (ştii la ce mă refer, nu?) ş.a.m.d. Din păcate, va trebui însă ca **tu singură** (vai!) să afli răspunsurile corecte la întrebările pe care mi le-ai pus... Asta nu pentru că n-aş avea şi eu propriile mele puncte de vedere, însă, în astfel de situaţii, **nimeni pe lume nu ar putea să ia hotăriri esenţiale, decisive în locul tău.** Deşi, sincer să fiu, tot nu-mi iese din minte o întrebare : dacă tot l-ai refuzat **odinioară**, de ce, oare, Doamne, iartă-mă, te-ai mai căsătorit cu el după atîta amar de vreme?... Oricum, indiferent de ce hotărîre vei lua, te rog nu te pripi, nu exagera (în „plus" ori în „minus"), evită pe cît poţi „publicul spectator" şi, mai ales, te rog, mai scrie-mi...

LAURA

CRONICA modei

GRI – ANTRACIT

...Este una din culorile mult folosite în prezent de creatorii de modă. Degajă sobrietate, distincţie, farmec. Imaginea alăturată poate fi o dovadă. Piesa de rezistenţă este jacheta lucrată din fire de lînă, într-un motiv floral sofisticat, amintind de broderia spartă. Împreună cu bluza din mătase roz, se realizează un joc subtil între zonele de transparenţă şi cele opace ale jachetei. Se poartă cu o fustă sau cu un pantalon din stofă de lînă gri-antracit. (A.P.).

Test

NUMERE CURIOASE

Utilizînd cifra 8 de opt ori este posibil să obţineţi în diverse moduri rezultatul de 1000 cu ajutorul unor simboluri matematice (: + − ×) ca în exemplul următor : (8888—888) : 8 = 1000. Vă invităm ca, folosind acelaşi sistem, să obţineţi şi altfel tot rezultatul de 1000.

(Soluţia în numărul viitor)

FEL DE FEL

● Masculul peştelui narval (Monodon monoceros), un mare cetaceu al mărilor arctice, are în vîrful botului un dinte care poate ajunge la o lungime de doi metri.

● În ultimul timp, în numeroase industrii textile, se folosesc fire provenite din transformarea chimică a unor specii de alge. Primele rezultate privind rezistenţa, calitatea şi uşurinţa cu care se spală, sînt din cele mai valoroase.

PERSPICACITATE

Două sticle de şampanie

(Soluţia)

Din sticla desfundată se toarnă în adîncitura din fundul sticlei nedesfundate (curăţată/spălată, bineînţeles) de unde se bea ca dintr-o cupă, respectîndu-se astfel condiţia de **a bea din sticla nedesfundată.**

Unde a dispărut un leu?

Trei prieteni comandă la o cofetărie trei prăjituri. La plată sînt anunţaţi că au de plătit 30 de lei. Fiecare dă cîte zece lei şi lucrurile par terminate. Dar... Apare chelnerul şi le spune că totalul a fost de fapt de 25 de lei. Le dă înapoi 5 lei. Cum să împartă 5 lei la trei? Foarte simplu. Îi dau chelnerului 2 lei şi ei îşi împart cei trei lei în mod egal, cîte un leu fiecare Să vedem acum cîţi lei au dat fiecare pentrul prăjituri: 9 lei pentru că din cei 10 au primit un leu înapoi, deci 3 ori 9 egal 27. Şi cu 2 lei oferiţi chelnerului pentru bună servire fac 29. Unde este un leu?

PE MERIDIANELE TERREI

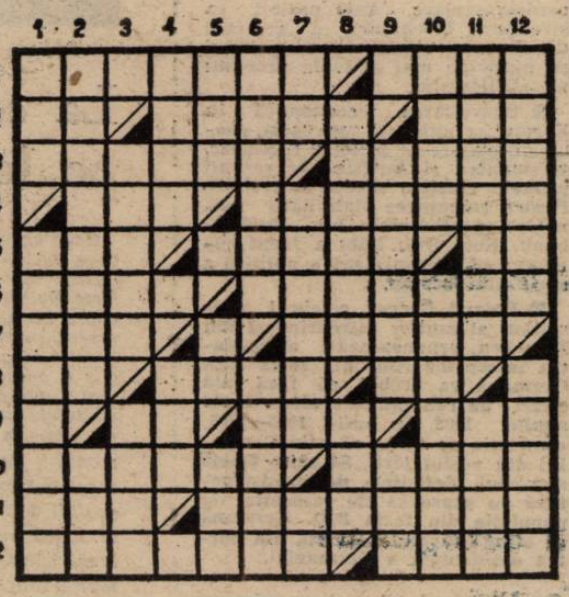

ORIZONTAL : 1) Cel mai mare oraş din statul Georgia din S.U.A. — Stat pe ţărmul de S—E al Peninsulei Arabia ; 2) Cupa ! — Stat în N—V S.U.A. — Fir; 3) Gură de vărsare a unor fluvii — Capitala Marocului, port la Oceanul Atlantic ; 4) Afluent al riului Drava pe care se află oraşul Graz, al doilea ca mărime din Austria — Continent ; 5) Insulă în Marea Irlandei — Golf în S insulei Sahalin — Cămă ! 6) Rocă din Algeria, gălbuie şi translucidă — Stat şi fluviu în S.U.A. ; 7) Oraş în Iugoslavia — Oraş în judeţul Caraş Severin ; 8) Gali ! — Ţară în Orientul Apropiat — Vad ! 9) Sorel Vanea — Fluviu european — Virf în M. Bucegi de 2505 m ; 10) Originea limba graniţă de E a Albaniei; bii române — Lac tectonic 11) Afluent pe stînga al Angarei — Cel mai mare riu din Asia Centrală ; 12) În munţii Djebel Taya din această ţară există o cascadă cu apă fierbinte a cărei temperatură ajunge la 95° — Pe acest riu din Germania se află 37 de baraje cu ecluze şi centrale electrice ;

VERTICAL : 1) Riuri — Ţară care ocupă locul I în lume după numărul de animale la un locuitor ; 2) Stat în insula cu acelaşi nume din sudul Australiei — Ali s-a încurcat ! 3) Capitală şi golf în N Africii — Insulă canadiană ; 4) Al 10-lea riu din lume care formează graniţă dintre U.R.S.S. şi China pînă în apropiere de Habarovsk — A apărea ; 5) Ana încurcată ! — Sur ! —... Jur, unul din afluenţii Nilului ; 6) Capitala Albaniei — A acoperi un obiect cu un strat de cupru ; 7) 365 de zile — Al doilea oraş ca mărime al Italiei, cel mai important centru industrial — Vocale ; 8) Cel mai mare oraş din R.S.S. Armeană — Căutat în papură ; 9) Peninsula cu cea mai mare suprafaţă — Onomatopee ; 10) Limbă vorbită în Camerun — Stat şi oraş în N-V Spaniei ; 11) Deşert în Chile — 1003 în cifre romane ; 12) Locul de baştină al fiecăruia (fem. sg.) — Cel mai mare stat african. Dicţionar : IIA, AIL, STAG, NAA, NAR, MABI, MIII.

MARIAN MITROI
— D. T. Severin

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

SUPRANUME

ORIZONTAL : Noua Zeelandă — Ainsalah — Aur — GMA — Des — Cură — Ii — Ren — Sacal — Tape — Asin — U — Kiso — Trai — M — Colibri — Roma — Enot — Orca — Om — Y — Sano — Aşeza — Lei — Ison — Rai — Or — Os — Răsură — Nan Gaparbat

PHOTOS GAMMA

Transport în comun

În trasportul parizian își vor face apariția vehicule care au rolul de a înlocui sau de a mări capacitatea de transport a metroului și a altor genuri de transport, pentru a se putea prelua fluxul de călători în continuă creștere. „BOA", cum este denumită noua garnitură a metroului experimentată pe una din liniile capitalei franceze, se evidențiază prin faptul că vagoanele nu sînt separate, putîndu-se trece lejer dintr-unul într-altul.

O altă garnitură a cărei introducere în trafic este prevăzută pentru anul 1995 se numește „Meteor" și va fi pilotată de către un ordinator. Vor urma o serie de alte garnituri perfecționate la care se va adăuga tramvaiul ce va fi reintrodus în regiunea pariziană începînd cu anul 1992.

Statistica singurătății

Aproape un milion de divorțuri se pronunță în fiecare an în U.R.S.S. Aceasta înseamnă că cirea două milioane din cetățenii sovietici se adaugă anual contingentului tot mai numeros al singurătății. Jumătate din ei sînt oameni care au fost căsătoriți 5—9 ani și 10—19 ani. Analiza pe grupele de vîrstă în care s-au înregistrat cele mai multe divorțuri a evidențiat următoarele : din 1 000 de femei în vîrstă de 40—44 ani divorțează 125, un număr de 40 nu au fost niciodată căsătorite, iar 46 sînt văduve. La bărbați, din aceeași grupă de vîrstă situația se prezintă astfel : din 1 000 de bărbați 42 sînt celibatari, 83 sînt divorțați, iar 8 sînt văduvi. La grupa de 45—49 ani, din 1 000 de bărbați 81 sînt divorțați, 16 sînt văduvi și 16 sînt celibatari.

Cu capul în... aer

Imaginea de mai sus nu este o fotografie trucată. Ea a fost făcută cînd cei doi muncitori își schimbă punctele de vedere în timp ce efectuează o serie de lucrări la instalația electrică a unui imobil. Cel de sus a trecut cu capul printr-un orificiu din plafon pentru a-i da instrucțiuni colegului său aflat pe scară. Cel mai neobișnuit lucru este însă faptul că — așa cum se poate observa după expresia feței lor — nici unul din cei doi nu pare să fie impresionat de această situație insolită.

CALEIDOSCOP magazin

- **95 la sută din toate substanțele nutritive de natură vegetală se obțin din circa 30 de soiuri de plante.**
- **Cu cele 15 avioane aflate în producție, S.U.A. intenționează să încheie fabricația bombardierului „B-2". Costul de producție al unui aparat „B-2" este estimat la 860 milioane de dolari.**
- **Camera Reprezentanților a Congresului din S.U.A. a respins o măsură care solicita teste antidoping efectuate la întîmplare pentru salariații Ministerului Apărării și pentru noii angajați.**
- **Este important locul unde se află repartizată pe corpul omului partea cea mai însemnată a depunerilor de grăsime : în jumătatea superioară sau în cea inferioară. Depunerile de grăsime din partea superioară a corpului sînt legate de riscul diabetului și al bolilor cardiovasculare. Este posibil ca structura biochimică a grăsimii din partea superioară a corpului să participe mai activ la procesul metabolismului.**
- **Dezvoltarea economică în Europa ar putea să antreneze probleme majore în sectorul financiar. Germania și Austria vor resimți primele efectele acestei dezvoltări. Pentru asigurarea stabilității monetare, președintele lui Bundesbank, Karl Otto Pöhl a făcut cunoscut că preconizează o politică a argintului scump.**
- **Roland Berger, celebrul consultant al multor întreprinderi din München, prognozează : majoritatea întreprinderilor din fosta R.D. Germană va trebui să facă față crizei de rentabilitate către finele anului 1993. În anii 1995—1996, economia ar urma să atingă nivelul din vestul țării. Și către finele secolului, deficitele de infrastructură au șanse să fie resorbite și populația din fosta R.D. Germană să atingă nivelul de viață din partea occidentală a Germaniei.**

La comandă pe loc!

Ceea ce vedeți în fotografie nu este altceva decît o... vitrină a unui ingenios negustor într-unul din bazarele aflate la New Delhi, în care sînt expuși niște șerpi cobra vii alături de numeroase modele de marochinărie din piele de șarpe. Scopul acestei originale expoziții constituie desigur o adevărată inovație în domeniul acestui gen de comerț. Clientul examinează modelele expuse, apoi alege unul din ele, un șarpe, a cărui piele i se pare mai frumoasă ! Dacă clientul este prea grăbit, meșterul execută în timpul cel mai scurt posibil dubla comandă care i-a fost făcută. Dacă nu este grăbit, achită sau acontează comanda și trece a doua zi să ridice marfa solicitată...

Cel mai lung gard

În Namibia (Africa de Sud) a fost construită o împrejmuire cu lungimea de 265 kilometri care are menirea de a împiedica antilopele, struții și alte animale rare să intre pe locul unde fermierii ar putea să le vîneze. Aceasta este una din cele mai lungi împrejmuiri din lume. Totuși reputația de cel mai lung gard o are împrejmuirea din Australia destinată a proteja pășunile împotriva ciinilor dingo. Lungimea acestui „gard" nesfîrșit atinge 5 953 kilometri.

Hitachi propune...

Ultimul model de cameră video realizat de concernul Hitachi, VM — E 10 E nu cîntărește decît 800 de grame și are dimensiunile de 11 × 11 × 17 cm³. Conceput pentru formatul de 8 mm și standardul PAL, acest nou aparat este dotat cu sonor stereofonic de înaltă fidelitate. Captatorul de imagini este format din 320 000 de celule, sensibilitatea de 4 lucși, viteze de la 1/50 la 1/10 000 s, zoom 1,8/9 — 64 mm de tip macro automatic prin intermediul unui dublu fascicul infraroșu și dispune și de un dispozitiv de titraj. Prețul — 1415 dolari.

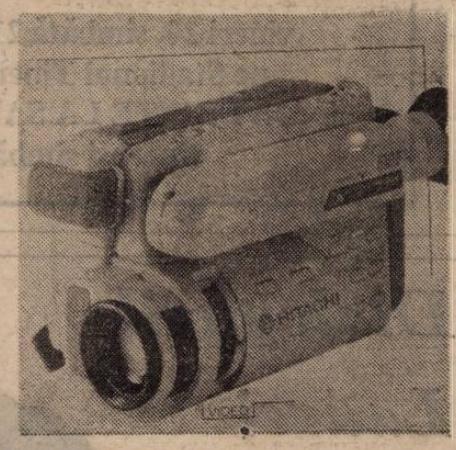

Dilema japoneză

Experții japonezi în demografie apreciază că, în anul 2005, necesarul de cercetători ai Țării Soarelui Răsare va fi de peste un milion. Or, peste 14 ani, ea nu va dispune decît de 510 000 de oameni de știință, cifră similară celei actuale.

MONUMENT DIN... ZAHAR

Charles Jobert, un restaurator în vîrstă de 68 ani din Bourganeuf (Departamentul Creuse din Franța) construiește monumente din... zahăr. Pentru aceasta i-au trebuit 1 800 de ore de muncă și un dozaj optim între pasta de zahăr, amidon și griu pentru a realiza o machetă la scara de 1/100.

CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE VĂ AȘTEAPTĂ

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate curiozitățile pe care imaginația dv. le-a materializat, sau cu circumstanțe deosebite ale vieții : coincidențe la naștere, gemeni, mariaj și divorț, longevitate, operații spectaculoase, accidente, colecționari de toate tipurile, inventii și inovații de uz curent, îndemînare, răbdare (construcții din cărți de joc, din chibrituri, piese domino sau rummy etc.), înălțime, talie deosebite, recorduri de memorie, coincidențe stranii în viață etc., etc. Nu uitați să menționați data nașterii + fotografie și alte detalii ce vă caracterizează. Vă așteptăm cu încredere !

magazin

ANUL XXXIV • Nr. 39 (1771) SERIE NOUĂ – 21 SÎMBĂTĂ 28 SEPTEMBRIE 1991 16 PAGINI 10 LE

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

„EXPERIMENTUL ALBU“
dialog cu lumea cealaltă sau singura șansă

(Pagina a 4-a)

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor: ASPECTE MEDICALE

(Pagina a 4-a)

CRIMINALITATEA ȘI STAREA DE LEGITIMĂ APĂRARE

(Pagina a 5-a)

POVESTIRE ◎ POVESTIRE SF

(Pagina a 10-a)

POLICIER

Trei cranii la mesagerie

(Pagina a 10-a)

Medicina la zi

- **Sîntem pradă furtunilor genetice?**
- **Alimentele anilor 2000**
- **Din nou despre Cătina albă**

(Pagina a 13-a)

întîmplări adevărate

- **Guinness Book**
- **Cartea recordurilor naționale**
- **Horoscop săptămînal**
- **Program TV. Săptămîna 30.09 .— 06.10**

INEDIT

C. Brâncuși
Autoportret
(în lemn)

ÎNTUNERICUL DIN ADÎNCUL FANTASMELOR

(Pagina a 7-a)

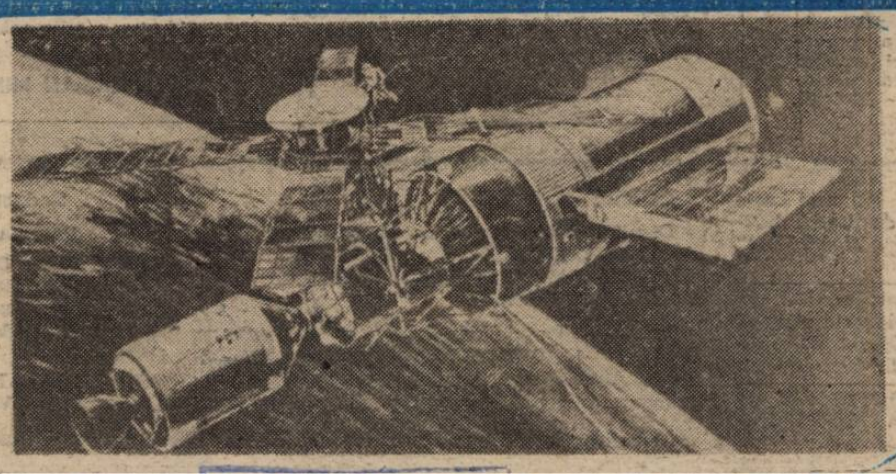

Cum se vede cerul de la Buenos Aires?

(Pagina a 3-a)

Biblioteca județeană MUREȘ TIRGU-MURES

oameni...

O PERSONALITATE CONTROVERSATĂ

Bănuit a fi un colaborator oficial al STASI, poliția politică a RD Germane, Lothar de Maizière a dezmințit cu vehemență totul, dar s-a hotărît să demisioneze în decembrie 1990 din postul său de ministru fără portofoliu al guvernului federal de la Bonn. De Maizière va rămîne în istoria reunificării Germaniei, act politic de rezonanță mondială în istoria postbelică. Și totuși, trecerea sa prin arena politică a fost prea meteorică. Originar dintr-o mică localitate situată în apropiere de Netz (Franța), familia de Maizière s-a refugiat în străinătate în anul 1686, imediat după revocarea verdictului de la Nantes de către Ludovic al XIV-lea : membrii ei făceau parte din cei 200 000 de protestanți francezi persecutați. S-au instalat la Brandenburg. Și-au servit apoi statul în calitate de funcționari, medici, juriști.

Celebrele cuvinte ale lui Bismarck : „Noi nu putem face istoria, putem numai să așteptăm ca ea să se realizeze" ar fi putut fi socotite dictonul preferat al acestei familii, care a ieșit brusc din anonimat de două ori de-a lungul istoriei. În martie 1990, Lothar de Maiziere, avocat și virtuos violonist, a fost ales prim-ministru al RD Germane, în urma primelor alegeri libere ce au avut loc în această țară. A fost o adevărată senzație. „Există în greaca veche un termen care semnifică momentul decisiv. Cînd se ratează această ocazie, nu mai este nimic de făcut. Acesta a fost pentru mine momentul privilegiat" — a declarat de Maizière. Un alt de Maizière, Ulrich, a jucat, de asemenea, cu 30 de ani mai devreme, un rol important în stat : acela de inspector general în Bundeswehr, începînd din august 1965. Numirea sa a venit pe neașteptate,

într-o perioadă dificilă, așa considera generalul Ulrich de Maizière cel care a devenit consilierul militar a trei guverne.

Este suficient să aștepți ca istoria să se realizeze ? Această întrebare se poate pune aruncînd o privire asupra biografiei celor doi oameni care au cunoscut o ascensiune fulgurantă. Lothar de Maizière, născut în 1940 în Thuringia, s-a înscris în Uniunea Creștin-Democrată (UCD)-Est încă din timpul școlii. După ce și-a terminat studiile muzicale, el a activat într-o orchestră pînă la vîrsta de 35 de ani, cînd a părăsit această meserie din motive de sănătate. Studiază apoi dreptul și devine avocat. A fost numit vice-președinte al Uniunii bisericilor evanghelice din RD Germană, găsindu-se, în noiembrie 1989, cînd a fost ales președinte al UCD, într-un moment decisiv al vieții sale.

A fi un hughenot prusac nu era o referință pentru a deveni președinte al unui partid în RD Germană, spunea cu ironie Lothar de Maizière. Iată cum se exprima Ulrich de Maizière, general în retragere, fost consilier al cancelarilor Ludwig Erhard, Georg Kiesenger și Willi Brandt, despre Lothar de Maizière : „Este un om inteligent, cu idei clare, integru și foarte sensibil. Știe să se exprime bine. A acceptat să-și exercite funcțiile, deși nu avea nici o experiență politică. Dar Lothar se afla într-o poziție defavorabilă pentru că nu există alternativă". Ulrich de Maizière nu și-a putut întîlni nepotul timp de 20 de ani, din cauza perdelei de fier ce despărțea cele două Germanii. Acest lucru a fost posibil numai după patru ani de la plecarea sa din Bundeswehr, cu ocazia unei sărbători de familie.

Familia acestor hughenoți din Lorena nu riscă să se stingă. Ei au fii și nepoți. Este o familie care a dat personalități (militari și oameni politici) despre care vom mai auzi, probabil, în viitor.

ȘERBAN FILIP

flash

Prima Federație de dans sportiv

O știre de ultimă oră: a luat ființă **Federația Română de Dans Sportiv** avînd ca președinte pe dl. **CONSTANTIN DUȚU**, vicepreședinte dl. Viorel Năstase, iar ca președinte de onoare dl. Petru Guzun, cîștigătorul mai multor premii internaționale și conducătorul ansamblului de dans **Codreanca** din Chișinău. Să mai spunem că sponsorul principal al noii Federații este proaspătul cîștigător al celebrului trofeu Ponte d'oro, regizorul artistic Constantin Duțu (în fotografia noastră, pe care o publicăm la cererea unei cititoare, dl. Duțu apare alături de o parte din ansamblul

de balet ale Operei Române care a fost prezent în Italia cu ocazia decernării premiului), un sprijin important venind și din partea dlui. **Cornel Dinu**, secretar de stat în Ministerul Sporturilor și Tineretului. Federația pregătește un mare concurs între 26 și 28 octombrie care va fi găzduit de Casa Centrală a Armatei, iar în martie viitor, în București, va avea loc un puternic concurs internațional de dans sportiv, la care vor participa formații din peste 16 țări din Europa. Deci, pregătiri asidue și o agendă deja încărcată.

Phoenix, un turneu în România

Păstrez amintirea ultimului concert al formației Phoenix în București, în urmă cu 14—15 ani. Avusese loc la Sala Polivalentă, eram student, viața era frumoasă, iar Phoenix cea mai comercială formație vocal-instrumentală din țară (mai era Sfinx, o formație de studio condusă de Dan Aldea). Țin minte „nebunia" de la Polivalentă, cum mi-au țiuit urechile, țin minte hit-urile grupului, figurile lui Covaci și Kappl. Tocmai se anunțase un nou concert, vorbisem pentru bilete, la Piața Romană se vindeau afișe și, dintr-o dată... Phoenix a dispărut din țară. Am rememorat aceste lucruri pentru ca aceia dintre dumneavoastră care au fost prezenți joia trecută pe Stadionul Național din București pentru a urmări primul concert dintr-o serie de concerte în țară să înțeleagă emoția dublată de curiozitatea cu care m-am dus să-i reîntîlnesc pe Phoenix, o pasăre renăscută. Cel puțin pentru mine. Las la o parte faptul că vedeam în premieră un concert rock pe stadion. Și probabil că aceeași premieră o trăiau mulți dacă nu toți cei prezenți în tribune. Și au fost în jur de 20.000. Majoritatea elevi, frumoși, pletoși, îmbrăcați în blue-jeans. O atmosferă plăcută, civilizată deși fulminantă. Iar Phoenix, o surpriză plăcută. Au cîntat marile lor șlagăre, cunoscute de pe discurile vechi, celebrele Negru-Vodă, Andrii Popa, Pasărea Rock, Mugur de fluier și atîtea altele. Din creațiile pe care nu le cunosteam am reținut o prelucrare interesantă după rapsodia lui Enescu și o piesă intitulată Running... Ce se poate spune la o rapidă comparație între variantele vechi și cele din 1991: se observă un cîștig în sonoritatea grupului, cu o vizibilă îngroșare a stilului rock, e vorba de acela din urmă cu 15 ani. O interpretare mai amplă, un pic mai dură, care a făcut ca piese vechi să sune foarte bine și în 1991. Și cel mai mare cîștig este, fără îndoială „Țăndărică", pe numele său Ovidiu Lipan (baterie) care a oferit spectatorilor un ritm îndrăcit, de cea mai bună calitate. Ca să încheiu, voi spune că de cîștigat au avut de cîștigat doar cei care i-au văzut în acțiune pe Phoenix. Un spectacol de două ore, excelent.

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

music box

TOP TEN BLUES

Bine v-am găsit, dragi prieteni, la o nouă întîlnire cu „cutiuța" noastră muzicală ! În acest număr, după cum v-am promis, ne vom ocupa de concursul inițiat luna trecută, concurs pentru care am primit de la voi mai mult de o sută de scrisori (în care am găsit de toate...). Înainte de a comenta pe marginea scrisorilor primite iată cum arată **TOP TEN BLUES MAGAZIN** în viziunea cititorilor săi :

1. Still Loving You — Scorpions
2. Nothing Gonna Change My Love For You — Glenn Medeiros
3. Wind Of Change — Scorpions
4. Sacrifice — Elton John
5. Nothing Compares 2 U — Sinead O'Connor
6. It Must Have Been Love — Roxette
7. Lady In Red — Chris De Burgh
8. Hello — Lionel Richie
9. Another Day In Paradise — Phil Collins
10. Because I Love You — Stevie B.

Surprinzător este faptul că, dacă exceptăm melodia Number One celelalte sînt de dată relativ recentă, șase din acestea fiind producții ale ultimilor doi ani... Am întîlnit, sigur, și multe hituri ale deceniilor trecute, dar acestea nu au întrunit punctajul necesar intrării în TOP TEN. Și fiindcă tot am pomenit de punctaj să vă spun cum a fost realizat : fiecare din cele zece melodii din topurile voastre a primit, indiferent de poziția ocupată, cîte un punct, cumularea punctelor ducînd la clasamentul de mai sus. Pentru desemnarea celor cinci cîștigători am recurs la unica variantă posibilă, aceea a comparării topurilor personale cu cel rezultat în urma citirii scrisorilor voastre, cei cinci fiind Ileana Daniela Iancu — Ploiești, Daciana Palade — Bacău, Doris Irimia — Bistrița, Marian Cotrău — Salonta și Gelu Căpâlna — Zalău.

Din păcate, am avut și o încercare de joc incorect din partea lui Valeriu Giurgiulescu din Tg. Jiu care a trimis două scrisori semnate diferit dar scrise de aceeași mînă... Dacă tot am început cu statistica să vă mai spun că cele mai interesante topuri le-am primit de la Vali Liță din Sinaia și de la Monica Georgescu din Brașov, cele mai multe critici de la Ioana Pavel — Constanța iar cea mai lungă scrisoare — de la Doina Mureșan din Alba Iulia...

Iată acum cîteva răspunsuri: **Alexandru Oprea** — București: componența grupului Scorpions o poți afla consultînd colecția revistei noastre din ultimele două luni. Încă puțină răbdare cu Jean Michel Jarre...

Lorelei M. — București dorește să intre în legătură cu fani ai grupurilor Scorpions și Bon Jovi. O puteți contacta la nr. de telefon 14. 36. 83

Bogdan Chivoiu — Tîrgoviște: nu dispun de discurile solicitate de tine.

Gabriel Tudor — Timișoara : îți recomand cele două albume ale lui Michael Bolton, „Soul Provider" și „Time, Love & Tenderness".

În încheiere vreau să vă spun că tema concursului nostru pentru luna octombrie este TOP TEN NOSTALGIC — Oldies But Goldies.

Data limită a expedierii — 20 octombrie.

MARIAN MINCULESCU

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

The imaculate collection — Madonna

Au trecut zece luni de la apariția acestui LP și poate că nu m-aș fi referit, după atîta timp la el, dacă nu mi-ați fi cerut-o. Deci: decembrie 1990, apărea „The Immaculate Collection". Nu putea găsi, oare, un alt nume decît „Colecție imaculată"? Discul conține 17 piese, două din acestea fiind noi „Justify My Love" și „Rescue Me". Să ne amintim că Madonna ne-a cucerit încă din 1985 cu „Holliday" (ajuns pe locul doi în U.K.), „Lucky Star", urmat de „Bordeline" (locul doi în februarie '85), piesă care a fost însoțită de primul clip al Madonnei avînd un anumit subiect. Dacă vom considera cele trei bucăți de mai sus ca pe un „aperitiv" care arată cum va fi „felul" principal, mai bine ne ridicăm de la masă deoarece urmează compozițiile bine verificate în timp „Like A Virgin" (N3 în ianuarie '85), „Material Girl" (N3 — ian. '85), „Crazy For You" (N2 — iunie '85) și „Into The Groove" (Number One în august '85)! Urmează „Live To Tell", o compoziție mai serioasă care merită să-i ascultăm cu atenție textul), „Papa Don't Preach" — încă o provocare aruncată criticilor și puritanilor, „Open Your Heart" (N4 — dec. '86), „La Isla Bonita" (Number One — aprilie '87). Treeem peste felul doi, direct la desert. Adică la ultimele șase hituri ale „Ambiției blonde", „Like A Prayer", „Cherish", „Express Yourself", „Vogue", „Justify My Love", „Rescue Me". Cred că meniul a fost suficient de bogat pentru toate gusturile..., dacă nu, puteți cere un supliment... săptămîna viitoare!

MARIAN MINCULESCU

CMI SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. 1787 din 29 mai 1991.

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Presa Liberă"

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

enciclopedie

TUAREGII:

Sfîrşitul unei civilizaţii (VI)

Statul major malian a reacţionat trăgînd cu mortierele şi mitralierele asupra propriilor linii. Bilanţul operaţiunii : 140 de soldaţi malieni ucişi pe cîmpul de luptă, 75 de răniţi, dintre care 30 au murit la spitalul din Kidal şi 12 oameni care şi-au pierdut cunoştinţa. Tuaregii au avut 15 morţi şi şase răniţi. Această înfrîngere a fost foarte grea pentru preşedintele Traore, care nu a mai putut, chiar în condiţiile stării de urgenţă, să nege importanţa luptelor ce s-au derulat în regiunea Kidal. A fost urgentată organizarea unei întîlniri la nivel înalt consacrată problemei tuarege, la 8 şi 9 septembrie, între şefii de stat nigerian, malian, libian şi algerian, în localitatea Djanet. Colonelul Kadhafi a participat la întrunire în costumaţie de tuareg, fapt care l-a înnebunit de furie pe Traore. În pofida acuzaţiilor aduse colonelului Kadhafi, de către conducătorii nigerian şi malian, acesta a dovedit cu uşurinţă că nu a furnizat arme rebelilor.

Din cauza armamentului din dotare, rebeliunea din Adrar era sortită eşecului. În plus, armata a adoptat o strategie mai eficace. Zone întregi din Adrar au fost declarate interzise, iar populaţia a fost evacuată. Militarii malieni au rechiziţionat toate vehiculele, inclusiv pe cele aparţinînd organizaţiilor umanitare şi nu au mai circulat decît în convoaie protejate de automitraliere, capabile să-i ţină pe tuaregi la distanţă. Algeria a jucat un rol de prim-plan în această operaţiune. În 1964, la puţin timp după obţinerea independenţei, reprezentanţi ai tuaregilor malieni au venit la Ben Bella pentru a-i explica lupta dusă împotriva regimului respectiv al lui Modibo Keita. Liderul algerian i-a expulzat, însă, spre Bamako, unde au fost îndelung torturaţi înainte de a fi executaţi. Conducătorii algerieni le-au reproşat tuaregilor „Kel Ahaggar" neimplicarea în războiul contra francezilor. Mai mult, o gherilă simbolică opune în permanenţă guvernul algerian descendenţilor amenokal-ului (sultanului) tuaregilor din Hoggar, Musa Ag Amastene. Motivul ? O sabie de paradă oferită de generalul Laparrine, fondatorul Companiilor sahariene, şi conservată cu sfinţenie de tuaregi. De atunci, a fost energic revendicat de către guvernul algerian în calitate de patrimoniu istoric.

Multă vreme consideraţi subcetăţeni, lipsiţi de acte de identitate, tinerii tuaregi algerieni s-au confruntat cu probleme deosebite. Birocraţia are rădăcini adînci şi în Algeria. Totuşi, reacţiile tuaregilor transpar în pofida importanţei şefilor locali tradiţionali, controlaţi îndeaproape de guvern.

Astfel, cu prilejul vizitei ministrului de interne algerian la Tamanrasset, din 7 octombrie 1990, acesta a prezidat o întîlnire secretă între guvernul malian şi Frontul de eliberare a Azawak-ului. Un grup de tuaregi algerieni a vrut să pătrundă cu forţa în prefectură, iar amenokalul a trebuit să intervină personal pentru a împiedica această acţiune. O manifestaţie de susţinere a tuaregilor malieni era prevăzută pentru 4 noiembrie, la Tamanrasset. Ea a fost strict interzisă de prefect şi din nou a trebuit ca şefii tuaregilor să-şi folosească autoritatea pentru a-i împiedica pe tineri să treacă la acţiune.

Guvernul algerian a închis ochii asupra prezenţei conducătorilor tuaregi ai Frontului la Tamanrasset şi a primit mai multe mii de refugiaţi tuaregi malieni pe teritoriile situate în apropierea frontierei, asigurîndu-se că nici o armă nu a tranzitat Algeria. Acesta a fost preţul plătit pentru ca revolta să nu îi cuprindă şi pe proprii săi resortizanţi. Mişcarea contestatară algeriană putea, însă, să se manifeste şi în alt fel. Se pare că au vrut să devină membri ai Adunării pentru cultură şi democraţie şi să creeze, astfel, împreună cu berberii, o axă a minorităţilor în zonă. Dar obiceiurile tuaregilor nu fac casă bună cu islamul. Sărbătorile şi, în special comportamentul femeilor tuarege libere care nu poartă văl creează hiatusuri între cele două comunităţi. Din acest punct de vedere, Libia corespunde cel mai bine aspiraţiilor tuaregilor, care au găsit întotdeauna în guvernul de la Tripoli ajutor şi asistenţă. „Acolo sîntem trataţi ca fiinţe umane", recunosc cei care, de-a lungul anilor, s-au refugiat la Ghat din motive politice sau economice. Tuaregii au constituit osatura Legiunii islamice şi unii dintre ei au avut astfel, ocazia de a lupta în Ciad, Liban şi în rîndurile lui Polisario. Se estimează la 30 000 numărul tuaregilor care şi-au satisfăcut stagiul militar în Libia. Şi aproape tot atîţia malieni.

Această forţă redutabilă nu încetează să îngrijoreze vecinii statului libian. Tuaregii ştiu, însă, la ce să se aştepte din partea colonelului Kadhafi. Dacă ei l-au servit, a fost pentru că au refuzat întotdeauna asimilarea, provocînd deseori reacţii brutale din partea guvernului libian. Astfel, în anii '80, au fost capturate cămile, iar familiile tuarege au fost instalate cu forţa în case construite în deşert. Pentru a-i fixa acolo. Degeaba, însă, deoarece, cîţiva ani mai tîrziu, aceiaşi tuaregi reveneau pe pămînturile lor de baştină. Pentru că, în mod paradoxal, sentimentul exilului este unul dintre cele mai dureroase pentru nomazii tuaregi.

Traducere şi adaptare
ŞERBAN FILIP

Cum se vede cerul de la Buenos Aires?

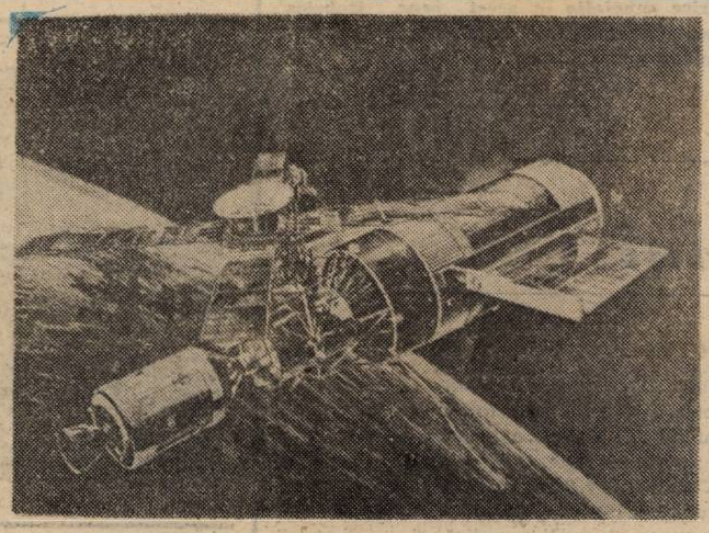

Comvorbire cu dna. MAGDA STAVINSCHI,

director al Institutului Astronomic al Academiei Române

— Stimată dnă Magda Stavinschi, v-aţi înapoiat recent de la cel de-al 22-lea Congres al U.A.I. — Uniunea Astronomică Internaţională, desfăşurat la Buenos Aires. Ştiu că aţi pregătit un amplu material pentru revista Academica. Aş vrea să punctăm însă pentru cititorii noştri cîteva din cele mai semnificative momente ale acestei prestigioase manifestări ştiinţifice.

— Congresul a fost marcat — nici nu se putea altfel — atît de remarcabilii sateliţi astronomici lansaţi în ultimii trei ani (Hipparcos, Hubble-telescopul spaţial, sau COBE), cît şi de o seamă de noi idei privind telescoapele optice şi cele în infraroşu, sau de noi domenii inaugurate în astronomie, bazate pe tehnici noi, cum ar fi detectorii de radiaţie gama, neutrini sau unde gravitaţionale. După cum vedeţi, cercetarea astronomică evoluează într-un ritm spectaculos.

— La ce realizări astronomice remarcabile v-aţi opri ?

— Aş aminti, doar pentru început, problema lentilelor gravitaţionale care tot aşa cum efectul de lentilă al atmosferei modifică imaginea obiectelor îndepărtate, modifică şi ele imaginea Universului îndepărtat şi, o dată cu aceasta... şi cunoştinţele noastre asupra unora din obiectele extragalactice. Aceasta va ajuta în final la stabilirea masei galaxiilor eliptice îndepărtate, la studiul distribuţiei materiei luminoase şi întunecoase în Univers, dimensiunilor norilor absorbanţi etc.

M-aş opri însă la un eveniment cu adevărat extraordinar : prima planetă descoperită în afara sistemului nostru solar, autorii acestei descoperiri fiind prof. Andrew Lyne şi radioastronomii Mathew Bailes şi Setnam Shemar de la Observatorul de la Jodrell Bank. Făcînd măsurători asupra perioadei unui pulsar situat în vecinătatea centrului galaxiei noastre, ei au pus în evidenţă, variaţii care corespund existenţei unei stele neutronice cu o masă de 1,4 mase solare, avînd în vecinătatea sa **o planetă**, de zece ori mai masivă decît Pămîntul, sub a cărei influenţă gravitaţională s-ar afla. Interesant este că există şi o altă modificare a periodicităţii pulsarului, ceea ce ar indica existenţa unei alte planete, cu perioadă orbitală mai mare. De altfel la Jodrell Bank sînt studiaţi 200 de pulsari, aşa că ne putem aştepta şi la alte descoperiri.

— Am asistat la încheierea misiunii Voyager — probabil că a figurat şi ea printre subiectele discutate la congres.

— Bineînţeles. Nu avea cum să lipsească cea mai reuşită misiune interplanetară de pînă acum, mergînd mai departe şi oferind informaţii mai importante decît predecesoarele sale, sondele Pioneer. Cele două Voyager au survolat Jupiter, Saturn, Uranus şi Neptun. Lor le datorăm majoritatea datelor pe care le avem azi asupra planetelor exterioare ale sistemului nostru solar şi care vor constitui principala noastră sursă de informaţie pentru încă multe decenii de acum înainte.

— A existat şi un subiect, cum să spun, mai insolit ?

— Aş aminti doar aşa numita „muzică cerească", fenomen consemnat de chinezi în anul 817, considerat ca „efect al unei pure fantezii" de Halley şi ca „efect psihologic" de către Wylie, în 1932. Este vorba — fără a putea intra în detalii — de sunetul ca un „fîşiit" care însoţeşte trecerea unor meteoriţi şi căruia australianul Colin Keay îi dă o explicaţie fizică, prin posibilitatea unei emisii radio în domeniul frecvenţelor audio, unele materiale umane (de exemplu părul) putînd acţiona ca traductori, transformînd direct energia radio în sunete perceptibile.

— Dar veşnicul nostru (şi inepuizabil !) subiect de discuţii şi speculaţii, viaţa extraterestră ?

— Membrii comisiei 51, pentru bioastronomie şi cercetări asupra vieţii extraterestre — ultima comisie înfiinţată de U.A.I., — au discutat „Declaraţia de principii privind activităţile ce urmează detectării vieţii extraterestre", acceptată şi de Academia Internaţională de Astronautică. Important este că aceste cercetări sînt recunoscute ca „parte integrantă a explorării spaţiale şi întreprinse în scopuri paşnice, pentru interesul întregii omeniri".

— Ce se mai întîmplă cu TSH-telescopul spaţial Hubble ?

— Cu toate discuţiile aprinse asupra defecţiunilor la oglinda primară, calitatea imaginilor prezentate arată clar superioritatea sa faţă de orice telescop de la sol. Am văzut imagini extraordinare ale lui Jupiter şi Saturn, ale roiurilor stelare, nucleelor galactice şi lentilelor gravitaţionale, ale supernovei SN-1987. S-a discutat programul de cercetări pentru următorii ani şi s-au sugerat perfecţionări ce trebuie aduse instrumentelor ştiinţifice din generaţia a doua.

— Dnă Stavinschi, cum se „vede" România prin telescoapele astronomilor ?

— Vă pot spune cum se vede acolo sus, pe cer, căci dintre cele zece noi nume de asteroizi, trei vor fi româneşti : Eminescu, Brâncuşi, Gh. Demetrescu — cel căruia îi datorează atît Observatorul Astronomic din Bucureşti, cît şi întreaga astronomie românească, o bună parte din succesele lor şi din stima şi respectul de care se bucură şi astăzi în lume.

MIHAELA DOROBANŢU

Al cîtelea a fost primul Sputnic?

Versiunea prezentată de James Oberg în cartea sa „Descoperind catastrofele sovietice", privind posibila lansare în spaţiu a unui cuplu sovietic, ca şi sugestia N.A.S.A. că acesta nu s-a mai întors pe Pămînt, ci a dispărut în spaţiul cosmic, nu au fost niciodată confirmate de surse sovietice. Cum să se recunoască vreodată că înainte de Gagarin ar mai fi fost lansat altcineva în Cosmos şi, mai ales, că nu s-ar mai fi întors ? ! Lucrurile sînt încă şi mai complicate datorită tradiţionalei lipse de informaţii privind programul spaţial sovietic. Se ştie că s-a păstrat un secret absolut asupra datelor de lansare şi aterizare, avînd drept scop crearea necesarei aparenţe a succeselor neîntrerupte ale cosmonauticii sovietice.

Să zăbovim însă puţin asupra misterului care încă mai înconjoară „zborul numărul unu", care a marcat începutul erei cosmice.

Deci,primul sputnic (să fi fost cu adevărat primul ?) era programat — după cum aflăm din relatările cosmonautului Gregori Greciko — să fie lansat la 6 oct. 1957. Un obişnuit congres de astronomie, care se desfăşura la Barcelona şi la care urma să se prezinte (teoretic, desigur !) primul satelit american, îi „păcăleşte" însă pe diplomaţii sovietici. Aceştia cred că ar fi vorba despre o lansare efectivă, transmit la Moscova o telegramă care avertizează asupra pericolului ca sovieticii să piardă prioritatea şi... Sputnicul este lansat mai devreme.

Este unul din exemplele de amestec al politicii în ştiinţă. Şi nu primul. Încă de pe vremea lui Stalin şi Beria, cei care preluaseră sub propriul lor control tehnica rachetelor, subordonaţii acestora, incapabili să înţeleagă ceva, adoptaseră următoarea atitudine : oare nu poate să apară, fie şi întîmplător, un sabotaj ? Koroliov şi alţi creatori ai programului cosmic sovietic s-au străduit multă vreme să-i facă pe mulţi dintre semianalfabeţii care populau NKVD-ul să înţeleagă că, pe parcursul cercetărilor asupra unei asemenea probleme, pot să apară şi insuccese... Dar arestările celor care aveau legătură cu cercetările cosmice deveneau tot mai frecvente. Evident, aceasta nu favoriza activitatea, care la un moment dat se concentrase asupra unor banalităţi care să nu pună în pericol viaţa cercetătorilor. Aceştia nu erau totuşi chiar fără apărare. Un exemplu ? Într-o noapte, ministrul industriei militare, Ustinov, îi telefonează constructorului-şef al instalaţiilor radio, Riazanski : „Peste o oră trebuie să-l trimiţi pe adjunctul tău într-o complicată misiune de serviciu ! Oriunde..." Riazanski s-a grăbit să execute ordinul, aşa că atunci cînd „călăul" s-a prezentat în biroul său, nu şi-a mai găsit victima...

Să revenim însă la sputnicul nr. 1 Oficial, guvernul sovietic s-a hotărît pentru construcţia sa la 30 ian. 1956, lansarea fiind preconizată pentru anul următor. Avînd numele de cod „obiectul D", sputnicul urma să cîntărească 1,1 tone, dar în noiembrie 1956 s-a dovedit totuşi că planurile depăşeau posibilităţile. Însă Tihonarovov, unul din principalii colaboratori ai lui Koroliov, propune un sputnic mult mai mic, de aproximativ 100 kg, şi la 5 ian. 1957 trimite spre confirmare la Moscova un nou program. Răspunsul soseşte cu doar trei săptămîni mai tîrziu. Este pozitiv. Se aflase că americanii lucrează deja la primul lor satelit. Şi Moscova trebuia să fie prima !

S-a realizat deci un sputnic de numai 84 kg şi cu un diametru de 58 cm. Cu o singură misiune : să verifice cum poate un asemenea corp să zboare în Cosmos. Şi, evident, să-i întreacă pe americani.

La jumătatea lui mai 1957 încep probele cu rachete R-7. Primele două exemplare explodează imediat după lansare. A treia încercare reuşeşte. Era 21 august. La 7 sept. are loc al doilea start. Reuşit. Drumul sputnicului sovietic era deschis.

Moscova nu ştia însă că americanii întîmpinau atîtea dificultăţi, încît trebuiseră să amîne lansarea lui Vanguard, care fusese programată pentru 1 febr. 1957, cu ocazia inaugurării anului geofizic internaţional.

La 20 sept. s-a reunit la Moscova Comisia de Stat pentru problemele sputnicului sovietic. S-a hotărît ca el să fie lansat în octombrie, iar ştirea să fie difuzată după ce acesta ar fi efectuat prima rotaţie în jurul Pămîntului. Miercuri 2 oct. se instalează pe rampă racheta purtătoare, ultimele probe încheindu-se vineri seara tîrziu. La 28 de minute după miezul nopţii s-a dat startul. Potrivit orei orientale, era încă vineri, ora 19 şi 28 de minute. În decurs de nouă minute, sputnicul se înscrie pe orbită.

Primul satelit american, Explorer 1, este lansat de-abia la începutul anului 1958. Spre deosebire de sputnicul sovietic, el era totuşi primul corp cosmic ce avea la bord aparatură ştiinţifică şi lui i se datorează descoperirea care a făcut epocă, şi anume că Pămîntul este înconjurat de faimoasele brîuri de radiaţii cosmice.

Competiţia a durat un deceniu. A fost plină de succese şi de insuccese. Despre acestea din urmă — dacă ne referim doar la partea sovietică — aflăm de abia astăzi... Tot mai frecvent, presa sovietică începe să scrie astăzi despre încercările Moscovei de a cuceri Luna (sovieticii recunoscuseră odinioară că nu avuseseră niciodată intenţia unor zboruri spre Lună), despre zborul lui Gagarin (unii se întreabă şi acum dacă el a avut cu adevărat loc), şi despre atîtea altele... Vălul începe însă să se ridice...

MIHAELA DOROBANŢU

incursiune în paranormal

„EXPERIMENTUL ALBU" — dialog cu lumea cealaltă sau singura şansă

Încheiem convorbirea cu dl. GG Albu din Făgăraş, profesor de filozofie, întrucît, aşa cum spuneam în numărul trecut al revistei noastre, dumnealui doreşte ca amănuntele şi argumentele în extensie să facă obiectul cărţii sale, care va apărea probabil pînă la sfîrşitul acestui an. În ceea ce ne priveşte, ne ferim să emitem o concluzie ; ne păstrăm mai departe starea de scepticism, deşi am reţinut din discuţia cu interlocutorul nostru expunerile logice şi uneori axiomatice cu aparentă de imbatabile. Rostul nostru a fost să nè facem ecoul unui „experiment" şi să înlesnim transmiterea conţinutului către cititori.

— Aşadar, domnule GG Albu, îmi spuneaţi că dvs însivă eraţi sceptic. De aceea mi-aţi înţeles propriul scepticism. Povestiţi-i....

— Desigur, nu e inutil să adaug că, urmare a scepticismului meu structural, l-am pus pe interlocutorul meu nevăzut la „teste" diverse. În afara celor relatate pînă acum cînd încheiem convorbirea, vă mai descriu cîteva :

— în patru cutiuţe de plastic negru am pus patru pastile de culori diferite şi apoi l-am întrebat, după ce în prealabil „amestecasem" cutiile cu ochii închişi, în care dintre acestea se află pastila de culoare ? Mai trebuie să vă spun care a fost „rezultatul" ?

— pentru a evita o explicaţie posibilă, de un anumit gen, am făcut următorul „experiment" : îi ziceam : „Eu vreau să bat de cinci ori, tu bate numai de patru !" Şi după ce ajungea la patru, încercam să-i dau un mic impuls pentru „a mai bate o dată". Senzaţia era foarte ciudată, parcă între inel şi pahar s-ar fi intercalat ceva, ca o forţă, deşi mie mi se părea că ar fi avut o anumită densitate. (E dificilă descrierea exactă cînd i-am zis „eu vreau să bat de patru ori, tu bate de cinci" şi înainte de ultima „lovitură" încercam să-l „frînez", şi se manifesta limpede o „forţă de sens contrar".

— Test impresionant ! Aţi trăit şi superlativul acestui atribut ?

— Cred că superlativul, cum spuneţi, l-am trăit atunci cînd simţeam că îmi oferea cîte o confirmare „în formă de cruce", adică, în caz de răspuns afirmativ, bătea de patru ori „în faţă" — înapoi — la stînga — la dreapta, şi, mi-a făcut o surpriză foarte plăcută atunci cînd, la sfîrşitul unor comunicări a pus semnul exclamării ! Cum anume ? Foarte simplu : bătea o dată mai tare şi apoi încă o dată mult mai încet...

— La începutul discuţiei îmi vorbeaţi de scepticism...

— Cum şi de ce tocmai acest scepticism a fost cel care a determinat „răcirea" substanţială şi esenţială a relaţiilor dintre El şi mine, nu vă mai spun. Veţi afla citind cartea sau din ceea ce vă voi spune după apariţia cărţii...

— Pentru că am pomenit des de cartea dvs, presupun că nu sînteţi singurul ei cititor. Care au fost reacţiile altora ?

— Am încredinţat, într-adevăr, acest manuscris unui anumit număr de persoane. Efectul extraordinar pe care l-a avut asupra acestora îmi întăreşte speranţa că „impactul social" pe care am scontat atunci cînd am început să scriu, dar mai ales cînd am finalizat-o, nu va rămîne o simplă utopie ! Iar dacă pe unii tot n-am reuşit să-i conving, am anticipat că mulţi vor primi „povestea mea" cu o neîncredere oscilînd între „scepticismul luminat" al unora şi negativismul mărginit al altora. Este vorba pur şi simplu de un experiment pe care am înţeles că nu am dreptul să-l ascund.

— Domnule Albu, la sfîrşitul lungii noastre conversaţii ce doriţi să mai adăugaţi ?

— Din respect faţă de cititori şi faţă de d-stră, pentru a nu fi acuzat că mă joc cu nervii şi răbdarea cuiva, vă dezvălui totuşi care a fost prima sa comunicare :

„Ai ceva important să-mi spui ?" îl întrebasem.

„Da !" mi-a răspuns.

„Te ascult !" am revenit eu.

„Nu mai e mult pînă va veni o punte şi va fi o nouă Fecioară".

— Întrucît ceea ce-mi spuneţi implică un comentariu teologic, mă abţin de la orice conotaţie în acest sens. Rubrica noastră se intitulează de altfel „Incursiune în paranormal"...

ION ŢUGUI

Aspecte medicale

Unul din segmentele cele mai spectaculoase ale zodiacului chinezesc este cel medical. Medicina tradiţională chineză foloseşte un sistem de coduri comun cu cel al zodiacului. Expresii precum : „sînt atins de energia apei" sau „trebuie să-mi temperez energia pămîntului" ar fi greu de descifrat fără cunoaşterea unor elemente specifice zodiacului. Astfel, în primul caz suferinţa s-a localizat la rinichi sau la organele genitale (dominate de elementul fundamental APA), iar în al doilea caz este vorba de suferinţa splinei sau pancreasului (dominate de elementul fundamental PĂMÎNT).

Toate suferinţele corpului uman pot fi explicate prin dereglări energetice (I. Ching) ale celor cinci elemente fundamentale tradiţionale chineze şti ; astfel, METALUL domină plămînii, FOCUL domină inima, APA domină organele urogenitale, PĂMÎNTUL domină splina şi pancreasul iar LEMNUL domină ficatul.

Înainte de a trece la alte detalii, să amintim faptul că tradiţia chineză afirmă că oamenii îşi plăteau medicul atît timp cît erau sănătoşi. Dacă se îmbolnăveau, însemna că medicul nu era bun şi nu-l mai plăteau, apelînd la un altul. Ar trebui să meditäm mai mult asupra acestei concepţii. Dar pe noi ne

interesează aici ce înseamnă de fapt îmbolnăvirea. De cinci mii de ani, concepţia filozofică asupra corpului uman face o legătură directă cu armonia şi echilibrul cosmice, reprezentate de cele două laturi opuse ale unităţii (Tai Chi) : principiul Yin şi Yang. Armonia şi echilibrul lor asigură atît ordinea în Univers, cît şi ordinea într-un corp viu. Cînd unul dintre cele două fluxuri tinde să-l domine pe celălalt, atît sănătatea, cît şi însuşi destinul omului au de suferit.

Aşa cum zodiacul chinezesc are 12 necuvîntătoare, care ne caracterizează anul naşterii, iar jumătate sînt active (+) şi jumătate sînt pasive (—), la fel corpul omenesc este străbătut de 12 meridiane energetice, şase Yin şi şase Yang. Fiecare dintre acestea leagă organele principale între ele, au numeroase ramificaţii şi intersecţii. Echilibrul dintre cele două forme de energie reprezintă starea de sănătate. Atunci cînd una din energii scade sau creşte, suplimentul sau penuria se poate ameliora prin comunicarea energiei corpului cu energia mediului, prin acele „antene" sau ace. Cititorul a înţeles, desigur, că este vorba de acupunctură şi de presopunctură.

Revenind la zodiac, trebuie să ţinem cont de elementul naturii din anul în care ne naştem. Acest element va întîlni pe parcursul vieţii pe celelalte patru. Ştim dintr-un text precedent (nr. 25/22 iunie a.c.) că există anumite relaţii de armonie şi disarmonie între Apă, Metal, Foc, Lemn şi Pămînt, funcţie de elementul dominant. Astfel, o persoană născută într-un an al Metalului (plăminii) va avea o stare foarte bună de sănătate în anii Apei şi Lemnului, dar va fi în pericol în anii Focului şi (mai puţin) în anii Pămîntului. O persoană născută în anul Apei, va avea o sănătate foarte bună în anii Focului şi Lemnului, dar să aibă mare grijă în anii Pămîntului şi Metalului (exemplele pot continua, conform triunghiurilor armoniei din nr. 25/22 iunie a.c.).

În spiritul zodiacului chinezesc, starea de sănătate este strîns legată de punctele cardinale şi de cele patru anotimpuri. Primăvara domină Lemnul (ficatul), vara domină Focul (inima), toamna domină metalul (plăminii), iar iarna domină Apa (aparatul uro-genital). Succesiunea anotimpurilor influenţează şi sensibilitatea organelor respective. Din acest punct de vedere, există multe asemănări între zodiacul chinezesc şi meteosensibilitatea omului.

P.I.

Lumea magiei şi a ocultismului

MAGIE ŞI PREISTORIE

■ **Cînd va fi apărut magia şi unde** i-a fost acest loc primordial al zămislirii sînt probleme asupra cărora nu merită să zăbovim. Din simplul motiv că apariţia magiei s-a săvîrşit în vremuri imemoriale... Pare astfel, mult mai rezonabil să ne întrebăm **cum a** apărut. ■ Pusă întrebarea în acest mod, lucrurile ne sînt ceva mai accesibile. Să ne reamintim că artele, religia, filosofia, magia şi ştiinţele au rădăcini comune, s-au dezvoltat formînd acelaşi trunchi cultural din care, cu trecerea timpului, se individualizează prin delimitări succesive sub forma unor ramuri viguroase ce alcătuiesc arborescenţa miticului Pom al Cunoaşterii şi Înţelepciunii. După o perioadă de acut sincretism, au urmat însă epoci de delimitare şi epoci de rivalităţi şi confruntări acerbe sau de **indiferentă existenţă paralelă.** ■ Ceea ce uimeşte este, în primul rînd, extraordinara unitate care face ca, peste timpuri şi spaţii, practicile magice să prezinte similitudini frapante pînă într-acolo încît ar putea lesne încolţi bănuiala de a fi fost împrumutate de la un popor la altul, **chiar dacă acestea** din urmă sînt despărţite prin mii de ani şi mii de kilometri, excluzînd circulaţia ideilor şi, deci, posibilele contaminări. Fără a nega eventualele influenţe — acolo unde au fost posibile — aceste similitudini ce sfidează spaţiu şi timp demonstrează fără echivoc **impresionanta unitate de cultură şi civilizaţie, de gîndire şi acţiune a umanităţii în întregul ei.** Dincolo de feluritele decalaje de dezvoltare, dincolo de inerentele diferenţe locale de expresie ce particularizează existenţa grupurilor sociale, **evoluţia culturală a umanităţii este perfect coerentă** ■ Există, desigur, o marjă de relativism în aprecierile noastre despre lumea familiară omului preistoric, însă cert este că atît picturile rupestre, cît şi obiectele curente ale populaţiilor preistorice ne conving (aproape) total de temeinicia ipotezei că **omul preistoric cunoaşte o existenţă magică, trăind cu fervoare actul magic, magia în general, ca un fapt comun al vieţii cotidiene** ■ Explicaţia **acestui rost existenţial** al magiei este următoarea : permanent ameninţat şi hăituit de o lume ale cărei legi şi forme de manifestare nu le înţelege, omul încearcă să supravieţuiască cu orice preţ şi îşi caută arme şi aliaţi eficienţi, palpabili ori nu. **Teama şi groaza** au fost, astfel, primele trăiri ale raţiunii umane... În acest context, omul preistoric a **văzut în magie, pe de o parte, modalitatea** sigură de a se proteja, practicile magice **intermediind** între om şi lume — şi e concludentă, în acest sens, mărturia unui şaman eschimos, reprodusă de Kn. Rasmussen : „Noi nu avem credinţă, nouă ne este teamă !" ; iar, pe de altă parte, „instrumentul" de cunoaştere, înţelegere şi stăpînire a legilor firii, pe atunci doar bănuite sau închipuite ■ **Perfecta suprapunere a existenţei** magice peste existenţa reală a condus la o altă suprapunere, în plan spiritual, a

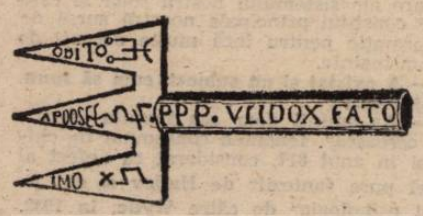

Tridentul magic al lui Paracelsus, reconstituit de Eliphas Lévi.

expresiilor determinismului, greu dacă nu chiar imposibil de sesizat de omul primitiv. **Ce anume** i-a asigurat succesul vînătorii, deci supravieţuirea : **formula /incantaţia/ invocaţia/ ritul magic** — sau măciuca ? La fel de interesant este şi faptul că aceeaşi frică îl face să creadă fără rezerve în virtuţile magiei, împiedicîndu-l să decidă ineficienţa unor practici magice. Dacă acţiunea magică eşuează, aceasta s-a datorat fie unei erori de formă sau de execuţie a ritului, fie unui ritual ostil, de „contramagie", care s-a interpus între „cauză" şi „efect". În acest mod, omul va împrumuta propriul său rol cauzal unor alţi factori **externi**, el acţionînd prin „delegarea" acţiunii sale directe unor „reprezentanţi" care „mijlocesc", „negociază". Astfel, adevărata putere asupra lumii va sta în mîinile Marelui Vrăjitor, în obiecte, în forţe difuze sau spirite-entităţi, personale sau impersonale, pe care magicianul poate şi trebuie **să le supună şi să le pună la muncă...** ■ Astfel privită, gîndirea magică a populaţiilor preistorice, a triburilor primitive actuale are o valoare într-un fel apropiată, raportată la epoca respectivă, cu gîndirea ştiinţifică, cele două tipuri de gîndire nefiind în acest caz opuse, ci existînd într-un raport de **anticipare** de către prima a celei din urmă, deosebite, după cum sublinia **Claude-Lévy Strauss**, „mai puţin prin natura lor, cît prin funcţia tipurilor de fenomene cărora li se aplică...".

Dicţionarul rubricii :

A

ABLUŢIUNE : (a/fără + pollutio / profanare, pîngărire). Într-un mare număr de ceremonii religioase sau magice, practica are o profundă semnificaţie simbolică ce decurge din multitudinea conotaţiilor filosofice, mitologice, **religioase şi magice ale** (v.) **apei**, recunoscută drept element primordial al vieţii, al creaţiei, al regenerării, al sacralizării, al purificării. Înaintea debutului acestor ceremonii, fidelii sînt obligaţi să parcurgă o etapă purificatoare, îmbăindu-şi o parte a trupului sau chiar întregul trup. Nu este vorba doar despre un **precept igienic**, întrucît în foarte multe situaţii nici măcar nu se pune problema. Cea mai celebră **A. religioasă** are loc la fiecare 12 ani, în India, la Allahabad (ultima desfăşurată în 1990), purtînd numele de „Kumbh Mela". La ea participă circa şase milioane de fideli. Talapanii, călugări buddhişti din Thailanda, îşi spală idolii în întregime, cu excepţia capului. Apa folosită la purificare nu poate fi aruncată pe pămînt întrucît, acum fiind „poluată", va face pămîntul să fie sterp, neroditor. **Apa se purifică numai prin apă !** Această idee este expresia unuia din cele două principii de bază ale gîndirii magice (formulate de J. G. Frazer) : **legea similitudinii** (similarul produce similar, deci efectul se exprimă **prin cauză**). Prin aplicarea acestui principiu, s-a ajuns la **magia homeopatică** întemeiată pe **similitudini**, în care magicianul este convins că determină producerea unui efect prin **imitarea** lui.

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

O lume nebună, nebună... De ce?

SE CAUTĂ UN HERCULE POIROT

Pe teritoriul funest al crimei individuale, al macrocrimei ca număr și cruzime, specialiștii constată tot mai manifesta tendință spre crima așa-zisă „perfectă", în care suspecții au alibi-uri ferme, iar dosarele de instrucție, din lipsă de probe, sînt inevitabil clasate. De aici și titlul grupajului : **„Se caută un Hercule Poirot..."**

Crimă în stil italian

Moartea frumoasei contese Alberica Filo della Torre di Santa Susanna, ucisă, strangulată bestial, în iulie trecut în vila sa somptuoasă din Roma, pune la grea încercare poliția italiană. Se caută de urgență un Hercule Poirot... După toate aparențele, mobilul crimei pare a fi fost sentimental-erotic, printre cei suspecți înscriindu-se un ex-majordom filipinez în vîrstă de 20 de ani, diplomat al unei școli superioare, cu certe elemente de seducție, un al doilea bărbat în vîrstă de 30 de ani, Roberto Jacopo, cu psiho-anormalități comportamentale, și o tînără de 21 de ani, Melanie Uniake, un fel de Grace Kelly, disculpată pentru moment, dar după toate aparențele bine informată asupra relațiilor intime ale contesei. Cine va ști și cînd, dacă Alberica Filo della Torre a murit din prea multă sau prea puțină iubire, dintr-o răzbunare morbidă sau dintr-o disperare umană ? Sau pentru cine știe ce alte păcate necunoscute de noi....

Crimă în stil englez

În opinia lui George Orwell — citat de revista „L'Evénement du Jeudi" — o frumoasă crimă engleză trebuie să îmbine perfect sexualitatea și inechitățile sociale. Autorul crimei poate fi un om absolut respectabil, înainte de a fi fost dovedită vinovăția sa, iar cititorul unei bune relatări criminale va avea rafinamentul, probabil, de a savura deliciile surprizei.

Susan de Stempel, suspectă de a-și fi asasinat primul soț, Simon Dale, și-a dezamăgit însă publicul, dovedindu-se vinovată doar de falsuri, escrocherii și cruzime. De ucis, n-a ucis... O privare de libertate de numai 7 ani nu justifică prin nimic stările tensionale pe care le-a provocat bunului cititor. Cu totul altceva în tentativa doamnei Cathy Brown o menajeră din Exmouth, care a pus la cale uciderea soțului ei de către doi vecini, cu care urma să împartă primele de asigurare ce i-ar fi revenit prin uciderea soțului. Cei doi au îmbătat victima cu doi litri de bere și 10 duble de whisky, l-au aruncat de pe un promontoriu, de la 70 m înălțime, dar domnul Brown, grav rănit a avut tăria de a denunța o crimă mizerabilă, chiar dacă accentele pasionale — relațiile lui Cathy Brown cu cei doi vecini, implicați în tentativa criminală — ar fi creat sugestia unui roman... sentimental. Așa cum prevăzuse Orwell încă acum 50 de ani, crima în stil englez se află în declin. Victimele au nerușinarea să strice momentul grav al finalului.

CRIMINALITATEA ȘI STAREA DE LEGITIMĂ APĂRARE

Pagină realizată de **DOREL DORIAN**

Sutele sau miile de crime care se comit zilnic în lume — luînd în considerare cifrele comunicate doar de cîteva țări — nu reprezintă decît partea văzută a acelui „aisberg" cumplit — am numit din nou, dincolo de metaforă, fenomenul de dimensiuni planetare al macrocriminalității. Publicații de indiscutabil prestigiu (foarte recent „L'Evénement du Jeudi") se întrebau dacă escalada „crimelor în serie" din S.U.A., apariția unui Denis Guèdin în Franța, ca și explozia infracționalității din țările post-totalitare, inclusiv România, nu-și au o cauză imediată în feluritele genocide și fanatizări ale istoriei moderne. Se reaminteau Cambodgia, Vietnamul, Somalia (alte zeci de exemple, oricînd), fanatismele, fără excepție, toate, terorismul și luarea de ostateci, crimele fratricide pînă la urmă, chiar și atunci cînd rămîn inter-etnice și inter-confesionale, ca și bestialitățile fără număr și scrupul ale atîtor războaie, declarate sau nu, din perioada de „acalmie" și „pace" de după ultimul război mondial. După acest ultim-ne-ultim flagel, într-un bilanț provizoriu, pe fronturile de luptă ale macrocriminalității mondiale, numărul celor uciși urcă spre 25 milioane. A fost creat și un concept nou, cel de „magnocid", pentru a numi macrocriminalitatea organizată, conflictele și terorismul statal. Din vîrful acestei piramide de morți, Denis Guèdin, care a ucis cu sînge rece 5 oameni (3 copii) nu mai e decît o palidă umbră a unei majestăți imperiale maligne, cum a fost Bokassa sau Hissen Habré din Ciad, care, la rîndul lor, nu-s decît palide umbre ale unor alți „făuritori de istorie", unii în curs de reabilitare, după vechile scheme în care fanatismele, definitiv compromise, convoacă peste ani neofanatizări menite să le disculpe trecutul.

N-am vorbit nimic sau poate prea puțin despre flagelul modern al drogurilor albe — cu alte victime fără număr ; despre milioanele de morți, chiar din acest sfîrșit de mileniu, ca urmare a subnutriției cronice și lipsei de asistență medicală ; după cum n-am vorbit despre atîtea alte disperări ale condiției umane pe care le instituie exploatarea fără milă a copiilor în galeriile subterane ale minelor, desfigurarea lor psihologică pe cîmpuri de antrenament militar sau moartea lor morală în penitenciarele moderne ale prostituției organizate.

În 1989, ONU aducea în dezbaterea sa publică, Convenția internațională asupra drepturilor copiilor. Peste 50 milioane de copii sub 15 ani continuă însă să moară încet, zi de zi, în galeriile muncilor forțate...

În tot mai multe țări, fanatismele convoacă la instrucție paramilitară generațiile de 12—15 ani. Învață să ucidă, sîntem asigurați, cu cei mai buni instructori...

Într-o singură țară, nu o vom numi (dar în cîte altele nu se repetă ?!) 80 000 de copii între 5 și 14 ani sînt utilizați organizat pentru cerșetorie, furt, prostituție. Un „penitenciar" fără gratii, în care se vinde, se cumpără, și se ucide tot.

Crime în serie

Timp de cîțiva ani, polițiștii din Atlanta aveau să fie confruntați cu o lungă suită de crime. Victimele — în număr de 28 — fără excepție : copii și tineri, negri, pînă în 17 ani. Polițiștii ajung în cele din urmă la concluzia că ucigașul n-ar putea fi decît un pastor sau un institutor care s-ar bucura de încrederea copiilor. Cum altfel ar izbuti să-i atragă ?

Criminalul, însă, nu va fi prins timp de cîțiva ani, cu tot premiul de un milion de dolari instituit de președintele S.U.A., cu toate încasările, de pe urma unor concerte, cedate de regretatul Sammy Davis Junior. Spre surprinderea generală, întrecînd fantezia autorilor de romane polițiste, criminalul avea să se dovedească a fi **reporterul**, tot un negru, cel care relatase absolut toate crimele, cu lux de amănunte, în ziarul local „Atlanta Constitution". Scontase oare, Wagne Williams, prin efectul crimelor sale, pe un conflict inter-rasial ? Sau crimele, comise după un anumit ritual, aveau un substrat obscurantist-demențial ?

Ce ar putea face victima

Ce-ar putea face victimele — potențialele victime — față de „perfecționarea" și agresivitatea în creștere a actului criminal.

În opinia regretatului criminolog V.V. Stanciu, înainte de a sconta pe impactul actului educațional și al unei salutare resurecții morale, se cere combătută, ca o condiție minimă, **condiția victimală.** Să nu uităm — spunea V.V. Stanciu — că sursele și formele cele mai frecvente ale comportamentului victimal continuă a fi, **imprudența, credulitatea și lașitatea.** Este modul în care victima colaborează, conștient sau nu, la actul infracțional. Să adăugăm aici și **demisia volitivă,** convingerea fatalistă „că nu se mai poate face nimic". Dar cum să replicăm agresiunii, atunci cînd nu sîntem nici creduli, nici naivi ? Ce am avea de făcut ? Cum ne putem apăra ?

Soluția, o speranță și o șansă, le-ar putea oferi **manifestarea dreptului legitim, imprescriptibil, la autoapărare în fața agresiunii.** Și poate că nu avem numai dreptul, ci sîntem **datori moral** să ne exercităm acest drept, pentru a reprima agresiunea și criminalitatea. Cu condiția ca dreptul la legitimă apărare să fie cenzurat de rațiune, de luciditate și de bune intenții, pentru a nu exacerba, din temeri și vendete, agresivitatea latentă a stării victimale.

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

Dosarele frumuseții:

FEMEIA „IARNĂ"!...

... prin definiție este femeia tuturor contrastelor. Cu părul său închis, în nuanțe ce ajung de la castaniu la negru, tenul deschis, privirea profundă, ea poate fi pasională și extravagantă. Ca argument imediat, Madonna sau Elisabeth Taylor fac parte din această insolită clasificare a sexului frumos. Dar femeia „iarnă" este în același timp tulburătoare și misterioasă, adoptă stilurile extreme, păr foarte scurt sau coc sofisticat, în care fiecare șuviță este așezată cu migală. De îmbrăcat, îmbracă mai degrabă un taior decît o rochie sofisticată. În privința culorilor, preferă nuanțele reci și clare cum sînt albul, negrul, roșul dar nu ignoră nuanțele de bleu, violet sau verde. Cîteva secrete ale machiajului. Pe un ten curat, impecabil pudrat, accentuează ochii și gura, punctele cele mai atrăgătoare ale femeilor „iarnă". De preferat este a se folosi un creion negru pentru conturul ochilor și o singură culoare pentru pleoape. De asemenea, rimelul indicat este cel negru. Pentru ruj sînt recomandate culorile proaspete : roz sau roșu aprins. Este totuși și acesta un domeniu în care imaginația și priceperea fiecăreia își pun amprenta...

VARICELE, PRIVITE CA ATENTAT LA SĂNĂTATE ȘI FRUMUSEȚE (II)

În viitorii 2—3 ani, spun cu optimism specialiștii, se va putea diagnostica o insuficiență venoasă încă de la debut, printr-o simplă analiză a sîngelui. Atunci cînd peretele venelor se degradează, unii acizi aminați sînt eliberați în circulația sanguină. Dozarea lor va permite supravegherea evoluției bolii și astfel verificarea eficacității unuia sau altuia dintre posibilele tratamente flebotonice. Dintre tratamentele existente, deosebit de eficace în cazul micilor varice izolate și a venelor superficiale, este sclerozarea acestora. Se injectează un produs agresiv în venă și aceasta va fi distrusă iar circuitul sanguin va fi dirijat spre alte „trasee" venoase.

Oricum, în primul stadiu al insuficienței venoase, atunci cînd sîngele circulă prost dar nu a apărut încă nici un varice, nu este necesară încă intervenția chirurgicală. Este momentul cînd, cu ajutorul medicamentelor se urmărește tonifierea pereților vasculari, ameliorarea circulației venoase și diminuarea senzației dureroase. Este momentul cînd sînt foarte utile și unele reguli de igienă a vieții :

- mersul pe jos, cel puțin 20 de minute pe zi ;
- urcatul și coborîtul scărilor, mersul pe bicicletă, înotul și gimnastica sînt de asemenea exerciții excelente;
- odihna cu picioarele sprijinite pe o pernă ;
- dușuri reci la nivelul gambelor ;
- se recomandă de asemenea purtarea unor ciorapi elastici cît mai mult din timpul zilei.

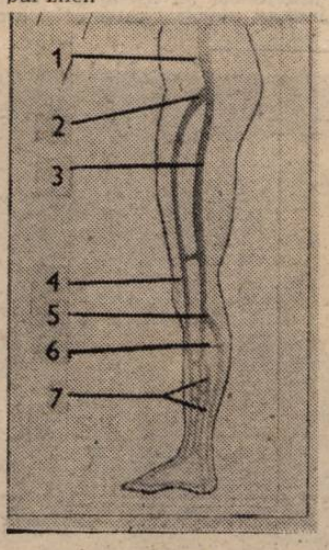

Iată și o schemă capabilă să ne familiarizeze cu uimitorul „imperiu" al vaselor noastre sanguine: unele dintre arterele ce ajung la inimă (1, 2, 5), o venă profundă (3), safena internă (4), vena safenă externă (6) și o rețea de vene profunde (7).

- o alimentație bogată în fibre vegetale, este utilă, spun specialiștii, pereților venelor.

Și acum să punctăm cîteva obiceiuri ce agravează varicele :

- dușurile prea calde, sauna, epilatul cu ceară caldă ;
- expunerile prelungite la soare ;
- imobilizarea în timpul călătoriilor. Cîteva remedii : cînd călătoriți cu mașina, la opriri faceți cîțiva pași pentru a accelera circulația venoasă ; cînd sînteți în tren, la fiecare două ore, plimbați-vă cel puțin cinci minute.
- evitați sporturile care antrenează șocuri repetate asupra picioarelor : tenisul, voleiul, jogging-ul.
- evitați de asemenea excesul de greutate.

Cercetătorii ne atrag atenția că în special femeile care trăiesc la oraș sînt expuse tulburărilor de circulație sanguină pentru că au o viață relativ sedentară. Astfel, la 30 de ani, 16 la sută dintre ele prezintă deja tulburări venoase față de 9 la sută dintre cele care trăiesc la țară. La 50 de ani, diferența este și mai clară : 40 la sută dintre citadine față de 23 la sută. Maladiile venoase sînt adesea ereditare dar sînt corelate și cu modul de viață. De asemenea, spun cercetătorii, din motive hormonale femeile sînt mult mai expuse decît bărbații.

Lecția de gimnastică

Exercițiul 1 : faceți 20 de sărituri de pe un picior pe celălalt, fără să atingeți coarda. Repetați de trei ori cu un minut de odihnă între reprize. Respirați profund și... treceți la **exercițiul 2.** În genunchi, cu brațele întinse, ținînd strîns coarda (foto 2), inspirați, contractați

pieptul și mușchii fesieri. Aplecați-vă pe spate, reveniți în poziția inițială, apoi repetați de cinci ori. **Exercițiul 3 :** din poziția arătată în foto. 3, alunecați coarda ușor pe sub tălpi și întindeți încet picioarele. Păstrați-vă echilibrul timp de cinci secunde, repuneți picioarele pe sol ; repetați de trei ori. Și, **ultimul exercițiu,** cum vă indică foto. 4, cu picioarele drepte, vă aplecați înainte încercînd să atingeți pieptul de genunchi. Rămîneți astfel trei secunde, vă ... adunați puterile, inspirînd adînc, apoi repetați de cinci ori exercițiul. După această „lecție", nervii noștri vor deveni... de oțel. O spun specialiștii nu noi.

SUCCESUL PARFUMULUI

Bucuria de a trăi : iată universul Carolinei Herrera, (în imagine) una dintre cele mai renumite creatoare de modă din Statele Unite ! Ultima sa colecție de modă toamnă-iarnă 1991, prezentată în aprilie, în Piața Ateneului din New York, a marcat o traiectorie strălucită a talentului său. Cap de listă între femeile cele mai elegante din lume, era deci firesc să ofere un parfum demn de imaginea sa, unul dintre acele parfumuri contrastante, ample și subtile, care lasă în memoria timpului amprenta „marilor clasici". Iasomia, santalul, nardul și ambra ritmează cu brio în această partitură florală atît misterioasă cît și exuberantă și superb pusă în valoare în flacoane structurate perfect. Prin parfumul creat de Carolina Herrera sufletul și corpul vibrează pe aceeași undă cu frumusețea și astfel feminitatea și farmecul au toate șansele de reușită.

TRICOTAJELE JACARD

Prin bogăția motivelor lor, tradiționalele pulovere groase, călduroase, de munte, devin veritabile opere de artă. Noi vă sugerăm două modele, lucrate din lînă de culoare deschisă, ca material de fond și culori contrastante pentru modele. Ca un detaliu, bentița din jurul gîtului și manșetele reunesc culorile pe care le-ați folosit la tricotarea puloverului...

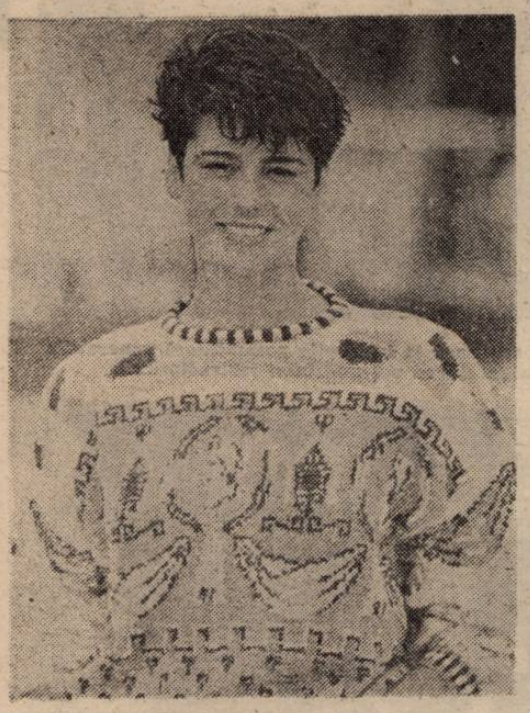

101 diferențe...

Ei au creierul mai greu, viața mai scurtă și limba bine stăpînită. Ele au auzul mai fin, dorm mai mult și sforăie mai puțin. Ei preferă acțiunea și să se agite, ele preferă zahărul și să observe. Într-un cuvînt, ei și ele sînt diferiți. Cît de diferiți și care sînt aceste diferențe ne spun oamenii de știință.

- **În leagăn ei sînt deja diferiți. Potrivit observațiilor clinice ale psihologului Bianca Zazzo, nou-născuții băieți își petrec timpul acționînd (a se înțelege trăgînd de jucării, demontîndu-le...), în vreme ce fetițele observă cu atenție ce se întîmplă în jurul lor.**
- **Creierul masculin cîntărește cu aproximativ 200 g mai mult decît creierul feminin, adică în medie, 1350 g. Dar greutatea nu are nimic de-a face cu inteligența. Un posibil argument : cîntărind creierele unor oameni deosebiți (Einstein, Anatole France) s-au constatat greutăți apropiate de cele „etalon", dar și cu cîteva sute de grame sub așa-zisul „etalon". Concluzia ? Nu se poate stabili o legătură între greutatea creierului și capacitatea intelectuală a subiecților.**
- **Fetițele vorbesc mai devreme decît băieții.**

starea de VEGHE

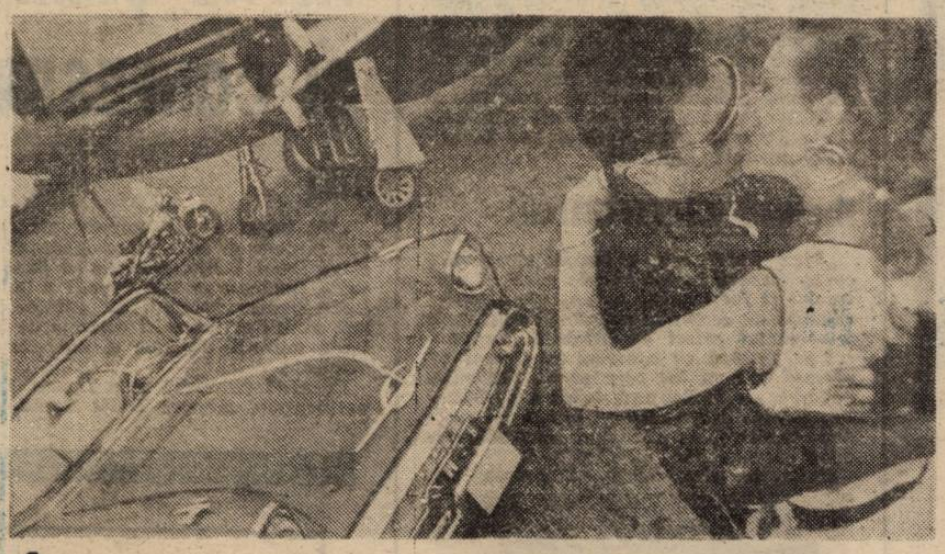

ÎNTUNERICUL DIN ADÎNCUL FANTASMELOR

Mai insistent decît oricînd, şi parcă tot mai condiţionat de starea psiho-morală a societăţii moderne, fantasmele — lumea fantasmelor — reintră spectaculos în preocupările ştiinţelor medicale, în explicarea (şi etiologia) nevrozelor, în cercetarea manifestărilor halucinatorii, în analiza şi diminuarea, poate, a aşa-numitului stres de dezacord cu realul : un stres de inadaptare la ceea ce se schimbă în jur şi nu se schimbă decît mult mai tirziu în moravuri şi în mentalitate.

Dar ce sînt fantasmele, totuşi, ca manifestare imediată, concretă ?

■

Un copil suferă, bunăoară — cazul nu-i inventat — de lipsa de afecţiune a celor imediat apropiaţi, de faptul — obiectiv — că părinţii săi nu mai au timp pentru el, ori **nu mai au acea** disponibilitate — pentru copil, subiectiv, esenţială — a clipei de tandreţe. Se simte neiubit, ne-dorit, părinţii devin pentru el, tot mai mult, ne-părinţi. Şi iată-l pe acest copil imaginîndu-şi — condiţionat de întîmplări urmărite pe la televizor, dar şi de toate îngrijorările şi mîhnirile sale — imaginîndu-şi un ciudat „roman familial", cum ar fi zis Freud, părintele psihanalizei. Părinţii săi — în această fantasmă, pe care copilul o trăieşte ca pe o dramă reală — nu mai sînt părinţii săi autentici : el a fost adoptat, — una dintre variante, — părinţii săi, cei adevăraţi, fiind obligaţi să-l înstrăineze pentru a-l salva, cine ştie... Alteori se consideră a fi un copil găsit întîmplător, rătăcit sau furat... Atunci cînd părinţii săi nu sînt închişi, cumva, din raţiuni neînţelese, dacă nu au fost ucişi, şi mai rău, de adversari fără scrupule. Invenţia, fantezia şi visul adaugă la scenariu tot felul de scene, situaţii, istorii, unele plauzibile, fantasma căpătînd aparent o anume coerenţă şi devenind treptat pentru copil un adevăr indiscutabil, încărcat de mister şi enigme. Pînă va ajunge, crescînd, o dată cu trecerea anilor — dintr-o inconştientă bucurie a desprinderii de real şi din alte disfuncţii afective — la un fel de obişnuinţă (o a doua natură) de a trăi din fantasme. De a nu mai putea trăi fără fantasme. Sau de a se refugia disperat, de fiecare dată, în cele mai uluitoare fantasme, unde totul se poate şi nimic nu te mai salvează, dincolo, revenind în real. (Într-una din fantasme, copilul de care aminteam ajunge să se roage ca părinţii săi «falşi» să fie pedepsiţi, omoriţi, să dispară. Şi atunci cînd un accident de maşină survine, rănindu-i grav pe cei blestemaţi, în imaginaţia sa, copilul e convins de rolul său justiţiar. Si-a pedepsit părinţii, şi-i fericit, la limită, că va rămîne orfan).

■

Laplanche, o autoritate mondială în cercetarea fantasmelor, descoperă în fiecare caz şi în fiece aberaţie, o manifestare a unor procese defensive şi a unor dorinţe — uneori a unor dorinţe inconştiente — care se refuză explicitului, dar nu şi trăirilor interioare, intense.

Se întîlneşte, însă, vreodată situaţia imaginată în universul fantasmei cu situaţiile pe care le structurează realul ? Se pot interfera ?

În filmul „Riscurile meseriei" (Les risques du mètier"), Jaques Brel interpreta, ne amintim, rolul unui institutor care avea să devină victima fantasmelor unei adolescente. Aceasta din urmă îl acuză, nedrept şi aberant, de a o fi sedus, preluînd evident din universul fantasmei — incredibil aproape — o suită întreagă de elemente concrete (inventate, desigur) o multitudine de situaţii şi desfăşurări în stare să convingă un juriu. Altfel spus, trăind intens dorinţa de a fi sedusă şi trăind imaginar realizarea dorinţei, adolescenta conferă fantasmei dimensiunea unui fapt consumat, absolut autentic. Denunţul i se pare moral, ea neavînd nici o ezitare în a se jura că nu inventează nimic.

La convergenţa acută cu realul, cu viaţa, cu istoria, fantasmele pot determina răbufniri şi acţiuni care scapă adesea de sub controlul elementar al raţiunii.

■

Fantasmele, ca organizări imaginative, fanteziste, profund iluzorii, au un rol decisiv în etiologia nevrozelor. Prin construcţia lor riguroasă şi prin aparenţa de real pe care o instituie, fantasmele devin credibile, verosimile, chiar şi atunci cînd nu corespund realului şi nu sînt veridice. Se cunosc numeroase situaţii în care fantasmele ajung să fie acreditate ca element probant, influenţînd opinia colectivă la modul cel mai negativ cu putinţă.

Pasiunile autentice ale realului rămîn mult în urma pasiunilor trăite în fantasme, după cum iubitele şi iubiţii din acest univers imaginar par mult mai interesanţi decît cei din viaţa reală. Şi consecinţele nu lipsesc, deziluziile se adună comportamentele se anormalizează, iar frazele şi raţionamentele de tipul : „M-ai dezamăgit ! Mi-am imaginat altceva despre tine..." — sînt indeajuns de frecvente. Poate chiar prea frecvente.

Literatura de specialitate, literatura în general şi, în ultima vreme, tot mai acut şi frecvent, publicaţii de mare tiraj, corelează variatele explozii de fanatism, de inadecvare socio-familială, ca şi apariţia unei sexualităţi dezaxate, maligne, o dată cu creşterea stării de infracţionalitate, de această vieţuire prelungită, de **această claustrare — la scara numerelor mari — în universul fantasmelor.** Fantasme în care subiecţii se imaginează a fi îndreptăţiţi să se răzbune, să pronunţe sentinţe irevocabile, să-şi îngăduie tot ceea ce lor li se pare normal şi moral ; o ascendentă în fapt, asumată fără nici un temei asupra celor din jur.

Originea inconştientă a unor fantasme „decisivă pentru destinul lor", marile investiţii halucinatorii în realizarea unor scopuri necontrolate de morală şi legi, ca şi fantasmele posibil conştiente, alimentate de refulări ale unor indivizi maladivi, anormali, se regăsesc adesea, în interacţiune, în condiţii extreme, în variatele comportamente ale unor delincvenţi, în manifestări de acută perversitate, în deciziile paranoicilor, în toate isterille situaţiilor disperante.

■

Există şi fantasme utile, eficiente, care servesc la ceva ? Un mare criminolog, juristul V.V. Stanciu, dublat de un bun psihanalist, vedea în acest tip de interogări, o posibilă scuză şi o capcană îngrozitor de periculoasă. Pentru că întrebarea, prin generalizare, ajunge să se pună foarte adesea altfel : Există şi un fanatism care serveşte umanităţii ? Există oare şi un terorism... util propriei sale autodeterminări ? Pot exista şi crime cu o justificare morală ?

Paranoicii, în clipele lor de luciditate, ar avea de ce să se strîmbe de ris.

DOREL DORIAN

gîlceava IDEILOr

UN SUPRAVIEŢUITOR AL ATLANTIDEI

Dispariţia Atlantidei (datată în jurul anului 9560 înainte de Christos) şi perioada de început a dinastiilor egiptene sînt distanţate între ele de aproximativ şase milenii. Fondatorul primei dinastii, Menes din Egiptul de Jos, cu capitala la Thinis, a unificat cele două state egiptene în jurul anului 3000 înainte de Christos. Ce s-a întîmplat în această zonă a lumii, aparent izolată de restul civilizaţiilor prin deşert, Marea Roşie şi Marea Mediterană ?

Din punctul de veder mitologic, „Vîrsta de aur a omenirii se caracterizează prin domnia zeilor (sau semizeilor). Este perioada perfecţiunii, nu existau nici răul, nici furia şi înşelăciunea. Nu existau nici boală şi nici moarte. Era „Vremea lui Ra", zeul solar. Dar la un moment dat a apărut dezordinea, complotul oamenilor împotriva zeilor (vezi Mircea Eliade). Faraonul va fi cel care va duce mai departe principiul ordinii şi dreptăţii (ma'at).

Întrucît în mitologie (şi nu numai) se foloseşte sintagma zeu întrupat, o vom folosi şi noi cu referire la acel zeu destul de enigmatic, THOT, care după opinia unor altlantologi ar putea face o legătură între dispariţia Atlantidei şi bruşca ridicare de nivel a civilizaţiei egiptene predinastice — în epoca încă obscură a trecerii de la paleolitic la neolitic în această parte a lumii. În multe mitologii există acei zei sapienţiali, zei civilizatori a căror activitate se aseamănă cu cea a misionarilor. Cînd un astfel de misionar vine dintr-o zonă mai evoluată într-una mai puţin evoluată, se pot întîmpla două fenomene simultane : glorificarea , idolatrizarea acestuia, concomitent cu învăţăturile cu care respectivul misionar îmbogăţeşte zestrea culturală a băştinaşilor.

Despre zeul egiptean THOT se spune că ar fi fost inventatorul unor forme esenţiale de civilizaţie, precum scrierea, timpului în segmentele sale fundamentale — inclusiv calendarul. Deşi nu a fost un zeu primordial, relaţiile lui THOT cu zeul Soare, Ra erau relaţii pur intelectuale (cum am spune astăzi) : el era socotit „inima lui Ra" (la egipteni inima era sediul raţiunii) şi „limba lui Ptah" (zeu arhaic foarte important). THOT era scribul şi contabilul zeilor (vezi Victor Kernbach), patronul bibliotecilor. Dar poate cel mai semnificativ aspect al existenţei zeului civilizator THOT este faptul că el ar fi lăsat urmaşilor săi o carte scrisă de mîna lui, cele 42 de tomuri ale „Cărţii Magiei" (unii autori folosesc titlul de „Sufletele lui Ra"). Despre această dovadă materială a existenţei terestre a zeului egiptean civilizator vorbeşte însuşi faptul că ea era citată ca operă de seamă chiar şi în timpul dinastiei XVIII, în a doua jumătate a mileniului II înainte de Christos (în epoca inaugurării Regatului Nou, în jurul anului 1650 î.Ch.).

Faptul că această lucrare (conţinînd, conform tradiţiei, secrete universale) a fost scrisă într-un limbaj încifrat, greu inteligibil de către neiniţiaţi, dovedeşte că originea, gîndirea şi cultura zeului THOT erau mult superioare băştinaşilor. Mesajele lui trebuiau interpretate — fapt care, asociat cu echivalenţa lui THOT cu zeul Hermes Trismegistos, a condus la apariţia termenului de hermeneutică (interpretare).

Chiar şi numai aceste foarte succinte detalii ne fac să ne întrebăm dacă nu cumva THOT era un misionar (sau supravieţuitor) al unei civilizaţii dispărute sau pe cale de dispariţie. Şi asta pentru că, de obicei, o civilizaţie avansată nu îşi divulgă de bună voie secretele atunci cînd este încă în plină înflorire. Din care civilizaţie provenea THOT ?

(Va urma)

PAUL IOAN

■ CU OCHI DE ARGUS. Richard Cheyney, ministrul apărării al S.U.A., nu poate să facă greşeala de a confunda „aspiraţia" de emancipare politică a ţărilor membre ale C.E.E. cu o lipsă de loialitate. Washingtonul a urmărit cu ochi de Argus reuniunea Consiliului european de la Luxemburg, în cadrul căreia şefii de stat şi guvern ai „celor 12" au avansat pe calea uniunii politice. Această strategie include şi căutarea unei noi structuri de securitate. Aceasta nu semnifică, se afirmă la Paris, Londra sau Bonn, ieşirea din NATO. Dacă NATO se întăreşte în Europa, nu este în dezavantajul Alianţei ?

■ TELETRANSMISIE PRINTR-UN LASER INFRAROŞU. Sistemul optic a fost pus la punct la Darmstadt, emiţătorul fiind un semiconductor care emite lumină infraroşie. Noul sistem poate transmite 10 milioane biţi pe secundă. Distanţa maximă este de 1,5 km. Sistemul poate fi folosit pentru legăturile în cadrul unei întreprinderi, renunţîndu-se astfel la întinderea de cabluri costisitoare. Legăturile ce se fac la o

distanţă sub 300 metri sînt perfecte, ele nefiind influenţate de condiţiile meteorologice. Teletransmisia printr-un laser infraroşu este folosită cu bune rezultate în reţeaua de calcul a Facultăţii tehnice din Darmstadt şi în cadrul concernului „Hoechst".

■ INVESTIŢII STRĂINE. Ele reprezintă o pîrghie importantă pentru modernizarea oricărei economii naţionale. În 1988, capitalul străin investit în China s-a cifrat la 9,8 milioane dolari. O sumă extrem de scăzută dacă ne gîndim la potenţialul economic al celei mai populate ţări a planetei. Nici în anii următori investitorii străini nu prea se gîndesc să vină în China. Amploarea acestei crize de neîncredere s-a manifestat mai ales în colonia britanică Hong Kong, care urmează să fie retrocedată Chinei în 1997. În ultima vreme, s-a ajuns la un dezgheţ în relaţiile dintre Beijing şi alte capitale occidentale.

■ DEMOGRAFIE. Soarta demografică a Germaniei va fi decisă de emigranţi ! Specialiştii anticipează, relevă „Die Presse", că Germania este pe cale de a deveni o societate multiculturală care se va afla în faţa unor mari probleme. O femeie din Germania aduce pe lume, în medie, 1,5 copii ; necesarul pentru menţinerea numărului actual al populaţiei ar fi de 2,1 copii.

■ MOZAIC HEXAGONAL. 36 de elemente hexagonale de sticlă vor alcătui un colector de lumină extrem de eficient. Cu un diametru de 10 metri, colectorul va fi plasat pe un vîrf de munte din Hawaii. Şi astfel, observatorul W. M. Keck, aflat în vecinătatea piscului muntelui Mauna Kea (înalt de 4 200 metri) va deveni cel mai propice punct de observaţie celestă din lume. Telescopul observatorului W. M. Keck va fi de patru ori mai puternic decît oricare instrument similar de cercetare a Universului nemărginit. Cu ajutorul său se speră a se afla noi informaţii despre modul în care s-au format galaxiile şi ceea ce s-a petrecut cînd a avut loc Marea Explozie despre care se spune, de către oamenii de ştiinţă, că a dat naştere Universului.

■ ÎNTREBARE RĂMASĂ FĂRĂ RĂSPUNS. În Uniunea Sovietică există în aproape toate clădirile un plan de evacuare în caz de incendiu. A răspuns cineva dintre persoanele oficiale pentru faptul că nu există un plan de evacuare după accidentul de la Cernobîl ? Această întrebare, rămasă fără răspuns deocamdată a văzut lumina tiparului în „Izvestia".

Un metru pentru eternitate

Că piața Bastiliei este simbolul Revoluției franceze, nimeni nu contestă și că Piața Vendôme este locul bijuteriilor de lux, de asemenea nu surprinde. Totuși acesta este și locul unei revoluții mai tăcute, dar poate la fel de profundă precum cea din 1789, pentru că a pus bazele sistemului metric zecimal. La numărul 13, în Piața Vendôme, la stînga intrării la Ministerul de Justiție, există o placă de marmură cu inscripția : „Metru". Acest vestigiu vechi de două secole este unul din rarele supraviețuitoare ale celor 16 unități etalon care se mai păstrează.

În 1790 a devenit posibilă familiarizarea poporului francez cu noile unități de măsură, verificîndu-se și acordîndu-se instrumentele în funcție de aceasta și punînd capăt dezordinii existente la acea vreme în domeniul greutăților și al măsurii. Consiliul Academiei de știință reținuse pentru definiția metrului formularea „a zecea milionime a sfertului de meridian terestru între Polul Nord și Ecuador. Doi astronomi, Méchain și Delambre, și-au propus, în iulie 1792, calcularea celei mai precise valori, iar rezultatul muncii lor a fost depus la Arhivele Republicii în 1799. Între 1796 și 1797 au fost construite cele 16 unități metru etalon destinate orașului Paris.

Dacă a fost necesară trecerea a zece ani pentru crearea unui sistem uniform de măsură, e bine de știut că acesta s-a impus definitiv în Franța abia după 40 de ani. Chiar dacă regimurile politice se schimbă, obiceiurile rămîn cele mai puternice și așa se explică faptul că numai cu începere de la 1 ianuarie 1840 sistemul metric a devenit obligatoriu. A urmat perioada în care s-a căutat o definiție și s-a cercetat fenomenul universal, care să permită descrierea. Metrul care fusese creat nu prezenta o înaltă calitate metrologică și numeroase națiuni nu erau prea încîntate, motiv pentru care a luat naștere către 1867 o mișcare internațională, care urma să stabilească un sistem metric și un nou etalon. Așa s-a născut prototipul internațional conservat la pavilionul de la Breteuil Sèvres.

La sfîrșitul secolului al XIX-lea diverși oameni de știință au început să efectueze măsuri extrem de precise utilizînd raze infraroșii emise de o lampă cu cadium. În 1960 progresul este marcat în domeniul spectroscopiei și al fizicii atomice. Puritatea spectrală a acestei radiații luminoase este atît de fină că permite atingerea unei precizii de 0,01miimi de milimetru la un metru ! Astfel metrul devine „lungimea egală cu 1 650 763,73 lungimi de undă în vid a radiației corespunzînd tranziției între nivelele 2p10 și 5 d5 ale atomului de cripton 86.

Cu ocazia celei de-a XVII a Conferințe generale de greutăți și măsuri, ținută la Paris în octombrie 1983, reprezentanți din 46 de state participante, au decis să stabilească definiția metrului la o constantă fundamentală a fizicii : viteza luminii. S-a decis astfel ca metrul să devină „traiectul parcurs în vid de lumină în 1/299792458 secunde". În ce privește „strămoșul din Piața Vendôme, ceremonia de etalonare din 27 septembrie 1989 a arătat că măsura la o jumătate de milimetru cam 1,0021 m. De loc rău pentru un bătrîn de două sute de primăveri !

MANUELA SPĂTARU

Bandă magnetică performantă

Firma japoneză Fuji Photo Film a lansat pe piață un nou tip de bandă magnetică în casete pentru aparatele video cu standardul Hi — 8. Ea este compusă din două straturi magnetice, una formată din particule ultrafine de metal, care favorizează o bună separare a culorilor și detaliilor imaginii, iar cealaltă din particule fine de oxid Beridox, ce favorizează puritatea culorilor.

Busolă electronică

„Flux Gate" este o busolă electronică ce se fixează la tabloul de bord al unei mașini și funcționează cu energie electrică debitată de acumulatorul de 12 volți, prin intermediul prizei de brichetă. Captatorul se fixează cu ajutorul unei ventuze, plasată într-un loc care să nu împiedice vederea, pe partea interioară a parbrizului. Busola este sensibilă la cîmpul magnetic terestru, ea analizînd electronic cele două componente : nord și sud.

Cutia de afișaj, a cărui cadran este

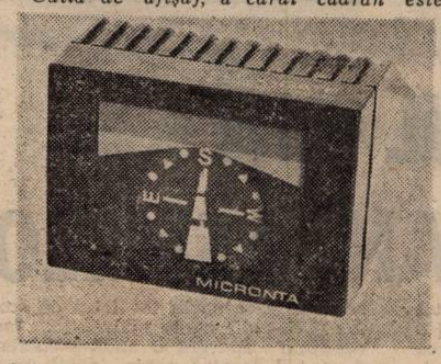

luminos, conține două demodulatoare, care acționează o roză a vînturilor ce se rotește înaintea unei reprezentări schematice a drumului. Înainte de instalare, busola trebuie reglată, operație ce se realizează prin două șuruburi, în scopul ruperii cîmpului magnetic parazit indus de masa magnetică a vehiculului. Toleranța instrumentului este de zece grade, deci destul de mică. Busola a fost concepută pentru orientarea conducătorilor auto atunci cînd, în marile călătorii, devine absolut necesară și o hartă.

Imprimantă perfecționată

Ultimul model de imprimantă utilizată în informatică lansat de cunoscuta firmă Epson pe piață, EPL — 7500, este de tip laser, rapidă și puternică. Baza sa mecanică, realizată de Minolta, oferă o calitate a imaginii de 12 puncte pe milimetru. Mai mult, sistemul perfecționat de impresiune, care asigură reglarea debitului și aplicația cernelii — Micro Art Printing — sporește la rîndul său calitatea imaginii și a contrastului. Prețul imprimantei este de circa 4 700 de dolari.

DALAI LAMA ÎNTRE ȘTIINȚĂ ȘI CONFESIUNE

[IV]

„Nu încerc să mă împotrivesc chinezilor, ci doar să le luminez ignoranța", declară Dalai Lama, convins că dacă practicile tibetane se vor dovedi a avea valoare pentru oamenii de știință, guvernul chinez ar putea fi convins de importanța culturii tibetane și de caracterul său unic.

De cînd cutreieră prin lumea științei occidentale, observă Dalai Lama, nu a

GLOB SUPLIM

■ Și-au îndreptățit denumirea insulele arhipelagului african al Capului Verde ? Desigur ! Cînd portughezii s-au instalat în aceste insule din Atlantic, în sec. al XV-lea, acestea erau acoperite cu o densă vegetație tropicală. Aplicarea unei tehnici agricole inadecvate a transformat arhipelagul într-un veritabil pustiu.

■ Proiectul de „Supertram", un vehicul electric articulat și ușor, compus din două vagoane cu o capacitate de 180 locuri, a fost lansat de municipalitatea orașului britanic Manchester. O platformă înclinată va permite accesul în vehicul a handicapaților, bătrînilor și copiilor. Viteza de deplasare a „Supertram"-ului va fi de 80 km/h. El va folosi căile ferate existente la periferie și șinele noi de tramvai din Manchester. Nu ar fi bun un astfel de mijloc de transport în comun și pentru bucureșteni ? Poate ne înfrățim cu Manchesterul și cine știe...

Versiunea contemporană a Bibliotecii din Alexandria este concepută să fie înălțată pe amplasamentul vechiului palat regal și al bibliotecii antice, în imediata vecinătate a portului. După cum ne informează revista „Developpment Mondial" proiectul va fi realizat cu asistența financiară a P.N.U.D. și U.N.E.S.C.O., cele două organisme specializate ale O.N.U., care au lansat acum trei ani un concurs internațional de arhitectură avînd ca temă de proiectare biblioteca, concurs organizat sub egida Uniunii Internaționale a Arhitecților. Premiul întîi a fost cîștigat, un an mai tîrziu, de un birou norvegian de studii, Snohetta Arkitekturlandskap, ai cărui membri, zece la număr, sînt toți tineri, în jur de treizeci de ani, arhitecți, proiectanți, desenatori și un peisagist.

Clădirea noii biblioteci va avea o formă pe cît de simplă, pe atît de îndrăzneață : un cerc înclinat spre mare, parțial aflat sub nivelul solului, partea rămasă la suprafață fiind vitrată (acoperită cu sticlă), îngăduind astfel vederea spre port și spre largul Mediteranei. Din exterior, edificiul va semăna cu o prelungire, impietrită și strălucitoare, a valurilor.

Proiectul cîștigător — a cărui schiță o puteți admira în imaginea alăturată — a fost ales dintr-un număr de alte 525 de proiecte admise la concurs, provenind din 56 de țări. „Pentru a realiza această arhitectură, am studiat mai întîi marile structuri construite ale Egiptului antic, care sînt caracterizate prin simplicitatea formelor exterioare — mărturisea Christopher Kapeller, unul din arhitecții grupului de realizatori. Cercul este simbolul unității și continuității. El amintește, de asemenea, de Soare, unul dintre cele mai importante simboluri ale Egiptului faraonic, în care Soarele era socotit simbolul elanului creator".

La elaborarea proiectului, piedicile n-au fost deloc puține. Nimeni nu avea — și nici nu putea avea — nici cea mai mică idee despre forma pe care a avut-o edificiul antic al bibliotecii, astfel încît arhitecții nu s-au putut bizui pe alte puncte de reper decît propria lor intuiție creatoare și talentul artistic. Criteriul cel mai important era că biblioteca trebuie să aibă o formă care să-i îngăduie integrarea perfectă în mediul înconjurător. Potrivit părerii unanime a juriului de specialiști, proiectul reținut nu „rimează" deloc cu nici unul din diversele curente și stiluri arhitecturale contempo-

Proiectul noii Bibliot
sferică, legat printr-un pasa

RENAȘTE BIBLIOTECA DIN ALEXANDRIA!

reușit să afle lucruri care să contrazică doctrinele budiste. „Dimpotrivă — spune el — găsim că descoperirile științifice, cunoașterea științifică, ne ajută foarte mult". Și iarăși intervine Alan Wallace, căruia studiile de fizică îi permit să observe că unele din aceste idei vin din adîncurile cosmologiei și ale fizicii cuantice. Căci, nu este unul din punctele centrale ale acesteia din urmă imposibilitatea de a separa pe observator de obiectul observat, după cum se întîmplă și în filosofia budistă ? Ca să nu mai vorbim de asemănarea izbitoare care există între imaginea universului oscilant pe care ne-o oferă vechile texte budiste, în care expansiunile alternează cu prăbușirile cumplite, spre sămînța originară din care se va naște noua lume și versiunile mai mult sau mai puțin sofisticate ale de pe acum faimosului model al Big-Bang-ului ?

J. Allan Hobson, psihiatru la școala de medicină de la Harvard, și el impresionat de personalitatea lui Dalai Lama, comentează că, deși nu se poate vorbi de o încercare evidentă a acestuia de a crea grupuri de adepți „s-ar putea ca el să posede arta de a face prozeliți, chiar fără ca aceștia să-și dea seama". Ceea ce nu-l împiedică, după participarea sa la cea de a doua conferință „Minte și Viață" și în continuarea studiilor sale asupra mecanismelor viselor să fie deosebit de interesat în imaginea tibetană a viselor ea atingînd un al doilea nivel, lucid, de conștiință, pe care, după cum pretind unii călugări, ei îl pot controla.

Dalai Lama, se poate spune, a cunoscut mai întîi șocul tehnologiei. Poziția sa privilegiată i-a permis contactul, încă de mic copil, cu o seamă de realizări ale tehnicii, de la jocurile mecanice la automobile (în mod evident o raritate în Tibet !). Nu s-a mulțumit doar cu admirația, ci a ajuns chiar să poată face simple reparații (printre care aparatul de proiecție al palatului). Totuși, cum remarcam într-unul din episoadele trecute, interesul său deosebit se îndreaptă spre domeniul neuroștiințelor. Aici este de altfel și domeniul cel mai promițător în condițiile în care se va putea realiza cu adevărat o conlucrare est-vest.

Și se pare că acest lucru începe să devină efectiv realizabil. Cu binecuvîntarea lui Dalai Lama. Ceea ce a permis ca o serie de oameni de știință să pună la punct o rețea de cercetare, proiectînd studii care să fie efectuate în India. La

ultima sesiune „Minte și Viață", Clifford Saron, care a studiat neuroștiințele la Colegiul Albert Einstein de Medicină din Bronx, a prezentat o seamă de cercetări asupra emoțiilor și lateralității creierului, el făcînd de altfel parte, împreună cu amintitul Francisco Varela, fondatorul, alături de Dalai Lama al acestor conferințe dintre oamenii de știință care ar dori să efectueze studii și măsurători asupra activității electrice a creierului călugărilor tibetani, pentru a determina efectele meditației profunde asupra funcționării acestuia.

Un alt subiect de un interes aparte îl reprezintă explicarea absenței stresului posttraumatic în cazul persoanelor supuse la torturi, aceasta fiind o dereglare psihică, manifestîndu-se prin coșmaruri și stări de anxietate, și care, printre alții, a afectat pe veteranii din Vietnam.

Este de asemenea evident, avînd în vedere că știința occidentală a stabilit legătura dintre sistemul imunitar, sistemul nervos central și stările emoționale, că studiul practicilor tibetane ar putea clarifica cel puțin o parte din mecanismele cognitive, atît de importante pentru sănătate.

Pe cît de fascinante pot părea însă asemenea cercetări, chiar și în stadiul de intenție, nu trebuie să uităm marea dificultate a realizării lor practice. Să ne imaginăm doar ce va însemna transportarea echipamentului științific greu de cealaltă parte a Pămîntului, trecînd prin Italia și urcînd pantele abrupte ale muntelui care duc spre Dharamsala, acolo unde își află în prezent reședința Dalai Lama. Dar să ne imaginăm și cum va arăta echipamentul electronic de înaltă sensibilitate și calculatoarele în mînăstiri și în peșteri pierdute în imensitatea Tibetului, alături de călugării care atîta vreme au trăit aici în solitudine. Dar dacă vom alătura aceste imagini pe care nu le putem vedea acum decît cu ochii minții noastre, de imaginea reală a lui Dalai Lama contemplînd încîntat la Centrul de Calcul de la Universitatea Cornell o mandala — simbol religios, simulată cu ajutorul calculatorului de un călugăr tibetan, ne dăm seama încă o dată că orice este posibil pe lumea aceasta.

Două lumi au venit în contact, chiar dacă acest lucru s-a întîmplat deocamdată în ființa unui singur om. Este un început. Și dacă privim cum Dalai Lama poartă alături, pe aceeași mînă ceasul digital și treng-nga, șiragul de mătănii tibetane, ne putem gîndi cu un pic de speranță că la confluența acestor două lumi, atît de diferite între ele am putea face un pas, oricît de mic, înainte, spre a înțelege cîte ceva din tainele dinnăuntrul și din afara noastră.

MIHAELA DOROBANȚU

magazin

ENT PENTRU TOATE VÎRSTELE

TELEX • TELEX

■ **Din lipsă de spațiu la suprafață, guvernul din Tokio intenționează să recurgă la o soluție ancestrală. Este vorba de săparea unor caverne artificiale de 25 000 metri cubi la o adîncime de 80 m sub pămînt pentru a adăposti o centrală electrică, fie o uzină de tratare a apelor.**

■ **Viteza de creștere anuală a calculilor biliari este de 2,6 mm, relevă un studiu de specialitate întreprins de un grup de cercetători de la Universitatea din San Diego asupra unui eșantion de pacienți. S-a mai aflat că manifestările clinice nu apar mai devreme de doi ani de la începutul formării calculilor. Dar cînd apar colicile propriu-zise ? Numai după opt ani.**

■ **Micile rezervații cu plantule dispuse în răzoare, amenajate cu înaltă iscusință, reconstituie o lume a plantelor aclimatizate ce se dezvoltă în condiții întrucîtva asemănătoare cu cele de pe Pămînt. În plus, ele oferă cosmonauților aflați în complexul orbital „Mir" un peisaj familiar, făcîndu-i să uite pe moment ciudățeniile dezagreabile ale imponderabilității.**

■ **Istoria „punții lumii" (cum este denumit teritoriul panamez) a început, se pare, în septembrie 1513, cînd conchistadorul spaniol Vasco Nunez de Balboa a traversat istmul centreamerican. La capătul unei călătorii extenuante, el a ajuns la ceea ce pe atunci se numea Marea Sudului, adică Oceanul Pacific.**

rane. Cert este că el are o concepție modernă, actuală, care depășește însă noțiunea clasică de „stil".

Noua bibliotecă, a cărei construcție va fi terminată, conform programului, în 1995, va fi dintru început și un centru regional de studii și cercetări, pe de-a-ntregul adaptat secolului XXI ! Colecțiile bibliotecii vor cuprinde inițial 200 000 de volume, în parte din stocul actual de manuscrise rare al municipalității din Alexandria, iar capacitatea finală, maximă, va fi de opt milioane de volume. Fondurile documentare vor fi, în principal, consacrate regiunii bazinului mediteraneean, cu un accent asupra caracterului umanist indeosebi în ce privește fuziunea civilizațiilor greacă și egipteană, nașterea creștinătății copte și influența Islamului. O atenție aparte va fi acordată istoriei științelor și medicinii. De asemenea, noul edificiu va cuprinde și un planetariu, un muzeu al caligrafiei — meșteșug și deopotrivă artă care a cunoscut o mare înflorire în epocile de glorie ale argilei, papirusului și, mai tîrziu, pergamentului și hîrtiei —, un centru de restaurare a cărților și manuscriselor și, în sfîrșit, o școală de științe ale informației.

Costurile financiare presupuse de construcție se estimează că se vor cifra la deloc modesta cifră de 100 000 000 de dolari, pe lîngă cele 80 de milioane de dolari reprezentînd contribuția în natură a Guvernului egiptean. În așteptarea momentului inaugural, s-ar cuveni, poate, să medităm că **menirea de a construi** a omului a fost, este și să sperăm că va rămîne mereu suprema speranță a fiecăruia dintre noi că pulberea, scrumul și uitarea timpurilor pot fi învinse !...

ADRIAN HOAJĂ

eci din Alexandria. În partea dreaptă, Planetariul de formă j de corpul central al bibliotecii.

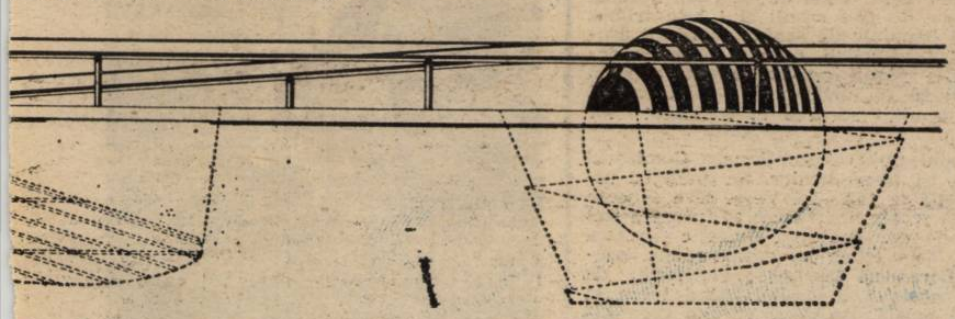

Cocktail mai alese din cele băuturi (II)

Nu ne hazardăm a face aprecieri asupra coniacului produs la noi ; din păcate îi cunoaștem și calitățile și prețul din ultima vreme...

Toată lumea știe că acest cuvînt este de origine franceză, ca și produsul original, de altfel. Unii susțin chiar că el este cel mai cunoscut și mai utilizat în limbajul curent al oamenilor din afara Franței ; mai răspîndit decît însuși numele capitalei țării, Paris. Numele lui vine de la capitala arondismentului omonim al departamentului Charente, cu o populație de numai 22000 locuitori. În fiecare an pleacă de aici 200 milioane sticle de coniac, licoarea fiind practic răspîndită în toată lumea. El face deliciul digestiv după mese copioase și nu ca la noi unde îndeobște se consumă ca aperitiv...

Teritoriul în care se produce coniacul are a suprafață de 100 000 ha.

Coniacul (veritabil !) se obține în urma parcurgerii a patru etape obligatorii. Etapa de vinificație constă în obținerea, din struguri relativ modești calitativ, a unui vin de calitate mediocră ; urmează fermentația care durează 15 zile ; etapa cea mai importantă probabil constă în distilare ; ea se întinde pînă la sfîrșitul lunii martie a anului următor. Se folosesc numai alambicuri din cupru roșu, bătut cu ciocanul ; după primul „foc" se obține un lichid tulbure cu tăria de 25 — 30 grade ; acesta este supus unui al doilea „foc" — precum palinca noastră ardelenească — obținîndu-se astfel un lichid incolor sau „inima" alcoolului, reprezentînd 30 la sută din cantitatea de alcool din prima fază. În fine, învechirea are un loc aparte în procesul... devenirii coniacului ; ea se obține prin menținerea alcoolului în butoaie de stejar de Limousin sau din pădurile Troncay, lemn uscat în aer liber timp de mai mulți ani. În această perioadă se realizează un „schimb subtil" între alcool și lemn, conferindu-i primului culoarea galbenă. În primii ani coniacul pierde 1 la sută din tărie (alcool) și 2 — 3 la sută din volum. După mai mulți ani de „odihnă" în butoaie, coniacul se trage în vase mari din sticlă și este depozitat în locuri anume numite... paradis. El are acum culoarea galbenă cunoscută și tăria de 42 grade ; deci se poate consuma. Dar cum se bea coniacul în diferite părți ale lumii ? În Franța, cel mai adesea ca digestiv, în pahare cupă gen lalea ; în SUA se folosește ca ingredient la cocktail-uri ; în Canada se consumă cu apă de Vichy și cu ghiață ; iar în Extremul Orient se „ia" ca atare în cursul mesei. La noi știm cu toții cum îl bem !.

ȘI DESPRE WHISKY (LA RECE)

Țineam morțiș să văd cea mai mică și una dintre cele mai vechi (1825) distilerii de whisky, cu atît mai mult cu cît mă aflam în țara lui de origine. M-aș fi putut opri la Perth, unde funcționează o mare și modernă distilerie

Am nimerit acolo, la Edradour, într-o sîmbătă, ceea ce m-a ajutat să am un... ghid personal ! Mă ia în primire o tînără tehniciană și mă plimbă prin toate labirinturile distileriei : mai întîi are loc un proces de fermentare a maltului, un produs obținut din semințele mici, galbene, rotunde ale unei plante speciale. Acest proces are loc într-un vas mai mare decît căzile moldovenești ; apoi, această masă, ca un fel de terci, se toarnă într-un alambic — și el mai mare ca ale noastre, — unde are loc procesul de distilare, deci de obținere propriu-zisă a alcoolului. Produsul obținut astfel are tăria de 70 grade și se depozitează în butoaie din lemn de esență tare timp de mai multe luni. Apa folosită este luată dintr-un izvor din apropiere, subteran, acolo situat sub un deal. După învechirea în butoaie alcoolul se diluează cu aceeași apă pînă cînd tăria scade la 40 grade. Asta-i tot, deci nu pare a fi foarte complicat, dar undeva trebuie să fie un „ceva" care constituie secretul de fabricație, de vreme ce nu oricine este în stare să producă whisky... veritabil !

C. CHIFANE-DRĂGUȘANI

Nr. 39 (1771) din 28 septembrie 1991

Biblioteca magazin de proză scurtă

POVESTIRE ◎ POVESTIRE

Love Story-ul unui robot

„Ce frumoasă e ! Ce minunat corp aerodinamic și simetric are ! Și aceste fermecătoare celule oculare cu strălucire roșiatică !", gîndea el încîntat. El era un robot minier cu formă cilindrică, de 6 metri și lat de 2 metri. Încet, plutea pe cîmpul antigravitațional spre ea. Ea era un robot casnic cu formă de butoi, de 1,50 m înălțime.

— Iertați-mă sînteți liberă în seara aceasta? a întrebat-o el tulburat. Însă nu l-a băgat în seamă.

Și atunci a văzut lîngă ea un robot de luptă, greu, asemeni unui om de 2,20 metri înălțime.

Imediat l-a cuprins o gelozie sălbatică. O deschizătură rotundă s-a deschis în interiorul său, prin care o țeavă rotundă ca de tun ieșea, care în mod normal servea la săpatul galeriilor în mine Dar acum o rază puternică, verde, a țîșnit din ea și în locul în care a stat robotul de luptă nu se mai afla decît un morman de cenușă verde care, încet se evapora, luată de o adiere de vînt.

Satisfăcut, a dorit să se întoarcă către „doamna inimii sale" însă atunci a văzut trei bărbați de la SPR (Serviciul de Pază al Roboților) care alergau spre el.

Ultimul lucru pe care capacitatea optică a creierului său pozitronic l-a transmis a fost o puternică rază strălucitoare, asemeni unui termoemițător.

Traducere și adaptare
MARIA KALMAN

REVENIREA

La fiecare cinci minute. Aldo se întoarce privind peste umăr anxios. Strada i se pare o linie continuă: nici o sinuozitate, nici o străduță laterală. Fiindcă e singur, țipă de groază. Trebuie să fie, de bună seamă acasă unde ei or fi îngrijorați. Își dă seama cum îi tremură genunchii. Doamne, ce expresie atroce mai are! Acum mai are cîțiva pași și după colț scările, (le și simte cum scîrțîie), ușa, grimasa Ștefaniei.

— Ce e, Aldo ? De ce-ai întîrziat ?

Ar putea să-i spună că și-a dorit-o blîndă și îngrijorată de soarta lui, dar că o găsește rece și fără efuziune, austeră și pernicioasă. Din nou, afazia! De data asta ca o întumescență acerbă în suflet ! De ce oare s-a purtat ca un prost ? O uitase cu totul.

— Acum mă duc ! rostește Aldo aspru.

— Pot să știu și eu unde ? doar trăim împreună ! Este nervoasă. Cu un glas neașteptat de prietenos șoptește :

— Ei bine... ce dracu se întîmplă cu tine, Aldo ? Ascultă-mă : noi toți am fost foarte îngrijorați din cauza ta. Unde ai fost ? De ce crezi că trebuie să ne înnebunești de îngrijorare ?

— Unde ai fost ? reia Ștefania cu persistență.

— Nu cred că știu, spune Aldo timid.

— Aldo ! strigă ea o voce nehotărîtă. Nu fii crud ! Se privesc cu un aer complice. Aș vrea să fii aici mereu, mărturisește ea cu ochii spre el. Ești un om bun. Oamenii buni sînt rari.

— Acum trebuie să plec, rostește el apăsat. Nu mai am timp.

— O ! Nu face pe deșteptul cu mine ! Lasă-mă să ghicesc : ai pe altcineva ? Ștefania afișează o expresie de supărare. Se simte rănită în toate colțurile corpului. Am înțeles, hai lasă ! Ai vrut și tu să ai o aventură, nimic mai mult, fiindcă, oricum, nu m-ai sacrifica, nu ?

— Nu este vorba despre asta, Ștefania. Eu am murit, înțelegi ? Eu de acolo vin ! Ea se desprinde ușor. Are în ochi o mare tristețe, dar și o uluire.

— Dar ce-i asta, Aldo ? Gura i se crispează și ochii ; se înnourează. Ei bine! Amuzant, zice ea. Pare foarte în largul ei. Mort : de ce nu ? Dar poate că lumea aceea te-a plictisit grozav, în care sufletele au devenit inutile. De ce-ai venit ? Ce-ți trebuie ție sensibilitatea de-aici ? Trebuie să-mi deschizi ochii, nu crezi ? Aldo o privește rece. Spune pe un ton tăios :

— Ostilitatea ta mă întristează. Acum o privește cu ură. Spuneam deunăzi că am murit. Dacă sînt viu, n-are importanță, din moment ce am crezut astfel. Aldo se îndepărtează. Din nou, un elan de nervozitate urcă înlăuntrul lui. La urma urmei, era firesc să o părăsească ; are gustul eșecului. Se uită-n stînga și-n dreapta. Un lucru e sigur : va purta cu el aceste imagini. Nu se întoarce. E atît de ușurat, că îi vine în gînd să o salute. Închide foarte încet ușa, coboară scările. Și deodată alunecă, totul în fața ochilor este de-a valma : amintiri, lumini, tonuri — fără să știe prea bine de ce, cît timp. Închide ochii.

MARIAN DEACONU

Trei cranii la mesagerie

Vestea s-a răspîndit cu iuțeala zvonurilor rele, dar de această dată nu era vorbe decît de o nebunie : Tom Hitch vrea să construiască un motel în mijlocul deșertului Johnson. Adică, spunea el tuturor celor ce-i ofereau de băut la birtul lui Ham, exact la km 125 al șoselei de 250 de km care străbătea deșertul acela de temut.

Tom Hitch era șomer de zece ani și habar n-avea să lege două paie. Compunea la cerere poeme și le fredona la mandolină. Unii spuneau că maică-sa il lepădase chiar în mijlocul deșertului Johnson. Altfel nu se explica faptul că se juca cu viperele în piața publică : privea jivina drept în ochi și aceasta începea să-l mîngîie tandru pe git și pe piept. Alții susțineau că are relații foarte ciudate cu o cobră cu care dormea de cîtva timp... În sfîrșit, Tom se săturase să trăiască din mila publică. Va intra serios în afaceri. Îi trebuiau aprobările primarilor din orășelele care se întindeau la extremitățile șoselei ce străbătea deșertul. Și primarul din A, și primarul din B i le dăduseră. Și uite așa, cu o echipă de salahori, sub soarele arzător al Californiei, începură lucrările. Primise credit de la o bancă, numai după ce dovedise că găsise apă cu nuielușa lui de aramă.

Trecură două săptămîni și reporterii veneau zilnic să vadă stadiul lucrărilor. Dar treaba mergea ca melcul.

Într-una din seri, primarul Barns din A primi prin poștă un colet. Expeditor necunoscut. Omul luă pachetul destul de voluminos și-l desfăcu mirat. Găsi înăuntru un craniu de om, complet descărnat și plin de nisip. Alături, un petec de hîrtie pe care scria : „Încarcă contul nr... cu 100 000 dolari". Barns suspină și îngropă în noaptea aceea craniul în grădină. Dar după două zile, primi alt colet, alt craniu, dar de data asta suma cerută era dublă. Barns suspină din nou și în noaptea aceea, pe furiș, îngropă craniul în grădina sa. Din ziua aceea începu să se îmbete în fiecare seară. Dar nu trecură decît două zile, cînd primi al treilea colet, al treilea craniu și o cerere de 300 000 de dolari. Barns nu-și putu stăpîni un lung oftat. Îngropă cu grijă și acest craniu, lîngă celelalte două. În noaptea aceea nu mai bău. Fumă două pachete de țigări gîndindu-se cine l-a „ajutat" să-și transforme frumoasa lui grădină de zarzavat în cimitir. Dar mai ales, cui a pus în cont toate economiile lui și l-a obligat să-și ipotecheze vila. Era ruinat.

Într-una din zilele următoare, Tom Hitch se întoarse în orășelul A după provizii. Îl prinse seara și hotărî să înnopteze în vechea lui cocioabă de lîngă birtul lui Ham. Se întinse obosit pe maldărul de paie (baldachinul lui de o viață) și-și spuse rugăciunea. Nici nu apucă bine, cînd o umbră se aplecă deasupra lui. Cu lovituri temeinice de topor, umbra îi zdrobi capul, iar Tom nu mai apucă să mai întrebe de ce.

Vestea asasinării lui Tom Hitch, eroul deșertului Johnson se răspîndi cu viteza zvonurile rele și adevărate. Ancheta poliției a fost necruțătoare ; au fost arestați zeci de suspecți, a intervenit chiar F.B.I.-ul. Dar timpul trecea și nici un rezultat palpabil nu fu comunicat.

Cînd Barns primi al patrulea colet, înghiți un pumn de calmante. Îl desfăcu și rămase siderat : găsi înăuntru fotografia unei securi plină de sînge și un petec de hîrtie : „Ți-ai lăsat amprentele pe ea. Trece în contul nr. ...500 000 dolari".

Sinuciderea primarului din A, F.G. Barns, a uimit opinia publică. În biletul de adio mărturisea că-l omorîse pe Tom Hitch, care-l șantaja pentru că găsise în deșert oasele a trei concetățeni cu care concurase pentru funcția de primar. Îi ucisese pe cei trei în trei campanii electorale și-i îngropase în apropierea șoselei ce străbătea deșertul, chiar la km 125.

O mare rușine plană deasupra cetățenilor din A, dar comisarului Kardin nu-i păsa deloc de asta. Găsise în vila lui Barns un element care-i dădea mult de gîndit. Cine a mai văzut un ucigaș care să-și fotografieze arma crimei, securea. Făcu fel și fel de ipoteze, începu tatonări discrete, dar nu găsea nici un fir. Curînd, află de la rubrica mondenă a ziarului local că frații Jeniffer și Alan se mută din orășel și se vor stabili la Los Angeles. O cunoștea bine pe Jeniffer, era fosta secretară a primarului Barns. Se hotărî să-i facă o vizită de adio.

Băuseră toți trei cîte o ceașcă de cafea și un lichior. Comisarul se uită la ceas. Deodată, sună telefonul ; răspunse Jeniffer care, foarte mirată îi spuse lui Kardin :

— E pentru dv. !

— Alo, făcu polițistul tresărind. Da, te ascult.. .Cum ? Ești sigur ?

Omul legii puse încet receptorul în furcă. Se așeză cu tristețe pe scaun și-i privi aspru pe cei doi.

— Cum ți-a venit ideea asta, Alan ?

— Poftim ? Ce idee ? făcu tînărul albindu-se la față.

— Comisarul Kardin scoase fotografia securei ucigașe și o puse în mijlocul mesei. În aceeași clipă Jeniffer izbucni în plîns, iar Alan se luă cu mîinile de cap. Apoi comisarul alătură fotografiei și cliseul.

— Trebuia să developezi singur cliseul, Alan, sau să-i ceri înapoi negativul lui Bill, fotograful. Apoi banii ar fi trebuit să-i treci pe conturi secrete, nu toți pe numele tău. Chiar acum am primit confirmarea sumelor intrate în ultimul timp. Cum ți-a venit ideea să-l șantajezi pe Barns ?

Jeniffer strigă deodată cuprinsă de remușcări, prinzîndu-și fratele pe după umeri.

— Eu sînt de vină pentru tot ! Am văzut că pe aprobarea dată lui Tom Hitch, Barns a mutat locul cu 100 de metri, adică la borna kilometrică 125 km + 100 m. M-am întrebat de ce și am înțeles. De fiecare dată cînd Barns a fost ales primar, a dispărut cîte un contracandidat. Unde putea fi altundeva decît ucis și îngropat în deșert. Cînd sărmanul Tom s-a gîndit să facă motelul, Barns s-a temut ca prin săpături să nu descopere scheletele celor uciși de el. Alan a făcut rost ușor de trei cranii și i le-a trimis. Știa că bănuiala de șantaj va cădea asupra lui Tom Hitch, doar el lucra în deșert. L-a pîndit pe Barns, era clar că va dori să se răzbune. Îl ruinaserăm... Barns a uitat securea în cocioabă, iar Alan...

Nu mai putu să continue. Comisarul Kardin își turnă lichior. Se gîndi cu recunoștință la soția sa, Vera, care spusese că de la școala unde lucra se furaseră trei cranii de om, material didactic pentru elevi. Tom Hitch nu găsise nimic, probabil Barns își îngropase victimele de partea cealaltă a șoselei. Alan lucra la aceeași școală. Da, Vera merita acea rochie de seară pe care și-o dorea demult.

PAUL IOAN

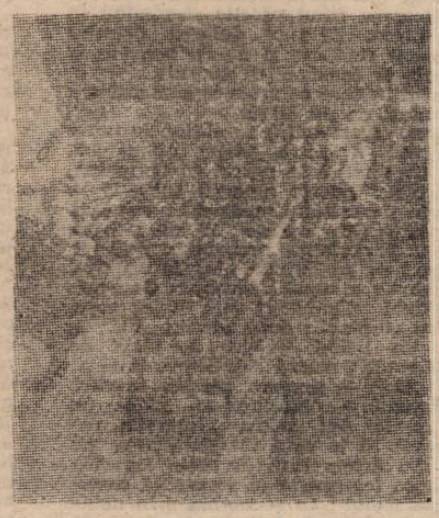

POLIȚIER

SPORT UNIVERS

■ **MAGIC SENNA A SCĂPAT DE URMĂRITORI.** S-a încheiat și Grand Prix-ul Portugaliei contînd pentru CM de automobilism Formula Unu. **Patresse** cel care a plecat din **pole position** a reușit să termine cursa primul, fiind urmat de brazilianul **Ayrton Senna.** Marea lovitură de teatru a fost însă abandonul lui **Nigel Mansell,** care a condus o parte din cursă. Ce s-a întîmplat ? Mansell a oprit la standuri pentru schimbarea cauciucurilor. Tehnicienii le-au schimbat în aproximativ 8 secunde, Mansell a plecat, dar după nici 10 metri roata din spate dreaptă s-a desprins de pe ax. Unul dintre mecanici nu o prinsese bine. A fost oare doar o neglijență ? Cert este că Mansell a pierdut un minut și implicit primul loc în cursă. După cîteva ture a fost nevoit să iasă din cursă, de data asta definitiv. Din tot acest incident, britanicul, care era singurul urmăritor cu șanse reale de a-l ajunge pe Senna în clasamentul general, nu numai că nu mai are nici o șansă de a cîștiga, dar Senna se vede astfel aproape sigur în posesia celui de-al treilea titlu mondial. Mai sînt de disputat în actuala ediție încă trei Mari Premii. Să mai adăugăm că la Estoril, duminică a fost stabilit un nou record de schimbare a pneurilor. Mecanicii lui Senna au schimbat pneurile mașinii cu nr. 1 în exact... 5 secunde și 04 sutimi. După cîte am înțeles din cîteva scurte interviuri la televiziunea franceză tehnicile s-au îmbunătățit și specialiștii speră să se ajungă la un timp de sub 4 secunde !

■ **FOTBAL, FOTOGRAFII MIȘCATE.** S-au consumat 5 etape din campionatul nostru de fotbal și cîteva lucruri interesante pot fi observate. Neînfrîntă (3 victorii și 2 egaluri) echipa **Dinamo** se află pe locul întîi. Dar echipa cu cele mai multe victorii este, cu totul surprinzător, **Petrolul Ploiești** (4 victorii), care, la fel de surprinzător, se află pe locul 2 (!). **Steaua** și **Poli Timișoara** pe locurile 3—4, locul 5, noua promovată, **Electroputere, Rapid** pe un îmbucurător loc 6, craiovenii de la **Universitatea** se află după Rapid, dar înaintea echipei din **Bacău.** Și acum să vedem ce înseamnă asta în perspectiva partidelor retur în cupele europene. Dinamo și Steaua nu par a avea probleme. Bacăul a ieșit din cursă. Dar Universitatea ? Trece ea printr-o eclipsă de formă după isprava din campionatul trecut ? Așa s-ar părea. A obținut la Craiova un rezultat (2—0) destul de slab avînd în vedere valoarea lui Apollon Limasol. Dar, aflîndu-se în deplasare la Bacău, craiovenii n-au reușit decît un meci nul cu o echipă care a fost surclasată de Werder Bremen. Ciudățenii... Asta înseamnă ori că celebrul nostru campionat e mai puternic decît toate campionatele europene, ori că pe continente se joacă un anume fotbal (citiți profesionist) și la noi altul (citiți profesionist doar cu numele). Mai doriți și alte ciudățenii ? Să luăm cazul Stelei. Nici nu a venit bine Emmerick Jenei la cîrma clubului militar, un adevărat profesionist, că se și anunță o posibilă plecare a lui la **Servette Geneva.** Cum ? Nu există niște contracte pe o anumită perioadă de timp ? Chiar poate veni și pleca oricine și oricînd de la un club la altul ?

GEORGE CUȘNARENCU

Școală de chiromanție

O asemenea școală s-a deschis pe lîngă planetariul din Dnepropetrovsk și este una din primele școli de chiromanție din Ucraina. Principalul sfat care se dă cursanților este că aceștia să nu ofere spre analiză desenele din palmele lor, deoarece aceasta ar putea influența cursul vieții lor. Mai bine să-și însușească ei înșiși această „știință" pentru a-și realiza la maximum propriile capacități...

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

Nu bate vîntul.
FLORINA RALUCA SIMA, Rm. Vîlcea

HOROSCOP

Săptămîna 30.09 – 06.10

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Începe o săptămînă cu neliniști și preocupări.
Marți : O polemică trecătoare vă afectează profund.
Miercuri : Sănătatea vă creează scurte indispoziții.
Joi : Stare de confuzie și iritare.
Vineri : Psihicul se redresează parțial, după o veste bună.
Simbătă: Nevoia acută de relaxare și însingurare.
Duminică: Veste foarte bună de departe.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Începe o săptămînă cu multe reușite.
Marți : Demarați o nouă afacere profitabilă.
Miercuri : Încasați o sumă importantă de bani.
Joi: Primiți promisiuni ferme de la o femeie Scorpion.
Vineri: Aventura galantă reușește din plin.
Simbătă : O mică decepție pe plan sentimental.
Duminică : Două întîlniri de afaceri, ambele dătătoare de speranțe.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Reîntoarcerea din vacanță vă induce multă nostalgie.
Marți : Nesiguranță pe plan sentimental, timiditate.
Miercuri: Purtarea unui coleg vă deprimă profund.
Joi : Zi norocoasă, profitați din plin.
Vineri: Suprasolicitare nervoasă, noi obligații profesionale.
Simbătă: Multe călătorii scurte de afaceri.
Duminică: Refugiu în sînul familiei, armonie conjugală.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Nu vă arde de nimic, stare de apatie.
Marți : Asediu sentimental din partea unei Balanțe.
Miercuri: O deplasare neașteptată și costisitoare.
Joi : Fiți foarte rezervat, e o zi ghinionistă.
Vineri : Vi se rambursează o mai veche datorie.
Simbătă : Toată lumea e a dv.
Duminică : Relaxare totală într-un grup de prieteni foarte apropiați.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Dispoziție sufletească deosebită.
Marți : Conflicte trecătoare intercolegiale.
Miercuri : Două vești promițătoare, referitoare la două afaceri curente.
Joi : Curba erotică cunoaște o puternică ascensiune.
Vineri : Reușită profesională remarcabilă.
Simbătă: Zi inodoră, incoloră.
Duminică : Cumpărături costisitoare dar obligatorii.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni: Săptămîna atacurilor sentimentale.
Marți : Cea mai senzuală zi a săptămînii.
Miercuri : Decepție nepreväzută, sînteți descurajat.
Joi : Cîteva clipe de luciditate sînt neapărat necesare.
Vineri: O scurtă criză de gelozie pe plan conjugal.
Simbătă : Conflict interior, momente îndelungi de meditație.
Duminică : Evadare prin singurătate. Vă ascundeți de toată lumea.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni: Începe o săptămînă a suprasolicitărilor profesionale.
Marți : Conflicte intercolegiale, sînteți în plină ofensivă.
Miercuri: Zi cenușie, cu cîteva incertitudini ce vă afectează profund.
Joi : Cerul se înseninează, vești bune de la un amic.
Vineri: Mari eforturi pentru depășirea unor noi obligații.
Simbătă: Vă doriți din toată inima un spectacol. Nu vi-l refuzați.
Duminică: Muncile gospodărești vă copleșesc.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni: Prelungiți cît se poate duminica.
Marți : Succes financiar mediu.
Miercuri : Sînteți provocat, dar nu intrați în polemică.
Joi : O investiție foarte bună, decizie înțeleaptă.
Vineri : O mare bucurie din partea partenerului de viață.
Simbătă : Încercați-vă norocul la loterie.
Duminică: Clipe de divertisment într-o companie foarte agreabilă.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni: Delicatețea și tactul dv. învinge într-un conflict.
Marți : Vă încearcă o mare emoție. Fiți pregătit (ă).
Miercuri : O dispută profesională vă dă cîștig de cauză.
Joi : Un chef neașteptat dar bine venit.
Vineri : Zi încîlcită, cu multe neprevăzute.
Simbătă : Zi norocoasă pe toate planurile.
Duminică: Deliberări îndelungi, planuri de viitor.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Disconfortul sănătății vă face ursuz și necomunicativ.
Marți : Surmenajul nervos vă dă tîrcoale. Fiți mai calculat (ă).
Miercuri: Șanse mari pentru o promovare profesională. Profitați.
Joi : Ceva nu e în regulă în viața amoroasă.
Vineri : Partenerul vă influențează pozitiv într-o decizie importantă.
Simbătă: Un cadou neașteptat, dar mult dorit din partea soțului.
Duminică: Promenadă și conversații, armonie conjugală refăcută.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni: Săptămînă cu multe inițiative profesionale.
Marți : O capcană sentimentală vă întinde un Berbec.
Miercuri : Vremea vă induce indispoziție și nostalgie.
Joi : Clipe de luciditate și decizii optime pe plan profesional.
Vineri: Bilanțul săptămînii e foarte bun.
Simbătă: Sînteți „răpit" de un grup de amici, petrecere fastuoasă.
Duminică : O stare de oboseală vă deturnează programul.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Luna vă induce o stare profundă de nesiguranță.
Marți: Creativitatea dv. lasă mult de dorit.
Miercuri: Scurtă criză de gelozie, cu motive imaginare.
Joi : Depresiunea nervoasă tinde să se agraveze.
Vineri: Din nou o gafă pe plan sentimental.
Simbătă: Refugiu în munca individuală, în liniștea căminului.
Duminică : Revirimentul psihic se produce foarte **încet.**

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Prioritate științifică mondială

Savantul român Victor Babeș (1854—1926) publică în 1885, împreună cu profesorul francez André-Victor Cornil primul tratat complet și sistematic de bacteriologie din lume, intitulat „Les Bactéries et leur rôle dans l'anatomie et l'histologie pathologiques des maladies infectieuses". Marele om de știință român, membru al Academiei Române din 1893, a fost creatorul școlilor naționale de bacteriologie și anatomie patologică. În anul 1888 el a descoperit „metoda română de tratament antirabic", publicată în 1911.

Femei celebre

Prima femeie medic din țara noastră a fost Maria Cuțarida-Crătunescu (născută la 10.02.1857, la Călărași ; a decedat la 4.11.1919). Ea și-a luat bacalaureatul la Zürich, a urmat facultatea de medicină din Montpellier și și-a dat doctoratul la Paris cu teza „Hidroreea și cancerul corpului uterin", fiind și prima româncă doctor în medicină. A activat la Spitalul Filantropia din București și a înființat primele leagăne de copii din România („Leagănul" și „Materna", ambele în 1897).

Colecționari

Presa de acum 20 de ani amintea de colecția unică a prof. Ion Țugui din Cîmpulung Moldovenesc: peste o mie de linguri, sculptate și încrustate cu o măiestrie deosebită de către artiști populari. Multe din aceste mostre datează din secolul trecut. Numărului mare de exponate i se asociază și o mare diversitate de utilizări, de la linguri specifice ospețelor, la lingurile cu care ciobanii își prepară brînzeturile.

Rarități faunistice

Printre cei mai mari pelicani din lume se află pelicanul creț — Pelecanus crispus — (care atinge 150—180 cm), care cuibărește vara în Delta Dunării, iar în anotimpul rece se retrage în sudul Greciei, în Valea Nilului și chiar pînă în sudul Asiei. De asemenea, pelicanul comun — Pelecanus onocrotalus — (140—178 cm) cuibărește vara în Delta Dunării, urmînd apoi aceleași trasee toamna și iarna.

Atletism

Una din cele mai valoroase atlete românce, specialistă a probei de aruncarea discului, este Lia Manoliu (născută la 25.04.1932, la Chișinău). Ea a participat la șase Olimpiade de Vară. La ediția XIX, Mexico 1968, Lia Manoliu devine campioană olimpică, la 36 de ani. A participat și la ediția XX, la München, unde s-a clasat a 9-a (la 40 de ani). Este absolventă a facultății de energetică a Institutului Politehnic București.

Căsnicie maraton

În cursa pentru stabilirea celei mai îndelungate căsnicii se află și soții Georgescu Teodor (născut la 1.03.1903) și Georgescu Zinca (născută la 12.12.1906), din comuna Teiu Vale, județul Argeș. Ei și-au unit viețile la 18.08.1929.

GUINNESS BOOK

BOWLING

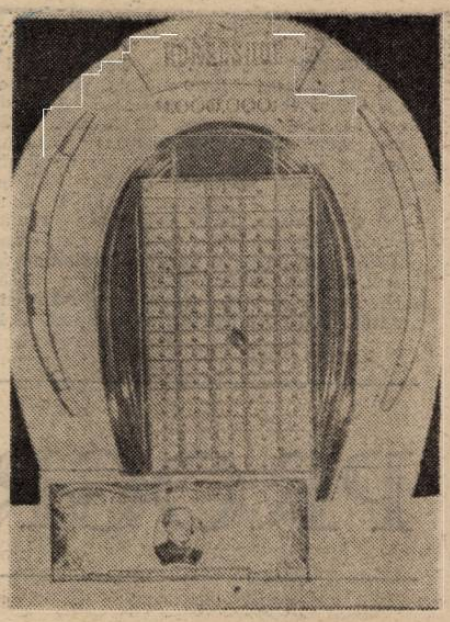

De peste șapte milenii este cunoscut jocul de popice! Într-un mormînt al unui copil egiptean, datat 5200 înainte de Christos, s-au găsit nouă piese din piatră asemănătoare cu popicele și o bilă perfectă, șlefuită din același material. Și în zona Alpilor s-au găsit urme ale acestui joc. Se spune că Martin Luther ar fi considerat numărul ideal de popice ca fiind nouă... În secolul al XVI-lea, în Scoția, popicele reprezentau jocul național. Standardizarea condițiilor de joc a fost făcută în SUA, în anul 1895. În această țară, la ora actuală, practică bowling-ul peste 4,8 milioane persoane.

În SUA se află cele mai multe așezăminte dedicate acestui sport : 8 404, cu un total de culoare de joc de 153 630. Ele sînt frecventate anual de peste 72 milioane persoane.

Cel mai mare centru de bowling din lume se află la Tokyo; aici se găsesc 252 de culoare. Cel mai mare centru frecventat regulat este cel din Osaka, unde se joacă simultan pe 144 culoare.

Cea mai îndelungată perioadă de joc non-stop a fost de 265 de ore, între 9 și 21 noiembrie 1975. Performerul a fost Bob Atheney din St. Petersburg, statul Florida, SUA. În Australia, recordul a fost de 195 de ore și 1 minut și aparține lui Jim Webb (în februarie 1984).

Recordul pentru cele mai multe lovituri totale (dărîmarea tuturor popicelor la o aruncare) aparține lui John Pezzin din Toledo, Ohio, SUA. El a reușit performanța de 33 de ori consecutiv, la 4 martie 1976.

Recordul pentru cele mai multe participări la turnee îl deține americanul Bill Doehrman. Începînd din 1908, el a jucat în 71 de turnee consecutive (varianta American Bowling Congress, ABC).

Cel mai tînăr campion la bowling a fost Ronnie Knapp, din New London, Ohio, SUA. La vîrsta de 16 ani, în 1963, el a devenit campion cu echipa sa, „Booster". Cel mai vîrstnic campion a fost Joe Detloff din Chicago. La 72 de ani, în 1965, el a cîștigat în versiunea ABC. Cea mai vîrstnică echipă de dublu campioană a totalizat 165 de ani și a fost compusă din Jerry Ameling (83 de ani) și Joseph Lehbeutter (82 de ani), ambii din St. Louis, SUA (versiunea ABC).

Nu se poate spune că peste ocean nu se fac încasări importante și de la publicul acestui sport. Cea mai mare audiență la un turneu ABC a numărat 5 257 de persoane într-o zi, la Milwaukee, în 1952.

Nici cîștigurile nu sînt de neglijat. În varianta ligii profesioniste (PBA), cel mai mare cîștig aparține lui Earl Anthony, care la 15 mai 1984 a acumulat suma de 1.257 milioane dolari.

Dar cum arată milionul de dolari? Patronii cazinoului „Horseshoe" (potcoava) din Las Vegas au afișat (pentru întărirea moralului celor ce joacă) la intrarea în sediu o vitrină cu 100 de bilete de 1 000 de dolari (în fotografie).

Rubrici realizate de PAUL IOAN

ADAGRI Rom

ADAGRIROM S.R.L.

MEGAVISION Trade Mark

București Bulevardul Carol I nr. 44-46 (Hotel Modern) Telefon 15 64 70
Bulevardul 1848 nr. 39 (Piața Unirii) Telefon 12 00 99 Fax 15 91 07

VĂ OFERĂ O LARGĂ GAMĂ DE PRODUSE ELECTRONICE DE MARCĂ EN DETAIL PRIN MAGAZINELE SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. din BUCUREȘTI:

- Televizoare color SHARP, MEGA-VISION și alte mărci cu diagonala de diferite mărimi;
- Videorecorder SHARP, MEGA-VISION și alte mărci;
- Combine muzicale cu dublu casetofon, radio și pick-up cu telecomandă și două boxe anexe;
- Radioreceptoare, radiocasetofoane portabile, staționare și auto;
- Boxe auto și muzicale;
- Calculatoare, telefoane, aparate foto;
- Parabole cu suport și întreaga gamă de componente pentru recepție antenă satelit;
- O gamă variată de casete audio, video T.D.K., filme foto și casete pentru camere video;
- Frigidere, congelatoare.

ÎNTREAGA GAMĂ DE PRODUSE SE LIVREAZĂ ȘI EN GROS DIN DEPOZIT PRIN SOCIETATEA ADAGRIROM S.R.L. BUCUREȘTI, B-DUL CAROL I nr. 44-46 (HOTEL MODERN) — tel. 156470 și B-DUL 1848 nr. 39 (PIAȚA UNIRII) — tel. 120099.

— În curînd produse electrocasnice și alimentare;

PREȚURI CONVENABILE ȘI
GARANȚIE 6 LUNI
CU SERVICE ASIGURAT
DESFACERILE SE FAC ÎN LEI

MEGAVISION S.R.L.
Societate Comercială Mixtă
Elektro - Hi-Fi-TV-Video,Trading

VIZITAȚI CU ÎNCREDERE

MAGAZINELE NOASTRE DE SPECIALITATE DIN BUCUREȘTI

B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99
CALEA VICTORIEI nr. 122, TEL. 50.38.55
ȘOS. ȘTEFAN CEL MARE nr. 2, TEL. 12.36.40

MAGAZINELE NOASTRE SÎNT DESCHISE ZILNIC ÎNTRE ORELE 10—20, IAR SÎMBĂTA ÎNTRE ORELE 10—16.

SEDIUL SOCIETĂȚII MEGAVISION S.R.L. SE AFLĂ ÎN BUCUREȘTI, B-DUL 1848 (PIAȚA UNIRII), TEL. 12.00.99.

POSTA by Air Mail

BONTEONU TUDORIȚA, com. Sărulești, Călărași: Redeschideți o „problemă" cu care ne confruntăm nu fără amărăciune : difuzarea revistei noastre ! Am înțeles că ea nu ajunge decît întîmplător „în mediul rural". Difuzarea nu ține de noi, dar rezultatele proastei distribuiri ne ating în primul rînd pe noi. Orice comentariu pe această temă e de prisos — deocamdată. O să auzim și de mai bine ! În privința articolului pe care ni-l solicitați, singura soluție ar fi ca atunci cînd treceți prin București să ne faceți o vizită la redacție. Cu acel prilej vă vom îndeplini dorința. În fine, dl. GG Albu nu-și dă adresa, din motive lesne de înțeles. După apariția cărții sale anunțate deja la această rubrică, probabil va fi mai accesibil...

CĂȘU MIHAI, Cluj-Napoca : În legătură cu practica yoga aveți actualmente mai multe posibilități de a vă iniția. Mai întîi, pe piață există la ora aceasta o carte de inițiere, foarte serioasă, și o puteți procura simplu, intrînd într-o librărie. În altă ordine, într-un număr viitor al revistei noastre vă voi transcrie adresa și telefonul domnului Mihai Vieru — cu consimțămîntul său, evident.

DAN SĂNDULESCU, București: Nu fac decît să transcriu scrisoarea dvs. în speranța că reclamația nu va rămîne fără ecou :

„Sînt posesorul postului telefonic 43 24 40. Începînd cu data de duminică 4 august a c. telefonul meu nu mai funcționează. În repetate rînduri am reclamat acest fapt la deranjamente. — 021 — atît eu cît și familia mea. M-am dus de mai multe ori în audiență la telefoanele de sector și mi-au spus că se lucrează la cablul subteran. Au trecut aproape două luni și nu s-a rezolvat nimic. Mama mea are o afecțiune gravă cardiacă, care necesită îngrijiri deosebite și care este sub controlul medicului care a salvat-o. Fără telefon cum să se realizeze convorbirea cu medicul, pe care îl solicităm în serile cînd mama are crize de inimă..." etc., etc.

ANDREI DUMITRU, Oravița, Caraș-Severin : Aveți dreptate în privința medicamentelor. Dar observați și dvs. că din ce în ce mai mult laboratoarele se îndreaptă spre plante și buruieni, deci, se pare că „medicina naturistă" va reveni pe locul fruntaș pe care îl merită. În legătură cu alte probleme, despre care îmi scrieți, îmi îngădui să reținun una singură, pentru pilda ei dură și necruțătoare :

„Ce să mai vorbim de hoție care a ajuns la culme ? Asta îmi amintește de o mărturisire a bunicului meu (a trăit între 1876—1985), care spunea că pe cînd era în armată la Szeget, cînd mergea la piață nu erau vînzători la mese, ci numai marfa și prețul. Lăsa banii, lua marfa și pleca. Îl întrebam: Și nu fura nimeni ? El zicea că nu. Iar dacă se găsea vreunul să fure, era pedepsit prin tăierea mîinii..." etc. etc.

Nu știu ce părere au forurile legiuitoare despre acea practică relatată mai sus, dar mă întreb, dacă ea s-ar aplica azi, cîtă tristețe ne-ar năpădi sufletul întîlnindu-ne pe stradă, în trenuri, prin sate și orașe cu prea mulți consingeni de-ai noștri fără mîini !

ION TUGUI

PROGRAM TV

LUNI, 30 septembrie. Programul 1: 14,00 Actualități 14,10 Calendarul zilei 14,20 Worldnet USIA 15,20 Avanpremiera săptămînii 15,40 Copiii noștri — viitori muzicieni 16,00 Casa și grădina 16,30 Muzica pentru toți 17,00 Știri 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Dosarele istoriei 19,00 Tezaur 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic. Teatru TV 21,10 Avanti! 23,15 Cronica parlamentului. Actualități 23,45 Repriza a treia 0,15 Recomandări din program. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Veniți cu noi pe programul doi la... Institutul Politehnic București! 20,00 Super Channel 21,00 BBC World Service 21,30 Magazin auto-moto 22,00 TV 5 Europe 22,35 Studioul muzicii de cameră 23,00 Închiderea programului.

MARȚI, 1 octombrie. Programul 1: 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Zanzibar (Franța, 1989) 11,55 Super Channel 12,20 Călătorie în China 12,35 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,10 Vîrsta a treia 14,40 Muzica pentru părinți 15,00 Tradiții 15,20 Avanpremieră 15,30 S.O.S. Natura ! 16,00 Cursuri de limbi străine. Limba franceză. Limba rusă 16,30 Popas folcloric la Gura Teghii. 17,00 Știri 17,05 Salut, prieteni ! 18,30 Confluențe 19,00 Concert extraordinar organizat cu prilejul Zilei internaționale a muzicii 20,20 Actualități 20,55 Sport 21,00 Studioul economic 21,25 Telecinemateca. Lacrimi și felicitări (SUA, 1941) 23,15 Cronica parlamentului. Actualități 23,45 Fotbal : Steaua — Anorthosis Famagusta 0,30 Recomandări din program. **Programul 2 :** 15,50 Actualități 16,00 Recomandări din programul zilei 16,05 Desene animate 16,30 Documentar științific 17,00 Studioul de literatură 18,00 Film serial. În viltoarea timpului 18,55 Fotbal: Steaua — Anorthosis Famagusta 20,50 Videosatelit 21,00 BBC World Service 21,30 Tribuna nonconformiștilor 21,50 Armonii corale 22,00 TV 5 Europe 22,35 De-ale pieței în eco-

MIERCURI, 2 octombrie. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Canal France International 12,35 Desene animate 13,00 Ora de muzică 13,55 Viața spirituală 14,25 Fotbal: Dinamo Sporting Lisabona 16,20 Cursuri de limbi străine. Limba germană. Limba italiană 16,50 Tragerea Pronoexpres 17,00 Știri 17,05 Convietuiri 17,35 Rezonanțe românești (I) Sinaia, 1991 : Întîlnire cu personalități ale diasporei noastre. Emisiune de Lucia Postelnicu-Pop 18,00 Forum 18,35 Reflector 19,00 Arte vizuale 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial. Dallas 22,15 În fața națiunii 23,00 Cronica parlamentului. Actualități 23,30 Fotbal: Rezumatele meciurilor din Cupele Europene (tur I) 0,00 Studioul șlagărelor 0,30 Recomandări din program. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Motor! 17,10 Emisiune în limba germană 18,10 Club S.F. 18,30 Videosatelit 19,00 Concert simfonic 21,00 BBC World Service 21,30 Lumea sportului 21,50 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 Folclor în concert.

Studioul economic 21,10 Film serial. La Camorra 22,15 Universul cunoașterii 23,00 Cronica parlamentului. Actualități 23,30 Meridianele dansului 0,10 Recomandări din program. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Teatru TV. Strigoii de Henrik Ibsen 17,55 Emisiune în limba maghiară 19,25 Video-satelit 21,00 BBC World Service 21,30 Dialog cu edilii Capitalei 22,00 TV 5 Europe 22,35 Bijuterii muzicale.

JOI, 3 octombrie. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Preuniversitaria 11,50 Super Channel 12,35 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,10 Oameni de lîngă noi 14,40 Jazz-Magazin 14,55 Cupa mondială la rugby 17,30 Pro patria. Emisiune realizată de Ministerul Apărării Naționale 18,30 Reporter '91 19,00 Cultura în lume 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,35

VINERI, 4 octombrie. Programul 1: 10,00 Actualități 10,10 Calendarul zilei 10,20 Film artistic. Amintirile unui polițist (Franța, 1950) 11,35 Super Channel 12,35 Desene animate 13,10 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,10 Mapamond 14,35 Biserica din adîncuri 15,00 Mondo-muzica 15,20 Avanpremieră 15,30 Patrimoniu 16,00 Limba noastră 16,30 Studioul muzicii ușoare 16,50 Tragerea Loto 17,00 Știri 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Invitatul săptămînii 18,35 Tele-discul muzicii populare 19,00 Gong ! 19,30 Desene animate 20,00 Actualități 20,30 Viața parlamentară 20,55 Cupa mondială la rugby : România — Franța 22,30 Film serial. Destinul familiei Howard 23,30 Actualități 23,45 Simpozion 0,30 Rock — Panorama 1,00 Recomandări din program. **Programul 2:** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Magazin sportiv 20,00 Seară de balet 21,00 BBC World Service 21,30 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 O muzică, o țară.

SÎMBĂTĂ, 5 octombrie. Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități 10,10 Feriți-vă de măgăruș! 11,10 Descoperirea Planetei 11,30 Stare de trecere 12,30 Desene animate 13,00 Ora de muzică 14,00 Actualități 14,10: 7 × 7 14,35 Tele-Club 18,00 Miss România sport 19,10 Teleenciclopedia 20,00 Actualități 20,35 Film serial. Fantomas (Franța, 1979) 22,15 Săptămîna sportivă 22,35 Să ridem cu Puiu Călinescu ! 23,05 Actualități 23,20 Film artistic. Ultimul avion (SUA, 1983) 1,00 Video-discoteca. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Desene animate 16,35 Cercetarea științifică agricolă 17,00 Film artistic. Gloria (Franța, 1977) 19,00 Opera în capodopere 22,00 TV 5 Europe 22,35 Melodii de neuitat..

DUMINICĂ, 6 octombrie. Programul 1: 8,30 Bună dimineața ! 9,30 Clovnissimo 10,20 Film serial pentru copii. Vizitatorii 10,50 Actualități 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viața satului 13,30 De dor, de dragoste, de joc... 14,00 Actualități 14,10 Atlas 14,35 Video-Magazin 17,10 Știință și imaginație 17,40 Convorbiri de duminică 18,15 Fotbal: Dinamo — Steaua în campionatul național 20,00 Actualități 20,35 Film serial. Dallas 21,30 Duminica sportivă 21,50 Film artistic. Un exemplar deosebit (SUA, 1981) 23,25 Actualități 23,40 Show-ul de duminică 0,00 Recomandări din program. **Programul 2:** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din programul zilei 16,15 Desene animate 16,40 Convietuiri 17,10 Pop-Magazin 17,30 Orașe și civilizații 18,00 Divertisment internațional 18,30 Serata muzicală TV 21,00 BBC World Service 21,30 Super Channel 22,00 TV 5 Europe 22,35 Cîntecul inimii mele.

(După „PANORAMIC TV")

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

SÎNTEM PRADĂ FURTUNILOR GENETICE ?

Femei predispuse la condamnabile procedee de seducere, neezitînd în fața unei trădări conjugale... Frivolitate înnăscută ? Dragoste la prima vedere ? Și totuși, se pare, unei asemenea femei i se poate spune, vorba vechiului cîntec, „nu ești de vină tu"... de vină sînt adevăratele furtuni hormonale care izbucnesc în trupul femeii în perioada ovulației.

Cel puțin aceasta este teza revoluționară susținută de doi cercetători britanici, Robin Baker și Mark Bellis de la Universitatea din Manchester : într-o asemenea perioadă, femeile pot fi determinate de hormoni să caute în jur partenerul cel mai valoros sub aspectul potențialului biologic. Ei au ajuns la această concluzie (publicată în revista „Animal Behaviour") pe baza cercetărilor asupra comportării mamiferelor. Femelele provoacă decepții în rîndul masculilor pentru a putea astfel alege cel mai bun tată pentru progenitura lor. Dar rivalitatea este tranșată nu pe baza mușchilor sau a farmecului personal, ci pe baza materialului genetic.

Potrivit cercetătorilor britanici, comportarea speciei umane nu se deosebește sub acest aspect de cea a altor mamifere. Dacă în decursul unei săptămîni aceeași femeie are relații sexuale cu doi bărbați diferiți atunci sperma lor concurează pentru poziția cea mai bună în momentul fecundării oului. Copiii concepuți în asemenea condiții de „concurență" se află astfel într-o situație mai avantajoasă decît „omologii" lor care vin pe lume dintr-un cuplu fidel.

De altfel din cercetările statistice rezultă că în perioada ovulației pînă la 14 la sută din femei sînt predispuse la aventuri, procentul fiind mult mai mic în celelalte zile. Baker și Bellis explică acest lucru prin semnalele ademenitoare emise de femei, precum și prin calitățile înnăscute ale unora din bărbați de a reuși să găsească momentul potrivit și tehnica de seducere necesară. Altfel, fără ajutorul hormonilor, chiar și cel mai teribil Casanova ar putea suferi o rușinoasă înfrîngere !

MIHAELA DOROBANȚU

Artă Braille...

Handicapul vorbirii poate fi depășit. Cu voință. Cu metodă. Cu muncă. Nu reprezintă, astăzi, pentru nimeni un subiect de uimire existența unor matematicieni, literați sau muzicieni străluciți, despre care se știe că sînt orbi din naștere. Inventarea alfabetului Braille le-a deschis, și lor, larg, orizontul cunoașterii. Artele vizuale, însă, respectiv pictura, grafica, desenul, le rămîneau, pentru totdeauna interzise. Ca și lumina. O situație ce nu putea fi, în nici un fel, depășită.

Anul 1991 a adus, însă, nevăzătorilor, o rază de speranță în a putea deslușI, și altfel decît cu ochii minții, bucuria formei unui desen. În cadrul Deceniului mondial

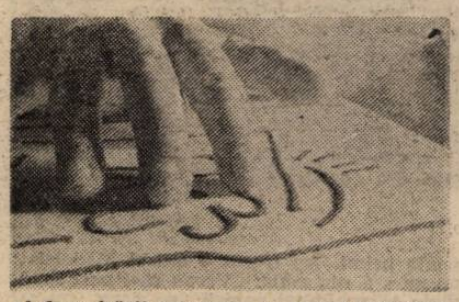

al dezvoltării culturale, la sediul UNESCO a fost inaugurată, la începutul acestui an, o expoziție de „Artă grafică tactilă". Această expoziție, rod al unei inițiative belgiene a reunit un număr de 60 de desene, aparținînd unor graficieni între care îi citâm pe Jean - Michel Folon și Octave Landuyt. Desene care au fost realizate... în relief, cu ajutorul unei tehnici inspirate de alfabetul Braille. Este, probabil prima expoziție în care anunțul „Nu atingeți exponatele" a fost în mod deliberat și salutar, înlăturat. Încă o barieră culturală în calea nevăzătorilor a fost ridicată.

Noutate farmaceutică

Produsul denumit „bon cholesterol" are o importantă acțiune antiinfecțioasă. El întărește sistemul imunitar, în special în direcția rezistenței sale la acțiunea diverșilor viruși. Testările efectuate în laborator au evidențiat faptul că produsul inhibă replicațiile virusurilor cumplitelor boli SIDA și herpes.

CĂTINA ALBĂ:

o farmacie într-o plantă (II)

— În fond, ce anume conferă cătinei valoarea aceasta deosebită ?

— În compoziția fructelor intră substanță uscată solubilă — cca. 15,1%, acizi organici, ulei, de asemenea un conținut ridicat de substanțe minerale, dintre care menționez calciul, fosforul, magneziul, fierul, potasiul și sodiul. Lista rămîne deschisă, cercetările arătînd existența unor substanțe încă neidentificate. Se poate spune însă că fructele de cătină conțin un echipament aproape complet de substanțe necesare desfășurării normale a proceselor biochimice și fiziologice.

— Printre efectele pozitive pe care nu le-ați amintit mai devreme, se numără și tratarea unor forme de cancer și alte afecțiuni. Puteți dezvălui publicului și cîteva dintre marile surprize pe care le poate furniza cătina albă medicinii ?

— Aș menționa utilizarea uleiului de cătină, în special în partea asiatică a Uniunii Sovietice, în terapia cu radiații a cancerului, în ulcere și eczeme. Apoi, eficiența în arsuri și degerături, reumatisme, boli vasculare, protejarea împotriva radiațiilor. Multe dintre efectele cătinei albe amintesc de efectul extractelor de glandă pineală, precum scăderea conținutului de glucoză în sînge, favorizarea sintezei proteinelor, micșorarea stării de excitabilitate, reglarea valorilor potasiului și altele. În funcție de produsul utilizat de combinațiile cu alte plante, eu am reușit să obțin un număr foarte mare de preparate, utilizabile, cum am mai arătat, în domenii diverse. Exemple sînt de ordinul sutelor.

— Ce legătură există între cercetările dumneavoastră și tratarea cumplitei maladii cunoscute sub numele de SIDA ?

— Am lansat de aproape zece ani o ipoteză care pare îndrăzneață, dar nu este deloc lipsită de temei. Am extras din cătina albă substanțe hidrosolubile și liposolubile cu efect imunoinductor, inclusiv în maladii virotice. Dacă SIDA este un factor imunorepresor și în preparatele mele din cătină există factori imunoinductori, un posibil tratament, perfectibil, mai curînd sau mai tîrziu, ar putea — de ce nu ? — să producă un miracol. Din păcate, ipoteza mea nu a fost luată în seamă așa cum s-ar fi cuvenit și nu am putut demara cu cercetările în acest sens. Nu exclud nici posibilitatea ca ideea să fi fost preluată de cineva care să o poată experimenta ; cum vă spuneam, nu ar fi prima dată.

— Totuși, cătina albă înțeleg că va rămîne, ca să zic așa, prima și ultima dumneavoastră iubire. Ce se va întîmpla mai departe cu cercetările dumneavoastră — cunoscute sau nu ?

— Sper să scriu în curînd cartea pe care o am în minte de ani de zile. În ea voi dezvălui și secrete ce pot constitui repere extrem de importante în continuarea cercetărilor. Trebuie, totuși, muncă multă, sacrificii imense, dăruire ; în acest sens, singurul meu om de încredere este fiica mea, care cred că mă va urma... Important este însă rezultatul concret, respectiv vindecarea omului care suferă.

ADRIAN NICOLAE-POPESCU

Alimentele anilor 2000, un plus de sănătate ?

Societatea modernă a deschis porțile unei noi industrii pe cale de afirmare : aceea a produselor alimentare fără grăsimi, fără zahăr, fără sare..., precum și a băuturilor fără alcool. Pentru anii 2000 se preconizează că aceste tipuri de alimente vor reprezenta peste 20 la sută din produsele în vînzare. Chiar de pe acum, în țările superdezvoltate mai ales, etichetele aplicate pe tot mai multe produse alimentare cuprind o precizare : „light" sau „allégé", „lite", „léger", „sans". Aceste cuvinte se referă la o calitate în plus a alimentului : este „ușor", „fără" grăsimi, zahăr, sare sau alte componente considerate îndeobște factori de risc pentru sănătate. Totodată, ele au menirea să sugereze o stare de sănătate perfectă, de tinerețe bine păstrată, de siluetă atrăgătoare, fără surplus de greutate. Alături de alte sloganе, promit o talie fină și astfel permit comercianților și industriașilor să se îmbogățească pe seama viselor pe care fiecare și le face vizavi de un produs ce le garantează sănătatea și frumusețea. Cu toate acestea, oamenii de știință consideră că în ciuda faptului că din punct de vedere tehnologic fabricarea pe scară mai largă a acestor produse este pusă la punct, justificarea nutrițională pune încă diferite probleme. Fără îndoială, persoanele obeze trebuie să consume mai puține calorii, hipertensivii să aibă mai multă grijă față de consumul de sare, diabeticii să-și supravegheze ingestia de zahăr etc. Dar persoanele sănătoase ? Alimentele ce poartă pe etichetă cuvintele miraculoase sînt destinate și lor, în scop preventiv ?

Numeroase studii susțin ipoteza potrivit căreia un organism sănătos realizează singur un consum caloric adaptat necesităților sale, fără a fi nevoie de corectări din afară. Calcularea cu strictețe a caloriilor ingerate este, potrivit acestui punct de vedere, absolut inutilă. Atenția nu trebuie să se centreze pe numărul total de calorii ingerate, ci pe repartiția acestora, singurul element important. Susținătorii ipotezei amintite infirmă prin exemple părerea aproape unanimă potrivit căreia obezitatea este consecința unui

exces de aport caloric. Iată unul dintre argumente : chinezii, în rîndul cărora obezitatea nu este extrem de răspîndită, consumă cu 20% mai multe calorii decît americanii. Cu toate acestea, maladiile cardiace sînt de 16 ori mai puțin frecvente în China. Explicația s-ar datora modului de repartiție a caloriilor în alimentație, adevărata cheie în păstrarea sănătății. La chinezi, 77% din calorii provin din glucide iar 15% din grăsimi, în timp ce la americani proporția este de 45% și, respectiv, 39%.

Revenind la alimentele „light", se pare că vor avea din ce în ce mai mult succes pe piața anilor 2000. Dar, e vorba de produsele alimentare „cu profil sănătos", menite să asigure o mai bună digestie, îmbogățite fiind în fibre și vitamine, și judicios echilibrate din punct de vedere al principiilor nutritive. Invazia actuală a edulcorantelor și a substitutelor sintetice ale grăsimilor nu reprezintă soluția pentru viitor, iar obiectivul nu este obținerea unui aliment 0 (zero calorii, zero risc). Alimentele anilor 2000 nu vor fi niște pilule. Dimpotrivă, se poate spera ca ele să aibă același gust, aceeași structură și același aspect cu produsele de origine. Numai că ele vor tinde să corespundă unor norme standard, științific elaborate, concepute să asigure o sănătate ireproșabilă. Cel puțin așa doresc consumatorii și, poate, și producătorii.

AURORA POPESCU